

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2023. június 8.
(OR. en)

6601/23

Intézményközi referenciaszám:
2023/0038 (NLE)

POLCOM 28
SERVICES 8
FDI 7
COASI 40

JOGALKOTÁSI AKTUSOK ÉS EGYÉB ESZKÖZÖK

Tárgy: Szabadkereskedelmi megállapodás az Európai Unió és Új-Zéland között

SZABADKERESKEDELMI MEGÁLLAPODÁS
AZ EURÓPAI UNIÓ
ÉS ÚJ-ZÉLAND KÖZÖTT

TARTALOMJEGYZÉK

PREAMBULUM

1. FEJEZET – BEVEZETŐ RENDELKEZÉSEK

2. FEJEZET – NEMZETI ELBÁNÁS ÉS AZ ÁRUK PIACRA JUTTATÁSA

3. FEJEZET – SZÁRMAZÁSI SZABÁLYOK ÉS SZÁRMAZÁSI ELJÁRÁSOK

A. SZAKASZ: SZÁRMAZÁSI SZABÁLYOK

B. SZAKASZ: SZÁRMAZÁSI ELJÁRÁSOK

C. SZAKASZ: ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

4. FEJEZET – VÁMÜGYEK ÉS A KERESKEDELMI ELJÁRÁSOK EGYSZERŰSÍTÉSE

5. FEJEZET – PIACVÉDELMI ESZKÖZÖK

A. SZAKASZ: ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

B. SZAKASZ: DÖMPINGELLENES ÉS KIEGYENLÍTŐ VÁMOK

C. SZAKASZ: GLOBÁLIS VÉDINTÉZKEDÉSEK

D. SZAKASZ: KÉTOLDALÚ VÉDINTÉZKEDÉSEK

1. ALSZAKASZ: A KÉTOLDALÚ VÉDINTÉZKEDÉSEKRE ALKALMAZANDÓ
ELJÁRÁSI SZABÁLYOK

6. FEJEZET – ÁLLAT- ÉS NÖVÉNYEGÉSZSÉGÜGYI INTÉZKEDÉSEK

7. FEJEZET – FENNTARTHATÓ ÉLELMEZÉSI RENDSZEREK

8. FEJEZET – ÁLLATJÓLÉT

9. FEJEZET – A KERESKEDELEM TECHNIKAI AKADÁLYAI

10. FEJEZET – SZOLGÁLTATÁSKERESKEDELEM ÉS BERUHÁZÁS

A. SZAKASZ: ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

B. SZAKASZ: BERUHÁZÁSOK LIBERALIZÁLÁSA

C. SZAKASZ: HATÁROKON ÁTNYÚLÓ SZOLGÁLTATÁSKERESKEDELEM

D. SZAKASZ: TERMÉSZETES SZEMÉLYEK ÜZLETI CÉLÚ BELÉPÉSE ÉS
IDEIGLENES TARTÓZKODÁSA

E. SZAKASZ: SZABÁLYOZÁSI KERET

1. ALSZAKASZ: BELFÖLDI SZABÁLYOZÁS

2. ALSZAKASZ: ÁLTALÁNOSAN ALKALMAZANDÓ RENDELKEZÉSEK

3. ALSZAKASZ: KÉZBESÍTÉSI SZOLGÁLTATÁSOK

4. ALSZAKASZ: TÁVKÖZLÉSI SZOLGÁLTATÁSOK

5. ALSZAKASZ: PÉNZÜGYI SZOLGÁLTATÁSOK

6. ALSZAKASZ: NEMZETKÖZI TENGERI SZÁLLÍTÁSI SZOLGÁLTATÁSOK

11. FEJEZET – TŐKEMOZGÁSOK, FIZETÉSEK ÉS ÁTUTALÁSOK

12. FEJEZET – DIGITÁLIS KERESKEDELEM

A. SZAKASZ: ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

B. SZAKASZ: HATÁROKON ÁTNYÚLÓ ADATFORGALOM ÉS A SZEMÉLYES
ADATOK VÉDELME

C. SZAKASZ: KÜLÖNÖS RENDELKEZÉSEK

13. FEJEZET – ENERGETIKA ÉS NYERSANYAGOK

14. FEJEZET – KÖZBESZERZÉS

15. FEJEZET – VERSENYPOLITIKA

16. FEJEZET – TÁMOGATÁSOK

17. FEJEZET – ÁLLAMI TULAJDONBAN LÉVŐ VÁLLALATOK

18. FEJEZET – SZELLEMI TULAJDON

A. SZAKASZ: ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

B. SZAKASZ: A SZELLEMITULAJDON-JOGOKRA VONATKOZÓ
ALAPKÖVETELMÉNYEK

1. ALSZAKASZ: SZERZŐI ÉS SZOMSZÉDOS JOGOK

2. ALSZAKASZ: VÉDJEGYEK

3. ALSZAKASZ: FORMATERVEZÉSI MINTÁK

4. ALSZAKASZ: FÖLDRAJZI ÁRUJELZŐK

5. ALSZAKASZ: NYILVÁNOSSÁGRA NEM HOZOTT INFORMÁCIÓK
VÉDELME

6. ALSZAKASZ: NÖVÉNYFAJTÁK

C. SZAKASZ: A SZELLEMITULAJDON-JOGOK ÉRVÉNYESÍTÉSE

1. ALSZAKASZ: POLGÁRI JOGI ÉS KÖZIGAZGATÁSI ÚTON TÖRTÉNŐ JOGÉRVÉNYESÍTÉS

2. ALSZAKASZ: HATÁROKON TÖRTÉNŐ JOGÉRVÉNYESÍTÉS

D. SZAKASZ: ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

19. FEJEZET – KERESKEDELEM ÉS FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉS

20. FEJEZET – MÁORI RÉSZVÉTEL A KERESKEDELEMBEN ÉS EGYÜTTMŰKÖDÉSBEN

21. FEJEZET – KIS- ÉS KÖZÉPVÁLLALKOZÁSOK

22. FEJEZET – HELYES SZABÁLYOZÁSI GYAKORLATOK ÉS SZABÁLYOZÁSI EGYÜTTMŰKÖDÉS

23. FEJEZET – ÁTLÁTHATÓSÁG

24. FEJEZET – INTÉZMÉNYI RENDELKEZÉSEK

25. FEJEZET – KIVÉTELEK ÉS ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

26. FEJEZET – VITARENDEZÉS

A. SZAKASZ: CÉLKITŰZÉS ÉS HATÁLY

B. SZAKASZ: KONZULTÁCIÓK

C. SZAKASZ: TESTÜLETI ELJÁRÁSOK

D. SZAKASZ: KÖZVETÍTÉS

E. SZAKASZ: KÖZÖS RENDELKEZÉSEK

27. FEJEZET – ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

2-A. MELLÉKLET: VÁMLEBONTÁSI MENETRENDEK

A. SZAKASZ: ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

B. SZAKASZ: A VÁMKONTINGENSEK KEZELÉSE

C. SZAKASZ: AZ UNIÓ VÁMKONTINGENSEI

D. SZAKASZ: ÁTVÁLTÁSI EGYÜTTHATÓK

3-A. MELLÉKLET: BEVEZETŐ MEGJEGYZÉSEK A TERMÉKSPECIFIKUS SZÁRMAZÁSI SZABÁLYOKHOZ

3-B. MELLÉKLET: TERMÉKSPECIFIKUS SZÁRMAZÁSI SZABÁLYOK

3-B-1. FÜGGELÉK: SZÁRMAZÁSI KVÓTÁK ÉS A 3-B. MELLÉKLETBEN
(TERMÉKSPECIFIKUS SZÁRMAZÁSI SZABÁLYOK) TALÁLHATÓ
TERMÉKSPECIFIKUS SZÁRMAZÁSI SZABÁLYOK ALTERNATÍVÁI

3-C. MELLÉKLET: A SZÁRMAZÁSMEGJELÖLŐ NYILATKOZAT SZÖVEGE

3-D. MELLÉKLET: A 3.3. CIKK (SZÁRMAZÁSI KUMULÁCIÓ) (4) BEKEZDÉSÉBEN
EMLÍTETT SZÁLLÍTÓI NYILATKOZAT

3-E. MELLÉKLET: EGYÜTTES NYILATKOZAT AZ ANDORRAI HERCEGSÉGRŐL

3-F. MELLÉKLET: EGYÜTTES NYILATKOZAT SAN MARINO KÖZTÁRSASÁGRÓL

6-A. MELLÉKLET: ILLETÉKES HATÓSÁGOK

6-B. MELLÉKLET: A NÖVÉNYEKRE ÉS NÖVÉNYI TERMÉKEKRE VONATKOZÓ
REGIONÁLIS FELTÉTELEK

6-C. MELLÉKLET: AZ SPS-INTÉZKEDÉSEK EGYENÉRTÉKŰSÉGÉNEK ELISMERÉSE

6-D. MELLÉKLET: AZ ELLENŐRZÉSRE VAGY VIZSGÁLATRA VONATKOZÓ
IRÁNYMUTATÁSOK ÉS ELJÁRÁSOK

6-E. MELLÉKLET: TANÚSÍTÁS

1. SZAKASZ: A 6-C. MELLÉKLETBEN (AZ SPS-INTÉZKEDÉSEK
EGYENÉRTÉKŰSÉGÉNEK ELISMERÉSE) SZEREPLŐ EGYENÉRTÉKŰ
ÁRUKATEGÓRIÁK – NYILATKOZATOK

2. SZAKASZ: ELEKTRONIKUS ADATÁTVITEL

3. SZAKASZ: VÁLSÁGELHÁRÍTÁS

6-F. MELLÉKLET: IMPORTELENŐRZÉS ÉS DÍJAK

9-A. MELLÉKLET: A MEGFELELŐSÉGÉRTÉKELÉS ELFOGADÁSA (DOKUMENTUMOK)

9-B. MELLÉKLET: GÉPJÁRMŰVEK ÉS BERENDEZÉSEK, ILLETVE EZEK ALKATRÉSZEI

9-B-1. FÜGGELÉK: KIZÁRT JÁRMŰKATEGÓRIÁK

9-C. MELLÉKLET: A 9.10. CIKK (5) BEKEZDÉSÉNEK B) PONTJÁBAN EMLÍTETT, A NEM
ÉLELMISZER JELLEGŰ TERMÉKEK BIZTONSÁGÁVAL ÉS A KAPCSOLÓDÓ
MEGELŐZŐ, KORLÁTOZÓ ÉS KORREKCIÓS INTÉZKEDÉSEKKEL KAPCSOLATOS
SZISZTEMATIKUS INFORMÁCIÓCSERÉRE VONATKOZÓ MEGÁLLAPODÁS

9-D. MELLÉKLET: A 9.10. CIKK (6) BEKEZDÉSÉBEN EMLÍTETT, NEM MEGFELELŐ, NEM ÉLELMISZER JELLEGŰ ÉS A 9.10. CIKK (5) BEKEZDÉSÉNEK B) PONTJA HATÁLYA ALÁ TARTOZÓKTÓL ELTÉRŐ TERMÉKEKET ILLETŐEN HOZOTT INTÉZKEDÉSEKKEL KAPCSOLATOS RENDSZERES INFORMÁCIÓCSERÉRE VONATKOZÓ MEGÁLLAPODÁS

9-E. MELLÉKLET: BOROK ÉS SZESZES ITALOK

9-E-1. függelék: A 6. cikk (TERMÉKMEGHATÁROZÁSOK, BORÁSZATI ELJÁRÁSOK ÉS KEZELÉSEK) (1) bekezdésének a) pontjában említett új-zélandi jogszabályok

9-E-2. FÜGGELÉK: A 6. cikk (TERMÉKMEGHATÁROZÁSOK, BORÁSZATI ELJÁRÁSOK ÉS KEZELÉSEK) (1) bekezdésének b) pontjában említett új-zélandi jogszabályok

9-E-3. FÜGGELÉK: ÚJ-ZÉLANDI BORÁSZATI ELJÁRÁSOK

9-E-4. FÜGGELÉK: A 6. cikk (TERMÉKMEGHATÁROZÁSOK, BORÁSZATI ELJÁRÁSOK ÉS KEZELÉSEK) (2) bekezdésének a) pontjában említett uniós jogszabályok

9-E-5. FÜGGELÉK: A 6. cikk (TERMÉKMEGHATÁROZÁSOK, BORÁSZATI ELJÁRÁSOK ÉS KEZELÉSEK) (2) bekezdésének b) pontjában említett uniós jogszabályok

9-E-6. függelék: EURÓPAI UNIÓS BORÁSZATI ELJÁRÁSOK

9-E-7. FÜGGELÉK: EGYSZERŰSÍTETT VI-1 OKMÁNY

9-E-8. FÜGGELÉK: EGYSZERŰSÍTETT BIZONYÍTVÁNY

9-E-9. FÜGGELÉK: NYILATKOZATOK

10-A. MELLÉKLET: MEGLÉVŐ INTÉZKEDÉSEK

10-B. MELLÉKLET: JÖVŐBELI INTÉZKEDÉSEK

10-C. MELLÉKLET: LETELEPEDÉSI CÉLLAL ÉRKEZŐ ÜZLETI LÁTOGATÓK,
VÁLLALATON BELÜL ÁTHELYEZETT SZEMÉLYEK ÉS RÖVID IDŐSZAKRA ÉRKEZŐ
ÜZLETI LÁTOGATÓK

10-D. MELLÉKLET: A RÖVID IDŐSZAKRA ÉRKEZŐ ÜZLETI LÁTOGATÓK
TEVÉKENYSÉGEINEK JEGYZÉKE

10-E. MELLÉKLET: SZERZŐDÉSES SZOLGÁLTATÓK ÉS FÜGGETLEN SZAKEMBEREK

10-F. MELLÉKLET: A TERMÉSZETES SZEMÉLYEK ÜZLETI CÉLÚ MOZGÁSA

13. MELLÉKLET: ENERGIAHORDOZÓK, SZÉNHIDROGÉNEK ÉS NYERSANYAGOK
JEGYZÉKEI

14. MELLÉKLET: A KÖZBESZERZÉSI PIACRA JUTÁSSAL KAPCSOLATOS
KÖTELEZETTSÉGVÁLLALÁSOK

A. SZAKASZ: AZ EURÓPAI UNIÓ JEGYZÉKE

B. SZAKASZ: ÚJ-ZÉLAND JEGYZÉKE

1. ALSZAKASZ: KÖZPONTI KORMÁNYZATI SZERVEK

2. ALSZAKASZ: A KÖZPONTINÁL ALACSONYABB SZINTŰ KORMÁNYZATI
SZERVEK

3. ALSZAKASZ: EGYÉB SZERVEK

4. ALSZAKASZ: ÁRUK

5. ALSZAKASZ: SZOLGÁLTATÁSOK

6. ALSZAKASZ: ÉPÍTŐIPARI SZOLGÁLTATÁSOK

7. ALSZAKASZ: ÁLTALÁNOS MEGJEGYZÉSEK

18-A. MELLÉKLET: TERMÉKOSZTÁLYOK

18-B. MELLÉKLET: A FÖLDRAJZI ÁRUJELZŐK JEGYZÉKE

A. SZAKASZ: A FÖLDRAJZI ÁRUJELZŐK JEGYZÉKE – EURÓPAI UNIÓ

B. SZAKASZ: A FÖLDRAJZI ÁRUJELZŐK JEGYZÉKE – ÚJ-ZÉLAND

19. MELLÉKLET: KÖRNYEZETI ÁRUK ÉS SZOLGÁLTATÁSOK

24. MELLÉKLET: A KERESKEDELMI BIZOTTSÁG ELJÁRÁSI SZABÁLYZATA

26-A. MELLÉKLET: ELJÁRÁSI SZABÁLYZAT A VITARENDEZÉSHEZ

26-B. MELLÉKLET: MAGATARTÁSI KÓDEX A TESTÜLETI TAGOK ÉS KÖZVETÍTŐK SZÁMÁRA

26-C. MELLÉKLET: ELJÁRÁSI SZABÁLYZAT A KÖZVETÍTÉSHEZ

27. MELLÉKLET: EGYÜTTES NYILATKOZAT A VÁMUNIÓKRÓL

2-A-1. FÜGGELÉK: AZ EURÓPAI UNIÓ VÁMJEGYZÉKE

2-A-2. FÜGGELÉK: ÚJ-ZÉLAND VÁMJEGYZÉKE

PREAMBULUM

Az Európai Unió (a továbbiakban: az Unió),

valamint

Új-Zéland,

(a továbbiakban egyenként: a Fél, vagy együttesen: a Felek),

ELISMERVE az egyrészt az Európai Unió és tagállamai, másrészt Új-Zéland között a kapcsolatokról és együttműködésről szóló, 2016. október 5-én Brüsszelben kelt partnerségi megállapodásban tükröződő közös elveken és értékeken alapuló, régóta fennálló és erős partnerségüket, valamint fontos gazdasági, kereskedelmi és beruházási kapcsolataikat;

AZZAL AZ ELHATÁROZÁSSAL, hogy megerősítsék gazdasági kapcsolataikat, és bővítsék a kétoldalú kereskedelmet és beruházásokat;

ELISMERVE a közös érdekű kérdésekben folytatott globális együttműködés fontosságát;

ELISMERVE a nemzetközi kereskedelem és beruházás átláthatóságának fontosságát valamennyi érdekelt fél javát szolgálva;

ARRA TÖREKEDVE, hogy a Felek közötti kereskedelemre és beruházásokra vonatkozó egyértelmű és kölcsönösen előnyös szabályokkal stabil és kiszámítható környezetet teremtsenek, valamint hogy csökkentsék vagy megszüntessék azok akadályait;

TUDOMÁSUL VÉVE, hogy a te Tiriti o Waitangi / Waitangi Szerződés alkotmányos jelentőségű alapvető dokumentum Új-Zéland számára;

AZZAL AZ ÓHAJJAL, hogy növeljék az életszínvonalat, előmozdítsák az inkluzív gazdasági növekedést és a stabilitást, új foglalkoztatási lehetőségeket teremtsenek, és fokozzák az általános jólétet, valamint ennek érdekében megerősítsék a kereskedelem és a beruházás liberalizálásának ösztönzése iránti elkötelezettségüket;

MEGGYŐZŐDVE arról, hogy ez a megállapodás az áruk és a szolgáltatások szélesebb körű és biztos piacát hozza majd létre, és így elősegíti vállalataik versenyképességének növekedését a világpiacokon;

AZZAL A SZÁNDÉKKAL, hogy a fenntartható fejlődés célkitűzésével összhangban – szem előtt tartva annak gazdasági, társadalmi és környezetvédelmi szempontjait – erősítsék a gazdasági, kereskedelmi és beruházási kapcsolataikat és oly módon mozdítsák elő a kereskedelmet és a beruházásokat, amely összhangban áll a környezetvédelem és a munkaügyi védelem magas szintjét célzó célkitűzésekkel, valamint a kapcsolódó nemzetközileg elismert normákkal és azon megállapodásokkal, amelyeknek részes felei;

AZZAL A SZÁNDÉKKAL, hogy a magas szintű fogyasztóvédelmet, fogyasztói választási lehetőségeket és gazdasági jólétet biztosító szakpolitikák útján fokozzák a fogyasztók jóllétét;

MEGERŐSÍTVE a Felek azon jogát, hogy területükön belül szabályokat hozzanak olyan jogszerű szakpolitikai célkitűzések elérése érdekében, mint például az emberi, állati vagy növényi élet vagy egészség védelme; a szociális szolgáltatások; a közoktatás; a biztonság; a környezetvédelem, ideértve az éghajlatváltozást is; a közérkölc; a szociális védelem és a fogyasztóvédelem; az állatjólét; a magánélet tiszteletben tartása és az adatvédelem; a kulturális sokszínűség előmozdítása és megőrzése; valamint Új-Zéland esetében a māori emberek jogainak, érdekeinek és kötelezettségeinek előmozdítása vagy védelme;

ELKÖTELEZVE magukat amellet, hogy kommunikálnak a civil társadalom valamennyi érdekelt felével, beleértve a magánszektor, a szakszervezeteket és más nem kormányzati szervezeteket;

ELISMERVE, hogy fontos előmozdítani a nemzetközi kereskedelemben való inkluzív részvételt, valamint kezelni azokat az akadályokat és egyéb kihívásokat, amelyek a belföldi érdekelt felek előtt állnak a nemzetközi kereskedelmi és gazdasági lehetőségekhez való hozzáférés terén, beleértve a digitális kereskedelmet is;

AZZAL A SZÁNDÉKKAL, hogy kezeljék azokat a sajátos kihívásokat, amelyekkel a kis- és középvállalkozások szembesülnek a kereskedelem és a közvetlen külföldi tőkebefektetések fejlesztéséhez való hozzájárulás terén;

ELISMERVE a nemzetközi kereskedelem jelentőségét a māori nép jólétének lehetővé tételében és előmozdításában, valamint azokat a kihívásokat, amelyekkel a māori – többek között a wāhine māori – emberek szembesülnek a nemzetközi kereskedelemhez kapcsolódó kereskedelmi és beruházási lehetőségekhez való hozzáférés terén, beleértve az e megállapodás által teremtett lehetőségeket és előnyöket is;

TÖREKEDVE a nemek közötti egyenlőség és a nők gazdasági szerepvállalásának előmozdítására azáltal, hogy a nemi alapú megkülönböztetés valamennyi formájának felszámolására törekedve előmozdítják a nemek közötti egyenlőség szempontját érvényesítő szakpolitikák és gyakorlatok fontosságát a gazdasági tevékenységekben, beleértve a nemzetközi kereskedelmet is;

ÚJÓLAG MEGERŐSÍTVE elkötelezettségüket az Egyesült Nemzetek Alapokmánya iránt, amelyet 1945. június 26-án San Franciscóban írtak alá, továbbá az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatában kifejtett alapelvekre figyelemmel, amelyet az Egyesült Nemzetek Szervezetének Közgyűlése 1948. december 10-én fogadott el;

ÉPÍTVE a Kereskedelmi Világszervezetet létrehozó, 1994. április 15-én Marrákesben aláírt egyezményből és más olyan többoldalú és kétoldalú együttműködési eszközökből fakadó jogaikra és kötelezettségeikre, amelyeknek mindkét Fél szerződő fele;

A KÖVETKEZŐKÉPPEN ÁLLAPODTAK MEG:

1. FEJEZET

BEVEZETŐ RENDELKEZÉSEK

1.1. CIKK

A megállapodás célkitűzései

E megállapodás célkitűzései a kereskedelem és a beruházás liberalizálása és megkönnyítése, valamint a Felek közötti szorosabb gazdasági kapcsolatok előmozdítása.

1.2. CIKK

Általános fogalommeghatározások

E megállapodás alkalmazása céljából a következő fogalommeghatározásokat kell alkalmazni:

- (a) „mezőgazdasági termék”: a mezőgazdasági megállapodás 1. mellékletében felsorolt termék;
- (b) „CCMAA”: az Európai Unió és Új-Zéland között a vámügyekben történő együttműködésről és kölcsönös igazgatási segítségnyújtásról szóló, 2017. július 3-án Brüsszelben kelt megállapodás¹;

¹ EU HL L 101., 2018.4.20., 6. o.

(c) „vámhatóság”:

(i) Új-Zéland tekintetében az Új-Zélandi Vámszolgálat; valamint

(ii) az Unió esetében az Európai Bizottság vámügyekért felelős szolgálatai vagy adott esetben a tagállamok vámigazgatásai és a vámjogszabályok alkalmazására és érvényesítésére felhatalmazással rendelkező egyéb hatóságai;

(d) „vám”: bármely olyan vám vagy díj, amelyet egy áru behozatalára vagy azzal kapcsolatban vetnek ki, de nem foglalja magában a következők egyikét sem:

(i) az 1994. évi GATT III:2. cikkével összhangban kivetett belső adóval egyenértékű díj;

(ii) az 1994. évi GATT-tal, a dömpingellenes megállapodással, valamint az SCM-megállapodással összhangban alkalmazott dömpingellenes vagy kiegyenlítő vám; valamint

(iii) a behozatalra vagy az azzal kapcsolatban kivetett olyan díj vagy egyéb teher, amelynek összege a nyújtott szolgáltatások hozzávetőleges költségére korlátozódik;

(e) „CPC”: ideiglenes központi termékosztályozás (Statistical Papers, M sorozat, 77. sz., az ENSZ Statisztikai Bizottsága, Gazdasági és Szociális Ügyek Főosztálya, New York, 1991.);

- (f) „nap”: naptári nap;
- (g) „vállalkozás”: jogi személy vagy egy jogi személy fióktelepe vagy képviseleti irodája;
- (h) „EU” vagy „Unió”: az Európai Unió;
- (i) „meglévő”: amennyiben e megállapodás másként nem rendelkezik, e megállapodás hatálybalépésének napján hatályban lévő;
- (j) „valamely Fél áruja”: az 1994. évi GATT értelmében vett belföldi termék, amely magában foglalja az adott Féltől származó árukat;
- (k) „harmonizált rendszer” vagy „HR”: a Harmonizált Áruleíró és Kódrendszer, beleértve az ahhoz kapcsolódó, a Vámigazgatások Világszervezete által kidolgozott valamennyi jogi megjegyzést és módosítást is;
- (l) „vámtarifaszám”: a Harmonizált Rendszerben használt vámtarifaszám első négy számjegye;
- (m) „ILO”: a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet;
- (n) „jogi személy”: olyan jogalany, amelyet valamely Fél joga szerint megfelelően hoztak létre vagy más módon szerveztek meg, függetlenül attól, hogy nyereségérdekelt-e vagy sem, és hogy magántulajdonban vagy állami tulajdonban áll-e, ideértve bármely társaságot, vagyonkezelői szervezetet, partnerséget, közös vállalkozást, egyéni vállalkozást vagy társulást;

- (o) „intézkedés”: valamelyik Fél által hozott intézkedés, amely lehet törvény, rendelet, szabály, eljárás, határozat, közigazgatási rendelkezés, előírás, gyakorlat vagy bármely más forma¹;
- (p) „valamely Fél intézkedései”: a következők által elfogadott vagy fenntartott intézkedések²:
- (i) központi kormány, regionális vagy helyi önkormányzatok, illetve hatóságok; valamint
 - (ii) nem kormányzati testületek a központi kormány, regionális vagy helyi önkormányzatok vagy hatóságok által átruházott jogosítványok gyakorlása során;
- (q) „tagállam”: az Unió valamely tagállama;
- (r) „valamely Fél természetes személye”:
- (i) az Unió esetében egy uniós tagállam állampolgára a tagállam joga értelmében³;
valamint
 - (ii) Új-Zéland esetében Új-Zéland állampolgára Új-Zéland joga értelmében⁴;
-
- ¹ Az egyértelműség érdekében: az „intézkedés” kifejezés magában foglalja a mulasztásokat is.
- ² Az egyértelműség érdekében: a „valamely Fél intézkedései” kifejezés magában foglalja azon intézkedéseket, amelyeket más jogalanyok magatartásának irányítása vagy ellenőrzése révén fogadnak el vagy tartanak fenn.
- ³ A „valamely Fél természetes személye” kifejezés magában foglalja azokat a személyeket is, akik állandó tartózkodási helye a Lett Köztársaság és akik nem állampolgárai a Lett Köztársaságnak vagy bármely más országnak, de a Lett Köztársaság joga alapján jogosultak a nem állampolgároknak kiállított útlevél megszerzésére.
- ⁴ Az Unió újól meg erősíti az Új-Zélandon állandó lakhellyel rendelkező személyekre vonatkozó, a GATS szerinti kötelezettségeit. Ezért a „valamely Fél természetes személye” kifejezés magában foglalja azokat a személyeket is, akik huzamos tartózkodásra jogosultak Új-Zélandon és nem Új-Zéland állampolgárai, amennyiben e természetes személyek az Unió GATS szerinti kötelezettségvállalásainak hatálya alá tartoznak.

- (s) „OECD”: Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet;
- (t) „származó”: a 3. fejezetben (Származási szabályok és származási eljárások) meghatározott származási szabályok szerint származónak minősülő;
- (u) „származó áru” vagy „valamely Félről származó áru”: a 3. fejezetben (Származási szabályok és származási eljárások) meghatározott származási szabályok szerint annak minősülő áru;
- (v) „személy”: természetes személy vagy jogi személy;
- (w) „preferenciális tarifális elbánás”: a 2-A. mellékletben (Vámlebontási menetrend) szereplő vámlebontási menetrendek szerint a származó árura alkalmazandó vámtétel;
- (x) „állategészségügyi megállapodás”: az Európai Közösség és Új-Zéland között az élőállatok és állati termékek kereskedelme esetében alkalmazandó állat-egészségügyi intézkedésekről szóló, 1996. december 17-én Brüsszelben kelt megállapodás¹;
- (y) „állat- vagy növényegészségügyi intézkedés” vagy „SPS-intézkedés”: az SPS-megállapodás A. mellékletének (1) bekezdésében említett intézkedés;
- (z) „SDR”: különleges lehívási jog;

¹ EU HL L 57., 1997.2.26., 5. o.

- (aa) „szolgáltató”: bármely személy, aki szolgáltatásokat nyújt vagy szolgáltatásokat kíván nyújtani;
- (bb) „kkv”: kis- és középvállalkozás;
- (cc) „terület”: az egyes Felek tekintetében azok a területek, amelyekre e megállapodás az 1.4. cikkkel (Területi hatály) összhangban alkalmazandó;
- (dd) „EUMSZ”: az Európai Unió működéséről szóló szerződés;
- (ee) „Párizsi Megállapodás”: az Egyesült Nemzetek Szervezetének Éghajlatváltozási Keretegyezménye keretében létrejött párizsi megállapodás¹, amely 2015. december 12-én kelt Párizsban;
- (ff) „a partnerségi megállapodás”: az egyrészlől az Európai Unió és tagállamai, másrészlől Új-Zéland közötti kapcsolatokról és együttműködésről szóló, 2016. október 5-én Brüsszelben kelt partnerségi megállapodás²;
- (gg) „harmadik ország”: e megállapodás területi hatályán kívül eső ország vagy terület;
- (hh) „WTO”: Kereskedelmi Világszervezet; és
- (ii) „WCO”: Vámigazgatások Világszervezete.

¹ EU HL L 282., 2016.10.19., 4. o.

² EU HL L 321., 2016.11.29., 3. o.

1.3. CIKK

WTO-egyezmények

E megállapodás alkalmazása céljából a következő fogalommeghatározásokat kell alkalmazni:

- (a) „mezőgazdasági megállapodás”: a WTO-egyezmény 1A. mellékletében található mezőgazdasági megállapodás;
- (b) „védintézkedésekről szóló megállapodás”: a WTO-egyezmény 1A. mellékletében található védintézkedésekről szóló megállapodás;
- (c) „dömpingellenes megállapodás”: a WTO-egyezmény 1A. mellékletében található, az 1994. évi Általános Vám- és Kereskedelmi Egyezmény VI. cikkének végrehajtásáról szóló megállapodás;
- (d) „vámérték-egyezmény”: a WTO-egyezmény 1A. mellékletében található, az 1994. évi Általános Vám- és Kereskedelmi Egyezmény VII. cikkének végrehajtásáról szóló megállapodás;
- (e) „vitarendezési egyetértés”: a WTO-egyezmény 2. mellékletében található, a vitarendezés szabályairól és eljárásairól szóló egyetértés;
- (f) „GATS”: a WTO-egyezmény 1B. mellékletében található, a szolgáltatások kereskedelméről szóló általános egyezmény;

- (g) „az 1994. évi GATT”: a WTO-egyezmény 1A. mellékletében foglalt, az 1994. évi Általános Vám- és Kereskedelmi Egyezmény;
- (h) „GPA”: a Genfben 2012. március 30-án kelt, a közbeszerzésről szóló megállapodás módosító jegyzőkönyve által módosított közbeszerzésről szóló megállapodás;
- (i) „az importengedélyezési eljárásokról szóló megállapodás”: a WTO-egyezmény 1A. mellékletében található importengedélyezési eljárásokról szóló megállapodás;
- (j) „SCM-megállapodás”: a WTO-egyezmény 1A. mellékletében található, a támogatásokról és kiegyenlítő intézkedésekről szóló megállapodás;
- (k) „SPS-megállapodás”: a WTO-egyezmény 1A. mellékletében található, az állat- és növényegészségügyi intézkedések alkalmazásáról szóló megállapodás;
- (l) „TBT-megállapodás”: a WTO-egyezmény 1A. mellékletében található, a kereskedelem technikai akadályairól szóló megállapodás;
- (m) „TRIPS-megállapodás”: a WTO-egyezmény 1C. mellékletében található, a szellemi tulajdonjogok kereskedelmi vonatkozásairól szóló megállapodás; valamint
- (n) „WTO-egyezmény”: a Kereskedelmi Világszervezetet létrehozó, 1994. április 15-i Marrákési Egyezmény.

1.4. CIKK

Területi hatály

1. E megállapodás a következő területeken alkalmazandó:
 - (a) azokon a területeken, amelyeken az Európai Unióról szóló szerződés és az EUMSZ alkalmazandó, az említett szerződésekben meghatározott feltételekkel; valamint
 - (b) Új-Zéland területén és a kizárólagos gazdasági övezetben, a tengerfenéken és az altalajon, amely felett Új-Zéland a természeti erőforrások tekintetében a nemzetközi joggal összhangban szuverén jogokat gyakorol, Tokelau kivételével.
2. Az e megállapodásban foglalt, az árukkal kapcsolatos tarifális elbánást – beleértve a származási szabályokat és a származási eljárásokat – érintő rendelkezések tekintetében e megállapodás a 952/2013/EU európai parlamenti és a tanácsi rendelet¹ 4. cikkének értelmében vett azon uniós vámterületekre területeire is alkalmazandó, amelyek nem tartoznak e cikk (1) bekezdése a) pontjának hatálya alá.
3. E megállapodás alkalmazásában a „terület” kifejezés kifejezetten eltérő rendelkezés hiányában az (1) és a (2) bekezdéssel összhangban értendő.

¹ Az Európai Parlament és a Tanács 952/2013/EU rendelete (2013. október 9.) az Uniós Vámkódex létrehozásáról (EU HL L 269., 2013.10.10., 1. o).

1.5. CIKK

Az egyéb nemzetközi megállapodásokhoz való viszony

1. Amennyiben e megállapodás másként nem rendelkezik, e megállapodás nem váltja fel vagy szünteti meg az egyrészről az Európai Közösség, az Unió, vagy a tagállamok, másrészről Új-Zéland között meglévő nemzetközi megállapodásokat.
2. E megállapodás a partnerségi megállapodás által szabályozott átfogó kétoldalú kapcsolatokat szerves részét és a közös intézményi keret részét képezi.
3. A Felek megerősítik a WTO-egyezmény alapján egymással szemben fennálló jogait és kötelezettségeiket. Az egyértelműség érdekében: e megállapodás egyetlen rendelkezése sem írja elő bármely Fél számára, hogy a WTO-egyezmény szerinti kötelezettségeivel össze nem egyeztethető módon járjon el.
4. E megállapodás és bármely más, a WTO-egyezménytől eltérő, mindkét Fél részvételével működő nemzetközi megállapodás közötti esetleges összeegyeztethetlenség esetén a Felek haladéktalanul konzultálnak egymással annak érdekében, hogy kölcsönösen kielégítő megoldást találjanak.
5. Eltérő rendelkezés hiányában, amennyiben e megállapodás nemzetközi megállapodásokra hivatkozik, vagy azokat részben vagy egészben magában foglalja, az alatt a nemzetközi megállapodásoknak az e megállapodás hatálybalépésének napján vagy azt követően mindkét Fél tekintetében hatályba lépő módosításait és az azokat felváltó megállapodásokat kell érteni.

6. Amennyiben az (5) bekezdésben említett módosítások vagy utódmegállapodások eredményeként bármilyen kérdés merül fel e megállapodás végrehajtását vagy alkalmazását illetően, a Felek bármelyik Fél kérésére konzultációt folytathatnak egymással azzal a céllal, hogy az ilyen kérdésre szükség esetén kölcsönösen kielégítő megoldást találjanak.

1.6. CIKK

Szabadkereskedelmi térség létrehozása

A Felek az 1994. évi GATT XXIV. cikkének és a GATS V. cikkének megfelelően szabadkereskedelmi térséget hoznak létre.

2. FEJEZET

NEMZETI ELBÁNÁS ÉS AZ ÁRUK PIACRA JUTTATÁSA

2.1. CIKK

Célkitűzés

A Felek e megállapodással összhangban fokozatosan és kölcsönösen liberalizálják az árukereskedelmet.

2.2. CIKK

Hatály

E megállapodás eltérő rendelkezése hiányában ez a fejezet a Felek közötti árukereskedelemre alkalmazandó.

2.3. CIKK

Fogalommeghatározások

E fejezet alkalmazásában:

- (a) „ATA-igazolvány”: az 1961. december 6-án Brüsszelben kelt, az áruk ideiglenes behozatalára vonatkozó ATA-igazolványról szóló vámegyezmény mellékletével összhangban reprodukált okmány;
- (b) „konzuli intézkedés”: az importáló Fél konzuljától az exportáló Fél területén vagy egy harmadik ország területén az áruimporttal összefüggésben konzuli számla, a kereskedelmi számlára vonatkozó konzuli engedély, származási bizonyítvány, manifeszt, a fuvarozást végző szolgáltató kiviteli nyilatkozatai, vagy egyéb vámügyi okiratok beszerzésére irányuló eljárás;
- (c) „exportengedélyezési eljárás”: olyan közigazgatási eljárás, amely az exportáló Fél területéről történő kivitel előzetes feltételeként kérelem vagy egyéb (a vámkezeléshez általában szükségéstől eltérő) dokumentáció benyújtását írja elő a megfelelő közigazgatási szervhez vagy szervekhez;

- (d) „importengedélyezési eljárás”: olyan közigazgatási eljárás, amely az importáló Fél területére történő behozatal előzetes feltételeként kérelem vagy egyéb (a vámkezeléshez általában szükségéstől eltérő) dokumentáció benyújtását írja elő a megfelelő közigazgatási szervhez vagy szervekhez;
- (e) „átalakított áru”: a HR 84–90. vagy 94.02. árucsoportjába tartozó olyan áru:
 - (i) amely teljes egészében vagy részben használt árukból nyert alkotórészekből áll;
 - (ii) amelynek jellemző teljesítménye és üzemeltetési körülményei hasonlóak a helyettesítő árukéihoz, amikor azok újak; valamint
 - (iii) amely a helyettesítő árukra alkalmazandóval azonos garanciát élvez, amikor azok újak;
- (f) a „javítás” vagy „átalakítás” minden olyan, egy árun végzett feldolgozási művelet – függetlenül attól, hogy általa nő-e az áru értéke –, amelynek célja működési vagy anyaghibák orvoslása, valamint kiterjed az áru eredeti funkcióinak helyreállítására vagy a használatára vonatkozó műszaki előírásoknak való megfelelés biztosítására, amelyek nélkül az árut nem lehetne a szokásos módon, rendeltetésszerűen használni; egy áru javítása vagy átalakítása magában foglalja annak helyreállítását és állagmegőrzését is, de nem terjed ki az olyan műveletre vagy eljárásra, amely:
 - (i) megsemmisíti egy áru alapvető jellemzőit vagy új, illetve kereskedelmi szempontból eltérő árut hoz létre;

- (ii) egy félkész árut kész áruvá alakít; vagy
 - (iii) alapvetően megváltoztatja egy áru funkcióját; valamint
- (g) „szakaszolási kategória”: a vámok eltörlésére rendelkezésre álló, nullától hét évig terjedő időkeret, amelyet követően az áru vámmentes, kivéve, ha a 2-A. melléklet (Vámlebontási menetrend) másként rendelkezik.

2.4. CIKK

A belső adózással és szabályozással kapcsolatos nemzeti elbánás

A Felek nemzeti elbánásban részesítik a másik Fél áruit, összhangban az 1994. évi GATT III. cikkével, és a hozzá fűzött értelmező megjegyzésekkel és kiegészítő rendelkezésekkel. E célból az 1994. évi GATT III. cikkét, ideértve annak értelmező megjegyzéseit és kiegészítő rendelkezéseit is, a Felek belefoglalják e megállapodásba, és azok értelemszerűen e megállapodás részét képezik.

2.5. CIKK

Vámok eltörlése

1. E megállapodás eltérő rendelkezése hiányában mindegyik Fél a 2-A. mellékletnek (Vámlebontási menetrend) megfelelően csökkenti vagy eltörli azokat a vámokat, amelyeket a másik Félről származó árukra vetett ki.

2. Az (1) bekezdés alkalmazásában a vámok alapértéke az egyes árukra a 2-A. mellékletben (Vámlebontási menetrend) meghatározott alapérték.
3. Ha valamely Fél csökkenti az általa alkalmazott legnagyobb kedvezményes vámtételt, ilyen vámtételt csak akkor és csak addig kell a másik Fél származó árukra alkalmazni, ha és amíg az alacsonyabb a 2-A. melléklet szerint megállapított vámnál (Vámlebontási menetrend).
4. Két évvel e megállapodás hatálybalépését követően a Felek bármelyik Fél kérésére konzultálnak a 2-A. mellékletben (Vámlebontási menetrend) meghatározott vámok csökkentésének vagy eltörlésének felgyorsításáról. A Kereskedelmi Bizottság határozatot fogadhat el a 2-A. melléklet (Vámlebontási menetrendek) módosításáról a vámcsökkenés vagy -eltörlés felgyorsítása érdekében.
5. Bármely Fél bármikor önállóan felgyorsíthatja a 2-A. mellékletben (Vámlebontási menetrendek) meghatározott vámok eltörlését a másik Félről származó árura vonatkozóan. Ez a Fél az új vámtétel hatálybalépése előtt a lehető leghamarabb tájékoztatja a másik Felet.
6. Ha valamely Fél az e cikk (5) bekezdésével összhangban önállóan felgyorsítja a vámok eltörlését, az adott Fél bármely autonóm csökkentést követően a 2-A. mellékletben (Vámlebontási menetrendek) meghatározott szintre emelheti az érintett vámot az adott évre vonatkozóan.

2.6. CIKK

A fennálló helyzet fenntartása

E megállapodás eltérő rendelkezése hiányában egyik Fél sem emelheti a 2-A. mellékletben (Vámlebontási menetrendek) alpmértékként meghatározott vámtételt, és nem vezethet be új vámot a másik Félről származó áru tekintetében.

2.7. CIKK

Kiviteli vámok, adók vagy más díjak

1. A Felek nem fogadhatnak el vagy tarthatnak fenn:
 - (a) semmilyen vámot, adót vagy egyéb díjat, amelyet egy árunak a másik Fél részére történő kivitelére vagy azzal kapcsolatban vetnek ki; vagy
 - (b) vagy a másik Fél területére exportált árura kivetett olyan belső adót vagy egyéb díjat, amely meghaladja azt az adót vagy díjat, amelyet hazai fogyasztásra szánt hasonló árura vetnének ki.
2. E cikk egyetlen rendelkezése sem akadályozza meg a Feleket abban, hogy egy áru kivitelére a 2.8. cikk (Díjak és alaki követelmények) alapján megengedett díjat vagy terhet vessenek ki.

2.8. CIKK

Díjak és alaki követelmények

1. Mindkét Fél gondoskodik arról, hogy az 1994. évi GATT VIII:1 cikkével – beleértve annak értelmező megjegyzéseit és kiegészítő rendelkezéseit is – összhangban biztosítják, hogy az egyik Fél által az áruk behozatalára vagy kivitelére vagy azokkal kapcsolatban kivetett díjak és bármilyen jellegű egyéb terhek összege a nyújtott szolgáltatások hozzávetőleges költségére korlátozódjon, és ne jelentsen közvetett védelmet a belföldi áruk számára, illetve ne jelentse a behozatal vagy kivitel fiskális célú megadóztatását.
2. A Felek nem vethetnek ki az (1) bekezdésben említett bármilyen jellegű értékalapú (*ad valorem*) díjakat vagy egyéb terheket.
3. Valamennyi Fél haladéktalanul közzéteszi az általa az áruk behozatalára vagy kivitelére vagy azokkal kapcsolatban kivetett díjakat és bármely más típusú terheket oly módon, hogy a kormányok, a kereskedők és más érdekelt felek megismerhessék azokat.
4. Egyik Fél sem ír elő konzuli intézkedéseket – a bármely fajta kapcsolódó díjakat és egyéb terheket is beleértve – a másik Fél áruinak importjával összefüggésben.
5. E cikk alkalmazásában a díjak vagy bármilyen jellegű egyéb terhek nem foglalják magukban az exportadókat, a vámokat, a belső adóval egyenértékű díjakat vagy az 1994. évi GATT III:2 cikkével összhangban kivetett egyéb belső díjakat, illetve a dömpingellenes vagy kiegyenlítő vámokat.

2.9. CIKK

Javított vagy átalakított áru

1. Egyik fél sem alkalmaz vámot azon árukra – származásukra való tekintet nélkül – amelyek azt követően lépnek újra a területükre, hogy területükről ideiglenesen a másik Fél területére exportálták őket javítás vagy átalakítás céljából, attól függetlenül, hogy az ilyen javítást vagy átalakítást annak a Félnek a területén is elvégezhetnék volna, amelytől az árut javítás vagy átalakítás céljából exportálták.
2. Az (1) bekezdés nem alkalmazandó a vámraktárba, vámszabad területre vagy hasonló státuszban importált olyan árura, amelyet ezt követően exportálnak javítás vagy átalakítás céljából, és nem importálják újra vámraktárba, vámszabad területre vagy hasonló státuszban.
3. Egyik Fél sem vethet ki vámot olyan árura – annak származásától függetlenül –, amelyet a másik Fél területéről javítás vagy átalakítás céljából ideiglenesen hoznak be a területére.

2.10. CIKK

Átalakított áruk

1. Egyik Fél sem részesítheti a másik Fél átalakított áruit kedvezőtlenebb elbánásban annál, mint amilyenben az azonos árukat – amikor azok újak – részesíti.

2. Az egyértelműség érdekében: a 2.11. cikket (Import- és exportkorlátozások) az átalakított áruk behozatalára vagy kivitelére vonatkozó behozatali vagy kiviteli tilalmakra vagy korlátozásokra kell alkalmazni. Amennyiben valamely Fél behozatali és kiviteli tilalmakat vagy korlátozásokat fogad el vagy tart fenn használt áruk behozatalára és kivitelére vonatkozóan, ezeket az intézkedéseket nem alkalmazza az átalakított áruk tekintetében.

3. Valamely Fél megkövetelheti, hogy az átalakított árukat a területén történő forgalmazás vagy értékesítés céljából ekként azonosítsák, és hogy azok megfeleljenek az azonos árukra – amikor azok újak – vonatkozó valamennyi alkalmazandó műszaki előírásnak.

2.11. CIKK

Import- és exportkorlátozások

1. Egyik Fél sem fogad el és tart fenn tilalmat vagy korlátozást a másik Fél bármely árujának behozatala vagy bármely árunak a másik Fél területére irányuló kivitele vagy exportra történő értékesítése esetén, kivéve az 1994. évi GATT XI. cikkével összhangban, beleértve a hozzá fűzött magyarázó megjegyzéseket és kiegészítő rendelkezéseket. E célból az 1994. évi GATT XI. cikkét, ideértve annak értelmező megjegyzéseit és kiegészítő rendelkezéseit is, a Felek belefoglalják e megállapodásba, és azok értelemszerűen e megállapodás részét képezik.

2. A Felek nem fogadhatnak el vagy tarthatnak fenn:
- (a) az export- és importárra vonatkozó követelményeket¹, kivéve azokat, amelyek a kiegyenlítő és dömpingellenes vámokra vonatkozó végzések és kötelezettségvállalások végrehajtása során megengedettek; vagy
 - (b) teljesítőképességi követelmény teljesítéséhez kötött importengedélyezést.

2.12. CIKK

Eredetmegjelölés

1. Amennyiben Új-Zéland az Unióból származó áruk behozatalakor eredetmegjelölést ír elő, Új-Zéland olyan feltételek mellett fogadja el a „Made in the EU” eredetmegjelölést, amelyek nem kedvezőtlenebbek, mint a valamely tagállam eredetmegjelöléseire alkalmazott feltételek.
2. A „Made in the EU” eredetmegjelölés alkalmazásában Új-Zéland az Uniót egységes területként kezeli.

¹ Az egyértelműség érdekében: e pontnak nem célja, hogy megakadályozza a Feleket abban, hogy az alkalmazandó vámtételnek az e megállapodással összhangban történő meghatározása érdekében a behozatali árat vegyék figyelembe.

2.13. CIKK

Importengedélyezési eljárások

1. A Felek bármely importengedélyezési eljárást az importengedélyezési megállapodás 1–3. cikkével összhangban vezetnek be és működtetnek. Ebből a célból az importengedélyezési megállapodás 1–3. cikkét a Felek belefoglalják ebbe a megállapodásba, és azok értelemszerűen e megállapodás részét képezik.
2. Az a Fél, amely új importengedélyezési eljárást fogad el vagy meglévő importengedélyezési eljárást módosít, haladéktalanul, de legkésőbb a vonatkozó eljárás közzétételének napjától számított 60 napon belül értesíti a másik Felet az ilyen elfogadásról vagy módosításról. Az értesítésnek tartalmaznia kell az importengedélyezési megállapodás 5. cikkének (2) bekezdésében előírt adatokat. Egy Fél akkor felel meg ennek a értesítési kötelezettségnek, ha új importengedélyezési eljárás elfogadását vagy egy meglévő importengedélyezési eljárás módosítását jelenti be az importengedélyezési megállapodás 4. cikkével létrehozott WTO importengedélyezési bizottságnak, beleértve az említett megállapodás 5. cikkének (2) bekezdésében meghatározott információkat is.
3. Az egyik Fél kérésére a másik Fél haladéktalanul rendelkezésre bocsát minden lényeges információt, beleértve az importengedélyezési megállapodás 5. cikkének (2) bekezdésében meghatározott információkat is, az általa elfogadni vagy fenntartani kívánt importengedélyezési eljárással, valamint egy meglévő importengedélyezési eljárás bármely módosításával kapcsolatban.

4. Abban az esetben, ha egy Fél elutasítja a másik Fél áruja tekintetében az importengedélyre vonatkozó kérelmet, kérésére köteles a kérés kézhezvételét követően észszerű időn belül írásbeli indokolást benyújtani az elutasítás okáról a kérelmező számára.

2.14. CIKK

Exportengedélyezési eljárások

1. Az egyes Felek oly módon teszik közzé új exportengedélyezési eljárásaikat, illetve a meglévő exportengedélyezési eljárásaik módosításait, hogy a kormányoknak, kereskedőknek és más érdekelt feleknek lehetőségük legyen megismerni azokat. A közzétételre lehetőség szerint legkésőbb 45 nappal az új exportengedélyezési eljárásnak vagy a meglévő exportengedélyezési eljárás módosításának a hatálybalépése előtt, de minden esetben legkésőbb az új exportengedélyezési eljárás vagy a meglévő exportengedélyezési eljárás módosítása hatálybalépésének napján kerül sor.
2. Mindegyik Fél biztosítja, hogy az exportengedélyezési eljárások közzétételébe belefoglalja a következő információkat:
 - (a) a Fél exportengedélyezési eljárásainak szövege, vagy ezen eljárások Fél általi bármely módosítása;
 - (b) az egyes exportengedélyezési eljárások hatálya alá tartozó áruk;

- (c) minden egyes exportengedélyezési eljárás esetében az engedély kérelmezésére vonatkozó eljárás és minden olyan kritérium leírása, amelyet a kérelmezőnek teljesítenie kell ahhoz, hogy engedélyért folyamodhasson, mint például a tevékenységére vonatkozó engedély birtoklása, beruházás létrehozása vagy fenntartása, vagy valamely Fél területén meghatározott formában való működés;
- (d) az(ok) a kapcsolattartási pont(ok), ahol az érdekelt személyek további információkat kaphatnak az exportengedély megszerzéséhez szükséges feltételekről;
- (e) az(ok) a közigazgatási szerv(ek), amely(ek)hez a kérelmet vagy más vonatkozó dokumentációt be kell nyújtani;
- (f) az exportengedélyezési eljárás keretében végrehajtásra kerülő bármely intézkedés(ek) leírása;
- (g) az az időszak, amely alatt az egyes exportengedélyezési eljárások hatályban maradnak, kivéve, ha az exportengedélyezési eljárás visszavonásig hatályban marad, vagy amíg azt új közzététel keretében felülvizsgálják;
- (h) amennyiben az egyik Fél exportengedélyezési eljárást szándékozik alkalmazni egy exportkvóta igazgatására, meg kell adni a kvóta teljes mennyiségét és – adott esetben – a kvóta értékét, valamint a kvóta nyitó- és zárónapját; valamint
- (i) minden olyan mentesség vagy kivétel, amely felváltja az exportengedély megszerzésére vonatkozó követelményt, továbbá az említett mentességek vagy kivételek kérelmezésének vagy felhasználásának módja és azok megadásának kritériumai.

3. E megállapodás hatálybalépésének napját követő 30 napon belül az egyes Felek értesítik a másik Felet meglévő exportengedélyezési eljárásairól. Az a Fél, amely új exportengedélyezési eljárásokat fogad el vagy meglévő engedélyezési eljárások módosításait fogadja el, az új exportengedélyezési eljárás közzétételét vagy a meglévő engedélyezési eljárás bármely módosítását követő 60 napon belül értesíti a másik Felet a szóban forgó elfogadásról vagy módosításról. Az értesítésben hivatkozni kell azokra a forrásra vagy forrásokra, ahol a (2) bekezdésben meghatározott információkat közzéteszik, és adott esetben meg kell adni a vonatkozó kormányzati honlapok vagy honlapok címét is.

4. Az egyértelműség érdekében: e cikk egyetlen rendelkezése sem kötelezi egyik Felet sem arra, hogy exportengedélyt adjon ki, illetve egyik Felet sem akadályozza abban, hogy végrehajtsa az Egyesült Nemzetek Biztonsági Tanácsának határozataiból, valamint a többoldalú nonproliferációs rendszerekből és exportellenőrzési megállapodásokból eredő kötelezettségeit vagy kötelezettségvállalásait, ideértve a következőket:

- (a) a hagyományos fegyverek és kettős felhasználású termékek és technológiák exportjának ellenőrzéséről szóló Wassenaari Megállapodás, melyet 1995. december 19-én írtak alá Hágában;
- (b) a vegyi fegyverek kifejlesztésének, gyártásának, felhalmozásának és használatának tilalmáról, valamint megsemmisítéséről szóló egyezmény, melyet 1993. január 13-án írtak alá Párizsban;
- (c) a bakteriológiai (biológiai), és toxinfegyverek kifejlesztésének, gyártásának és raktározásának betiltásáról és e fegyverek megsemmisítéséről szóló egyezmény, melyet 1972. április 10-én írtak alá Londonban, Moszkvában és Washingtonban;
- (d) a nukleáris fegyverek elterjedésének megakadályozásáról szóló szerződés, melyet 1968. július 1-jén Londonban, Moszkvában és Washingtonban írtak alá; valamint

- (e) az Ausztrália Csoport, a Nukleáris Szállítók Csoportja és a Rakétatechnológiai Ellenőrzési Rendszer.

2.15. CIKK

Kedvezménykihasználtsági arányok

1. E megállapodás működésének nyomon követése és a kedvezménykihasználtsági arány kiszámítása céljából a Felek a 2-A. melléklettel (Vámlebontási menetrendek) összhangban évente átfogó behozatali statisztikát cserélnek abban az időszakban, amely az e megállapodás hatálybalépését követő egy év után kezdődik és a vámlebontás befejezése után 10 évvel szűnik meg. Amennyiben a Kereskedelmi Bizottság másként nem határoz, ez az időszak automatikusan meghosszabbodik öt évvel, és ezt követően a Kereskedelmi Bizottság dönthet annak további meghosszabbításáról.
2. A behozatali statisztikák cseréje arra a legutóbbi évre vonatkozó adatokra terjed ki, amelyre vonatkozóan ilyen adatok rendelkezésre állnak, beleértve az értéket és adott esetben a mennyiséget is, a tarifasorok szintjén az e megállapodás alapján preferenciális elbánásban részesülő, valamint a preferenciális elbánásban nem részesülő, a másik Félről származó áruk behozatala tekintetében. Az ilyen statisztikákat, valamint a kedvezménykihasználtsági arányokat véleménycsere céljából be lehet nyújtani a Kereskedelmi Bizottságnak.

2.16. CIKK

Ideiglenes behozatal

1. E cikk alkalmazásában „ideiglenes behozatal”: az a vámeljárás, amelynek keretében bizonyos áruk, beleértve a szállítóeszközöket is, behozhatók egy Fél területére a behozatali vámok és adók megfizetése alóli feltételes mentesség mellett a behozatali tilalmak vagy a gazdasági jellegű korlátozások alkalmazása nélkül, azzal a feltétellel, hogy az árukat meghatározott célra hozzák be, és meghatározott időn belül újrakivitelre szánják őket anélkül, hogy bármilyen változáson esnének át, kivéve az ezen áruk használata miatti szokásos értékcsökkenést.
2. Mindegyik Fél saját törvényeivel, rendeleteivel vagy eljárásaival összhangban ideiglenes behozatalt biztosít a következő árukra nézve, azok származására való tekintet nélkül:
 - (a) szakmai berendezések, beleértve a sajtóberendezéseket vagy a televíziós berendezéseket, a szoftvereket, valamint a műsorszolgáltatáshoz használt felszerelést és a cinematográfiai felszerelést, amelyek egy meghatározott feladat elvégzése céljából a másik Fél területére látogató személy üzleti tevékenységének, szakmájának vagy foglalkozásának gyakorlásához szükségesek;
 - (b) kiállításokon, vásárokon, találkozókön vagy hasonló rendezvényeken való bemutatásra vagy felhasználásra szánt áruk, beleértve azok alkotóelemeit, segédberendezéseit és tartozékait;

- (c) kereskedelmi minták és reklámfilmek és felvételek (olyan rögzített vizuális média- vagy hanganyagok, amelyek alapvetően az egyik Fél területén letelepedett vagy ott lakóhellyel rendelkező személy által eladásra vagy bérbeadásra kínált áruk vagy szolgáltatások jellegét vagy működését bemutató képekből vagy hangokból állnak, feltéve, hogy az ilyen anyagok alkalmasak a leendő ügyfelek számára történő bemutatásra, de a nagyközönségnek történő sugárzásra nem); valamint
 - (d) sportcélokra behozott áruk, beleértve a versenyeket, bemutatókat, edzéseket és hasonló rendezvényeket.
3. A (2) bekezdésben felsorolt áruk ideiglenes behozatala esetén az egyes Felek elfogadják azokat a másik Fél területén kiállított, ott igazolt és a nemzetközi garanciavállalási lánc részét képező szervezet által garantált ATA-igazolványt, amelyeket az illetékes hatóságok hitelesítenek, és amelyek az importáló Fél vámterületén érvényesek.
4. Mindegyik Fél meghatározza azt az időszakot, melynek során az áruk ideiglenes behozatali eljárás alatt maradhatnak. A kezdeti időszakot bármelyik Fél önállóan meghosszabbíthatja.
5. A Felek előírhatják, hogy az ideiglenes behozatal tárgyát képező áruk:
- (a) kizárólag a másik Fél állampolgára vagy lakosa által vagy annak személyes felügyelete mellett használhatók fel a szóban forgó állampolgár vagy lakóhellyel rendelkező személy által végzett üzleti tevékenység, kereskedelmi, szakmai vagy sporttevékenység gyakorlása során;
 - (b) a területén való tartózkodás ideje alatt nem adhatók el, nem adhatók bérbe, nem adható el, illetve nem ruházhatók át;

- (c) mellé olyan biztosítékot kell adni, amely összhangban van az importáló Fél azon vonatkozó nemzetközi vámegyezmények szerinti kötelezettségeivel, amelyekhez csatlakozott;
- (d) azonosítását behozatalkor és kivitelkor el kell végezni;
- (e) az a) pontban említett állampolgár vagy lakóhellyel rendelkező személy indulásakor vagy azt megelőzően, vagy az ideiglenes behozatal céljához kapcsolódó, a Fél által megállapított időszakon belül, vagy – meghosszabbítás hiányában – egy éven belül exportálhatók;
- (f) a rendeltetésszerű felhasználásuk szempontjából észszerű mennyiségnél nem nagyobb mennyiségben engedhetők be; vagy
- (g) más módon bevihetők a szóban forgó Fél területére annak saját joga szerint.

6. Ha az egyik Fél által az (5) bekezdés alapján kiszabható bármely feltétel nem teljesül, a Fél alkalmazhatja a vámot és minden egyéb olyan terhet, amelyet rendes körülmények között az áru után kellene fizetni, valamint a jogszabályaiban előírt egyéb terheket vagy kötbéreket.

7. A Felek engedélyezik, hogy az e cikk alapján ideiglenesen behozott áru újrakivitelre kerüljön egy olyan, vámhatóság által engedélyezett kiindulási ponton keresztül, amely eltér attól a helytől, ahol behozták.

8. A Felek mentesítik az importőrt vagy az e cikk alapján ideiglenesen behozott áruért felelős más személyt az e cikk alapján ideiglenesen behozott áru kivitelének elmulasztásáért fennálló felelősség alól, amennyiben az importáló Félnek az adott Fél vámjogszabályaival összhangban kielégítő bizonyítékot nyújtanak be arra vonatkozóan, hogy az e cikk alapján ideiglenesen behozott áru megsemmisült vagy helyrehozhatatlanul elveszett.

2.17. CIKK

Elhanyagolható értékű kereskedelmi minták és nyomtatott reklámanyagok vámmentes beléptetése

1. Mindegyik Fél jogszabályaival, rendeleteivel és eljárásaival összhangban vámmentes belépést biztosít a másik Félről behozott elhanyagolható értékű kereskedelmi minták és nyomtatott reklámanyagok számára, függetlenül azok származásától.
2. A Felek az elhanyagolható értékű kereskedelmi mintát a következőképpen határozhatják meg:
 - (a) értéke egyedileg vagy szállított formában összesítve nem haladja meg az egyik Fél jogszabályaiban meghatározott összeget; vagy
 - (b) olyan jelöléssel, szakadással, perforáltsággal látták el vagy olyan más módon kezelték, amelynek következtében eladásra vagy felhasználásra alkalmatlan (kivéve a kereskedelmi mintaként történő felhasználást).
3. A nyomtatott reklámanyag a HR 49. árucsoportjába tartozó áru, beleértve a brosrák, röpiratok, reklámcédulák, kereskedelmi katalógusok, kereskedelmi társaságok által kiadott évkönyveket, utazási hirdetéseket és plakátokat, amelyeket valamely áru vagy szolgáltatás reklámozására használnak, és amelyeket alapvetően valamely áru vagy szolgáltatás reklámozására szánnak és ingyenesen bocsájtanak rendelkezésre.

2.18. CIKK

A preferenciális elbánás igazgatására vonatkozó különleges intézkedések

1. A Felek együttműködnek az e fejezet alapján biztosított preferenciális elbánással kapcsolatos vámjogszabályok megsértésének megelőzésében, felderítésében és leküzdésében a CCMAA 3. fejezetével (Származási szabályok és származási eljárások), valamint I., III., IV. és V. címével összhangban.
2. Valamely Fél a (3)–(5) bekezdésben meghatározott eljárásnak megfelelően ideiglenesen felfüggesztheti az érintett árukra vonatkozó preferenciális elbánást, ha:
 - (a) e Fél objektív, meggyőző és ellenőrizhető információk alapján megállapította, hogy az e fejezet alapján biztosított preferenciális elbánáshoz kapcsolódó vámjogszabályok szisztematikus és ágazati megsértését követték el, ami jelentős bevételkiesést eredményez az adott Fél számára; valamint
 - (b) a másik Fél ismételten és indokolatlanul megtagadja vagy más módon elmulasztja az együttműködést az a) pontban említett vámjogszabályok megsértése tekintetében.
3. A (2) bekezdésben a) pontjában említett megállapítást tevő Fél indokolatlan késedelem nélkül értesíti a kereskedelmi partnerségi bizottságot, és a Kereskedelmi Bizottság keretében konzultációkat kezd a másik Féllel annak érdekében, hogy kölcsönösen elfogadható megoldást találjanak.

4. Amennyiben a Felek a (3) bekezdésben említett értesítés időpontjától számított három hónapon belül nem tudnak elfogadható megoldásban megállapodni, a megállapítást tevő Fél dönthet úgy, hogy ideiglenesen felfüggeszti az érintett termékekre vonatkozó preferenciális elbánást. Az ideiglenes felfüggesztés csak azokra a kereskedőkre vonatkozik, akiket a (3) bekezdésben említett konzultációk során mindkét Fél azonosított, és egyetértettek abban, hogy az említett kereskedők részt vettek a vámjogszabályok megsértésében. A Kereskedelmi Bizottság haladéktalanul értesítést kap az ilyen ideiglenes felfüggesztésről.

5. Ha valamelyik Fél a (2) bekezdés a) pontjában említett megállapítást tesz, és a (4) bekezdésben említett értesítést követő három hónapon belül megállapítja, hogy a (4) bekezdésben említett ideiglenes felfüggesztés nem volt hatásos az e fejezet alapján biztosított preferenciális elbánással kapcsolatos vámjogszabályok megsértése elleni küzdelemben, a Fél dönthet úgy, hogy ideiglenesen felfüggeszti az érintett árukra vonatkozó preferenciális elbánást. A Fél dönthet úgy is, hogy ideiglenesen felfüggeszti az érintett árukra vonatkozó preferenciális elbánást abban az esetben, ha a (3) bekezdésben említett konzultációk során a Felek nem tudták azonosítani a vámjogszabályok megsértésében érintett kereskedőket és azokról nem tudtak megállapodni. A Kereskedelmi Bizottság haladéktalanul értesítést kap az ideiglenes felfüggesztésről.

6. Az e cikkben említett ideiglenes felfüggesztések csak az érintett Fél pénzügyi érdekeinek védelméhez szükséges időtartamra alkalmazandók, és semmilyen esetben sem haladhatják meg a hat hónapot. Amennyiben az eredeti ideiglenes felfüggesztés alapjául szolgáló feltételek a hat hónapos időszak lejártakor is fennállnak, az érintett Fél a másik Fél értesítését követően dönthet az ideiglenes felfüggesztés meghosszabbításáról. Minden felfüggesztésről rendszeres konzultációt kell folytatni a Kereskedelmi Bizottságban.

7. Az egyes Felek belső eljárásaiknak megfelelően tájékoztatást tesznek közzé az importőrök számára a jelen cikkben említett ideiglenes felfüggesztésekkel kapcsolatos valamennyi határozatról.

8. Az (5) bekezdés ellenére, ha az importőr bizonyítani tudja az importáló Fél vámhatósága számára, hogy az ilyen termékek teljes mértékben megfelelnek az importáló Fél vámügyi jogszabályainak, e megállapodás követelményeinek, valamint az importáló Fél által – annak saját jogszabályaival összhangban – megállapított ideiglenes felfüggesztéssel kapcsolatos bármely egyéb feltételnek, az importáló Fél lehetővé teszi az importőr számára, hogy visszamenőleges hatállyal preferenciális elbánást kérjen, és visszaigényelje a termékek behozatalakor az alkalmazandó kedvezményes vámtételeket meghaladóan fizetett vámokat.

2.19. CIKK

Árukereskedelmi bizottság

1. E cikk kiegészíti és pontosítja a 24.4. cikket (Szakbizottságok).
2. Az árukereskedelmi bizottság feladatai e fejezet tekintetében a következőket foglalják magukban:
 - (a) a Felek közötti árukereskedelem előmozdítása, többek között a vámok e megállapodás szerinti eltörlésének felgyorsításáról folytatott konzultáció révén;
 - (b) a Felek közötti árukereskedelem akadályainak haladéktalan felszámolása;

- (c) a 26. fejezet (Vitarendezés) sérelme nélkül az e fejezettel kapcsolatos bármely kérdésről folytatott konzultáció és annak megoldására való törekvés, – beleértve a Felek között az áruknak a Harmonizált Rendszer és a 2-A. melléklet (Vámlebontási menetrendek) szerinti besorolásával, vagy a Harmonizált Rendszer kódszerkezetének vagy az egyes Felek nomenklatúráinak módosításával kapcsolatos esetleges nézeteltéréseket – annak biztosítása érdekében, hogy az egyes Feleknek a 2-A. melléklet (Vámlebontási menetrend) szerinti kötelezettségei ne változzanak meg;
- (d) a kedvezménykihasználtsági arányok és statisztikák nyomon követése, amelyek adatait az árukereskedelmi bizottság véleménycsere céljából a Kereskedelmi Bizottság elé terjesztheti; valamint
- (e) együttműködés bármely szakbizottsággal vagy más testülettel, amelyet azért hoztak létre, illetve arra hatalmaztak fel, hogy e megállapodás alapján az adott szakbizottság vagy más testület számára releváns kérdésekben eljárjon.

2.20. CIKK

Kapcsolattartó pontok

E megállapodás hatálybalépésétől számított 90 napon belül mindegyik Fél kijelöl egy kapcsolattartó pontot az e fejezet hatálya alá tartozó kérdésekben a Felek közötti kommunikáció megkönnyítésére, és értesíti a másik Felet a kapcsolattartó pont elérhetőségi adatairól. Mindegyik Fél az említett elérhetőségi adatokkal kapcsolatos bármilyen változásról haladéktalanul értesíti a másik Felet.

3. FEJEZET

SZÁRMAZÁSI SZABÁLYOK ÉS SZÁRMAZÁSI ELJÁRÁSOK

A. SZAKASZ

SZÁRMAZÁSI SZABÁLYOK

3.1. CIKK

Fogalommeghatározások

E fejezet alkalmazásában:

- (a) „szállítmány”: olyan termék, amelyet egy feladótól egy címzett részére egyidejűleg szállítanak, vagy amelynek a feladótól a címzethez történő szállítása egyetlen fuvarokmánnyal vagy – ilyen okmány hiányában – egyetlen számla fedezete mellett történik;
- (b) „exportőr”: az egyik Fél területén letelepedett személy, aki az e Fél jogszabályaiban rögzített követelményeknek megfelelően exportálja vagy előállítja a származó terméket és származásmegjelölő nyilatkozatot állít ki;
- (c) „importőr”: az a személy, aki a származó terméket importálja és ehhez preferenciális tarifális elbánást kér;

- (d) „anyag”: egy termék előállítása során felhasznált bármilyen anyag, ideértve minden hozzávalót, nyersanyagot, alkotóelemet vagy alkatrészt is;
- (e) „nem származó anyag”: olyan anyag, amely e fejezet értelmében nem minősül származónak, ideértve azokat az anyagokat is, amelyek származó státuszát nem lehet meghatározni;
- (f) „termék”: az előállítás eredménye, akkor is, ha egy másik termék előállítása során anyagként történő későbbi felhasználásra szánják; valamint
- (g) „termelés”: bármiféle megmunkálás vagy feldolgozás, ideértve az összeszerelést is.

3.2. CIKK

A származó termékekre vonatkozó általános követelmények

1. Annak érdekében, hogy az egyik Fél e megállapodással összhangban preferenciális tarifális elbánást alkalmazzon a másik Fél származó árujára – feltéve, hogy a termék megfelel e fejezet minden más alkalmazandó követelményének – a következő terméket kell a másik Fél származó árujának tekinteni:

- (a) a 3.4. cikk (Teljes egészében egyetlen országban létrejött vagy előállított áru) értelmében véve teljes egészében egy Félnél előállított termék;
- (b) a kizárólag az adott Fél származó anyagaiból az adott Fél területén előállított termék; vagy

(c) az adott Fél területén előállított olyan termék, amely nem származó anyagokat tartalmaz, feltéve, hogy megfelel a 3-B. mellékletben (Termékspecifikus származási szabályok) meghatározott követelményeknek.

2. Abban az esetben, ha egy termék származó státuszt kapott, az annak előállításához felhasznált nem származó anyagok nem minősülnek nem származó anyagnak, amikor ezt a terméket egy másik termék előállításához felhasználják.

3. A származó státusz megszerzésére vonatkozó feltételeknek Új-Zéland vagy az Unió területén megszakítás nélkül teljesülniük kell.

3.3. CIKK

Származási kumuláció

1. Az egyik Fél származó terméke a másik Fél származó termékének is minősül, ha azt a terméket a másik Félnél anyagként használják fel egy másik termék előállítására.

2. Egy Félnél a nem származó anyagokon végrehajtott megmunkálás figyelembe vehető annak megállapítása céljából, hogy egy termék a másik Fél származó termékének minősül-e.

3. Az (1) és a (2) bekezdés nem alkalmazandó, ha a másik Fél területén végzett előállítás nem haladja meg a 3.6. cikkben (Nem kielégítő megmunkálás vagy feldolgozás) említett egy vagy több műveletet.

4. Annak érdekében, hogy egy nem származó anyagra vonatkozóan az exportőr kitölthesse a 3.16. cikk (Preferenciális tarifális elbánás iránti kérelem) (2) bekezdésének a) pontjában említett származásmegjelölő nyilatkozatot, az exportőrnek be kell szereznie beszállítójától a 3-D. mellékletben (A 3.3. cikk (4) bekezdésében említett beszállítói nyilatkozat (Származási kumuláció)) előírt beszállítói nyilatkozatot vagy egy azzal egyenértékű dokumentumot, amely az azonosításhoz szükséges kellő részletességgel tartalmazza az érintett nem származó anyagokat leíró ugyanazon információkat.

3.4. CIKK

Teljes egészében egyetlen országban létrejött vagy előállított áru

1. Teljes egészében valamely Fél területén létrejötnék vagy előállítottak minősülnek a következők:

- (a) a valamely Fél talajából vagy tengerfenékéből kitermelt vagy kinyert ásványi vagy természetes módon előforduló anyag;
- (b) a Fél területén termesztett vagy betakarított növény vagy zöldség;
- (c) a Fél területén született és nevelt élő állatok;
- (d) a Fél területén nevelt élő állatokból nyert termék;
- (e) a Fél területén született és felnevelt levágott állatokból nyert termék;

- (f) a Fél területén – de nem a Fél parti tengerének külső határain túl – végzett vadászat vagy halászat útján létrejött termék;
- (g) a Fél területén található akvakultúrából származó termék, amennyiben a vízi élőlények – beleértve a halakat, puhatestűeket, rákféléket, más vízi gerincteleneket és vízi növényeket – ott születtek vagy ott nevelték őket valamilyen szaporítóanyagból, tenyésztési vagy növekedési beavatkozások (rendszeres ivadéktelepítés, etetés, ragadozókkal szembeni védelem) útján halak ivartermékéből, zsenge és előnevelt ivadékokból vagy lárvából;
- (h) valamely Fél hajójával bármely parti tengeren kívüli tengeri területről származó tengeri halászati termék és a tengerből a nemzetközi joggal összhangban nyert más termék;
- (i) valamely Fél feldolgozóhajójának fedélzetén a kizárólag a h) pontban említett termékből előállított termék;
- (j) az egyik Fél vagy annak személye által a tengerfenékről vagy az altalajból a parti tengeren kívül kitermelt vagy kinyert termék, feltéve, hogy az adott Fél vagy annak személye a nemzetközi joggal összhangban jogosult az adott tengerfenéken vagy altalajban munkálatokat végezni;
- (k) az adott Fél területén folytatott előállítási műveletből származó hulladék vagy maradék;
- (l) a valamely Félnél gyűjtött használt termék, amely kizárólag nyersanyagok visszanyerésére alkalmas, beleértve az ilyen nyersanyagokat is; valamint
- (m) a valamely Fél területén a kizárólag az a)–l) pontban meghatározott termékekből előállított termék.

2. Az (1) bekezdés h) és i) pontjában szereplő „valamely Fél hajója”, illetve „valamely Fél feldolgozóhajója” kifejezés kizárólag olyan hajót és feldolgozóhajót jelent, amely(et):

- (a) valamely tagállamban vagy Új-Zélandon vettek nyilvántartásba;
- (b) valamely tagállam vagy Új-Zéland lobogója alatt hajózik; valamint
- (c) megfelel az alábbi feltételek egyikének:
 - (i) legalább 50 %-ban valamely tagállam vagy Új-Zéland állampolgárainak a tulajdonában van; vagy
 - (ii) egy vagy több jogi személy tulajdonában áll, melyek mindegyike megfelel az alábbiaknak:
 - (A) központi irodája és üzleti tevékenységének fő helye valamely tagállamban vagy Új-Zélandon található; valamint
 - (B) legalább 50 %-ban valamelyik tagállam vagy Új-Zéland állami szerveinek vagy állampolgárainak a tulajdonában van.

3.5. CIKK

Tűréshatár

1. Amennyiben egy termék előállításához felhasznált nem származó anyag nem tesz eleget a 3-B. melléklet (Termékspecifikus származási szabályok) követelményeinek, a termék a Fél származó termékének minősül, feltéve, hogy:
 - (a) a HR 50–63. árucsoportjába besorolt termékek kivételével valamennyi termék esetében az érintett termékek előállítása során felhasznált nem származó anyagok értéke nem haladja meg az említett termékek gyártelepi árának 10 %-át;
 - (b) a HR 50–63. árucsoportjába besorolt termékekre a 3-A. melléklet 7. és 8. megjegyzésében (Bevezető megjegyzések a termékspecifikus származási szabályokhoz) meghatározott tűréshatárok alkalmazandók.
2. Az (1) bekezdés nem alkalmazandó, ha a termék előállítása során felhasznált nem származó anyagok értéke vagy tömege meghaladja a nem származó anyagok maximális értékének vagy tömegének a 3-B. mellékletben (Termékspecifikus származási szabályok) foglalt követelményekben meghatározott százalékos arányát.
3. Az (1) bekezdés nem alkalmazandó a 3.4. cikk (Teljes egészében egyetlen országban létrejött vagy előállított áru) értelmében teljes egészében valamely Félnél előállított termékekre. Amennyiben a 3-B. melléklet (Termékspecifikus származási szabályok) előírja, hogy a termék előállítása során felhasznált anyagoknak a 3.4. cikk (Teljes egészében egyetlen országban létrejött vagy előállított áru) értelmében teljes egészében valamely Félnél létrejötteknek kell lenniük, az (1) és (2) bekezdés alkalmazandó.

3.6. CIKK

Nem kielégítő megmunkálás vagy feldolgozás

1. A 3.2. cikk (A származó termékekre vonatkozó általános követelmények) (1) bekezdésének c) pontja ellenére egy termék nem tekinthető valamely Fél származó termékének, ha a termék valamely Fél területén való előállítása csak az alábbi, nem származó anyagokon végzett műveletek közül egyből vagy többől áll:

- (a) tartósítási műveletek, mint például szárítás, fagyasztás, sós lében tartás vagy más hasonló művelet, melynek kizárólagos célja annak biztosítása, hogy a termék jó állapotban maradjon a szállítás és raktározás során¹;
- (b) a csomagok megosztása vagy összeállítása;
- (c) mosás, tisztítás, vagy por, oxidáció, olaj, festék vagy más külső réteg eltávolítása;
- (d) textilanyagok vasalása vagy simítása;
- (e) egyszerű festési és fényezési műveletek;
- (f) a rizs hántolása és részleges vagy teljes őrlése; a gabonafélék és a rizs fényezése vagy glazúrozása;

¹ Az a) pont összefüggésében elégtelennek minősülnek az olyan tartósítási műveletek, mint például a hűtés, a fagyasztás vagy a szellőztetés, azonban nem minősülnek elégtelennek az olyan műveletek, mint a pácolás, szárítás vagy füstölés, amelyek célja a termék különleges vagy eltérő tulajdonságainak biztosítása.

- (g) a cukor színezésére, ízesítésére vagy formázására szolgáló műveletek; kristálycukor részleges vagy teljes őrlése;
- (h) gyümölcs, dióféle és zöldség hámozása, magozása, feltörése és kifejtése;
- (i) élezés, egyszerű őrlés vagy egyszerű vágás;
- (j) szitálás, rostálás, válogatás, osztályozás, méret szerinti osztályozás, összepárosítás, ideértve a készlet összeállítását is;
- (k) egyszerű palackba, konzervdobozba, üvegbe, zsákba, ládába, dobozba való helyezés, rögzítés kartonra vagy táblára és minden egyéb egyszerű csomagolási művelet;
- (l) jelzések, címkék, logók és egyéb hasonló megkülönböztető jelek elhelyezése a terméken vagy annak csomagolásán, vagy azokra való rányomtatása;
- (m) termékek egyszerű keverése, különböző fajtájúaké is; cukor keverése bármely más anyaggal;
- (n) víz egyszerű hozzáadása vagy vízzel vagy más olyan anyaggal való hígítás, amely nem változtatja meg lényegesen a termék jellemzőit, vagy a termék dehidratálása vagy denaturálása;
- (o) árucikkek alkatrészeinek egyszerű összeszerelése teljes árucikké vagy termék részekre való egyszerű szétszerelése; vagy

(p) állatok levágása.

2. Az (1) bekezdés alkalmazásában a művelet akkor tekinthető egyszerűnek, ha elvégzéséhez sem speciális szaktudás, sem olyan speciálisan gyártott és üzembe állított gép, felszerelés vagy berendezés nem szükséges, amely az adott műveletek végrehajtásához szükséges.

3.7. CIKK

Minősítési egység

1. E fejezet alkalmazásában „minősítési egység” az a termék, amelyet a termék HR szerinti besorolásának megállapítása során alapegységnek tekintenek.
2. Ha egy szállítmány a harmonizált rendszer szerinti ugyanazon vámtarifaszám alá besorolt több azonos termékből áll, akkor e fejezet alkalmazása során minden egyes terméket figyelembe kell venni.

3.8. CIKK

Szállításra használt csomagolóanyagok és konténerek

A szállítás során a termék védelme érdekében használt csomagolóanyagokat és szállítókonténereket figyelmen kívül kell hagyni a termék származó státuszának meghatározásakor.

3.9. CIKK

Kiskereskedelmi értékesítésre használt csomagolóanyagok és konténerek

1. Azokat a csomagolóanyagokat és konténereket, amelyekbe a terméket kiskereskedelmi értékesítésre csomagolták – amennyiben az említett termékkel együtt kerültek besorolásra – figyelmen kívül kell hagyni annak meghatározása során, hogy a termék előállítása során felhasznált nem származó anyagokon végrehajtották-e a 3-B. mellékletben (Termékspecifikus származási szabályok) szereplő tarifális besorolási változásokat vagy egyedi termelési vagy feldolgozási folyamatot, illetve hogy a termék a 3.4. cikk (Teljes egészében egyetlen országban létrejött vagy előállított áru) értelmében teljes egészében valamely Félnél jött-e létre.
2. Ha egy termékre a 3-B. mellékletben (Termékspecifikus származási szabályok) meghatározott értékkövetelmény vonatkozik, figyelembe kell venni a kiskereskedelmi értékesítésre használt csomagolóanyagok és konténerek értékét – az esettől függően – származóként vagy nem származóként a termék értékkövetelményének alkalmazása céljából végzett számítás során.

3.10. CIKK

Tartozékok, pótalkatrészek és szerszámok

1. E cikk hatálya kiterjed a tartozékokra, pótalkatrészekre, szerszámokra és a termék használati útmutatóira vagy egyéb tájékoztató anyagaira, ha:
 - (a) azokat a termékkel együtt sorolták be és szállították, és azzal ugyanazon számlán szerepelnek; valamint

- (b) azok olyan típusúak, mennyiségűek és értékűek, ami az adott termék esetében szokásosnak minősül.

2. Annak meghatározása során, hogy egy termék:

- (a) a 3.4. cikk (Teljes egészében egyetlen országban létrejött vagy előállított áru) értelmében teljes egészében valamely Félnél jött-e létre, vagy megfelel-e a 3-B. mellékletben (Termékspecifikus származási szabályok) szereplő termelési folyamatnak vagy a tarifális besorolás módosításához szükséges követelménynek, a termékhez kapcsolódó tartozékokat, pótalkatrészeket, szerszámokat és használati útmutatókat vagy egyéb tájékoztató anyagokat figyelmen kívül kell hagyni; valamint
- (b) megfelel-e a 3-B. mellékletben (Termékspecifikus származási szabályok) meghatározott értékkövetelménynek, a termékhez kapcsolódó tartozékok, pótalkatrészek, szerszámok és használati útmutatók vagy egyéb tájékoztató anyagok értékét mint – az esettől függően – származó vagy nem származó anyagokét kell figyelembe venni a termék értékkövetelményének alkalmazása céljából végzett számítás során.

3.11. CIKK

Készletek

A harmonizált rendszer értelmezésére vonatkozó általános szabályok 3. általános értelmező szabálya a) és b) pontjában említett készletet valamely Fél származó termékének kell tekinteni, ha az azt alkotó valamennyi összetevő származó státusszal rendelkezik. Ha egy készlet származó és nem származó összetevőkből áll, a készletet teljes egészében valamely Fél származó termékének kell tekinteni, amennyiben a nem származó összetevők értéke nem haladja meg az említett készlet gyártelepi árának 15 %-át.

3.12. CIKK

Semleges elemek

Annak meghatározása érdekében, hogy egy termék a Fél származó termékének minősül-e, nem szükséges a következő semleges elemek származó státuszának meghatározása:

- (a) energia és tüzelőanyag;
- (b) gépek és berendezések, beleértve a karbantartáshoz használt termékeket;
- (c) gépek, szerszámok, süllyesztékek és öntőformák;
- (d) berendezések és épületek karbantartásához használt pótalkatrészek és anyagok;
- (e) gyártási folyamatban vagy berendezések és épületek üzemeltetéséhez használt kenőanyagok, zsírok, összetett és egyéb anyagok;
- (f) kesztyű, szemüveg, lábbeli, ruházat, biztonsági felszerelés és biztonsági tartalék;
- (g) a termék tesztelésére vagy vizsgálatára használt berendezések, készülékek és eszközök;
- (h) katalizátor és oldószer; valamint

- (i) egyéb anyagok, amelyeket nem építettek be és nem szándékoznak beépíteni a termék végső összetételébe.

3.13. CIKK

Felcserélhető anyagok és felcserélhető termékek könyvelés szerinti elkülönítésének módszere

1. A jelen cikk alkalmazásában „felcserélhető anyagok” vagy „felcserélhető termékek”: olyan anyagok vagy termékek, amelyek azonos jellegűek és kereskedelmi minőségűek, azonos műszaki és fizikai jellemzőkkel rendelkeznek, és a származás megállapítása szempontjából a végtermékbe beépített állapotukban egymástól nem különböztethetők meg.
2. A származó és nem származó felcserélhető anyagokat vagy felcserélhető termékeket fizikailag el kell különíteni a tárolás során annak érdekében, hogy megőrizhető legyen származó és nem származó státuszuk.
3. A (2) bekezdéstől eltérve felhasználhatók származó és nem származó felcserélhető anyagok egy termék előállítása során akkor is, ha azokat fizikailag nem elkülönítetten tárolják, feltéve, hogy a könyvelés szerinti elkülönítés módszerét alkalmazzák.
4. A (2) bekezdés ellenére a harmonizált rendszer 10., 15., 27., 28., 29. árucsoportja és 32.01–32.07 vagy 39.01–39.14 vámtarifaszáma alá besorolt származó és nem származó felcserélhető termékek a másik Fél területére történő kivitel előtt fizikai elkülönítés nélkül tárolhatók az egyik Fél területén, ha a könyvelés szerinti elkülönítés módszerét alkalmazzák.

5. A (3) és a (4) bekezdésben említett könyvelés szerinti elkülönítés módszerét a Felek által általánosan elfogadott számviteli alapelvek szerinti készletgazdálkodási módszerrel összhangban kell alkalmazni abban az esetben, ahol a könyvelés szerinti elkülönítés módszerét alkalmazzák.

6. Könyvelés szerinti elkülönítési módszer lehet minden olyan módszer, amely biztosítja, hogy semmilyen időpontban ne kaphasson több termék származó minősítést annál, mint ha az anyagokat vagy termékeket fizikailag elkülönítenék.

3.14. CIKK

Visszaszállított termékek

Ha valamely Fél a tőle egy harmadik országba exportált származó áruját visszaszállítja e Fél területére, azt nem származónak kell tekinteni, kivéve, ha a visszaszállított termék:

- (a) azonos az exportált termékkel; valamint
- (b) a jó állapotban való megőrzéshez szükségeseken kívül semmilyen más műveleten nem esett át abban az időszakban, amikor abban a harmadik országban tartózkodott, ahová exportálták.

3.15. CIKK

A változtatás tilalma

1. Az importáló Félnél háztartási használatra bejelentett származó termék az exportálást követően és a háztartási használatra való bejelentést megelőzően nem változtatható meg vagy alakítható át semmilyen módon és nem vethető alá műveleteknek, kivéve a jó állapotának megőrzésére irányuló műveleteket és a jelölések, címkék, bélyegzők vagy bármely más dokumentáció hozzáadását, amely az importáló Fél konkrét előírásainak való megfelelés érdekében szükséges.
2. A származó termék tárolására vagy kiállítására harmadik országban is sor kerülhet, feltéve, hogy a szóban forgó származó terméket az adott harmadik országban nem vámkezelik a belföldi forgalom számára.
3. E fejezet B. szakaszának (Származási eljárások) sérelme nélkül a szállítmányok megbontására harmadik országban is sor kerülhet, ha a szállítmányt az adott harmadik országban nem vámkezelik a belföldi forgalom számára.
4. Amennyiben kétség merül fel afelől, hogy teljesülnek-e az (1)–(3) bekezdés követelményei, az importáló Fél vámhatósága felkérheti az importőrt, hogy szolgáltatson bizonyítékot az e követelményeknek való megfelelésről, amely bizonyíték bármilyen formában benyújtható, ideértve a szerződésen alapuló fuvarokmányokat, így például a fuvarleveleket, a csomagok jelölésére és számozására vonatkozó tényszerű vagy konkrét bizonyítékot, vagy magával a termékkel kapcsolatos bármilyen bizonyítékot.

B. SZAKASZ

SZÁRMAZÁSI ELJÁRÁSOK

3.16. CIKK

Preferenciális tarifális elbánás iránti kérelem

1. Az importáló Fél preferenciális tarifális elbánást biztosít a másik Fél származó termékének, az importőr preferenciális tarifális elbánás iránti kérelme alapján. Az importőr felel a preferenciális tarifális elbánás iránti kérelem helyességéért és az e fejezetben előírt követelmények betartásáért.
2. A preferenciális tarifális elbánás iránti kérelem a következőkön alapul:
 - (a) származásmegjelölő nyilatkozat arról, hogy a termék az exportőrtől származik; vagy
 - (b) az importőr tudomása arról, hogy a termék származó.
3. A preferenciális tarifális elbánás iránti kérelmet és annak a (2) bekezdés a) vagy b) pontja szerinti alapját tartalmaznia kell a vámáru-nyilatkozatnak az importáló Fél jogszabályaival összhangban.

4. A (2) bekezdés a) pontjában említett származásmegjelölő nyilatkozat alapján preferenciális tarifális elbánás iránti kérelmet benyújtó importőr megőrzi a származásmegjelölő nyilatkozatot, és ha az importáló Fél vámhatósága ezt előírja, benyújtja annak egy példányát az említett vámhatóságnak.

3.17. CIKK

Preferenciális tarifális elbánás iránti kérelem importálást követően

1. Ha az importőr a behozatal időpontjában nem nyújtott be preferenciális tarifális elbánás iránti kérelmet, és a termék a behozatal időpontjában jogosult lett volna preferenciális tarifális elbánásra, az importáló Fél preferenciális tarifális elbánást biztosít, és visszafizeti vagy elengedi a kifizetett többletvámost.
2. Az importáló Fél a preferenciális tarifális elbánás (1) bekezdés szerinti megadásának feltételeként előírhatja, hogy az importőr preferenciális tarifális elbánás iránti kérelmet nyújtson be és biztosítsa a 3.16. cikk (Preferenciális tarifális elbánás iránti kérelem) (2) bekezdésében említett kérelem alapját. A kérelmet legkésőbb a behozatal időpontjától számított három éven belül vagy az importáló Fél jogszabályaiban meghatározott hosszabb időszakon belül benyújtják.

3.18. CIKK

Származásmegjelölő nyilatkozat

1. A származásmegjelölő nyilatkozatot a termék exportőre állítja ki a termék származó státuszát igazoló információ alapján, adott esetben ideértve a termék előállítása során felhasznált anyagok származó státuszára vonatkozó információkat is. Az exportőr felel a származásmegjelölő nyilatkozat és a megadott információk helyességéért.
2. A származásmegjelölő nyilatkozatot a 3-C. mellékletben (A származásmegjelölő nyilatkozat szövege) szereplő szöveg egyik nyelvi változatának felhasználásával kell kiállítani egy számlán vagy bármely más okmányon, amely az azonosítását lehetővé tevő részletességgel ismerteti a származó terméket¹. Az importáló Fél nem írja elő az importőr számára a származásmegjelölő nyilatkozat fordításának benyújtását.
3. A származásmegjelölő nyilatkozat a kiállításának dátumától kezdődően egy évig érvényes.
4. A származásmegjelölő nyilatkozat alkalmazható:
 - (a) a Fél területére importált egy vagy több termék egyetlen szállítmányára; vagy

¹ Az egyértelműség érdekében: bár a származásmegjelölő nyilatkozatot az exportőrnek kell kiállítania, és az exportőr felelős azért, hogy a származó termék azonosítását lehetővé tevő kellő részletességű információkkal szolgáljon, a számlát vagy bármely más okmányt kiállító személy személyazonosságára vagy letelepedési helyére vonatkozóan ez nem szükséges, abban az esetben, ha az adott forgó okmány lehetővé teszi az exportőr egyértelmű azonosítását.

(b) a Fél területére importált azonos termékek több szállítmányára a származásmegjelölő nyilatkozaton feltüntetett, 12 hónapot nem meghaladó időszak alatt.

5. Az importáló Fél az importőr kérésére és az importáló Fél által esetlegesen előírt követelményeknek megfelelően lehetővé teszi egyetlen származásmegjelölő nyilatkozat használatát a harmonizált rendszer értelmezésére vonatkozó általános szabályok 2. szabálya a) pontjának értelmében összeszereletlennek vagy szétszereltnek minősülő, a harmonizált rendszer XV–XXI. áruosztálya alá tartozó termékekre vonatkozóan, ha azok behozatalára több részletben került sor.

3.19. CIKK

Kisebb hibák vagy kisebb ellentmondások

Az importáló Fél vámhatósága nem utasítja el a preferenciális tarifális elbánás iránti kérelmet a származásmegjelölő nyilatkozat kisebb hibái vagy ellentmondásai miatt.

3.20. CIKK

Az importőr tudomása

Az importőr arra vonatkozó tudomásának, hogy egy termék az exportáló Féltől származik, olyan információkon kell alapulnia, amelyekből kiderül, hogy a termék származó és eleget tesz e fejezet követelményeinek.

3.21. CIKK

Nyilvántartás-vezetési követelmények

1. A 3.16. cikkben (Preferenciális tarifális elbánás iránti kérelem) említett preferenciális tarifális elbánás iránti kérelem vagy a 3.17. cikkben (Preferenciális tarifális elbánás iránti kérelem importálást követően) említett importálást követő preferenciális tarifális elbánás iránti kérelem benyújtásának időpontját követő legalább három évig, vagy hosszabb ideig, amelyet az importáló Fél jogszabályaiban lehet meghatározni, az importáló Fél területére behozott termékre vonatkozóan preferenciális tarifális elbánás iránti kérelmet vagy importálást követő preferenciális tarifális elbánás iránti kérelmet benyújtó importőr megőrzi a következőket:

- (a) ha a kérelem alapja származásmegjelölő nyilatkozat volt, az exportőr által kiállított származásmegjelölő nyilatkozatot; vagy
- (b) ha a kérelem alapját az importőr tudomása képezte, akkor minden olyan dokumentumot, amely igazolja, hogy a termék megfelel a származó státusz megszerzéséhez szükséges követelményeknek.

2. A származásmegjelölő nyilatkozatot kiállító exportőr a szóban forgó nyilatkozat kiállításától számított legalább négy évig vagy az exportáló Fél jogszabályaiban meghatározott hosszabb ideig megőrzi a származásmegjelölő nyilatkozat egy példányát és minden más olyan dokumentumot, amely igazolja, hogy a termék megfelel a származó státusz megszerzéséhez szükséges követelményeknek.

3. Ha az exportőr nem a termékek gyártója, és a termékek származó státusára vonatkozóan a szállító által szolgáltatott információkra támaszkodott, köteles megőrizni a szállító által szolgáltatott információkat.

4. Az e cikk szerint megőrizendő dokumentumok elektronikus formátumban is tárolhatók.

3.22. CIKK

Az eljárási követelmények alóli mentesség

1. A 3.16–3.21. cikk ellenére az importáló Fél preferenciális tarifális elbánást biztosít:
 - (a) a magánszemélyek által magánszemélyeknek kis csomagban küldött termék számára; vagy
 - (b) az utasok személyes poggyászának részét képező termék számára.
2. Az (1) bekezdés csak azokra a termékekre vonatkozik, amelyek az e fejezet követelményeinek való megfelelést tanúsító vámáru-nyilatkozat tárgyát képezték, és amelyek esetében az importáló Fél vámhatóságának nincs kétsége a szóban forgó nyilatkozat valóságát illetően.
3. A következő termékek nem tartoznak az (1) bekezdés hatálya alá:
 - (a) kereskedelmi forgalomban behozott termékek, kivéve az alkalmi jellegű behozatalt, amely kizárólag a címzettek, az utas vagy családjuk személyes használatára szánt termékekből áll, amennyiben a termékek jellegéből és mennyiségéből nyilvánvaló, hogy a behozatalnak nincs kereskedelmi célja;

- (b) azok a sorozatos behozatal részét képező termékek, amelyek tekintetében észszerűen feltételezhető, hogy azokat a 3.16. cikkben (Preferenciális tarifális elbánás iránti kérelem) foglalt követelmények megkerülése céljából hozták be külön-külön;
 - (c) olyan termékek, amelyek összértéke meghaladja:
 - (i) az Unió esetében kis csomagok tekintetében az 500 EUR-t, utasok személyes poggyászában részét képező termékek esetében pedig az 1 200 EUR-t. A bármely adott nemzeti pénznemben felhasználható összeg megegyezik az ilyen pénznemű összeg euróban kifejezett, október első munkanapján számított egyenértékével. Az átváltási árfolyamok a fenti napon az Európai Központi Bank által közzétett átváltási árfolyamnak felelnek meg – kivéve, ha az Európai Bizottság minden év október 15-ig ettől eltérő összegről kap tájékoztatást –, és ezek az összegek a következő év január 1-jétől alkalmazandók. Az Európai Bizottság értesíti Új-Zélandot a vonatkozó átváltási árfolyamokról;
 - (ii) Új-Zéland esetében kis csomagok tekintetében és utasok személyes poggyászában részét képező termékek esetében 1 000 NZD-t.
4. Az importőr felelős a (2) bekezdésben említett vámnyilatkozat helyességéért. A 3.21. cikkben foglalt nyilvántartás-vezetési követelmények (Nyilvántartás-vezetési követelmények) a jelen cikk alkalmazása során nem alkalmazandók az importőrre.

3.23. CIKK

Ellenőrzés

1. Az importáló Fél vámhatósága kockázatértékelési módszerek – többek között véletlenszerű kiválasztás – alapján ellenőrizheti, hogy a termék származó-e, vagy hogy e fejezet egyéb követelményei teljesülnek-e. Az ilyen ellenőrzés történhet azon importőrtől címzett információkérés útján, amely a behozatali vám-árunyilatkozat benyújtásakor, a termékek átengedése előtt vagy után a 3.16. cikkben (Preferenciális tarifális elbánás iránti kérelem) említett preferenciális tarifális elbánás iránti kérelmet benyújtotta.
2. Az (1) bekezdésben említett információkérés legfeljebb a következő elemekre terjedhet ki:
 - (a) ha a kérelem a 3.16. cikk (Preferenciális tarifális elbánás iránti kérelem) (2) bekezdésének a) pontjában említett származásmegjelölő nyilatkozaton alapult, a származásmegjelölő nyilatkozat;
 - (b) ha a származási kritérium:
 - (i) azon a tényen alapul, hogy a termék „teljes egészében létrejött”, akkor az alkalmazandó kategória (mint például betakarítás, bányászat, halászat) és a termelés helye;
 - (ii) a tarifális besorolás változásán alapul, akkor valamennyi nem származó anyagnak és azok tarifális besorolásának (a származási kritériumoktól függően kettő, négy vagy hat számjegyű formátumban) a jegyzéke;

- (iii) az értékmódszeren alapul, akkor a végtermék értéke, valamint az adott végtermék előállítása során felhasznált valamennyi nem származó anyag értéke;
- (iv) a súlyon alapul, akkor végtermék súlya, valamint a végtermék előállítása során felhasznált releváns nem származó anyagok súlya;
- (v) egy konkrét előállítási folyamaton alapult, akkor az adott előállítási folyamat konkrét leírása.

3. A kért információ megadásakor az importőr bármilyen más információt is megadhat, amely az ellenőrzés céljából relevánsnak tartható.

4. Ha a preferenciális tarifális elbánás iránti kérelem származásmegjelölő nyilatkozaton alapul, az importőr tájékoztatja az importáló Fél vámhatóságát, hogy az importőr nem rendelkezik a 3.16. cikk (Preferenciális tarifális elbánás iránti kérelem) (2) bekezdésének a) pontjában említett származásmegjelölő nyilatkozattal. Ebben az esetben az importőr tájékoztathatja a vámhatóságot arról, hogy a kért információt közvetlenül az exportőr adja meg.

5. Ha a preferenciális tarifális elbánás iránti kérelem az importőrnek a 3.16. cikk (Preferenciális tarifális elbánás iránti kérelem) (2) bekezdésének b) pontjában említett ismeretén alapul, az importáló Fél ellenőrzést végző vámhatósága az e cikk (1) bekezdése szerinti első információkérést követően további információkérést küldhet az importőrnek, ha úgy ítéli meg, hogy további információkra van szükség annak ellenőrzéséhez, hogy a termék származó státusszal rendelkezik-e, vagy hogy e fejezet egyéb követelményei teljesülnek-e. Az importáló Fél vámhatósága adott esetben konkrét dokumentumokat és információkat kérhet az importőrtől.

6. Az ellenőrzés során az importáló Fél engedélyezi az érintett termékek átengedését. Az importáló Fél a forgalomba bocsátás feltételül szabhatja, hogy az importőr biztosítékot nyújtson, vagy a vámhatóságok által megkövetelt egyéb megfelelő biztosítási intézkedéseket hajtson végre. A preferenciális tarifális elbánás felfüggesztését a lehető leghamarabb meg kell szüntetni, miután az importáló Fél vámhatósága megállapította, hogy az érintett termékek származó státuszának minősülnek, és hogy e fejezet egyéb követelményei teljesülnek.

3.24. CIKK

Igazgatási együttműködés

1. E fejezet megfelelő alkalmazásának biztosítása érdekében a Felek a Felek vámhatóságain keresztül együttműködnek annak ellenőrzésében, hogy a termék származó-e, és az együttműködést e fejezet egyéb követelményeivel összhangban folytatják.
2. Ha a preferenciális tarifális elbánás iránti kérelem származásmegjelölő nyilatkozaton alapul, az importáló Fél ellenőrzést végző vámhatósága is – miután a 3.23. cikk (Ellenőrzés) (1) bekezdésének megfelelően először információt kért – kérhet információt az exportáló Fél vámhatóságától a preferenciális tarifális elbánás iránti kérelemnek a 3.16. cikk (Preferenciális tarifális elbánás iránti kérelem) (2) bekezdésének a) pontjában említett származásmegjelölő nyilatkozata alapján vagy a 3.17. cikk (Preferenciális tarifális elbánás iránti kérelem importálást követően) (2) bekezdésében említett importálást követő preferenciális tarifális elbánás iránti kérelem benyújtásának időpontját követő két éven belül, ha úgy ítéli meg, hogy további információkra van szükség annak ellenőrzéséhez, hogy a termék származó státuszú-e, illetve hogy e fejezet egyéb követelményei teljesültek-e. Az importáló Fél vámhatósága adott esetben konkrét dokumentációt és információkat kérhet az exportáló Fél vámhatóságától.

3. A (2) bekezdésben említett információkérés az alábbi elemekre terjed ki:

- (a) a származásmegjelölő nyilatkozat;
- (b) a megkereső vámhatóság megnevezése;
- (c) az exportőr neve;
- (d) az ellenőrzés tárgya és hatálya; valamint
- (e) adott esetben bármilyen vonatkozó dokumentáció.

4. Az exportáló Fél vámhatósága – saját jogszabályainak megfelelően – dokumentációt vagy vizsgálatot kérhet bármilyen bizonyíték beszerzése céljából, vagy helyszíni látogatást kérhet az exportőr létesítményeiben a nyilvántartások áttekintése vagy a termék előállításához használt létesítmények megfigyelése céljából.

5. A (6) bekezdés sérelme nélkül az exportáló Fél (2) bekezdésben említett információra vonatkozó kérelmet megkapó vámhatósága az importáló Fél vámhatóságának rendelkezésére bocsátja a következő információkat:

- (a) a kért dokumentáció, amennyiben rendelkezésre áll;
- (b) a termék származó státuszára vonatkozó vélemény;

- (c) az ellenőrzés tárgyát képező termék leírása és az e fejezet alkalmazása szempontjából releváns tarifális besorolás;
- (d) a termelési folyamat leírása és magyarázata, a termék származó státuszának alátámasztásához;
- (e) az ellenőrzés lefolytatásának módjára vonatkozó információk; valamint
- (f) adott esetben igazoló dokumentumok.

6. Az exportáló Fél vámhatósága az exportőr hozzájárulása nélkül nem bocsátja az importáló Fél vámhatóságának rendelkezésére az (5) bekezdésben felsorolt információkat.

7. Az egyes Felek ismertetik a másik Féllel a vámhatóságok elérhetőségi adatait, és értesítik a másik Felet minden ilyen információ megváltozásáról a változástól számított 30 napon belül. Az e bekezdésben említett értesítésekért az Unió részéről az Európai Bizottság felel.

3.25. CIKK

A preferenciális tarifális elbánás elutasítása

1. Az e cikk (3) bekezdésében előírt követelmények sérelme nélkül az importáló Fél vámhatósága elutasíthatja a preferenciális tarifális elbánást, ha:
 - (a) a 3.23 cikk (Ellenőrzés) (1) bekezdése szerinti információkérés időpontjától számított három hónapon belül:
 - (i) az importőr nem adott választ;
 - (ii) azokban az esetekben, amikor a preferenciális tarifális elbánás iránti kérelem származásmegjelölő nyilatkozaton alapul, a származásmegjelölő nyilatkozatot nem nyújtották be; vagy
 - (iii) azokban az esetekben, amikor a preferenciális tarifális elbánás iránti kérelmet az importőr tudtával nyújtották be, az importőr által szolgáltatott információk nem elegendőek a termék származó státuszának igazolására;
 - (b) a 3.23. cikk (Ellenőrzés) (5) bekezdésében említett további információkérés időpontjától számított három hónapon belül:
 - (i) az importőr nem adott választ; vagy

- (ii) az importőr által szolgáltatott információk nem elegendőek a termék származó státuszának igazolására;
- (c) a 3.24. cikk (Igazgatási együttműködés) (2) bekezdése szerinti információkérés időpontjától számított tíz hónapon belül:
 - (i) az exportáló Fél vámhatósága nem adott választ; vagy
 - (ii) az exportáló Fél vámhatósága által szolgáltatott információk nem elegendőek a termék származó státuszának igazolására.

2. Az importáló Fél vámhatósága elutasíthatja egy olyan termék preferenciális tarifális elbánását, amely vonatkozásában egy importőr preferenciális tarifális elbánást kér, amennyiben az importőr nem felel meg e fejezetnek a termékek származó státuszához kapcsolódóktól eltérő előírásainak.

3. Ha az importáló Fél vámhatósága elegendő indokkal rendelkezik a preferenciális tarifális elbánás e cikk (1) bekezdése szerinti elutasításához, azokban az esetekben, amikor az exportáló Fél vámhatósága a 3.24. cikk (Igazgatási együttműködés) (5) bekezdésének b) pontjában említett, a termék származó státuszára vonatkozó megerősítő véleményt bocsátott ki, az importáló Fél vámhatósága e vélemény kézhezvételétől számított két hónapon belül értesíti az exportáló Fél vámhatóságát indokairól és azon szándékáról, hogy elutasítja a preferenciális tarifális elbánást.

4. A (3) bekezdésben hivatkozott értesítés megtétele esetén az egyik Fél kérésére konzultációt folytatnak az ilyen értesítés napjától számított három hónapon belül. A konzultációra biztosított időszak a Felek vámhatóságai közötti kölcsönös megállapodással eseti alapon meghosszabbítható. A konzultációkra a vám-egütműködési vegyes bizottság által meghatározott eljárásnak megfelelően kerül sor, kivéve, ha a Felek vámhatóságai másként állapodnak meg.

5. Amennyiben az importáló Fél vámhatósága a konzultációra biztosított időszak lejártáig nem tudja megerősíteni, hogy a termék származó, elutasíthatja a preferenciális tarifális elbánást, ha ezt megfelelően indokolja, és miután az importőrnek biztosította a meghallgatáshoz való jogot. Ha azonban az exportáló Fél vámhatósága megerősíti a termékek származó státuszát, és ehhez a megerősítéshez indokolást fűz, az importáló Fél vámhatósága nem utasíthatja el egy termék preferenciális tarifális elbánását pusztán azon az alapon, hogy a 3.24. cikk (Igazgatási egütműködés) (6) bekezdését alkalmazták.

6. Az importáló Fél vámhatósága a termék származó státuszára vonatkozó végleges határozatának keltétől számított két hónapon belül értesíti a végleges határozatról az exportáló Félnek a 3.24. cikk (Igazgatási egütműködés) (5) bekezdés b) pontjában említett, a termék származó státuszára vonatkozó véleményt nyilvánító vámhatóságát.

3.26. CIKK

Bizalmas kezelés

1. A Felek saját jogszabályaiknak megfelelően biztosítják a másik Féltől vagy e Fél valamely személyétől az e fejezet alapján kapott információk bizalmas jellegét, és védik az ilyen információkat a nyilvánosságra hozataltól.
2. Az importáló Fél hatóságai által kapott információk csak az e fejezetben ismertetett célokra használhatók fel. A Felek az e fejezet szerint gyűjtött információt felhasználhatják olyan közigazgatási, bírósági vagy kvázi-bírósági eljárásokban, amelyeket az e fejezetben foglalt követelmények be nem tartása miatt indítottak. A Felek az ilyen felhasználásról előzetesen értesítik a másik Felet vagy a másik Fél információt szolgáltató személyét.
3. Mindegyik Fél gondoskodik arról, hogy az e fejezet szerint gyűjtött bizalmas információt ne használják a származásmegállapítások és a vámügyek igazgatásától és alkalmazásától eltérő célokra, hacsak a másik Fél vagy a másik Fél ilyen bizalmas információt közlő személye ezt nem engedélyezi. Ha a valamely Fél jogszabályainak való megfelelés érdekében bírósági eljárás céljából kérnek bizalmas információt, amely nem származási vagy vámügyekkel kapcsolatos, és feltéve, hogy az adott Fél előzetesen értesíti a másik Felet vagy a másik Fél információt szolgáltató személyét, és megjelöli az ilyen felhasználásra vonatkozó jogi követelményt, nem szükséges a másik Fél vagy a másik Fél bizalmas információt szolgáltató személyének engedélye.

3.27. CIKK

Közigazgatási intézkedések és szankciók

Az egyes Felek biztosítják e fejezet hatékony végrehajtását. A Felek biztosítják, hogy illetékes hatóságaik – saját jogszabályaikkal összhangban – közigazgatási intézkedéseket hajthatnak végre és adott esetben szankciókat szabhatnak ki az e fejezet szerinti kötelezettségek megsértése esetén.

C. SZAKASZ

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

3.28. CIKK

Ceuta és Melilla

1. E fejezet alkalmazásában a „Fél” kifejezés nem foglalja magában Ceutát és Melillát.

2. Az Új-Zélandról származó termékek esetében a Ceutába és Melillába történő behozatalkor e megállapodás értelmében minden tekintetben ugyanazt a vámjogi elbánást – ideértve a preferenciális tarifális elbánást – kell alkalmazni, mint amelyet az Unió vámterületéről származó termékekre az 1985. évi csatlakozási okmány¹ Kanári-szigetekre és Ceutára és Melillára vonatkozó 2. jegyzőkönyvében foglaltak szerint. Új-Zéland az e megállapodás hatálya alá tartozó és Ceutában és Melillában származónak minősülő termékek behozatalára ugyanazokat a vámrendelkezéseket – a preferenciális tarifális elbánást is beleértve – alkalmazza, mint amelyeket az Unióban származónak minősülő és onnan importált termékekre alkalmaz.
3. Az Új-Zélandról Ceutába és Melillába exportált termékek származásának meghatározásakor az e fejezet alapján Új-Zélandra alkalmazandó származási szabályokat és származási eljárásokat kell alkalmazni. Az e fejezet alapján az Unióra alkalmazandó származási szabályok és származási eljárások alkalmazandók a Ceutából és Melillából Új-Zélandra exportált termékek származásának meghatározására.
4. Ceuta és Melilla egységes területnek minősül.
5. Az e fejezetben meghatározott rendelkezések Ceutára és Melillára történő alkalmazásáért a spanyol vámhatóságok felelősek.

¹ EU HL L 302., 1985.11.15., 9. o.

3.29. CIKK

Tranzit- vagy raktározott termékekre vonatkozó átmeneti rendelkezések

E megállapodás azokra a termékekre alkalmazható, amelyek megfelelnek e fejezet rendelkezéseinek, és amelyek e megállapodás hatálybalépésének napján az exportáló Fél és az importáló Fél között árutovábbítás alatt állnak vagy az importáló Félnél vámfelügyelet alatt állnak behozatali vámok és adók megfizetése nélkül, feltételezve a 3.16. cikkben (Preferenciális tarifális elbánás iránti kérelem) említett preferenciális tarifális elbánás iránti kérelem e megállapodás hatálybalépésének időpontját követő 12 hónapon belül történő benyújtását az importáló Fél vámhatóságához.

3.30. CIKK

Vám-együtműködési vegyes bizottság

1. E cikk kiegészíti és pontosítja a 24.4. cikket (Szakbizottságok).
2. A CCMAA-val létrehozott vám-együtműködési vegyes bizottság e fejezet tekintetében a következő feladatokat látja el:
 - (a) mérlegeli e fejezet esetleges módosításait, beleértve a Harmonizált Rendszer felülvizsgálatából eredő módosításokat is;

- (b) határozatok útján magyarázó megjegyzéseket fogad el e fejezet végrehajtásának megkönnyítése érdekében; valamint
- (c) határozatot fogad el a 3.25. cikk (A preferenciális tarifális elbánás elutasítása) (4) bekezdésében említett konzultációs eljárás kialakításáról.

4. FEJEZET

VÁMÜGYEK ÉS A KERESKEDELMI ELJÁRÁSOK EGYSZERŰSÍTÉSE

4.1. CIKK

Célkitűzések

E fejezet célkitűzései a következők:

- (a) előmozdítja a kereskedelmi eljárások egyszerűsítését a Felek közötti kereskedelem tárgyát képező áruk tekintetében, a hatékony vámellenőrzések biztosítása mellett, figyelembe véve a kereskedelmi gyakorlatok alakulását;
- (b) biztosítja az egyes Feleknek az áruk behozatalára, kivitelére és tranzitjára vonatkozó követelményekkel kapcsolatos jogszabályainak és rendeleteinek átláthatóságát, és azoknak az alkalmazandó nemzetközi szabványokkal való összhangját;

- (c) biztosítja, hogy mindegyik Fél kiszámítható, következetes és megkülönböztetéstől mentes módon alkalmazza az áruk behozatalára, kivitelére és tranzitjára vonatkozó vámügyi jogszabályait;
- (d) előmozdítja a Felek vámügyi eljárásainak és gyakorlatainak egyszerűsítését és korszerűsítését;
- (e) továbbfejleszti a kockázatkezelési módszereket a jogszerű kereskedelem megkönnyítése érdekében, a nemzetközi kereskedelmi ellátási lánc biztosítása mellett; valamint
- (f) erősíti a Felek közötti együttműködést a vámügyek és a kereskedelmi eljárások egyszerűsítése terén.

4.2. CIKK

Vámügyi együttműködés és kölcsönös igazgatási segítségnyújtás

1. A Felek illetékes hatóságai kötelesek együttműködni a vámügyek területén annak biztosítása érdekében, hogy a 4.1. cikkben (Célkitűzések) meghatározott célkitűzések teljesüljenek.
2. A CCMAA mellett a Felek együttműködést alakítanak ki, többek között a következő területeken:
 - (a) információcsere a vámügyi jogszabályokról, végrehajtásukról és a vámeljárásokról, különösen az alábbi területeken:
 - (i) a szellemi tulajdon-jogok vámhatóságok általi érvényesítése;

- (ii) az árutovábbítás és az átrakódás megkönnyítése; valamint
- (iii) az üzleti világhoz fűződő kapcsolatok;
- (b) a nemzetközi szervezetek, például a WTO és a WCO keretében folytatott vámügyi együttműködés megerősítése;
- (c) törekvés a Felek behozatali, kiviteli és egyéb vámeljárássokra vonatkozó adatszolgáltatási követelményeinek összehangolására a WCO adatmodelljével összhangban álló közös szabványok és adatelemek végrehajtása révén;
- (d) adott esetben a Felek vámhatóságai közötti strukturált és ismétlődő kommunikáció révén a vámügyi információk bizonyos kategóriáinak cseréje a kockázatkezelés és a vámellenőrzések hatékonyságának javítása, a magas kockázatú áruk megcélzása és a jogszerű kereskedelem megkönnyítése érdekében. Az ilyen információcsere nem érinti a Felek között információcserét, amelyre adott esetben a vámügyekben történő kölcsönös közigazgatási segítségnyújtásról szóló CCMAA-jegyzőkönyv alapján kerül sor;
- (e) a Felek kockázatkezelési módszerek terén folytatott együttműködésének erősítése, ideértve a bevált gyakorlatok és – adott esetben – a kockázatokra vonatkozó információk és az ellenőrzési eredmények megosztását; valamint
- (f) adott és indokolt esetben az engedélyezett gazdasági szereplőkkel kapcsolatos programok és a határellenőrzések kölcsönös elismerésének megvalósítása, ideértve az egyenértékű kereskedelemkönnyítő intézkedéseket is.

3. Az e megállapodásban előírt egyéb együttműködési formák sérelme nélkül a Felek vámhatóságai együttműködnek – többek között információcsere révén – és kölcsönös közigazgatási segítséget nyújtanak egymásnak az e fejezet hatálya alá tartozó ügyekben, a vámügyekben történő kölcsönös közigazgatási segítségnyújtásról szóló CCMAA-jegyzőkönyvvel összhangban. A Felek közötti, e fejezet szerinti információcserére értelemszerűen a CCMAA-jegyzőkönyv 17. cikkében meghatározott információs követelmények bizalmas kezelésére és adatvédelmére, valamint a Felek által elfogadandó titoktartási és adatvédelmi követelményekre is figyelemmel kerül sor.

4.3. CIKK

Vámügyi rendelkezések és eljárások

1. Az egyes Felek biztosítják, hogy vonatkozó vámügyi rendelkezéseik és eljárásaik az alábbiakra alapulnak:
 - (a) a vámügy és a kereskedelem területén alkalmazandó, az egyes Felek által elfogadott nemzetközi okmányok és szabványok, beleértve a vámeljárások egyszerűsítéséről és összehangolásáról szóló, 1973. május 18-án Kiotóban kelt módosított nemzetközi egyezmény, (felülvizsgált kiotói egyezmény) lényegi elemeit, az 1983. június 14-én Brüsszelben kelt Harmonizált Áruleíró és Kódrendszerrel szóló nemzetközi egyezményt, valamint a a globális kereskedelembiztonsági és -könnyítő szabvány-keretrendszert és a WCO vámadatmodelljét;
 - (b) a jogszerű kereskedelem védelme és megkönnyítése a hatékony végrehajtás és az Egyed Felek jogszabályaiban előírt alkalmazandó követelményeknek való megfelelés révén;

- (c) arányos és megkülönböztetésmentes vámügyi jogszabályok és rendelkezések, a gazdasági szereplőkre nehezedő szükségtelen terhek elkerülése, további könnyítések a magas szintű megfelelést biztosító gazdasági szereplők számára, beleértve az áruk átengedését megelőző vámellenőrzésekkel kapcsolatos kedvező elbánást, valamint a csalás és a jogellenes vagy kárt okozó tevékenységek elleni biztosítékokról való gondoskodást; valamint
 - (d) olyan szabályok, melyek biztosítják, hogy a vámügyi jogszabályok és rendelkezések megsértéséért kiszabott szankciók arányosak és megkülönböztetésmentesek legyenek, valamint hogy e szankciók alkalmazása ne késleltesse indokolatlanul az áruk átengedését.
2. Az egyes Feleknek rendszeresen felül kell vizsgálniuk vámügyi jogszabályaikat, rendelkezéseiket és eljárásaikat. A vámeljáráásokat kiszámítható, következetes és átlátható módon kell alkalmazni.
3. A munkamódszerek javításának, illetve a műveletek hátrányos megkülönböztetéstől való mentességének, átláthatóságának, hatékonyságának, teljességének és számonkérhetőségének biztosítása érdekében az egyes Felek:
- (a) lehetőség szerint egyszerűsítik és felülvizsgálják az előírásokat és az alaki követelményeket az áruk gyors átengedése és vámkezelése érdekében; valamint
 - (b) további lépéseket tesznek a vámhatóságok és egyéb ügynökségek által kért adatok és a dokumentációs anyagok egyszerűsítése és szabványosítása érdekében.

4.4. CIKK

Az áruk átengedése

1. A Felek olyan vámeljáráásokat fogadnak el vagy tartanak fenn, amelyek:
 - (a) olyan határidőn belül biztosítják az áruk gyors átengedését, amely nem hosszabb annál, mint ami annak biztosításához szükséges, hogy megfeleljenek a jogszabályaiknak és egyéb rendelkezéseiknek, vagy, amennyire csak lehetséges, az áruk megérkezésekor;
 - (b) lehetővé teszik a dokumentumok, valamint minden egyéb szükséges információ előzetes elektronikus benyújtását és feldolgozását az áruk megérkezése előtt, annak érdekében, hogy az áruk megérkezésükkor átengedhetők legyenek;
 - (c) ha az alkalmazandó vámok, adók, díjak és terhek végleges megállapítására nem kerül sor az áruk megérkezése előtt, megérkezésekor, vagy az érkezést követően a lehető leggyorsabban, akkor lehetővé teszik az áruk átengedését, feltéve, hogy minden egyéb szabályozási követelmény teljesült. Az ilyen átengedés feltételeként a Felek biztosítékot kérhetnek kezességvállalás, letét vagy a jogszabályaikban és egyéb rendelkezéseikben előírt más megfelelő eszköz formájában bármely olyan összegre, amelyet még nem határoztak meg. Ez a biztosíték nem lehet nagyobb annál az összegnél, mint amelyet az adott Fél a biztosítékkal fedezett árukra végső soron kivetett vámok, adók, díjak és terhek megfizetésének biztosítása céljából megkövetel. A biztosítékot vissza kell fizetni, ha már nincs rá szükség; valamint

- (d) lehetővé teszik, hogy az árukat az érkezési ponton a raktárakba vagy más létesítményekbe történő ideiglenes átszállítás nélkül kiadják, feltéve, hogy az áruk egyébként alkalmasak az átengedésre.
2. Mindegyik Fél a lehető legkisebbre csökkenti az áruk átengedéséhez szükséges dokumentációt.
3. A Felek törekednek arra, hogy lehetővé tegyék a sürgős vámkezelést igénylő áruk gyors átengedését, többek között a vámhatóságok és más érintett hatóságok rendes munkaidején kívül is.
4. Az egyes Felek lehetőség szerint olyan vámeljárásokat fogadnak el vagy tartanak fenn, amelyek biztosítják bizonyos szállítmányok gyorsított átengedését a megfelelő vámellenőrzés fenntartása mellett, beleértve azt is, hogy engedélyezik a szállítmányban lévő összes árura vonatkozóan egyetlen okmány – lehetőség szerint – elektronikus benyújtását.

4.5. CIKK

Romlandó áruk

1. E cikk alkalmazásában a „romlandó áruk” olyan áruk, amelyek természetes jellemzőiknél fogva gyorsan megromlanak, különösen megfelelő tárolási feltételek hiányában.
2. A romlandó áruk elkerülhető károsodásának vagy elvesztésének megakadályozása érdekében a Felek megfelelő elsőbbséget biztosítanak a romlandó áruknak az esetlegesen szükséges vizsgálatok ütemezésekor és elvégzésekor.

3. A 4.4. cikk (Az áruk átengedése) (1) bekezdésének a) pontja mellett és a gazdasági szereplő kérésére valamennyi Fél – amennyiben ez megvalósítható – saját törvényeivel és egyéb rendelkezéseivel összhangban:

- (a) rendelkezik a romlandó áruk szállítmányának a vámhatóságok és más illetékes hatóságok rendes munkaidején kívül történő vámkezeléséről; valamint
- (b) lehetővé teszi a romlandó áruk szállítmányainak a gazdasági szereplő telephelyére történő szállítását és ott történő vámkezelését.

4.6. CIKK

Egyszerűsített vámeljárások

A Felek olyan intézkedéseket fogadnak el vagy tartanak fenn, amelyek lehetővé teszik a jogszabályaikban és egyéb rendelkezéseikben megállapított feltételeknek megfelelő kereskedők vagy szereplők számára azt, hogy a vámeljárások további egyszerűsítéséből előnyökre tegyenek szert. Ezen intézkedések közé tartozhatnak a következők:

- (a) kevesebb adatot vagy kevesebb alátámasztó okmányt tartalmazó vám-árnyilatkozatok; vagy
- (b) olyan időszakos vám-árnyilatkozatok lehetővé tétele az importált áruk átengedését követően, amelyek egy adott időszakon belül több behozatalra vonatkozó vámok és adók megállapítására és kifizetésére vonatkoznak.

4.7. CIKK

Árutovábbítás és átrakodás

1. Az egyes Felek biztosítják a területeiken keresztül történő átrakodási művelek és árutovábbítás elősegítését és hatékony ellenőrzését.
2. Az egyes Felek az árutovábbítás megkönnyítése érdekében biztosítják az együttműködést és a koordinációt valamennyi, a területükön található érintett hatóság és ügynökség között.
3. Ha valamennyi szabályozási előírás teljesül, az egyes Felek lehetővé teszik, hogy a behozatalra szánt árukat a területükön belül vámellenőrzés alatt átszállítsák a beléptető vámhivataltól a területükön lévő másik vámhivatalhoz, ahonnan az árukat átengedik vagy vámkezelik.

4.8. CIKK

Kockázatkezelés

1. Mindegyik Fél vámellenőrzési kockázatkezelési rendszert fogad el vagy tart fenn.
2. A Felek úgy tervezik és alkalmazzák a kockázatkezelést, hogy elkerüljék az önkényes vagy indokolatlan megkülönböztetést és a nemzetközi kereskedelem rejtett korlátozását.

3. A Felek a vámellenőrzéseket és az egyéb releváns határellenőrzéseket a magas kockázatú szállítmányokra összpontosítják, és felgyorsítják az alacsony kockázatú szállítmányok átengedését. A kockázatkezelés részeként az egyes Felek véletlenszerűen is kiválaszthatnak szállítmányokat ilyen típusú ellenőrzésre.
4. A Felek a kockázatkezelést megfelelő kiválasztási kritériumok szerinti kockázatértékelésre alapozzák.

4.9. CIKK

Vámkezelés utáni ellenőrzés

1. Az áruk átengedésének felgyorsítása érdekében a Felek vámkezelés utáni ellenőrzési rendszert fogadnak el és tartanak fenn annak érdekében, hogy biztosítsák a vámügyi és más kapcsolódó jogszabályoknak és egyéb rendelkezéseknek való megfelelést.
2. A Felek kockázati alapon kiválasztanak egy személyt vagy szállítmányt vámkezelés utáni ellenőrzésre, adott esetben megfelelő kiválasztási kritériumok alkalmazásával. A Felek a vámkezelés utáni ellenőrzést átlátható módon végzik el. Amennyiben az ellenőrzési folyamat egy személyre irányul, és egyértelmű eredmények születnek, az adott Fél haladéktalanul értesíti az eredményekről azt a személyt, akinek az adatait ellenőrzik, közölve a személy jogait és kötelezettségeit, valamint az eredmények indokolását.
3. A Felek tudomásul veszik, hogy a vámkezelést követő ellenőrzés során szerzett információkat fel lehet használni további közigazgatási vagy bírósági eljárásokban.

4. A Felek, amikor csak lehetséges, felhasználják a vámkezelés utáni ellenőrzés eredményét a kockázatkezelés során.

4.10. CIKK

Engedélyezett gazdasági szereplők

1. Mindegyik Fél partnerségi programot hoz létre vagy tart fenn a meghatározott kritériumoknak megfelelő gazdasági szereplők (a továbbiakban: engedélyezett gazdasági szereplők) számára.
2. Az engedélyezett gazdasági szereplőnek való minősítés meghatározott kritériumait közzé kell tenni, és e kritériumoknak a Felek vonatkozó törvényeiben, rendeleteiben vagy eljárásaiban meghatározott követelményeknek való megfelelésre kell vonatkozniuk. Ilyen kritériumok lehetnek többek között a következők:
 - (a) megfelelő adatok a vámügyi és más vonatkozó jogszabályoknak és rendeleteknek való megfelelés tekintetében;
 - (b) olyan adatkezelési rendszer, amely lehetővé teszi a szükséges belső ellenőrzések elvégzését;
 - (c) fizetőképesség, ideértve – adott esetben – megfelelő biztosíték vagy garancia nyújtását; valamint
 - (d) az ellátási lánc biztonsága.

3. Az engedélyezett gazdasági szereplőként való elismerés meghatározott kritériumai nem alakíthatók ki és nem alkalmazhatók úgy, hogy azonos feltételek fennállása esetén önkényes vagy indokolatlan megkülönböztetést tegyenek lehetővé vagy idézzenek elő a gazdasági szereplők között. Az engedélyezett gazdálkodóként való elismerés meghatározott kritériumai lehetővé teszik a kkv-k részvételét.

4. Az engedélyezett gazdasági szereplő program konkrét előnyöket tartalmaz az engedélyezett gazdasági szereplők számára, például a következőket:

- (a) alacsony szintű fizikai ellenőrzések és vizsgálatok, megfelelő esetben;
- (b) elsőbbségi elbánásra (ha ellenőrzésre kiválasztották);
- (c) rövid átengedési idő, megfelelő esetben;
- (d) vámok, adók, díjak és illetékek halasztott kifizetése;
- (e) összekeszesség vagy csökkentett biztosíték használata;
- (f) egyetlen vámáru-nyilatkozat adott időszakon belüli minden behozatalra és kivitelre vonatkozóan; valamint
- (g) az áruk vámkezelése az engedélyezett gazdasági szereplő telephelyén vagy a vámhatóságok által engedélyezett más helyszínen.

5. Az (1)–(4) bekezdés ellenére a Felek a (4) bekezdésben felsorolt példálózó jellegű kedvezményeket a valamennyi gazdasági szereplő számára általánosan hozzáférhető vámeljáráások útján is kínálhatják, mely esetben a szóban forgó Félnek nem kell külön rendszert létrehoznia az engedélyezett gazdálkodók számára.

6. A Felek előmozdíthatják az együttműködést valamely Fél vámhatósága és más kormányzati hatóságai vagy ügynökségei között az engedélyezett gazdasági szereplői programokkal kapcsolatban. Ilyen együttműködés többek között a követelmények összehangolásával, az előnyökhöz való hozzáférés megkönnyítésével és a szükségtelen átfedések minimalizálásával érhető el.

4.11. CIKK

Az információk közzététele és elérhetősége

1. A Felek – megkülönböztetésmentes és könnyen hozzáférhető módon, lehetőség szerint az interneten keresztül – haladéktalanul közzéteszik az áruk behozatalára, kivitelére és továbbítására vonatkozó követelményekkel kapcsolatos jogszabályokat, rendeleteket és vámeljáráásokat.

Idetartoznak többek között:

- (a) a behozatali, kiviteli és árutovábbítási eljárások, ideértve a kikötői, repülőtéri, és más belépési pontokon folytatott eljárásokat is, valamint a megkövetelt nyomtatványok és dokumentumok;
- (b) a behozatalra vagy kivitelre vagy azokkal kapcsolatban kivetett bármely alkalmazott vám- és adótételek;
- (c) kormányzati szervek által vagy számára a behozatalra vagy kivitelre vagy továbbításra vagy azokkal kapcsolatban kivetett díjak és illetékek;
- (d) a termékek vámkezelés céljából történő besorolására vagy értékmegállapítására vonatkozó szabályok;

- (e) a származási szabályokra vonatkozó általánosan alkalmazandó törvények, rendeletek és közigazgatási határozatok;
- (f) behozatali, kiviteli vagy árutovábbítási korlátozások vagy tilalmak;
- (g) a behozatalra, kivitelre vagy árutovábbításra vonatkozó alaki követelmények megsértése esetén alkalmazandó szankciók;
- (h) fellebbezési eljárások;
- (i) bármely országgal vagy országokkal kötött, behozatallal, kivittel vagy árutovábbítással kapcsolatos megállapodások vagy azok részei;
- (j) a vámkontingensek kezelésére vonatkozó eljárások;
- (k) a vámhivatalok nyitvatartása; valamint
- (l) releváns igazgatási jellegű hirdetmények.

2. A Felek törekednek arra, hogy az áruk behozatalára, kivitelére és továbbítására vonatkozó követelményekkel kapcsolatos új jogszabályokat, rendeleteket és vámeljárásokat, valamint azok módosításait és értelmezését alkalmazásuk előtt közzétegyék.

3. Az egyes Felek a lehető legnagyobb mértékben biztosítják, hogy valamennyi módosított vagy új jogszabály, rendelet és vámeljárás, illeték vagy díj közzététele és azok hatálybalépése között észszerű idő teljen el.

4. A Felek az interneten elérhetővé teszik és adott esetben frissítik a következőket:
- (a) behozatali, kiviteli és árutovábbítási eljárásaik – köztük a fellebbezési eljárások – leírása, a behozatalhoz és kivitelhez, valamint az árutovábbításhoz szükséges gyakorlati lépésekre vonatkozó információkra is kiterjedően;
 - (b) az adott Fél területére történő behozatalhoz, a területéről történő kivitelhez, illetve a Fél területén keresztül történő árutovábbításhoz megkövetelt nyomtatványok és dokumentumok; valamint
 - (c) a tájékoztatási pontokra vonatkozó kapcsolattartási adatok.
5. A Felek – a rendelkezésükre álló erőforrásokra is figyelemmel – tájékoztatási pontokat hoznak létre vagy tartanak fenn, hogy észszerű időn belül megválaszolják a kormányok, kereskedők és más érdekelt felek által az (1) bekezdés hatálya alá tartozó témákkal kapcsolatban feltett kérdéseit. A Felek a megkeresések megválaszolásáért nem számítanak fel díjat a másik Fél felé.

4.12. CIKK

Előzetes határozatok

1. Az egyes Felek vámhatóságai előzetes határozatokat adnak ki a kérelmezőnek, amelyekben meghatározzák az érintett áruknak a jogszabályaikkal és rendeleteikkel összhangban biztosítandó elbánást. Az ilyen határozatokat írásban vagy elektronikus formában, meghatározott időn belül kell kibocsátani, és azoknak az összes szükséges információt tartalmazniuk kell. Mindegyik Fél biztosítja, hogy előzetes határozat kibocsátható a másik Fél kérelmezője számára, és e kérelmező azt a másik Fél területén felhasználhatja.

2. Előzetes határozatokat kell kiadni a következők tekintetében:
 - (a) az áruk tarifális besorolása;
 - (b) az áruk származása; valamint
 - (c) a vámérték meghatározott tények alapján történő meghatározásához alkalmazandó megfelelő módszer vagy kritériumok és azok alkalmazása, amennyiben azt a Fél jogszabályai és rendelkezései lehetővé teszik.
3. Az előzetes határozatok a kibocsátásuk napjától számított legalább három évig, vagy – amennyiben az előzetes határozatban megállapít ilyet – bármely más napig érvényesek. A kibocsátó Fél módosíthatja, visszavonhatja, érvénytelenítheti vagy megsemmisítheti az előzetes határozatot, ha a határozat helytelen, hiányos, hamis vagy félrevezető információkon, adminisztratív hibán, illetve a jog, a lényeges tények vagy a határozat alapjául szolgáló körülmények megváltozásán alapult.
4. Egy adott Fél megtagadhatja az előzetes határozat kibocsátását, ha a kérelemben felvetett kérdés közigazgatási vagy bírósági felülvizsgálat tárgyát képezi, vagy ha a kérelem nem az előzetes határozat vagy valamely vámeljáráshoz szándékolt alkalmazására vonatkozik. Amennyiben egy Fél megtagadja az előzetes határozat kiadását, az említett Fél köteles erről haladéktalanul írásban értesíteni a kérelmezőt, részletezve a releváns tényeket és döntésének alapját.
5. Mindegyik Fél közzéteszi legalább a következőket:
 - (a) az előzetes határozat iránti kérelemre vonatkozó követelmények, ideértve az abban közlendő információkat és annak formátumát;

(b) az előzetes határozat kiadásának határideje; valamint

(c) az előzetes határozat érvényességi ideje.

6. Amennyiben egy Fél módosít, visszavon, érvénytelenít vagy megsemmisít egy előzetes határozatot, írásbeli értesítést kell küldenie a kérelmezőnek, ismertetve a releváns tényeket és döntésének alapját. Egy Fél visszamenőleges hatállyal csak abban az esetben módosíthat, vonhat vissza, érvényteleníthet vagy semmisíthet meg egy előzetes határozatot, ha az előzetes határozat hiányos, téves, hamis vagy félrevezető információkon alapult.

7. A valamely Fél által kiadott előzetes határozat kötelező érvényű az adott Félre nézve az azt kérelmező tekintetében. A Fél rendelkezhet úgy, hogy az előzetes határozat kötelező érvényű a kérelmezőre nézve.

8. A kérelmező írásbeli kérésére a Felek felülvizsgálják az előzetes határozatot, vagy az előzetes határozat módosítására, visszavonására vagy érvénytelenítésére vonatkozó határozatot.

9. A Felek törekednek arra, hogy nyilvánosan elérhetővé tegyék az előzetes határozatokra vonatkozó információkat, figyelembe véve a személyes és a bizalmas üzleti információk védelmének szükségességét.

10. A Felek haladéktalanul, általában az összes szükséges információ kézhezvételétől számított 150 napon belül adnak ki előzetes határozatot. Ez az időszak a Felek törvényeivel és rendeleteivel összhangban meghosszabbítható, ha további időre van szükség annak biztosításához, hogy az előzetes határozatokat helyesen és egységesen hozzák meg. Ebben az esetben a Fél tájékoztatja a kérelmezőt a hosszabbítás okáról és időtartamáról.

4.13. CIKK

Vámügynökök

A Felek vámügyi rendelkezései és eljárásai nem igénylik vámügynökök kötelező alkalmazását. Az egyes Felek értesítést küldenek a vámügynökök alkalmazására vonatkozó intézkedéseikről, és közzéteszik azokat. A Felek átlátható, megkülönböztetésmentes és arányos szabályokat alkalmaznak, amennyiben vámügynökök segítségét veszik igénybe.

4.14. CIKK

Vámérték-megállapítás

1. A Felek a vámérték-megállapítási megállapodás I. részének megfelelően meghatározzák az áruk vámértékét. Ebből a célból a vámérték-megállapítási megállapodás 1. részét belefoglalják ebbe a megállapodásba, és értelemszerűen annak részét képezik.
2. A Felek együttműködnek annak érdekében, hogy a vámérték-megállapítással kapcsolatos kérdésekre közös megoldást találjanak.

4.15. CIKK

Előzetes áruvizsgálati tevékenységek

A Felek nem írhatják elő a WTO-megállapodás 1A. mellékletében található, az előzetes áruvizsgálati tevékenységekről szóló egyezmény 1. cikkének (3) bekezdése értelmében vett előzetes áruvizsgálati tevékenységek kötelező alkalmazását.

4.16. CIKK

Fellebbezés és felülvizsgálat

1. A Felek olyan hatékony, gyors, megkülönböztetésmentes és könnyen hozzáférhető eljárásokat biztosítanak, amelyek garantálják a jogorvoslat jogát a vámhatóságoknak és egyéb illetékes hatóságoknak az árubehozatalt, árukivitelt és az árutovábbítási eljárás alatt álló árukat érintő közigazgatási intézkedései, megállapításai és határozatai ellen.
2. Mindegyik Fél biztosítja, hogy minden olyan személy, akivel szemben az (1) bekezdésben említett közigazgatási intézkedést hoz vagy akivel szemben az (1) bekezdésben említett megállapítást vagy határozatot bocsát ki, hozzáférjen a következőkhöz:
 - (a) a közigazgatási intézkedést meghozó vagy a megállapítást vagy határozatot kiadó tisztviselőnél vagy hivatalnál magasabb szinten lévő vagy attól független közigazgatási hatóság által lefolytatott közigazgatási fellebbviteli vagy felülvizsgálati eljárás; vagy
 - (b) a közigazgatási intézkedés vagy a megállapítás vagy határozat elleni bírósági fellebbezés vagy annak felülvizsgálata.

3. A Felek biztosítják, hogy ha a (2) bekezdés a) pontja szerinti közigazgatási fellebbezésről vagy felülvizsgálatról szóló határozatot nem hozzák meg a jogszabályaikban és egyéb rendelkezéseikben előírt határidőn belül vagy indokolatlan késedelem nélkül, a kérelem benyújtójának joga van további közigazgatási vagy bírósági fellebbezéssel vagy felülvizsgálattal élni, illetve bármely más módon bírósághoz fordulni az adott Fél jogszabályaival és egyéb rendelkezéseivel összhangban.
4. A Felek biztosítják, hogy a kérelem benyújtójával írásban (ideértve az elektronikus formátumot is) közöljék a közigazgatási határozat indoklását annak érdekében, hogy szükség esetén az adott személy fellebbviteli vagy felülvizsgálati eljárást kezdeményezhessen.

4.17. CIKK

Kapcsolatok az üzleti világgal

1. Tekintettel arra, hogy a kereskedelmi képviselőkkel időben és rendszeresen konzultálni kell a vámügyekkel és a kereskedelemkönnyítéssel kapcsolatos kérdésekre vonatkozót jogalkotási javaslatokról és általános eljárásokról, az egyes Felek vámigazgatási szervei konzultációkat tartanak az adott Fél üzleti közösségével.
2. A Felek biztosítják, hogy – amikor csak lehetséges – vám- és kapcsolódó követelményeik és eljárásaik továbbra is megfeleljenek az üzleti világ elvárásainak, a nemzetközileg elfogadott bevált gyakorlatoknak, és továbbra is a lehető legkevésbé korlátozzák a kereskedelmet.

4.18. CIKK

Vám-együtműködési vegyes bizottság

1. E cikk kiegészíti és pontosítja a 24.4. cikket (Szakbizottságok).
2. A vám-együtműködési vegyes bizottság a 3. fejezet (Származási szabályok és származási eljárások) kivételével a 24.4. cikk (Szakbizottságok) (2) bekezdése szerinti hatáskörébe tartozó fejezetek és rendelkezések tekintetében a következő feladatokat látja el:
 - (a) azoknak a területeknek a meghatározása, amelyeken javítani kell a végrehajtást és a működést; valamint
 - (b) megfelelő módszerek keresése annak érdekében, hogy az esetlegesen felmerülő kérdések tekintetében kölcsönösen elfogadott megoldások szülessenek.
3. A vám-együtműködési vegyes bizottság határozatokat fogadhat el a 4.2. cikk (Vámügyi együttműködés és kölcsönös igazgatási segítségnyújtás) (2) bekezdésében felsorolt területekkel kapcsolatban, többek között – amennyiben szükségesnek ítéli – az említett cikk (2) bekezdése d) és f) pontjának végrehajtása céljából.

5. FEJEZET

PIACVÉDELMI ESZKÖZÖK

A. SZAKASZ

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

5.1. CIKK

A preferenciális származási szabályok alkalmazásának mellőzése

E fejezet B. szakaszának (Dömpingellenes és kiegyenlítő vámok) és a e fejezet C. szakaszának (Globális védintézkedések) alkalmazásában a 3. fejezet (Származási szabályok és származási eljárások) szerinti preferenciális származási szabályok nem alkalmazandók.

5.2. CIKK

A vitarendezés alkalmazásának kizárása

A 26. fejezet (Vitarendezés) nem alkalmazandó e fejezet B. szakaszára (Dömpingellenes és kiegyenlítő vámok) és e fejezet C. szakaszára (Globális védintézkedések).

B. SZAKASZ

DÖMPINGELLENES ÉS KIEGYENLÍTŐ VÁMOK

5.3. CIKK

Átláthatóság

1. A piacvédelmi eszközöket a vonatkozó WTO-követelményekkel teljes összhangban kell alkalmazni, és azoknak tisztességes és átlátható rendszeren kell alapulniuk.
2. A dömpingellenes megállapodás 6.5 cikkének és az SCM-megállapodás 12.4. cikkének sérelme nélkül mindegyik Fél gondoskodik arról, hogy az ideiglenes intézkedések elrendelését követően a lehető leghamarabb, és minden esetben a végleges döntést megelőzően teljeskörűen és érdemben nyilvánosságra hozzanak minden alapvető ténytet és indokot, amelynek alapján elrendelik a végleges intézkedések alkalmazását. A nyilvánosságra hozatalnak írásban kell megtörténnie, és az érdekelt felek számára kellő időt kell biztosítani az észrevételeik megtételére.
3. Amennyiben ez nem késlelteti szükségtelenül a vizsgálat lefolytatását, a piacvédelmi eszközökre vonatkozó vizsgálat során minden egyes érdekelt fél élhet a meghallgatás lehetőségével, hogy kifejthesse álláspontját.

5.4. CIKK

A közérdek figyelembevétele

1. Az egyik Fél eltekinthet a másik Fél áruira vonatkozó dömpingellenes vagy kiegyenlítő intézkedések alkalmazásától, ha a vizsgálat során az adott Fél jogszabályai és rendelkezései szerint rendelkezésre bocsátott információk alapján megállapítható, hogy az ilyen intézkedések alkalmazása nem szolgálja a közérdeket.
2. A vámok kivetésére vonatkozó végleges döntés meghozatalakor a Felek saját jogszabályaikkal és rendelkezéseikkel összhangban figyelembe veszik az érintett érdekelt felek által szolgáltatott információkat, amelyek magukban foglalhatják a belföldi gazdasági ágazatot, az importőröket és képviselői szervezeteiket, a reprezentatív felhasználókat és a fogyasztói képviselői szervezeteket.

5.5. CIKK

Az alacsonyabb vám szabálya

Ha az egyik Fél dömpingellenes vámot vet ki a másik Fél áruira, az ilyen vám összege nem haladhatja meg a dömpingkülönbözetet. Ha a dömpingkülönbözetnél alacsonyabb összegű vám elegendő a belföldi gazdasági ágazatnak okozott kár megszüntetéséhez, a Fél ezt az alacsonyabb vámot saját jogszabályaival és rendelkezéseivel összhangban fogadja el.

C. SZAKASZ

GLOBALIS VÉDINTÉZKEDÉSEK

5.6. CIKK

Átláthatóság

1. A másik Fél kérésére a globális védintézkedési vizsgálatot kezdeményező vagy globális védintézkedéseket alkalmazni kívánó Fél haladéktalanul írásbeli értesítést küld a globális védintézkedési vizsgálat megindításához vagy globális védintézkedések bevezetéséhez vezető valamennyi vonatkozó információról, beleértve adott esetben az ideiglenes megállapításokat is. Mindez nem sérti a védintézkedésekről szóló megállapodás 3.2. cikkét.
2. A Felek törekednek arra, hogy globális védintézkedéseket vezessenek be oly módon, hogy az a Felek közötti kereskedelmet legkevésbé befolyásolja.
3. A (2) bekezdés alkalmazásában amennyiben valamelyik Fél úgy ítéli meg, hogy a végleges globális védintézkedések bevezetéséhez szükséges jogi követelmények teljesülnek, az ilyen intézkedéseket alkalmazni kívánó Fél értesíti a másik Felet, és törekszik arra, hogy a végleges határozat elfogadása előtt megfelelő lehetőséget biztosítson a másik Féllel való előzetes konzultációra az (1) bekezdés szerint szolgáltatott információk felülvizsgálata és a javasolt globális védintézkedésekkel kapcsolatos véleménycsere céljából.

D. SZAKASZ

KÉTOLDALÚ VÉDINTÉZKEDÉSEK

5.7. CIKK

Fogalommeghatározások

E szakasz alkalmazása céljából a következő fogalommeghatározásokat kell alkalmazni:

- (a) „kétoldalú védintézkedés”: az 5.8. cikkben (Kétoldalú védintézkedések alkalmazása) meghatározott kétoldalú védintézkedés;
- (b) „belföldi gazdasági ágazat”: az importált árukkal kapcsolatban a valamely Fél területén működő hasonló vagy közvetlenül versenyző áruk gyártóinak összessége, vagy azok a gyártók, amelyeknek a hasonló vagy közvetlenül versenyző árukból származó együttes termelése az ilyen áruk teljes belföldi termelésének jelentős hányadát képezi;
- (c) „súlyos romlás”: a hasonló vagy közvetlenül versenyző árukat előállító gazdasági ágazat jelentős nehézségei;
- (d) „súlyos kár”: a belföldi gazdasági ágazat helyzetének általános értelemben vett jelentős romlása;

- (e) „súlyos romlás veszélye”: olyan súlyos romlás, amely egyértelműen küszöbön áll, tények, és nem pusztán állítások, feltételezések vagy távoli lehetőség alapján;
- (f) „súlyos kár veszélye”: olyan súlyos kár, amely egyértelműen küszöbön áll, tények, és nem pusztán állítások, feltételezések vagy távoli lehetőség alapján; valamint
- (g) „átmeneti időszak”: a jelen megállapodás hatálybalépésétől számított hétéves időszak.

5.8. CIKK

Kétoldalú védintézkedések alkalmazása

1. A Felek e fejezet C. szakaszában (Globális védintézkedések) foglalt jogainak és kötelezettségeinek sérelme nélkül amennyiben az e megállapodás szerinti vám csökkentésének vagy eltörlésének eredményeként az egyik Félről származó árut abszolút értékben vagy a hazai termeléshez viszonyítva olyan megnövekedett mennyiségben és olyan feltételek mellett importálják a másik Fél területére, hogy az a másik Fél belföldi gazdasági ágazatának súlyos kárt okoz, vagy azzal fenyeget, a másik Fél kétoldalú védintézkedést alkalmazhat az átmeneti időszak alatt és kizárólag az e szakaszban meghatározott feltételekkel és eljárásokkal összhangban.
2. Az (1) bekezdés alapján alkalmazott kétoldalú védintézkedések csak a következőkből állhatnak:
 - (a) az érintett árura vonatkozó vámtétel bármely további csökkentésének felfüggesztése a 2. fejezettel (Nemzeti elbánás és az áruk piacra jutása) összhangban; vagy

- (b) az érintett áru vámtételének olyan szintre emelik, amely nem haladja meg a következők közül az alacsonyabbat:
 - (i) a kétoldalú védintézkedés alkalmazásának napján hatályban lévő legnagyobb kedvezményes vámtétel alkalmazása; vagy
 - (ii) az e megállapodás hatálybalépésének napját közvetlenül megelőző napon érvényes legnagyobb kedvezményes vámtétel alkalmazása.

5.9. CIKK

Kétoldalú védintézkedésekre vonatkozó követelmények

- 1. Kétoldalú védintézkedés:
 - (a) csak a belföldi gazdasági ágazatot érő súlyos kárnak vagy a súlyos kár veszélyének, vagy a legkülső régiók gazdasági helyzete súlyos romlásának vagy a súlyos romlás veszélyének megelőzéséhez vagy orvoslásához szükséges mértékben és ideig alkalmazható;
 - (b) nem alkalmazható két évnél hosszabb ideig; valamint
 - (c) nem alkalmazható az átmeneti időszak lejárta után.

2. Az (1) bekezdés b) pontjában említett időszak egy évvel meghosszabbítható, amennyiben:
 - (a) az importáló Fél illetékes vizsgáló hatóságai az 1. alszakaszban (A kétoldalú védintézkedésekre alkalmazandó eljárási szabályok) meghatározott eljárásokkal összhangban megállapítják, hogy a kétoldalú védintézkedésre továbbra is szükség van a belföldi gazdasági ágazatot érő súlyos kárnak vagy a súlyos kár veszélyének, vagy a legkülső régiók gazdasági helyzetének súlyos romlásának vagy a súlyos romlás veszélyének megelőzéséhez vagy orvoslásához; valamint
 - (b) bizonyítékok támasztják alá a belföldi gazdasági ágazat alkalmazkodását, és a kétoldalú védintézkedés teljes alkalmazási időszaka – beleértve az első alkalmazás időtartamát és annak meghosszabbítását is – nem haladja meg a három évet.
3. Ha valamely Fél megszünteti valamely kétoldalú védintézkedés alkalmazását, a vámtétel az a vámtétel lesz, amely a 2-A. melléklettel (Vámlebontási menetrendek) összhangban az érintett árura érvényes lett volna.
4. Kétoldalú védintézkedés nem alkalmazható valamely Fél olyan árujának behozatalára, amely a korábbi kétoldalú védintézkedés időtartamának felével megegyező ideig már ilyen kétoldalú védintézkedés hatálya alá tartozott.
5. Egyik Fél sem alkalmazhat ugyanazon áru tekintetében és egyazon időben:
 - (a) e megállapodás szerinti ideiglenes kétoldalú védintézkedést, kétoldalú védintézkedést vagy legkülső régiókra vonatkozó védintézkedést; valamint

- (b) az 1994. évi GATT XIX. cikke és a védintézkedésekről szóló megállapodás szerinti védintézkedést.

5.10. CIKK

Ideiglenes kétoldalú védintézkedések

1. Kritikus körülmények között, ahol a késedelem nehezen helyrehozható kárt okozna, az egyik Fél ideiglenes kétoldalú védintézkedést alkalmazhat annak előzetes megállapítása alapján, hogy egyértelmű bizonyíték áll rendelkezésre arra vonatkozóan, hogy a másik Félről származó áru behozatala az e megállapodás szerinti vámcsökkenés vagy -eltörlés következtében megnövekedett, és hogy az ilyen behozatal súlyos kárt okoz a belföldi gazdasági ágazatnak, vagy súlyos kár veszélyét jelent, vagy a legkülső régiók gazdasági helyzetének súlyos romlását okozza, vagy súlyos romlás veszélyét jelent.
2. Az ideiglenes kétoldalú védintézkedés időtartama nem haladhatja meg a 200 napot. Ezen időszak alatt a Fél betartja az 1. alszakaszban (A kétoldalú védintézkedésekre alkalmazandó eljárási szabályok) megállapított vonatkozó eljárási szabályokat.
3. Az ideiglenes kétoldalú védintézkedés eredményeként kivetett vámot haladéktalanul vissza kell téríteni, ha az 1. alszakaszban (A kétoldalú védintézkedésekre alkalmazandó eljárási szabályok) említett későbbi vizsgálat nem állapítja meg, hogy az ideiglenes kétoldalú védintézkedés hatálya alá tartozó áru megnövekedett behozatala súlyos kárt okoz a belföldi gazdasági ágazatnak, vagy súlyos kár veszélyét jelent, vagy a legkülső régiók gazdasági helyzetének súlyos romlását okozza, vagy súlyos romlás veszélyét jelent.

4. Az ideiglenes kétoldalú védintézkedés időtartamát bele kell számítani az 5.9. cikk (Kétoldalú védintézkedésre vonatkozó követelmények) (1) bekezdésének b) pontjában meghatározott időszakba.
5. Az ideiglenes kétoldalú védintézkedést alkalmazó Fél haladéktalanul tájékoztatja a másik Felet az ilyen ideiglenes kétoldalú védintézkedés alkalmazásáról.
6. A másik Fél kérésére az ideiglenes kétoldalú védintézkedés alkalmazását követően haladéktalanul konzultációkat kell tartani.

5.11. CIKK

Legkülső régiók

1. Amennyiben bármely Új-Zélandról származó terméket az Unió egy vagy több legkülső régiójának¹ területére olyan megnövelt mennyiségben és olyan feltételek mellett importálnak közvetlenül, hogy az súlyos kárt okoz a belföldi gazdasági ágazatnak, vagy súlyos kár veszélyét jelenti, vagy a legkülső régiók gazdasági helyzetének súlyos romlását okozza, vagy ilyen súlyos romlás veszélyét jelenti, az Unió – alternatív megoldások vizsgálatát követően – kivételesen az érintett legkülső régió vagy régiók területére korlátozódó kétoldalú védintézkedéseket alkalmazhat.

¹ E megállapodás hatálybalépésének napján az Unió legkülső régiói: Guadeloupe, Francia Guyana, Martinique, Réunion, Mayotte, St. Martin, az Azori-szigetek, Madeira és a Kanári-szigetek. Ezt a cikket azokra az országokra vagy tengerentúli területekre is alkalmazni kell, amelyek jogállását az Európai Tanács az EUMSZ 355. cikkének (6) bekezdésében meghatározott eljárásnak megfelelően hozott határozatával legkülső régióvá változtatja meg az említett határozat elfogadásának időpontjától kezdődően. Abban az esetben, ha az Unió valamely legkülső régiója ugyanezen eljárással összhangban megváltoztatja jogállását, az 5.11. cikk (Legkülső régiók) az Európai Tanács releváns határozata hatálybalépésének napjától nem alkalmazandó. Az Unió értesíti Új-Zélandot minden változásról, amely az Unió legkülső régióinak minősülő területek jogállását érinti.

2. Az (1) bekezdés alkalmazásában a „súlyos romlás” meghatározásának objektív tényezőkhöz kell alapulnia, beleértve a következő elemeket:

- (a) a behozatal mennyiségének növekedése, akár abszolút értelemben, akár a belföldi termelésre vagy más forrásokból származó behozatalra nézve; valamint
- (b) az ilyen behozatalnak az érintett iparra vagy az érintett gazdasági ágazatra, többek között az értékesítési volumenre, a termelésre, a pénzügyi helyzetre és foglalkoztatottságra gyakorolt hatása.

3. Az (1) bekezdés sérelme nélkül ez a szakasz értelemszerűen alkalmazandó az e cikk alapján elfogadott védintézkedésekre.

5.12. CIKK

Kompenzáció és engedmények felfüggesztése

1. A kétoldalú védintézkedés alkalmazásának időpontjától számított legkésőbb 30 napon belül az intézkedést alkalmazó Fél lehetőséget biztosít a másik Féllel való konzultációra annak érdekében, hogy kölcsönösen megállapodjanak a kereskedelmet lényegében azonos hatású engedmények formájában lehetővé tevő megfelelő kereskedelem-liberalizációs kompenzációról.

2. Ha az (1) bekezdésben említett konzultációk eredményeként az említett konzultációk első napjától számított 30 napon belül nem születik kereskedelmi liberalizációs megállapodás, az a Fél, amelynek származó árujára a kétoldalú védintézkedést alkalmazzák, felfüggesztheti azon engedmények alkalmazását, amelyek lényegében egyenértékű hatást gyakorolnak a kétoldalú védintézkedést alkalmazó Fél kereskedelmére nézve.

3. Az (1) bekezdésben említett engedmények nyújtására való kötelezettség és az említett engedmények (2) bekezdés szerinti felfüggesztésének joga csak addig alkalmazandó, amíg a kétoldalú védintézkedés érvényben marad.

4. A (3) bekezdésben foglaltak ellenére az abban említett felfüggesztési jog nem gyakorolható a kétoldalú védintézkedés alkalmazásának első 24 hónapjában, feltéve, hogy a kétoldalú védintézkedést a behozatal abszolút növekedésének eredményeként alkalmazták, és feltéve, hogy a kétoldalú védintézkedés megfelel e megállapodásnak.

1. ALSZAKASZ

A KÉTOLDALÚ VÉDINTÉZKEDÉSEKRE ALKALMAZANDÓ ELJÁRÁSI SZABÁLYOK

5.13. CIKK

Alkalmazandó jog

Ez az alszakasz az e fejezet D. szakaszának (Kétoldalú védintézkedések) hatálya alá tartozó és a valamely Fél vizsgálatot végző illetékes hatósága által alkalmazott kétoldalú védintézkedésekre vonatkozik. Az ezen alszakasz hatálya alá nem tartozó ügyekben a vizsgálatot végző illetékes hatóság a hazai jogszabályaiban megállapított szabályokat alkalmazza, feltéve, hogy azok összhangban vannak e szakasszal.

5.14. CIKK

Vizsgálati eljárások

1. Valamely Fél csak azt követően alkalmaz kétoldalú védintézkedést, hogy a vizsgálatot végző illetékes hatósága a védintézkedésekről szóló megállapodás 3. cikkében és 4. cikke (2) bekezdésének a) és c) pontjában előírtakkal összhangban egy vizsgálatot elvégzett. Ebből a célból a védintézkedésekről szóló megállapodás 3. cikkét, valamint 4. cikk (2) bekezdésének a) és c) pontját a Felek belefoglalják e megállapodásba, és azok értelemszerűen e megállapodás részét képezik.
2. Kétoldalú védintézkedés alkalmazása érdekében az illetékes vizsgáló hatóságnak objektív bizonyítékok alapján bizonyítania kell, hogy ok-okozati kapcsolat áll fenn az érintett termék megnövekedett behozatala és a súlyos kár vagy a súlyos kár veszélye között, vagy, hogy ok-okozati kapcsolat áll fenn az érintett termék megnövekedett behozatala és a súlyos romlás vagy a súlyos romlás veszélye között. A vizsgálatot végző illetékes hatóság a megnövekedett behozatalon kívül egyéb ismert tényezőket is megvizsgál annak biztosítása érdekében, hogy az ilyen egyéb tényezők által okozott kárt ne a megnövekedett behozatalnak tulajdonítsák.
3. A vizsgálatot minden esetben a vizsgálat megindítását követő egy éven belül el kell végezni.

5.15. CIKK

Értesítés és konzultáció

1. Az egyik Fél köteles a másik Felet haladéktalanul értesíteni, amennyiben:
 - (a) kétoldalú védintézkedési vizsgálatot kezdeményez e fejezet alapján;

- (b) megállapítja, hogy a behozatal súlyos kárt okoz a legkülső régió vagy régiók gazdasági helyzetében, vagy súlyos kár veszélyét jelenti, vagy a legkülső régió vagy régiók gazdasági helyzetének súlyos romlását okozza, vagy súlyos romlás veszélyét jelenti;
- (c) úgy határoz, hogy ideiglenes kétoldalú védintézkedést alkalmaz, vagy kétoldalú védintézkedést alkalmaz vagy hosszabbít meg; vagy
- (d) úgy határoz, hogy módosítja a korábban elfogadott kétoldalú védintézkedést.

2. Az egyik Fél a másik Fél rendelkezésére bocsátja a panasz nyilvános változatának és a vizsgálatot végző illetékes hatóságai által készített, a védintézkedésekről szóló megállapodás 3. cikkében előírt jelentésnek egy példányát.

3. Amikor az egyik Fél értesíti a másik Felet arról, hogy az (1) bekezdés c) pontjában említett kétoldalú védintézkedést alkalmaz vagy hosszabbít meg, az értesítésbe belefoglal minden vonatkozó információt, például a következőket:

- (a) bizonyíték arra vonatkozóan, hogy a vám e megállapodás szerinti csökkentésének vagy eltörlésének eredményeként a másik Fél árujának megnövekedett behozatala súlyos kárt okoz a belföldi gazdasági ágazatnak, vagy súlyos kár veszélyét jelenti, vagy a legkülső régiók gazdasági helyzetének súlyos romlását okozza, vagy súlyos romlás veszélyét jelenti;
- (b) a kétoldalú védintézkedés hatálya alá tartozó áru pontos leírása, beleértve annak a HR szerinti árucsoportját vagy vámtarifaszámát, amelyen a 2-A. melléklet (Vámlebontási ütemterv) alapul;

- (c) a kétoldalú védintézkedés pontos leírása;
- (d) a kétoldalú védintézkedés alkalmazásának kezdőnapja, várható időtartama és adott esetben az említett intézkedés fokozatos liberalizálásának ütemterve; valamint
- (e) a kétoldalú védintézkedés meghosszabbítása esetén annak bizonyítéka, hogy az érintett belföldi gazdasági ágazat alkalmazkodik.

4. Annak a Félnek a kérésére, amelynek áruja az e fejezet szerinti kétoldalú védintézkedési eljárás hatálya alá tartozik, az eljárást lefolytató Fél megfelelő lehetőséget biztosít a kérelmező Féllel való konzultációra a kétoldalú védintézkedések alkalmazására vonatkozó végleges határozat meghozatala előtt, az e cikk (1) bekezdésében említett értesítés vagy a vizsgálatot végző illetékes hatóság által az eljárással kapcsolatban kiadott bármely nyilvános értesítés vagy jelentés felülvizsgálata, valamint a javasolt intézkedésről szóló véleménycsere, továbbá az 5.12. cikkben (Kompenzáció és engedmények felfüggesztése) előírt kompenzációról való megegyezés céljából.

6. FEJEZET

ÁLLAT- ÉS NÖVÉNYEGÉSZSÉGÜGYI INTÉZKEDÉSEK

6.1. CIKK

Célok és általános rendelkezések

1. E fejezet célkitűzései a következők:
 - (a) az emberi, állati vagy növényi egészség védelme a Felek területén, és ezzel egy időben a Felek közötti kereskedelem megkönnyítése;
 - (b) annak biztosítása, hogy a Felek állat- és növényegészségügyi intézkedései ne gördítsenek szükségtelen akadályt a kereskedelem elé;
 - (c) az SPS-megállapodás, a nemzetközi szabványok és a kapcsolódó szövegek végrehajtásának elősegítése, különös tekintettel a regionalizációra és az egyenértékűsége;
 - (d) a nemzetközi szabványügyi testületekben való együttműködés fenntartása;
 - (e) az átláthatóság és a mélyebb ismeretek előmozdítása az egyes Felek állat- és növényegészségügyi intézkedéseinek alkalmazása során;

- (f) a Felek közötti együttműködés fokozása és az antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelemre irányuló közös célkitűzések elismerése; valamint
 - (g) a kommunikáció, az együttműködés és a Felek közötti kereskedelmet esetlegesen érintő állat- és növényegészségügyi kérdések megoldásának fokozása.
2. Az SPS-megállapodás tekintetében a Felek különösen a következőkre emlékeztetnek:
- (a) az alapelv, miszerint valamely Fél SPS-intézkedései az 5. cikkel és az SPS-megállapodás egyéb vonatkozó rendelkezéseivel összhangban végzett kockázatértékelésen alapulnak; valamint
 - (b) az ideiglenes SPS-intézkedések fogalma.

6.2. CIKK

Hatály

1. A Felek megerősítik az állategészségügyi megállapodás szerinti jogait és kötelezettségeiket.
2. A (3) bekezdésre is figyelemmel ez a fejezet alkalmazandó:
 - (a) valamely Fél olyan állat- és növényegészségügyi intézkedéseire, amelyek hatással lehetnek a Felek közötti kereskedelemre; valamint

(b) az antimikrobiális rezisztenciával kapcsolatos együttműködés.

3. Ez a fejezet nem vonatkozik a Felek olyan intézkedéseire vagy olyan kérdésekre, amelyek az állategészségügyi megállapodás hatálya alá tartoznak.

6.3. CIKK

Fogalommeghatározások

E fejezet alkalmazásában:

- (a) az SPS-megállapodás A. mellékletében foglalt fogalommeghatározások;
- (b) a Codex Alimentarius Főbizottság égisze alatt elfogadott fogalommeghatározások;
- (c) az Állategészségügyi Világszervezet égisze alatt elfogadott fogalommeghatározások;
- (d) a Nemzetközi Növényvédelmi Egyezmény (a továbbiakban: IPPC) égisze alatt elfogadott fogalommeghatározások;
- (e) „illetékes hatóság”: a 6-A. mellékletben (Iletékes hatóságok) felsorolt kormányzati szervezet, ideértve az érintett nemzeti növényvédelmi szervezeteket is; valamint

- (f) „behozatali ellenőrzés”: értékelés, amely annak megállapítását célozza, hogy egy szállítmány megfelel-e az importáló Fél SPS-követelményeinek, és amely magában foglalhatja az importáló Fél illetékes hatósága által az importáló Fél határán végzett vizsgálatot, mintavételt, dokumentáció-felülvizsgálatot, tesztet vagy eljárást, beleértve a laboratóriumi, érzékszervi vagy azonossági vizsgálatokat is.

6.4. CIKK

Egyedi növényegészségügyi feltételek

1. Az IPPC keretében elfogadott alkalmazandó szabványokkal összhangban a Felek információt cserélnek a területük károsítókkal kapcsolatos helyzetéről. Az egyik Fél kérésére a másik Fél megindokolja a károsítók besorolását és a kapcsolódó növényegészségügyi intézkedéseket.
2. A károsítók kategorizálásával kapcsolatban valamennyi Fél összeállítja és frissíti a növények és növényi termékek növény-egészségügyi aggodalomra okot adó szabályozott károsítóinak jegyzékét. E jegyzékben az alábbiaknak kell szerepelniük:
 - (a) azon zárlati károsítók, amelyek a Fél területének semelyik részén sem fordulnak elő;
 - (b) azon zárlati károsítók, amelyek nem terjedtek el széles körben és hivatalos ellenőrzés alatt állnak;
 - (c) védett zónás zárlati károsítók; valamint
 - (d) adott esetben a vizsgálatköteles nemzárlati károsítók.

3. A Felek a növényekre vagy növényi termékekre vonatkozó behozatali követelményeiket azokra korlátozzák, amelyek a szabályozott károsítók behurcolása jelentette kockázatok enyhítéséhez szükségesek. A védett zónás zárlati károsítók jelentette kockázat csökkentését célzó behozatali követelmények nem alkalmazandók, kivéve, ha ismert, hogy a növények vagy növényi termékek rendeltetési helye védett zónán belül van.

4. Az importáló Fél nemzeti növényvédelmi szervezete nem írhatja elő az importáló Fél által a kivitt megelőzően végzendő ellenőrzést, amennyiben a növények vagy növényi termékek vizsgálata az exportáló Fél nemzeti növényvédelmi szervezetének hatáskörébe tartozik.

6.5. CIKK

A károsítóktól való mentesség elismerése

Amennyiben a regionalizációt a növények és növényi termékek vonatkozásában károsítóktól mentes területekre, károsítóktól mentes termőterületekre, károsítóktól mentes előállítási helyszínekre és védett zónákra tekintettel határozzák meg:

- (a) a Felek elismerik a károsítóktól mentes területnek, a károsítóktól mentes termőterületnek és a károsítóktól mentes előállítási helyszínnek a fogalmát, amelyeket az IPPC által kidolgozott növényegészségügyi intézkedésekre vonatkozó nemzetközi szabványok (a továbbiakban: ISPM-ek) határoznak meg;
- (b) a Felek elfogadják egymás:
 - (i) károsítóktól mentes területeit, károsítóktól mentes termőterületeit és károsítóktól mentes előállítási helyszíneit; valamint

- (ii) a károsítóktól mentes területek, a károsítóktól mentes termőterületek és a károsítóktól mentes előállítási helyszínek kialakításának és fenntartásának hivatalos ellenőrzését;
- (c) Új-Zéland az Unió területén belüli védett zónák fogalmát a károsítóktól mentes területnek az IPPC ISPM 4 szabványban („A károsítótól mentes területek létrehozására vonatkozó követelmények”) meghatározott fogalmával egyenértékűnek ismeri el;
- (d) az exportáló Fél az importáló Fél kérésére károsítóktól mentes területeket, károsítóktól mentes termőterületeket, károsítóktól mentes előállítási helyszíneket és a védett zónákat azonosít, és – amennyiben az importáló Fél kéri – teljes körű magyarázatot és alátámasztó adatokat szolgáltat a vonatkozó ISPM-ekben előírtak szerint vagy egyéb módon megfelelőnek ítélt módon; valamint
- (e) a Kereskedelmi Bizottság határozatot fogadhat el a 6-B. melléklet (A növényekre és növényi termékekre vonatkozó regionális feltételek) módosításáról bármely más olyan kérdés felhozatala érdekében, amely a regionalizációhoz vagy bármely megfelelő kockázatalapú különleges feltétel meghatározásához kapcsolódhat.

6.6. CIKK

Egyenértékűség

1. A Felek tudomásul veszik, hogy az egyenértékűség elismerése a kereskedelem megkönnyítésének fontos eszköze.

2. Egy SPS-intézkedés, SPS-intézkedéscsomag vagy rendszer egyenértékűségének meghatározásakor a Felek figyelembe veszik a WTO állat- és növényegészségügyi intézkedésekkel foglalkozó bizottságának (a továbbiakban: WTO SPS-bizottság) vonatkozó iránymutatásait, valamint a nemzetközi szabványokat, iránymutatásokat és ajánlásokat. A Kereskedelmi Bizottság határozatot fogadhat el a 6-C. mellékletben (Az SPS-intézkedések egyenértékűségének elismerése) az egyenértékűség meghatározására, elismerésére és fenntartására vonatkozó további iránymutatások és eljárások meghatározása céljából.
3. Az exportáló Fél kérésére az importáló Fél észszerű időn belül kifejti SPS-intézkedésének célját és indokait, és egyértelműen azonosítja azt a kockázatot, amelyet az említett SPS-intézkedés kezelni kíván.
4. Az importáló Fél elismeri az SPS-intézkedés egyenértékűségét, ha az exportáló Fél objektív módon bizonyítja, hogy az SPS-intézkedése az emberek, állatok vagy növények egészsége tekintetében eléri az importáló Fél megfelelő szintű védelmét.
5. Ha az egyenértékűség értékelése során az importáló Fél nem állapít meg egyenértékűséget, az importáló Fél tájékoztatja az exportáló Felet döntésének indokairól.
6. A 6.8. cikk (Tanúsítás) (6) bekezdésének sérelme nélkül a Kereskedelmi Bizottság határozatot fogadhat el a 6-C. melléklet (Az SPS-intézkedések egyenértékűségének elismerése) módosításáról annak érdekében, hogy:
 - (a) meghatározza az exportáló Fél árutípusait, amelyeket az importáló Fél a sajátjával egyenértékű SPS-intézkedés hatálya alá tartozónak ismer el, vagy meghatározza az exportáló Fél azon hatósági ellenőrzéseit, amelyeket az importáló Fél által a sajátjával egyenértékűnek ismer el; valamint

- (b) meghatározza a megfelelő kockázatalapú különleges feltételeket, illetve a károsítókkal vagy betegségekkel kapcsolatos elfogadott státuszokat.

7. Ha valamelyik Fél úgy módosítja az SPS-intézkedést, hogy az megítélése szerint nem érinti az e fejezetben meghatározott egyenértékűség megállapítását, a meghatározást az említett SPS-intézkedést módosító vonatkozó jogszabály vagy rendelkezés legfrissebb változatára kell alkalmazni.

8. Ha valamelyik Fél úgy ítéli meg, hogy az egyenértékűség korábbi megállapítása érintett, az említett Fél értesíti az említett megítélésről a másik Felet.

9. Ha az importáló Fél módosít egy SPS-intézkedést, és úgy ítéli meg, hogy az ebben a fejezetben meghatározott egyenértékűség megállapítása érintett lehet:

- (a) tárgyilagosan mérlegeli, hogy az egyenértékűség korábbi megállapítása nem elegendő-e a megfelelő szintű védelemhez kapcsolódó feltételeinek teljesítéséhez; valamint
- (b) konzultál az exportáló féllel, majd dönt arról, hogy az egyenértékűség megállapítása különleges feltételekkel vagy azok nélkül folytatódhat-e.

6.7. CIKK

Kereskedelmi feltételek és jóváhagyási eljárások

1. Az importáló Fél nyilvánosan hozzáférhetővé teszi növényegészségügyi behozatali egészségügyi követelményeit és az e követelmények megállapításához használt eljárásokat.

2. Abban az esetben, ha a Felek közösen prioritásként azonosítanak egy adott növényt vagy növényi terméket, az importáló Fél – a kellően indokolt körülményektől eltekintve – indokolatlan késedelem nélkül egyedi behozatali követelményeket állapít meg az adott termékre vonatkozóan.
3. Amennyiben az exportáló Féltől olyan konkrét növényre vagy növényi termékre vonatkozóan érkezik behozatali kérelem, amelyet korábban már engedélyeztek behozatalra, az importáló Fél értékeli a kockázati profilt, és amennyiben azonosnak ítéli, indokolatlan késedelem nélkül lezárja az engedélyezési eljárást, kivéve, ha kellően indokolt körülmények állnak fenn.
4. Mindkét Fél biztosítja, hogy a másik Féltől származó behozatal engedélyezésére alkalmazott eljárásokat indokolatlan késedelem nélkül elvégzi és lezárja, beleértve szükség esetén az ellenőrzéseket és az engedélyezési eljárás befejezéséhez szükséges jogalkotási vagy közigazgatási intézkedéseket. Az egyes Felek különösen elkerülik a szükségtelen vagy indokolatlanul megterhelő információkéréseket, melyeket a szükséges mértékre korlátoznak, és figyelembe veszik az importáló Fél számára már rendelkezésre álló információkat, például az exportáló Fél alkalmazandó jogszabályaira és rendelkezéseire, továbbá ellenőrzési jelentéseire vonatkozó információkat.
5. A 6.5. cikkben (A károsítóktól való mentesség elismerése) foglaltak kivételével mindegyik Fél növényegészségügyi behozatali feltételeit a másik Fél összes olyan területére, melynek károsítókkal kapcsolatos helyzete azonos.
6. A 6.10. cikk (Vészhelyzeti intézkedések) sérelme nélkül a Felek egyenértékűnek ismerik el a másik Fél által a kereskedelemre vonatkozóan alkalmazott hatósági ellenőrzéseket, feltéve, hogy e megállapodás hatálybalépésének időpontjától kezdődően az exportáló Fél hatósági ellenőrzési rendszerében nem következnek be olyan jelentős változások, amelyek csökkentenék az importáló Fél számára nyújtott biztonsági szintet.

7. A 6.10. cikk (Vészhelyzeti intézkedések) sérelme nélkül az importáló Fél nem tagadhatja meg vagy szüntetheti meg az exportáló Fél árujának behozatalát kizárólag azon az alapon, hogy az importáló Fél felülvizsgálja SPS-intézkedéseit, ha az importáló Fél a felülvizsgálat megindításakor engedélyezte az adott árunak a másik Félről történő behozatalát.
8. A Felek minden további engedélyezési eljárás nélkül elfogadják egymás jegyzékeit, amelyek azon létesítményeket sorolják fel, amelyek a kereskedelemre vonatkozó SPS-intézkedések hatálya alá tartoznak.
9. A Felek kérésre egymás rendelkezésére bocsátják a (8) bekezdésben említett létesítmények jegyzékét.

6.8. CIKK

Tanúsítás

1. A növények és növényi termékek egészségügyi tanúsítása tekintetében az illetékes hatóságok az IPPC ISPM 7 (Exporttanúsítási rendszer) és az IPPC ISPM 12 (Iránymutatás a növényegészségügyi bizonyítványokhoz) szerinti elveket alkalmazzák.
2. A Felek előmozdítják az elektronikus tanúsítás és egyéb technológiák alkalmazását a kereskedelem megkönnyítése érdekében.
3. A 6.2. cikk (Hatály) és a 6.10. cikk (Vészhelyzeti intézkedések) sérelme nélkül az e fejezet hatálya alá tartozó feldolgozott élelmiszerek esetében nincs szükség élelmiszer-biztonsági tanúsításra, kivéve, ha azt kockázatelemzés támasztja alá.

4. A Kereskedelmi Bizottság határozatot fogadhat el a 6-E. melléklet (Tanúsítás) módosításáról a bizonyítvány kiállításával kapcsolatos további iránymutatások, eljárások és követelmények meghatározása érdekében.
5. Ha az importáló Fél a sajátjával egyenértékűként elfogadta az exportáló Fél valamely árura vonatkozó SPS-intézkedését, az exportáló Fél a hivatalos egészségügyi bizonyítványban szerepeltetheti a 6-E. melléklet (Tanúsítás) 1. szakaszában említett egészségügyi bizonyítványmintát.
6. Ha az importáló Fél a 6.6. cikk (Egyenértékűség) (7) vagy (8) bekezdésével összhangban megállapította, hogy az egyenértékűség fennáll, a 6-E. mellékletben (Tanúsítás) előírt behozatali egészségügyi bizonyítványban – adott esetben és amennyiben megvalósítható – feltünteti az importáló Fél azon eredeti jogszabályait vagy rendelkezéseit, amelyek alapján az egyenértékűség megállapításra került.
7. Ha az importáló Fél úgy ítéli meg, hogy a 6-C. mellékletben (Az SPS-intézkedések egyenértékűségének elismerése) szereplő különleges feltételre már nincs szükség, biztosítja, hogy a szóban forgó különleges feltételt már nem követelik meg, és a Kereskedelmi Bizottság határozatot fogad el a 6-C. mellékletnek (Az SPS-intézkedések egyenértékűségének elismerése) ennek megfelelő és észszerű időn belüli módosításáról.

6.9. CIKK

Átláthatóság, információcsere és technikai konzultáció

1. A Felek haladéktalanul tájékoztatják egymást az alábbiakról:
 - (a) fontos járványügyi jelentőségű megállapítások, amelyek a Felek közötti kereskedelem tárgyát képező termékkel kapcsolatosak lehetnek;

(b) a Felek közötti kereskedelem tárgyát képező termékkel kapcsolatos jelentős élelmiszer-biztonsági kérdések; vagy

(c) az e fejezet megfelelő végrehajtása szempontjából releváns egyéb fontos információk.

2. Ha az (1) bekezdésben felsorolt információkat a WTO vagy az érintett nemzetközi szabványügyi testület saját szabályaiknak megfelelő értesítése útján vagy valamely Fél nyilvánosan hozzáférhető honlapján tették hozzáférhetővé, az (1) bekezdésben foglalt kötelezettséget teljesítettnek kell tekinteni.

3. Ha valamelyik Félnek komoly aggályai vannak egy állat- és növényegészségügyi kockázatot illetően, az említett állat- és növényegészségügyi kockázattal kapcsolatos technikai konzultációkat kérésre a lehető leghamarabb, de legkésőbb a kérelem kézbesítésétől számított 14 napon belül meg kell tartani.

4. Ha bármelyik Félnek jelentős aggályai merülnek fel a másik Fél által javasolt vagy végrehajtott SPS-intézkedéssel kapcsolatban, kérheti a másik Féllel való technikai konzultációt. Az a Fél, amelyhez a kérelmet benyújtották, a kérelem kézbesítésétől számított 30 napon belül válaszol a kérelemre.

5. A (3) és (4) bekezdés tekintetében a Felek törekednek arra, hogy minden szükséges információt rendelkezésre bocsássanak a kereskedelem fennakadásának elkerüléséhez, valamint annak lehetővé tételéhez, hogy a Felek olyan kölcsönösen elfogadható megoldást találjanak, amely hatékonyan kezeli az állat- és növényegészségügyi kockázatokat.

6. A Felek törekednek arra, hogy az e fejezet végrehajtásával kapcsolatban felmerülő aggályokat az e cikk szerinti technikai konzultációk¹ útján rendezzék azelőtt, hogy a 26. fejezet (Vitarendezés) szerinti vitarendezést kezdeményeznének.

6.10. CIKK

Vészhelyzeti intézkedések

1. Ha valamelyik Fél olyan vészhelyzeti intézkedést fogad el, amely az emberek, állatok vagy növények életének vagy egészségének védelméhez szükséges, az említett Fél illetékes hatósága 24 órán belül értesíti a másik Fél illetékes hatóságát. Ha valamelyik Fél technikai konzultációt kér a vészhelyzeti SPS-intézkedéssel kapcsolatban, a technikai konzultációt a vészhelyzeti SPS-intézkedésről szóló értesítés kézbesítését követő 14 napon belül meg kell tartani. A Felek a technikai konzultáció során megadott összes információt figyelembe veszik.
2. A vészhelyzeti intézkedést alkalmazó Fél figyelembe veszi az exportáló Fél által időben rendelkezésre bocsátott információkat az olyan szállítmányokra vonatkozó határozatok meghozatalakor, amelyeket a vészhelyzeti SPS-intézkedések elfogadásának időpontjában a Felek között szállítanak.

¹ Az egyértelműség érdekében: az e cikk szerinti technikai konzultációk nem helyettesítik a 26.3. cikk (Konzultációk) szerinti konzultációkat, kivéve, ha a Felek másként állapodnak meg.

3. Amennyiben egy vészhelyzeti intézkedés súlyosan megzavarja vagy felfüggeszti a kereskedelmet, az importáló Fél a lehető leghamarabb visszavonja a vészhelyzeti intézkedést, vagy megfelelő tudományos és műszaki indoklást nyújt be fenntartásának alátámasztásához.

6.11. CIKK

Ellenőrzések

1. Az e fejezet végrehajtásába vetett bizalom fenntartása érdekében mindkét Fél jogosult arra, hogy másik Fél illetékes hatósága által használt ellenőrzési rendszer egészén vagy egy részén rendszeralapú ellenőrzést végezzen annak megállapítása érdekében, hogy az a tervezettnak megfelelően működik-e.
2. Az ellenőrzés során a szóban forgó Fél figyelembe veszi a WTO SPS-bizottság vonatkozó iránymutatásait, valamint a nemzetközi szabványokat, iránymutatásokat és ajánlásokat.
3. Az ellenőrzést végző Fél által hozott minden olyan döntésnek vagy intézkedésnek, amely az ellenőrzés következtében hátrányosan befolyásolhatja a kereskedelmet, figyelembe kell vennie a következőket, és azokkal arányosnak kell lennie:
 - (a) az értékelt kockázat, amelyet ellenőrizhető objektív bizonyítékok és adatok támasztanak alá; valamint
 - (b) az ellenőrzést végző Félnek az ellenőrzött Féllel kapcsolatos ismeretei, vonatkozó tapasztalata és a vele szembeni bizalom.

4. Az ellenőrzést végző Fél kérésre objektív bizonyítékokat és adatokat szolgáltat az ellenőrzött Félnek.
5. Az ellenőrzést végző Fél maga viseli az ellenőrzésekkel kapcsolatos költségeit.
6. A Felek biztosítják, hogy rendelkezésre állnak olyan eljárások, amelyek a másik Fél illetékes hatóságai által végzett ellenőrzés során szerzett bizalmas információk nyilvánosságra hozatalának megakadályozását szolgálják, beleértve azokat az eljárásokat is, amelyek a bizalmas információknak a nyilvánosság számára hozzáférhetővé tett végleges ellenőrzési jelentésből való eltávolítását szolgálják.
7. Az ellenőrzést végző Fél figyelembe veszi az ellenőrzött Fél által a jelentéssel kapcsolatban tett észrevételeket, és határoz a jelentésnek vagy a jelentés egy részének nyilvánosan hozzáférhetővé tételéről vagy korlátozottabb hozzáférhetővé tételéről.
8. A Kereskedelmi Bizottság határozatot fogadhat el a 6-D. melléklet (Az ellenőrzésre vagy vizsgálatra vonatkozó iránymutatások és eljárások) módosításáról annak érdekében, hogy kialakítsa vagy pontosítsa az ellenőrzésre vonatkozó iránymutatásokat és eljárásokat.

6.12. CIKK

Importellenőrzés és díjak

1. Az importáló Félnek jogában áll importellenőrzéseket végrehajtani az importtal kapcsolatos állat- és növényegészségügyi kockázatok alapján. Az ilyen az ellenőrzéseket indokolatlan késedelem nélkül és a kereskedelmet érintő minimális zavaró hatással kell elvégezni.

2. Amennyiben az importellenőrzés során a megfelelő behozatali követelményeknek való meg nem felelést tárnak fel, az importáló Fél által hozott intézkedéseknek a releváns kockázatok értékelésén kell alapulnia, és nem korlátozhatja a kereskedelmet annál nagyobb mértéken, mint ami az importáló Fél megfelelő szintű védelméhez szükséges.
3. Az importáló Fél illetékes hatósága értesíti az exportáló Fél illetékes hatóságát, ha a meg nem felelés súlyos kockázatot jelent az emberek, állatok vagy növények egészségére.
4. Az importáló Fél illetékes hatósága értesíti a nem megfelelő szállítmány importőrét vagy annak képviselőjét a meg nem felelés okairól, és lehetőséget biztosít az említett importőr vagy annak képviselője számára a határozat felülvizsgálatára. Az importáló Fél illetékes hatósága figyelembe vesz minden olyan releváns információt, amelyet az ilyen felülvizsgálat elősegítése érdekében nyújtottak be.
5. Az importált termékeket érintő eljárásokra kivetett díjak nem lehetnek magasabbak a hasonló hazai termékek hasonló ellenőrzéséért felszámított díjaknál, és nem haladhatják meg a szolgáltatás tényleges költségét.
6. A Kereskedelmi Bizottság határozatot fogadhat el a 6-F. melléklet (Importellenőrzés és díjak) módosításáról annak érdekében, hogy meghatározza az e fejezet hatálya alá tartozó egyes áruk behozatali ellenőrzésére vonatkozó gyakorisági arányokat és díjakat.

6.13. CIKK

Tudományos megalapozottság és átláthatóság a meghatározott engedélyezési eljárás¹

1. A Felek elismerik, hogy az engedélyezési eljárásoknak tudományosan megalapozottnak kell lenniük, és azokat átlátható módon kell lefolytatni a közbizalom kiépítése és fenntartása érdekében. A Felek együttműködnek az említett engedélyezési eljárások megbízhatóságának és átláthatóságának növelése érdekében.
2. A Felek elismerik, hogy engedélyezési eljárásaik célja, hogy összehasonlítható eredményeket érjenek el, és hogy kívánatos az együttműködés ezen a területen.
3. Amennyiben egy olyan személy, aki felelős annak biztosításáért, hogy az ellenőrzése alatt álló vállalkozás eleget tegyen a forgalombahozatali engedély megszerzésére vonatkozó követelményeknek, tudományos tanulmányokat készít az egyik Fél területén található tudományos intézményben² azzal a céllal, hogy támogassa az engedély iránti kérelmet a másik Fél bizonyos meghatározott engedélyezési eljárásaival összefüggésben, és ez annak a Félnek a tudomására jut, amelyben a tudományos intézmény található, mindkét Fél törekszik ezen információk egymással való megosztására.

¹ Az e cikk alkalmazásában az „engedélyezési eljárások” kifejezés alatt az élelmiszerlánc területén az összes forgalomba hozatal előtti összes engedélyezés értendő, vagyis a következők: géntechnológiával módosított szervezetek/géntechnológiával módosított élelmiszerek és takarmányok, takarmány-adalékanyagok, élelmiszer-adalékanyagok/enzimek/ízesítőanyagok, füstaromák, növényvédő szerek, új élelmiszerek, az élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő anyagok, egészségre vonatkozó állítások, valamint a vitaminok, ásványi anyagok és egyéb anyagok élelmiszerekhez történő hozzáadása.

² E cikk alkalmazásában a „tudományos intézmény” kifejezés alatt azok intézmények értendők, amelyek díjazás ellenében tudományos tanulmányokat végeznek, például egyetemeket, laboratóriumokat, valamint tesztelési vagy kutatási létesítményeket.

4. A Felek az engedélyezési eljárásaikról is információt cserélhetnek.
5. A Felek e cikk alapján tényfeltáró látogatást kérhetnek a másik Fél területén található tudományos intézménynél, hogy információt gyűjtsenek a vonatkozó szabványoknak a tudományos intézmény általi alkalmazásáról, amennyiben az a tényfeltáró látogatást kérelmező Félnél bizonyos meghatározott engedélyezési eljárások céljából tudományos vizsgálatot végez.
6. Ha valamelyik Fél tényfeltáró látogatást kíván tenni, erről a látogatás előtt legkésőbb 60 nappal értesíti a másik Felet.
7. Ha valamelyik Fél tényfeltáró látogatást kíván tenni, és a tudományos intézmény hozzájárul a látogatáshoz, a másik Fél tisztviselői kísérhetik a látogató Fél tisztviselőit a tényfeltáró látogatás során.
8. A tényfeltáró látogatások zárójelentését mindkét Fél illetékes hatóságainak rendelkezésére kell bocsátani. A zárójelentés vonatkozó részeit a felkeresett tudományos intézmény rendelkezésére kell bocsátani.
9. Az ilyen tényfeltáró látogatás költségeit a tényfeltáró látogatást kérelmező Fél viseli.
10. A Kereskedelmi Bizottság határozatot fogadhat el a (3)–(9) bekezdésre vonatkozó részletes végrehajtási szabályok és bármely szükséges iránymutatás összeállításáról.

6.14. CIKK

Antimikrobiális rezisztencia

1. A Felek elismerik, hogy az antimikrobiális rezisztencia komoly fenyegetést jelent az emberi és állati egészségre nézve.
2. A Felek az „Egy az egészség” koncepcióval összhangban együttműködnek egymással és elősegítik az információcserét, többek között az antimikrobiális rezisztenciával kapcsolatos szabályozások, iránymutatások, nemzeti tervek, szabványok, szakértelem és tapasztalatok tekintetében, és meghatározzák az említett területre vonatkozó közös álláspontokat, érdekeket, prioritásokat és szakpolitikákat.
3. A Felek elismerik, hogy:
 - (a) antimikrobiális szabályozási szabványaik, iránymutatásaik és felügyeleti rendszereik összehasonlítható ellenőrzéseket és egészségügyi eredményeket eredményeznek;
 - (b) az emberek és állatok kezelése, valamint az emberi és állati egészség szempontjából kritikus antimikrobiális szerek az antimikrobiális rezisztenciára vonatkozó stratégiáik középpontjában állnak; valamint
 - (c) stratégiáik és szakpolitikáik keretében mindkét fél kezdeményezéseket hajt végre az antibiotikum-hatóanyagok – különösen az orvosi szempontból fontos szerek – növekedésserkentőként való használatának fokozatos megszüntetésére, valamint az antimikrobiális hatóanyagok állattenyésztésben való használatának csökkentésére.

4. A Felek továbbá:

- (a) együttműködnek a megfelelő nemzetközi fórumokon a jövőbeli kódexek, iránymutatások, szabványok, ajánlások és kezdeményezések kidolgozásában;
- (b) együttműködnek a nemzetközi cselekvési tervek terén, különös tekintettel az antimikrobiális szerekre az antimikrobiális rezisztencia elleni hatékonyabb küzdelmet szolgáló felelősségteljes és körültekintő alkalmazására; valamint
- (c) stratégiáik és szakpolitikáik keretében támogatják az antimikrobiális rezisztenciával kapcsolatban elfogadott nemzetközi cselekvési tervek és stratégiák végrehajtását.

5. Az antimikrobiális rezisztenciára vonatkozó rendeletek, iránymutatások, stratégiai tervek, szabványok és egyéb kezdeményezések nem használhatók fel kereskedelmet érintő intézkedések létrehozására vagy végrehajtására, kivéve, ha ezek az intézkedések összhangban vannak az SPS-megállapodással és e fejezet vonatkozó rendelkezéseivel.

6. Az állat- és növényegészségügyi intézkedésekkel foglalkozó bizottság létrehozhat egy antimikrobiális rezisztenciával foglalkozó technikai munkacsoportot.

6.15. CIKK

A forgalmazott árukat érintő csalások

1. A Felek elismerik, hogy a nemzetközi kereskedelemben részt vevő kereskedelmi szereplők csalárd tevékenységei:

- (a) hatással van az emberek, az állatok, a növények egészségére és ebből következően a környezetre is; valamint

(b) aláássák a tisztességes kereskedelmi gyakorlatot és a fogyasztói bizalmat.

2. A Felek megosztják egymással a vonatkozó információkat és együttműködnek az olyan gyakorlatok megakadályozása érdekében, amelyek nem felelnek meg vagy vélhetően nem felelnek meg a vonatkozó SPS-intézkedéseiknek, vagy amelyek félrevezetik a fogyasztókat és a más érdekelt feleket.

6.16. CIKK

Végrehajtás és alkalmazás

A Felek biztosítják, hogy illetékes hatóságaik rendelkezzenek a szükséges erőforrásokkal ahhoz, hogy eredményesen végre tudják hajtani e fejezetet.

6.17. CIKK

Állat- és növényegészségügyi intézkedésekkel foglalkozó bizottság

1. E cikk kiegészíti és pontosítja a 24.4. cikket (Szakbizottságok).

2. Az állat- és növényegészségügyi intézkedésekkel foglalkozó bizottság e fejezet tekintetében a következő feladatokat látja el:

(a) fórumot biztosít az egyes Felek szabályozási rendszerére vonatkozó információcseréhez, beleértve az SPS-intézkedések tudományos és kockázatértékelési alapját is;

- (b) azonosítja az együttműködési lehetőségeket, beleértve a kereskedelem megkönnyítését célzó kezdeményezéseket és a Felek közötti kereskedelem szükségtelen akadályainak felszámolására irányuló további munkát;
- (c) előmozdítja az együttműködést a többoldalú fórumokon, többek között a WTO SPS-bizottságban és adott esetben a nemzetközi szabványügyi testületekben;
- (d) eseti munkacsoportokat hoz létre;
- (e) fórumot biztosít a Felek számára, hogy korai szakaszban tájékoztassák egymást az SPS-intézkedésekkel kapcsolatos szabályozási megfontolásokról;
- (f) a 26. fejezet (Vitarendezés) sérelme nélkül fórumként szolgál konkrét kereskedelmi problémák megoldásához, amennyiben a Felek a 6.9. cikkben (Átláthatóság, információcsere és technikai konzultáció) említett technikai konzultációk útján nem tudtak kölcsönösen elfogadható megoldást találni;
- (g) a Felek megállapodása szerint feladatkörének ellátása során egyéb intézkedéseket tehet; valamint
- (h) megvitát bármely, e fejezethez kapcsolódó kérdést.

3. Amennyiben a Felek másként nem határoznak, a bizottság legkésőbb e megállapodás hatálybalépésétől számított egy éven belül összeül és elkészíti munkaprogramját.

7. FEJEZET

FENNTARTHATÓ ÉLELMEZÉSI RENDSZEREK

7.1. CIKK

Célkitűzések

1. A Felek – elismerve a szakpolitikák megerősítésének és a fenntartható, inkluzív, egészséges és reziliens élelmiszerrendszerek kialakításához hozzájáruló programok meghatározásának fontosságát – megállapodnak abban, hogy szoros együttműködést alakítanak ki azzal a céllal, hogy a fenntartható élelmiszerrendszerekre való átállásban közösen vegyenek részt.
2. Ezt a fejezetet e megállapodásnak az élelmiszerrendszerekre vagy a fenntarthatóságra vonatkozó egyéb fejezetei mellett és azok sérelme nélkül kell alkalmazni, különös tekintettel a 6. fejezetre (Állat- és növényegészségügyi intézkedések), a 9. fejezetre (A kereskedelem technikai akadályai) és a 19. fejezetre (Kereskedelem és fenntartható fejlődés).

7.2. CIKK

Hatály

1. Ez a fejezet a Felek között az élelmiszerrendszereik fenntarthatóságának javítása érdekében folytatott együttműködésre vonatkozik.
2. Ez a fejezet az együttműködésre vonatkozó rendelkezéseket állapít meg azokon a területeken, ahol fenntarthatóbb élelmiszerrendszerek valósíthatók meg. Az együttműködés indikatív területeit a 7.4. cikk (Együttműködés az élelmiszerrendszerek fenntarthatóságának javítása érdekében) sorolja fel.
3. A Felek elismerik, hogy idővel változhatnak az együttműködés prioritásai, ahogy változnak az élelmiszerrendszerekkel kapcsolatos saját és nemzetközi ismeretek, továbbá változik a rendszereknek a Felek általi és nemzetközi kezelése.

7.3. CIKK

A fenntartható élelmiszerrendszer fogalommeghatározása

1. A Felek elismerik, hogy az élelmiszerrendszerek változatosak és kontextusfüggőek, továbbá hogy az élelmiszerrendszer valamennyi területén – beleértve az élelmiszerek előállítását, betakarítását, feldolgozását, gyártását, szállítását, tárolását, forgalmazását, értékesítését, fogyasztását és ártalmatlanítását – számos szereplőt és egymással összefüggő tevékenységeket foglalnak magukban.

2. E fejezet alkalmazásában és elismerve, hogy a fenntartható élelmiszerrendszer fogalommeghatározása idővel változhat, a Felek úgy tekintik, hogy a fenntartható élelmiszerrendszer olyan élelmiszerrendszer, amelyek egész évben biztosítja a biztonságos, tápláló és elegendő mennyiségű élelmiszerhez való hozzáférést oly módon, hogy az ne veszélyeztesse a jövő nemzedékek élelmezésbiztonságának és táplálkozásának gazdasági, társadalmi, kulturális és környezeti alapjait.

7.4. CIKK

Együttműködés az élelmiszerrendszerek fenntarthatóságának javítása érdekében

1. A Felek elismerik az együttműködés – mint az e fejezet végrehajtására szolgáló mechanizmus – fontosságát kereskedelmi és beruházási kapcsolataik megerősítésének terén.
2. Prioritásaik és körülményeik figyelembevételével a Felek együttműködnek az e fejezet végrehajtásával kapcsolatos közös érdekű kérdések kezelése érdekében. Az ilyen együttműködésre kétoldalúan és nemzetközi fórumokon is sor kerülhet.
3. Az együttműködés magában foglalhatja az információk, a szakértelem és a tapasztalatok cseréjét, valamint a kutatási és innovációs együttműködést.
4. A Felek együttműködnek olyan témákban, mint például:
 - (a) a fenntarthatóság javítását célzó élelmiszer-termelési módszerek és gyakorlatok, beleértve többek között az ökológiai gazdálkodást és a regeneratív mezőgazdaságot;

- (b) a természeti erőforrások és a mezőgazdasági inputanyagok hatékony felhasználása, beleértve adott esetben a vegyi növényvédő szerek és műtrágyák használatának és kockázatának csökkentését;
- (c) az élelmiszer-termelés környezeti és éghajlati hatásai, többek között a mezőgazdasági eredetű üvegházhatásúgáz-kibocsátásra, a szénelnyelőkre és a biológiai sokféleség csökkenésére gyakorolt hatások;
- (d) vészhelyzeti tervek az élelmiszer-ellátási láncok és a kereskedelem biztonságának és ellenálló képességének biztosítására nemzetközi válságok idején;
- (e) fenntartható élelmiszer-feldolgozás, -szállítás, -nagykereskedelem, -kiskereskedelem és vendéglátás;
- (f) egészséges, fenntartható és tápláló étrendek;
- (g) a fogyasztás szénlábnyoma;
- (h) élelmiszer-veszteség és -pazarlás, összhangban az Egyesült Nemzetek 12.3. fenntartható fejlesztési céljával;
- (i) az élelmiszerrendszerhez kapcsolódó szakpolitikák és intézkedések káros környezeti hatásainak csökkentése; valamint
- (j) az őslakosok tudása, részvétele és vezető szerepe az élelmiszerrendszerekben, a Felek körülményeivel összhangban.

7.5. CIKK

Kiegészítő rendelkezések

1. Az e fejezet szerinti együttműködési tevékenységek nem érintik az egyes Felek ügynökségeinek – köztük a Felek regionális ügynökségeinek – függetlenségét.
2. Teljes mértékben tiszteletben tartva az egyes Felek szabályozáshoz való jogát, e fejezet egyetlen rendelkezése sem értelmezhető úgy, hogy arra kötelezné a Feleket, hogy:
 - (a) behozatali követelményeiket módosítsák;
 - (b) eltérjenek a szabályozási intézkedések előkészítésére és elfogadására vonatkozó belső eljárásaiktól;
 - (c) olyan intézkedéseket hozzanak meg, amelyek aláásnák vagy akadályoznák a közpolitikai célkitűzéseinek megvalósítására irányuló szabályozási intézkedések időben történő elfogadását; vagy
 - (d) bármilyen konkrét szabályozási intézkedést fogadjanak el.

7.6. CIKK

A fenntartható élelmiszerrendszerekkel foglalkozó bizottság

1. E cikk kiegészíti és pontosítja a 24.4. cikket (Szakbizottságok).

2. A fenntartható élelmiszerrendszerekkel foglalkozó bizottság e fejezet tekintetében a következő feladatokat látja el:

- (a) az együttműködés prioritásainak és az e prioritások végrehajtására irányuló munkaterveknek a meghatározása;
- (b) az együttműködés előmozdítása a többoldalú fórumokon; valamint
- (c) az e fejezet végrehajtásával vagy működésével kapcsolatos bármely egyéb feladat ellátása.

3. Az e fejezet említett célkitűzéseinek megvalósítása és a végrehajtás során elért eredmények nyomon követése érdekében a fenntartható élelmiszerrendszerekkel foglalkozó bizottság minden évben éves munkatervet dolgoz ki, amely tartalmazza az intézkedések célkitűzéseit és mérföldköveit.

4. A fenntartható élelmiszerrendszerekkel foglalkozó bizottság adott esetben az egyes Felek szakértői szintű képviselőiből álló munkacsoportokat hozhat létre.

5. A fenntartható élelmiszerrendszerekkel foglalkozó bizottság az e megállapodás hatálybalépésének időpontját követő első éven belül, majd a továbbiakban közös megállapodás szerint találkozik.

6. A fenntartható élelmiszerrendszerekkel foglalkozó bizottság szabályokat állapíthat meg az ülésein részt vevő szakértők és a bizottságnak jelentést tevő munkacsoportok közötti esetleges összeférhetetlenség csökkentésére.

7.7. CIKK

Kapcsolattartó pontok

E megállapodás hatálybalépésétől számított 90 napon belül mindegyik Fél kijelöl egy kapcsolattartó pontot az e fejezet hatálya alá tartozó kérdésekben a Felek közötti kommunikáció megkönnyítésére, és értesíti a másik Felet a kapcsolattartó pont elérhetőségi adatairól. Mindegyik Fél az említett elérhetőségi adatokkal kapcsolatos bármilyen változásról haladéktalanul értesíti a másik Felet.

8. FEJEZET

ÁLLATJÓLÉT

8.1. CIKK

Célkitűzés

E fejezet célja a Felek közötti együttműködés fokozása a haszonállatok jóléte terén a Felek közötti kereskedelem megkönnyítése céljából.

8.2. CIKK

Általános rendelkezések és együttműködés

1. A Felek elismerik, hogy az állatok érző lények¹.
2. A Felek elismerik, hogy gazdálkodási gyakorlataik lényegesen eltérnek egymástól, ugyanakkor tudatában vannak annak, hogy állatjóléti előírásaik és kapcsolódó rendszereik összehasonlítható állatjóléti eredményeket biztosítanak.
3. A Felek mindent megtesznek annak érdekében, hogy együttműködjenek a nemzetközi fórumokon a tudományosan megalapozott állatjóléti előírások kidolgozásának és végrehajtásának előmozdítása érdekében. A Felek együttműködnek különösen az Állategészségügyi Világszervezet állatjóléti szabványai hatályának megerősítése és kiterjesztése, valamint e szabványok végrehajtása érdekében, különös tekintettel a haszonállatokra.
4. A Felek az állatjóléttel kapcsolatos információkat, szakértelmet és tapasztalatokat osztanak meg egymással az állatoknak a gazdaságban, szállítás közben, levágáskor vagy leöléskor történő kezelésével kapcsolatban.
5. A Felek továbbra is együttműködnek az állatjólét területén folytatott kutatások terén annak érdekében, hogy elősegítsék az állatoknak a gazdaságokban, szállítás közben, levágáskor vagy leöléskor történő kezelésével kapcsolatos, tudományosan megalapozott állatjóléti szabványok kidolgozását.

¹ Az egyes Felek állatjóléti törvényeiben és rendeleteiben meghatározottak szerint.

8.3. CIKK

Az állatjóléttel foglalkozó technikai munkacsoport

A Felek létrehoznak egy állatjóléttel foglalkozó technikai munkacsoportot. Az állatjóléttel foglalkozó technikai munkacsoport jelentést tesz az állat- és növényegészségügyi intézkedésekkel foglalkozó bizottságnak, és elvégzi az ezen bizottság által meghatározott tevékenységeket.

9. FEJEZET

A KERESKEDELEM TECHNIKAI AKADÁLYAI

9.1. CIKK

Célkitűzések

E fejezet célkitűzése a Felek közötti árukereskedelem megkönnyítése a kereskedelem szükségtelen technikai akadályainak megelőzése, azonosítása és felszámolása révén, valamint a Felek közötti együttműködés fokozása az e fejezet hatálya alá tartozó kérdésekben.

9.2. CIKK

Hatály

1. Ez a fejezet a TBT-megállapodás 1. mellékletében meghatározott összes olyan műszaki előírás, szabvány és megfelelőségértékelési eljárás előkészítésére, elfogadására és alkalmazására vonatkozik, amelyek érinthetik a Felek közötti árukereskedelmet.
2. Ez a fejezet nem alkalmazandó az alábbiakra:
 - (a) a kormányzati szervek által a 14. fejezet (Közbeszerzés) hatálya alá tartozó szervek termelési vagy fogyasztási szükségleteire vonatkozóan készített beszerzési előírásokra; vagy
 - (b) azon SPS-intézkedésekre, amelyekre a 6. fejezet (Állat- és növényegészségügyi intézkedések) vonatkozik.

9.3. CIKK

Kapcsolat a TBT-egyezménnyel

1. A TBT-megállapodás 2–9. cikkét, valamint 1. és 3. mellékletét a Felek belefoglalják e megállapodásba, és azok értelemszerűen e megállapodás részét képezik.

2. Az e fejezetben és az e fejezet mellékleteiben használt kifejezések jelentése megegyezik a TBT-megállapodásban szereplő kifejezések jelentésével.

9.4. CIKK

Műszaki előírások

1. A 22.8. cikk (Hatásvizsgálat) alapján mindegyik Fél törekszik arra, hogy saját szabályaival és eljárásaival összhangban hatásvizsgálatot végezzen a 22.2. cikk (Fogalommeghatározások) b) pontjában meghatározott szabályozási intézkedések hatálya alá tartozó olyan tervezett műszaki előírásokról, amelyek jelentős hatást gyakorolhatnak a kereskedelemre. Az egyértelműség érdekében: ez a bekezdés az ilyen műszaki előírások részét képező megfelelőségértékelési eljárásokra is vonatkozik.
2. Abban az esetben, ha az e cikk (1) bekezdése szerinti hatásvizsgálatra kerül sor, a 22.8. cikk (Hatásvizsgálat) (2) bekezdésének b) pontja alapján mindegyik Fél értékeli a javasolt műszaki előírás megvalósítható és megfelelő szabályozási és nem szabályozási lehetőségeit, amelyek a TBT-megállapodás 2.2. cikkével összhangban teljesíthetők a szóban forgó Fél jogszerű célkitűzéseit. Az egyértelműség érdekében: ilyen értékelési kötelezettség a szóban forgó műszaki előírások részét képező megfelelőségértékelési eljárásokra is vonatkozik.
3. A TBT-megállapodás 2.3. és 2.4. cikke alapján a Felek időről időre felülvizsgálják műszaki előírásaikat. Ilyen felülvizsgálat során mindegyik Fél többek között méltányosan mérlegeli a vonatkozó nemzetközi szabványokkal való konvergencia fokozását, figyelembe véve a vonatkozó nemzetközi szabványokkal kapcsolatos új fejleményeket, valamint azt, hogy továbbra is fennállnak-e a vonatkozó nemzetközi szabványoktól való eltéréseket eredményező korábbi körülmények.

4. A 22. fejezet (Bevált szabályozási gyakorlatok és szabályozási együttműködés) sérelme nélkül a kereskedelemre esetlegesen jelentős hatást gyakorló jelentős műszaki előírások kidolgozása során a Felek – szabályaiknak és eljárásaiknak megfelelően – lehetővé teszik a Felek személyei számára, hogy nyilvános konzultációs eljárás keretében kifejtsék véleményüket, kivéve, ha sürgős biztonsági, egészségügyi, környezetvédelmi vagy nemzetbiztonsági problémák merülnek fel vagy fennáll az ilyen problémák felmerülésének veszélye. A Felek biztosítják a másik Fél személyei számára az említett konzultációkban a saját személyei számára biztosítottnál nem kedvezőtlenebb feltételek mellett történő részvétel lehetőségét, és e konzultációs folyamat eredményeit nyilvánosságra hozzák.

9.5. CIKK

Nemzetközi szabványok

1. A Nemzetközi Szabványügyi Szervezet (a továbbiakban: ISO), a Nemzetközi Elektrotechnikai Bizottság (a továbbiakban: IEC), a Nemzetközi Távközlési Egyesület (a továbbiakban: ITU) és a Codex Alimentarius Főbizottság (a továbbiakban: Codex) által kidolgozott nemzetközi szabványok a TBT-megállapodás 3. mellékletének 2. cikke és 5. cikke szerinti vonatkozó nemzetközi szabványoknak tekintendők, amennyiben megfelelnek az e cikk (2) bekezdésében megállapított feltételeknek.

2. A valamely más nemzetközi szervezet által kidolgozott, az (1) bekezdésben említettektől eltérő szabvány is releváns nemzetközi szabványnak tekinthető a TBT-megállapodás 2. cikke és 5. cikke és 3. melléklete értelmében, feltéve, hogy:

(a) azt egy szabványügyi testület dolgozta ki, amely konszenzus kialakítására törekszik:

(i) a részt vevő WTO-tagok azon nemzeti küldöttségei között, amelyek a területükön működő összes nemzeti szabványügyi testületet képviselik, és amelyek a nemzetközi szabványosítási tevékenység tárgyára vonatkozóan szabványokat fogadtak el vagy szándékoznak elfogadni; vagy

(ii) a részt vevő WTO-tagok kormányzati szervei között; valamint

(b) ezt a TBT-megállapodás 13. cikkével létrehozott, a kereskedelem technikai akadályaival foglalkozó bizottságnak a TBT-megállapodás 2. és 5. cikkével, valamint 3. mellékletével kapcsolatos nemzetközi szabványok, iránymutatások és ajánlások kidolgozására vonatkozó elvekről szóló határozatával összhangban dolgozták ki.

3. Abban az esetben, ha az egyik Fél nem használt fel nemzetközi szabványokat műszaki előírásai és a kapcsolódó megfelelőségértékelési eljárásai alapjaként, a szóban forgó Fél a másik Fél kérésére azonosítja a vonatkozó nemzetközi szabványtól való lényeges eltéréseket, és megindokolja, hogy miért ítélte meg úgy, hogy e szabványok az elérni kívánt cél szempontjából alkalmatlanok vagy hatástalanok, ezen felül rendelkezésre bocsátja az értékelés alapjául szolgáló bizonyítékokat, amennyiben azok rendelkezésre állnak.

9.6. CIKK

Szabványok

1. Annak érdekében, hogy a lehető legszélesebb körben harmonizálják a szabványokat és a TBT-megállapodás 4.1. cikke mellett valamennyi Fél ösztönzi az alábbiakra a területén működő szabványügyi testületeket, valamint azokat a regionális szabványügyi testületeket, amelyeknek az egyik Fél vagy a területén működő szabványügyi testületek a tagjai:
 - (a) szabályos időközönként vizsgálják felül azon nemzeti vagy regionális szabványokat, amelyek nem a vonatkozó nemzetközi szabványokon alapulnak, egyéb megfontolások mellett az említett nemzeti vagy regionális szabványok vonatkozó nemzetközi szabványokkal való konvergenciájának fokozása céljából;
 - (b) működjenek együtt a másik Fél megfelelő szabványügyi testületeivel a nemzetközi szabványosítási tevékenységekben, többek között a nemzetközi szabványügyi testületekben vagy regionális szinten folytatott együttműködés révén; valamint
 - (c) segítsék elő a másik Fél szabványügyi testületeivel folytatott kétoldalú együttműködést.
2. A Feleknek a következők tekintetében kell biztosítaniuk az információcserét:
 - (a) a szabványok egyes Felek általi alkalmazása a műszaki előírások támogatása érdekében; valamint
 - (b) az egyes Felek szabványosítási folyamatai, valamint az, hogy nemzeti szabványaik kidolgozása során milyen mértékben támaszkodnak a nemzetközi, regionális vagy régió alatti szintű szabványokra.

3. Abban az esetben, ha a szabványokat műszaki előírások vagy megfelelőségértékelési eljárások tervezetébe való beépítés vagy az azokra való hivatkozás útján teszik kötelezővé, az e fejezet 9.8. cikkében (Átláthatóság) és a TBT-megállapodás 2. vagy 5. cikkében meghatározott átláthatósági kötelezettségeket kell alkalmazni az alkalmazandó szerzői jog által megengedett mértékben.

9.7. CIKK

Megfelelőségértékelés

1. Ha valamelyik Fél megfelelőségértékelést ír elő kifejezett bizonyossággként egy termék valamely műszaki előírásnak való megfelelésére, akkor az adott Fél:

- (a) a felmerülő kockázatokkal arányos megfelelőségértékelési eljárásokat választ ki;
- (b) adott esetben elfogadja a szállítói megfelelőségi nyilatkozat használatát; valamint
- (c) a másik Fél kérésére tájékoztatást ad arról, hogy milyen indokok alapján választotta ki az egyes termékekre vonatkozó megfelelőségértékelési eljárásokat.

2. A Felek tudomásul veszik, hogy a megfelelőségértékelési eljárásokat követő eredmények elfogadásának megkönnyítésére számos mechanizmus áll rendelkezésre. E mechanizmusok közé tartozhatnak a következők:

- (a) a szállítói megfelelőségi nyilatkozat;

- (b) a valamely Fél által a másik Fél területén lefolytatott megfelelőségértékelési eljárások eredményeinek elismerése;
- (c) együttműködés és önkéntes megegyezések az egyes Felek területein működő megfelelőségértékelési szervezetek között;
- (d) a másik Fél területén található testületek által végzett, egyedi műszaki előírásokra vonatkozó megfelelőségértékelési eljárások eredményeinek kölcsönös elfogadásáról szóló megállapodások;
- (e) a megfelelőségértékelési szervezetek minősítésére vonatkozó akkreditációs eljárás alkalmazása; valamint
- (f) a megfelelőségértékelő testületek kormány általi kijelölése.

3. Ha valamelyik Fél harmadik fél által elvégzett megfelelőségértékelést ír elő kifejezett bizonyossággként egy termék valamely műszaki előírásnak való megfelelésére, és ezt a feladatot nem utalta a (4) bekezdésben meghatározott kormányzati szerv kizárólagos feladatkörébe, akkor az adott Fél:

- (a) előnyben részesíti a megfelelőségértékelési szervezetek minősítésére vonatkozó akkreditációs eljárás alkalmazását;
- (b) az akkreditációra és a megfelelőségértékelésre a nemzetközi szabványokat alkalmazza;
- (c) amennyiben megvalósítható, a Felek akkreditáló testületeinek bevonásával nemzetközi megállapodásokat alkalmaz, például a Nemzetközi Laboratóriumakkreditálási Együttműködés (a továbbiakban: ILAC) és a Nemzetközi Akkreditációs Fórum (a továbbiakban: IAF) mechanizmusain keresztül;

- (d) ösztönzi a megfelelőségértékelési eredmények összehangolására vagy elfogadásának megkönnyítésére irányuló működő nemzetközi megállapodások vagy megegyezések alkalmazását;
- (e) biztosítja, hogy szabályai és eljárásai ne korlátozzák szükségtelenül a gazdasági szereplők választási lehetőségeit a hatóságai által egy adott termékre vagy termékcsoporthoz kijelölt megfelelőségértékelő szervezetek között;
- (f) biztosítja, hogy akkreditáló testületeinek tevékenysége összhangban legyen az akkreditálásra vonatkozó nemzetközi szabványokkal, és e tekintetben ne álljon fenn összeférhetetlenség az akkreditáló testületek és a megfelelőségértékelő testületek közötti megfelelőségi tevékenységek tekintetében, beleértve a személyzetet is;
- (g) biztosítja, hogy a megfelelőségértékelő szervezetek oly módon végezzék tevékenységüket, hogy megakadályozzák a megfelelőségértékelés eredményét befolyásoló összeférhetetlenséget;
- (h) lehetővé teszi a megfelelőségértékelő testületek számára, hogy alvállalkozókat vegyenek igénybe a megfelelőségértékeléssel kapcsolatos vizsgálatok vagy ellenőrzések elvégzésére, beleértve a másik Fél területén található alvállalkozókat is. E pont semelyik része nem értelmezhető úgy, hogy megtiltana a Feleknek, hogy az alvállalkozók számára ugyanazokat a követelményeket írják elő, amelyeket a szerződés tárgyát képező megfelelőségértékelő szervezetnek teljesítenie kell ahhoz, hogy maga végezhesse el a kiszervezett vizsgálatokat vagy ellenőrzést; valamint
- (i) biztosítja, hogy a megfelelőségértékelés elvégzésére kijelölt szervezetek adatait – beleértve a kijelölés hatókörét is – közzétegyék az interneten.

4. E cikk egyetlen rendelkezése sem zárja ki, hogy valamely Fél előírja, hogy egyes termékek esetében a megfelelőségértékelést e Fél meghatározott kormányzati hatóságok végezzék.

Amennyiben valamely Fél előírja, hogy a megfelelőségértékelést meghatározott kormányzati hatóságai végezzék el, az adott Fél:

- (a) biztosítja, hogy a megfelelőségértékelésért fizetendő díjak ne haladják meg a nyújtott szolgáltatások hozzávetőleges költségét, és a megfelelőségértékelés kérelmezőjének kérésére ismerteti, hogy az ilyen megfelelőségértékelésért általa felszámított díjak miként korlátozódnak a nyújtott szolgáltatások hozzávetőleges költségére; valamint
- (b) biztosítja, hogy amennyiben a megfelelőségértékelési díjakat nem teszik közzé, azok kérésre rendelkezésre álljanak.

5. E cikk (1), (3) és (4) bekezdésétől eltérve, a 9-A. mellékletben (A megfelelőségértékelés elfogadása (dokumentumok)) felsorolt azon területeken, amelyek tekintetében az Unió elfogadja a szállítói megfelelőségi nyilatkozatot, Új-Zéland – amennyiben úgy ítéli meg, hogy nem belső fél általi megfelelőségértékelés szükséges annak biztosítékeként, hogy egy termék megfeleljen az Új-Zéland műszaki előírásaiban foglalt követelményeknek – elfogadja a következőket:

- (a) az Unió területén található megfelelőségértékelő szervezetek által kiadott olyan tanúsítványok és vizsgálati jelentések, amelyeket az ILAC vagy az IAF vagy azok jogutódj szervezetei kölcsönös elismerésére vonatkozó nemzetközi megállapodásokban részt vevő akkreditáló testületi tag akkreditált, vagy amelyeket az új-zélandi műszaki előírások alapján más módon elismernek; vagy
- (b) az elektromos biztonság és az elektromágneses összeférhetőség szempontjai tekintetében az Unió területén található és a Nemzetközi Elektrotechnikai Bizottság elektrotechnikai berendezésekre és alkatrészekre vonatkozó megfelelőségértékelési rendszerének (IECEE) tanúsító szervi (CB) rendszere alapján működő megfelelőségértékelő szervezetek által kiadott tanúsítványok és vizsgálati jelentések.

6. A szállítói megfelelőségi nyilatkozat a gyártó vagy más felhatalmazott belső fél által saját kizárólagos felelősségükre kiadott¹ megfelelőségi tanúsítvány, amely a megfelelő típusú megfelelőségértékelési tevékenység eredményein alapul, és kizárja a harmadik fél általi kötelező értékelést.

7. A Felek együttműködést folytatnak a kölcsönös elismerés terén az Európai Közösség és Új-Zéland közötti a megfelelőségértékeléssel kapcsolatos kölcsönös elismerésről szóló, 1998. június 25-én Wellingtonban aláírt megállapodással² összhangban. A Felek e megállapodás vonatkozó rendelkezéseivel összhangban úgy is határozhatnak, hogy kiterjesztik annak hatályát a termékekre, az alkalmazandó szabályozási követelményekre vagy az elismert megfelelőségértékelő szervezetekre.

9.8. CIKK

Átláthatóság

1. Azon esetek kivételével, amikor sürgős biztonsági, egészségügyi, környezetvédelmi vagy nemzetbiztonsági problémák merülnek fel, vagy ilyen problémák felmerülése fenyeget, a Felek lehetővé teszik, hogy a másik Fél a bejelentett javasolt műszaki előírásokhoz és megfelelőségértékelési eljárásokhoz írásbeli észrevételeket fűzzön, és ezen észrevételek megtételére legalább 60 napot biztosít attól a naptól számítva, amikor a szóban forgó előírásokról vagy eljárásokról szóló értesítést megküldte a WTO Notifikációs Központjának. A Felek pozitívan viszonyulnak az említett észrevételezési időszak meghosszabbítására irányuló indokolt megkereséshez.

¹ Az egyes Felek műszaki előírásai szerint.

² EU HL L 229., 1998.8.17., 62. o.

2. Ha az értesítés szövege nem a WTO egyik hivatalos nyelvén készült, mindkét Fél részletes és átfogó leírást biztosít a javasolt műszaki előírással vagy megfelelőségértékelési eljárás tartalmáról a WTO értesítési formátumában.
3. Ha az egyik Fél a másik Félről írásbeli észrevételeket kap a javasolt műszaki előírással vagy megfelelőségértékelési eljárással kapcsolatban, akkor az észrevételeket kapó Fél:
 - (a) a másik Fél kérésére illetékes szabályozó hatóságának részvételével megvitatja az írásbeli észrevételeket, ha lehetséges, olyan időpontban, amikor az észrevételek figyelembe vehetők; valamint
 - (b) legkésőbb a műszaki előírás vagy a megfelelőségértékelési eljárás közzétételének napján írásban válaszol az észrevételekben ismertetett, jelentős vagy lényeges kérdésekre.
4. Mindegyik Fél nyilvánosan hozzáférhetővé teszi – lehetőleg egy weboldalon történő közzététel útján – válaszait, amelyeket azokra a jelentős vagy lényeges kérdésekre adott, melyeket más WTO-tagok a műszaki előírásról vagy a megfelelőségértékelési eljárásról szóló javaslatra vonatkozó, az (1) bekezdésben említett TBT-bejelentéssel kapcsolatban kapott észrevételeikben ismertetettek.
5. A Felek a másik Fél megkeresésére információt szolgáltatnak az általuk elfogadott vagy elfogadni kívánt műszaki előírás vagy megfelelőségértékelési eljárás céljairól és indokáról.
6. A Felek biztosítják, hogy az általuk elfogadott műszaki előírásokat és megfelelőségértékelési eljárásokat egy weboldalon közzéteszik és díjmentesen megtekinthetővé teszik.

7. A Felek a WTO-nak küldött eredeti értesítéshez fűzött kiegészítés útján tájékoztatást nyújtanak a műszaki előírások vagy megfelelőségértékelési eljárások elfogadásáról és hatálybalépéséről, valamint az elfogadott végleges szövegről.
8. A TBT-megállapodás 2.12. cikkén túlmenően az „észszerű időtartam” kifejezés legalább hat hónapos időszakot jelent, kivéve, ha ez nem szolgálná hatékonyan a kitűzött jogszerű célok megvalósítását.
9. A Felek megfontolás tárgyává teszik a másik Félnek az (1) bekezdésben meghatározott észrevételezési időszak vége előtt, a WTO központi értesítési hivatalának történő továbbítást követően beérkezett, a műszaki előírás elfogadása és hatálybalépése közötti időszak meghosszabbítására irányuló észszerű kérelmét, kivéve, ha e késedelem miatt csorbát szenvedne a kitűzött jogszerű célok megvalósítása.

9.9. CIKK

Jelölés és címkézés

1. A Felek műszaki előírásai kizárólag kötelező jelölési vagy címkézési követelményeket tartalmazhatnak vagy ilyenekre vonatkozhatnak. Ilyen esetekben az említett forgó műszaki előírásokra a TBT-megállapodás 2.2. cikkében foglalt vonatkozó elvek alkalmazandók.
2. Amennyiben valamelyik Fél a termékek kötelező jelölését vagy címkézését írja elő:
- (a) amennyire csak lehetséges, kizárólag olyan információk megadását írja elő, amelyek relevánsak a termék fogyasztói vagy használói számára, vagy amelyek a termék kötelező műszaki előírásoknak való megfelelését jelölik;

- (b) nem írja elő a termékek jelöléseinek vagy címkéinek előzetes jóváhagyását, nyilvántartásba vételét vagy tanúsítását, sem pedig a díjfizetést azon termékek forgalomba hozatalának előfeltételeként, amelyek egyébként megfelelnek a kötelező műszaki előírásoknak, kivéve, ha az a termékek vagy a jelöléseken és címkéken feltüntetett állítások által az emberek, állatok vagy növények egészségére vagy életére, a környezetre vagy a nemzeti biztonságra jelentett kockázat miatt szükséges;
- (c) ha a gazdasági szereplők számára egyedi azonosítószámot használatát írja elő, akkor az ilyen számot a másik Fél gazdasági szereplői részére indokolatlan késedelem nélkül, megkülönböztetésmentesen adja ki;
- (d) lehetővé teszi¹ a következőket, feltéve, hogy a termék jelölése és címkézése megfelel az importáló Fél szabályozási követelményeinek, és azokkal kapcsolatban nem félrevezető, ellentmondásos vagy zavaró:
 - (i) az importáló Fél nyelve mellett más nyelven is feltüntetett információk;
 - (ii) nemzetközileg elfogadott nomenklatúra, piktogramok, szimbólumok és grafikai ábrázolások; valamint
 - (iii) az importáló Fél által kért információkon felüli további információk;

¹ Az egyértelműség érdekében: ez a pont az importáló Félre vonatkozik.

- (e) elfogadja, hogy a címkézésre – beleértve a kiegészítő címkézést vagy a címkézés helyesbítését is – az importáló Fél területén kerüljön sor, az exportáló Fél általi címkézés alternatívájaként, a vonatkozó rendeleteivel és eljárásaival összhangban, kivéve, ha a szóban forgó címkézés a TBT-megállapodás 2.2. cikkében említett jogszerű célokra tekintettel szükséges; valamint
 - (f) ha úgy ítéli meg, hogy a TBT-megállapodás 2.2 cikkében említett jogszerű célok ezzel nem kerülnek veszélybe – arra törekszik, hogy a termékhez fizikailag kapcsolódó címkék vagy jelölések helyett elfogadják a nem állandó, illetve a leválasztható címkéket, vagy a kísérő dokumentációban található jelölést, illetve címkézést.
3. E cikk (2) bekezdése nem alkalmazandó a gyógyszerek és orvostechikai eszközök jelölésére vagy címkézésére, a Felek jogszabályaiban és egyéb rendelkezéseiben meghatározottak szerint.

9.10. CIKK

Együtműködés a piacfelügyelet, a biztonság és a nem élelmiszer jellegű termékek megfelelősége terén

1. E cikk alkalmazásában „piacfelügyelet” kifejezés alatt a közigazgatási szervek által valamely Fél eljárásai alapján – adott esetben a gazdasági szereplőkkel együttműködésben – végzett tevékenységek és hozott intézkedések értendők, amelyek lehetővé teszik az adott Fél számára a termékek jogszabályokban és egyéb rendelkezésekben foglalt követelményeknek való megfelelésének és biztonságosságának nyomon követését vagy kezelését.

2. A Felek elismerik a piacfelügyelet, a biztonság és a nem élelmiszer jellegű termékek megfelelősége terén folytatott együttműködés fontosságát a kereskedelem megkönnyítése, a fogyasztók és más felhasználók védelme, valamint a megosztott információkon alapuló kölcsönös bizalom kiépítése szempontjából.

3. A Felek biztosítják az alábbiakat:

- (a) a piacfelügyeleti funkcióknak a megfelelőségértékelési funkcióktól való függetlensége (az összeférhetetlenség elkerülése érdekében)¹; valamint
- (b) minden olyan érdek kiküszöbölése, amely befolyásolná a piacfelügyeleti hatóságok pártatlanságát a gazdasági szereplők ellenőrzésének vagy felügyeletének elvégzése során.

4. A Felek együttműködhetnek és információt cserélhetnek a piacfelügyelet, a biztonság és a nem élelmiszer jellegű termékek megfelelősége terén, különösen a következők tekintetében:

- (a) piacfelügyeleti és végrehajtási tevékenységek és intézkedések;
- (b) kockázatértékelési módszerek és terméktesztelés;
- (c) összehangolt termékvisszahívás vagy egyéb hasonló intézkedések;

¹ Valamennyi Fél gondoskodik arról, hogy abban az esetben, ha egyetlen szervet bíznak meg piacfelügyeleti funkciókkal és megfelelőségértékelési funkciókkal, biztosítékokat vezessenek be a pártatlanságnak és az összeférhetetlenség hiányának biztosítása érdekében.

- (d) tudományos, műszaki és szabályozási kérdések, amelyek célja a nem élelmiszer jellegű termékek biztonságának és a megfelelésnek a javítása;
- (e) olyan újonnan felmerülő kérdések, amelyeknek jelentős egészségügyi és biztonsági vonatkozásai vannak;
- (f) szabványosítással kapcsolatos tevékenységek; valamint
- (g) tisztviselők cseréje.

5. Az Unió fogyasztási cikkek tekintetében a 2001/95/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvben¹ említett, a nem élelmiszer jellegű termékek Gyors Tájékoztatási Rendszeréből vagy annak jogutód rendszeréből kiválasztott információkat bocsájthat Új-Zéland rendelkezésére, Új-Zéland pedig átadhatja az Uniónak a nem élelmiszer jellegű fogyasztási cikkek biztonságosságára, valamint az Új-Zéland vonatkozó jogszabályaiban említett fogyasztási cikkekkel kapcsolatban hozott megelőző, korlátozó és korrekciós intézkedésekre vonatkozó kiválasztott információkat. Erre az információcserére az alábbiak formájában kerülhet sor:

- (a) eseti információcsere kellően indokolt esetekben; vagy
- (b) szisztematikus információcsere a Kereskedelmi Bizottság 9-C. mellékletben foglaltak szerinti határozatával létrehozott megállapodás alapján (a 9.10. cikk (5) bekezdésének b) pontjában említett, a nem élelmiszer jellegű termékek biztonságával és a kapcsolódó megelőző, korlátozó és korrekciós intézkedésekkel kapcsolatos szisztematikus információcserére vonatkozó megállapodás).

¹ Az Európai Parlament és a Tanács 2001/95/EK irányelve (2001. december 3.) az általános termékbiztonságról (EU HL L 11., 2002.1.15., 4. o.).

6. A Kereskedelmi Bizottság határozatot fogadhat el a 9-D. melléklet (A 9.10. cikk (6) bekezdésében említett, nem megfelelő, nem élelmiszer jellegű és a 9.10. cikk (5) bekezdésének b) pontja hatálya alá tartozóktól eltérő termékeket illetően hozott intézkedésekkel kapcsolatos rendszeres információcserére vonatkozó megállapodás) alapján az e cikk (5) bekezdése b) pontjának hatálya alá nem tartozó, nem megfelelő, nem élelmiszer jellegű termékekkel kapcsolatban hozott intézkedésekre vonatkozó információk – többek között elektronikus úton történő – rendszeres cseréjére vonatkozó megállapodás létrehozására vonatkozóan.
7. A Felek a (4), (5) és (6) bekezdés alapján megszerzett információkat kizárólag a fogyasztók, az egészség, a biztonság vagy a környezet védelme céljából használják fel.
8. A Felek a (4), (5) és (6) bekezdés alapján megszerzett információkat bizalmasan kezelik.
9. Az (5) b) pontjában és a (6) bekezdésben említett megállapodások meghatározzák a megosztani kívánt információ típusát, az információcsere szabályait és módjait, valamint a titoktartási és a személyes adatok védelméről szóló szabályok alkalmazását.
10. A Kereskedelmi Bizottság hatáskörrel rendelkezik arra, hogy határozatokat fogadjon el a 9-C. mellékletben (A 9.10. cikk (5) bekezdésének b) pontjában említett, a nem élelmiszer jellegű termékek biztonságával és a kapcsolódó megelőző, korlátozó és korrekciós intézkedésekkel kapcsolatos szisztematikus információcserére vonatkozó megállapodás) és a 9-D. mellékletben (A 9.10. cikk (6) bekezdésében említett, nem megfelelő, nem élelmiszer jellegű és a 9.10. cikk (5) bekezdésének b) pontja hatálya alá tartozóktól eltérő termékeket illetően hozott intézkedésekkel kapcsolatos rendszeres információcserére vonatkozó megállapodás) említett megállapodások meghatározása vagy módosítása céljából.

9.11. CIKK

Technikai megbeszélések és konzultációk

1. Amennyiben az egyik Fél úgy ítéli meg, hogy a másik Fél által kidolgozott, műszaki előírásra vagy megfelelőségértékelési eljárásra irányuló tervezet vagy javaslat jelentős kedvezőtlen hatással lehet a Felek közötti kereskedelemre, kérheti, hogy folytassanak technikai megbeszéléseket a kérdésről. A kérelmet írásban kell benyújtani, és abban meg kell jelölni a következőket:

- (a) a szóban forgó intézkedés;
- (b) e fejezet azon rendelkezései, amelyekre az aggályok vonatkoznak; valamint
- (c) a kérelem indokai, beleértve annak ismertetését, hogy a kérelmező Fél mit talál aggályosnak az intézkedéssel kapcsolatban.

2. Az egyik Fél a kérelmét a másik Félnek a 9.14. cikk (A TBT-fejezet koordinátora) értelmében kijelölt TBT-fejezet-koordinátor részére nyújtja be.

3. Bármely Fél kérésére a Felek a kérelem kézbesítésétől számított 60 napon belül személyesen vagy bármely más kommunikációs eszköz segítségével (ideértve a telefont, a videokonferenciát vagy az egyéb elektronikus kommunikációs eszközöket) összeülnek, hogy megvitassák a kérelemben felvetett aggályokat, és törekednek az ügy lehető leggyorsabb megoldására. Ha a kérelmező Fél úgy ítéli meg, hogy az ügy sürgős, kérheti, hogy rövidebb időn belül sor kerüljön az egyeztetésre. Ilyen esetekben a megkeresett Fél méltányos mérlegelés tárgyává teszi az ilyen kérést.

4. A másik Fél a TBT-fejezet koordinátorához intézett írásbeli kérés útján bármely Fél konzultációt kérhet a másik Félről bármely, az e fejezet alapján felmerülő témában. A Felek mindent megtesznek az ügy kölcsönösen kielégítő rendezése érdekében.

5. Az egyértelműség érdekében: ez nem érinti a 26. cikket (Vitarendezés).

9.12. CIKK

Együttműködés

1. A Felek együttműködhetnek a kölcsönös érdeklődésre számot tartó konkrét területeken a kereskedelem technikai akadályainak megszüntetése, csökkentése vagy kivédése, valamint a Felek közötti kereskedelem megkönnyítése érdekében, többek között digitális megoldások révén.

2. A Felek együttműködhetnek és információt cserélhetnek a 9-A. melléklettel (A megfelelésértékelés elfogadása (dokumentumok)) kapcsolatos bármely kérdésben, beleértve annak végrehajtását is.

9.13. CIKK

Az állatkísérletek tilalma

1. A Felek továbbra is aktívan támogatják és előmozdítják az állatkísérletek helyett alkalmazható alternatív módszerek kutatását, fejlesztését, validálását és szabályozási elfogadását.

2. A joghatóságukban a „kozmetikai termék” fogalommeghatározásának körébe tartozó termékek biztonsági értékelése céljából a Felek elfogadják az állatkísérletek validált alternatív módszereiből származó vizsgálati eredményeket.

3. A Felek nem írhatják elő, hogy a joghatóságukban a „kozmetikai termék” fogalommeghatározásának körébe tartozó termékeket állatokon teszteljék a termék biztonságosságának meghatározása érdekében.

9.14. CIKK

A TBT-fejezet koordinátora

1. Mindegyik Fél kijelöl egy TBT-fejezet koordinátort, és értesíti a másik Felet annak elérhetőségi adatairól. Mindegyik Fél az említett elérhetőségi adatokkal kapcsolatos bármilyen változásról haladéktalanul értesíti a másik Felet.

2. A TBT-fejezet koordinátorai együttműködnek annak érdekében, hogy megkönnyítsék e fejezet végrehajtását és a Felek közötti együttműködést minden TBT-kérdésben. E célból és az egyes Felek belső eljárásaira is figyelemmel a TBT-fejezet koordinátorai különösen a következő feladatokat látják el:

- (a) figyelemmel kísérik e fejezet végrehajtását és alkalmazását, haladéktalanul foglalkoznak minden olyan kérdéssel, amelyet valamely Fél a műszaki előírások, szabványok vagy megfelelőségértékelési eljárások fejlesztésével, elfogadásával, alkalmazásával vagy végrehajtásával kapcsolatban felvet, és bármely Fél kérésére konzultálnak az e fejezet alapján felmerülő bármely kérdésről;

- (b) fokozzák az együttműködést a szabványok, műszaki előírások és megfelelőségértékelési eljárások fejlesztése és javítása terén;
 - (c) megszervezik a 9.11. cikkben (Technikai megbeszélések és konzultációk) említett technikai megbeszéléseket vagy konzultációkat;
 - (d) adott esetben megszervezik munkacsoportok¹ létrehozását; valamint
 - (e) információt cserélnek a fejlesztésekről a műszaki előírásokkal, szabványokkal és megfelelőségértékelési eljárásokkal kapcsolatos nem kormányzati, regionális és többoldalú fórumokon.
3. A TBT-fejezet koordinátorai a feladataik ellátásához megfelelő bármely megegyezésük szerinti módszerrel kommunikálnak egymással.

¹ Az egyértelműség érdekében: a munkacsoportok létrehozásáról csak a Kereskedelmi Bizottság határozhat a 24.2. cikk (A Kereskedelmi Bizottság feladatai) (2) bekezdésének a) pontja szerint.

10. FEJEZET

SZOLGÁLTATÁSKERESKEDELEM ÉS BERUHÁZÁS

A. SZAKASZ

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

10.1. CIKK

Célkitűzések

1. A Felek, megerősítve a Felek közötti kereskedelem és beruházás fejlesztéséhez szükséges jobb környezet megteremtésére vonatkozó kötelezettségvállalásukat, meghatározzák a szükséges intézkedéseket a szolgáltatáskereskedelem és a beruházás fokozatos és kölcsönös liberalizációja érdekében.
2. A Felek újólág megerősítik azon jogukat, hogy saját területükön szabályozási tevékenységet folytassanak olyan jogszerű szakpolitikai célkitűzések elérése érdekében, mint például az emberek, állatok vagy növények életének vagy egészség védelme, a szociális szolgáltatások, a közoktatás, a biztonság, a környezetvédelem (beleértve az éghajlatváltozást is), a közerkölcs, a szociális vagy a fogyasztóvédelem, az állatjólét, a magánélet és adatvédelem, a kulturális sokszínűség előmozdítása és védelme, Új-Zéland esetében pedig māori emberek jogainak, érdekeinek és kötelezettségeinek előmozdítása vagy védelme.

10.2. CIKK

Hatály

1. Ez a fejezet nem vonatkozik az egyik Félnek a másik Fél munkaerőpiacára belépni kívánó természetes személyeit érintő intézkedésekre, illetve az állampolgárságot, a tartózkodást vagy az állandó munkavállalást érintő intézkedésekre.
2. E fejezet egyetlen rendelkezése sem akadályozza meg a Feleket abban, hogy intézkedéseket alkalmazzanak természetes személyek Fél területére való belépésének vagy ideiglenes ott tartózkodásának szabályozására, ideértve azokat az intézkedéseket, amelyek a határaik integritásának védelme és a természetes személyek szabályos határátlépésének biztosítása érdekében szükségesek, feltéve, hogy az ilyen intézkedések alkalmazására nem olyan módon kerül sor, hogy az érvényteleníti vagy csorbítja a másik Felet e fejezet szerint megillető előnyöket¹.
3. Ez a fejezet nem alkalmazandó az alábbiakra:
 - (a) légi szolgáltatások vagy a légi szolgáltatásokat támogató kapcsolódó szolgáltatások², a következők kivételével:
 - (i) a légi járművek javításával és karbantartásával kapcsolatos szolgáltatások;

¹ Önmagában az, hogy bizonyos országok természetes személyei vízumkötelezettség alá esnek, míg más országok nem, nem tekinthető úgy, hogy hatálytalanítaná vagy befolyásolná az e fejezet szerint megillető előnyöket.

² Az egyértelműség érdekében: a „légi szolgáltatások vagy a légi szolgáltatásokat támogató kapcsolódó szolgáltatások” kifejezés a következő szolgáltatásokat foglalja magában: légi közlekedés; az olyan légi járműveket használó szolgáltatások, amelyek elsődleges célja nem áruk vagy utasok szállítása, például a légi tűzoltás, a repülésoktatás, a városnéző repülés, a légi permetezés, a légi felmérés, a légi térképkészítés, a fényképezés, az ejtőernyős ugrás, a vontató vitorlázó repülés, a helikopteres függőteher-emelés fakitermeléshez és építkezéshez, valamint egyéb, levegőben végzett mezőgazdasági, ipari és felügyeleti szolgáltatások; járművek személyzet nélküli bérbeadása; valamint repülőtér-üzemeltetési szolgáltatások.

- (ii) számítógépes helyfoglalási rendszerrel (a továbbiakban: CRS) kapcsolatos szolgáltatások;
 - (iii) földi kiszolgálás;
 - (iv) légi közlekedési szolgáltatások értékesítése és marketingje; valamint
 - (v) a személyzettel ellátott légi jármű igénybevételével nyújtott alábbi szolgáltatások, amelyek elsődleges célja nem áruk vagy utasok szállítása, például: légi tűzoltás; repülésoktatás; légi permetezés; légi felmérés; légi térképkészítés; fényképezés; légi közlekedési szabadidős szolgáltatások¹; valamint egyéb, levegőben végzett mezőgazdasági, ipari és felügyeleti szolgáltatások;
- (b) audiovizuális szolgáltatások; valamint
- (c) belföldi tengeri kabotázs².

¹ Az egyértelműség érdekében: a „légi közlekedési szabadidős szolgáltatások” kifejezés olyan, személyzettel ellátott légi járművel nyújtott szolgáltatásokat jelent, amelyek során a felhasználók sport- vagy szabadidős célú légi üzemeltetésben vesznek részt (például a volt katonai légi járművekkel, repülőgép-replikákkal vagy történelmi légi járművekkel történő közlekedés, hőlégballonnal történő közlekedés, műrepülések).

² Azon tevékenységek körének sérelme nélkül, amelyek a vonatkozó nemzeti jogszabályok értelmében kabotázsnak tekinthetők, e fejezet alkalmazásában a „nemzeti tengeri kabotázs” a következőkre terjed ki:

- (i) az Unió esetében az utasok vagy áruk szállítása egy, a valamely tagállam területén található kikötő vagy pont és egy másik, ugyanazon tagállam területén található kikötő vagy pont között, beleértve a kontinentális talapzatot is az 1982. december 10-én Montego Bay-ben kelt Egyesült Nemzetek Tengerjogi Egyezményében (a továbbiakban: az ENSZ Tengerjogi Egyezménye) meghatározottak szerint, továbbá a valamely tagállam területén található azonos kikötőből vagy pontból induló és oda visszatérő forgalom;
- (ii) Új-Zéland esetében utasok vagy rakomány tengeri szállítása valamely új-zélandi kikötő vagy pont és egy másik új-zélandi kikötő vagy pont között, valamint az ugyanazon új-zélandi kikötőből vagy pontból induló és oda visszatérő forgalom. Az egyértelműség érdekében: e fejezet alkalmazásában nem tekintendők belföldi tengeri kabotázsnak a 10.70. cikk (Hatály és fogalommeghatározások) (2) bekezdésének d) pontjában meghatározott átrakodási szolgáltatások és az olyan üres konténerek áthelyezése,

10.3. CIKK

Fogalommeghatározások

E fejezet alkalmazásában:

- (a) „az államhatalom gyakorlása során végzett tevékenység”: nem üzleti alapon és nem egy vagy több gazdasági szereplővel versenyben végzett bármely tevékenység, beleértve a nyújtott szolgáltatásokat is;
- (b) „repülőgép-javítási és -karbantartási szolgáltatások”: olyan tevékenységek, amelyeket akkor végeznek a repülőgépen vagy annak egy részén, amikor azt kivonják a szolgálatból; nem tartozik ide az üzemelési karbantartás;
- (c) „számítógépes helyfoglalási rendszerrel (CRS) összefüggő szolgáltatások”: számítógépes rendszeren keresztül nyújtott olyan szolgáltatások, amelyek információkat tartalmaznak a szállító menetrendjéről, igénybevételi lehetőségeiről, a díjakról és díjakra vonatkozó szabályokról, továbbá amelyeken keresztül a helyfoglalások, illetve jegyek kiállítása lebonyolítható;
- (d) „érintett vállalkozás”: valamely Fél területén lévő olyan vállalkozás, amelyet a g) ponttal összhangban a másik Fél beruházója hozott létre közvetve vagy közvetlenül az e megállapodás hatálybalépésének napján meglévő vagy azt követően megállapított alkalmazandó joggal összhangban;

amelyeket nem ellenérték fejében szállítanak rakományként.

- (e) „határokon átnyúló szolgáltatáskereskedelem”: olyan szolgáltatásnyújtás, amely:
- (i) az egyik Fél területéről a másik Fél területére; vagy
 - (ii) az egyik Fél területén a másik Fél fogyasztójának történik;
- (f) „gazdasági tevékenységek”: ezek közé tartoznak az ipari, kereskedelmi és szakmai jellegű, valamint kézműipari tevékenységek, többek között a szolgáltatások, kivéve az államhatalom gyakorlása során végzett tevékenységeket;
- (g) „letelepedés”: jogi személy létrehozása vagy felvásárlása, beleértve a jogi személyben való tőkerészesedést, illetve fiók vagy képviseleti iroda létrehozását is valamely Fél területén tartós gazdasági kapcsolatok létrehozása vagy fenntartása céljából;
- (h) „földi kiszolgálási szolgáltatások”: egy repülőtéren a következő szolgáltatások nyújtása egyedi díjfizetés vagy szerződés alapján: a légitársaságok képviselte; igazgatás és felügyelet; utaskezelés; poggyászkezelés; előtéri kezelés; étkeztetés; a légi áruk és postai küldemények kezelése; a légi járművek üzemanyaggal való feltöltése; a légi járművek szervizelése és takarítása; földi szállítás; valamint járatüzemeltetés, a személyzet igazgatása és a repülés tervezése. A „földi kiszolgálási szolgáltatások” kifejezés nem foglalja magában a következőket: saját kiszolgálás; biztonság; légijármű-javítás és -karbantartás; vagy az olyan alapvető központosított repülőtéri infrastruktúrák működtetése vagy igazgatása, mint például a jégmentesítő berendezések, üzemanyag-elosztó rendszerek, csomagkezelő rendszerek vagy repülőtéren belüli fix közlekedési rendszerek;

- (i) „Fél beruházója”: a Fél természetes személye vagy jogi személye, aki vagy amely a g) ponttal összhangban a másik Fél területén vállalkozást kíván létesíteni, létesít vagy létesített;
- (j) „valamely Fél jogi személye”¹:
 - (i) az Unió esetében:
 - (A) az Unió vagy legalább egy tagállama joga szerint létrehozott vagy szervezett jogi személy, amely jelentős üzleti tevékenységet folytat² az Unióban; valamint
 - (B) az Unión kívül letelepedett és az Unió valamely tagállamának természetes személyei által ellenőrzött hajózási társaságok, amelyek hajói az Unió valamely tagállamában vannak bejegyezve és annak lobogója alatt közlekednek;
 - (ii) Új-Zéland esetében:
 - (A) az új-zélandi jogszabályok szerint létrehozott vagy megszervezett, Új-Zéland jelentős üzleti tevékenységet folytató jogi személy; valamint

¹ Az egyértelműség érdekében: az e pontban említett hajózási társaságok csak a tengeri szállítási szolgáltatások nyújtásával kapcsolatos tevékenységeik tekintetében minősülnek a Felek jogi személyeinek.

² Összhangban az Európai Közösséget létrehozó szerződésről a WTO részére küldött értesítésével (WT/REG39/1), az Unió az EUMSZ 54. cikkében szabályozott, az Unió egy tagállama gazdaságával fenntartott „tényleges és folyamatos kapcsolat” fogalmát egyenértékűnek tartja a „jelentős üzleti tevékenység” fogalmával.

- (B) az Új-Zélandon kívül letelepedett és Új-Zéland természetes személyei által ellenőrzött hajózási társaságok, amelyek hajói Új-Zélandban vannak bejegyezve és Új-Zéland lobogója alatt közlekednek;
- (k) „működés”: valamely vállalkozás működtetése, igazgatása, fenntartása, használata, hasznélvezete és értékesítése vagy arról való egyéb rendelkezés;
- (l) „légi közlekedési szolgáltatások értékesítése és marketingje”: az érintett légi fuvarozó számára fennálló lehetőségek arra, hogy szabadon értékesítse és forgalomba hozza légiközlekedési szolgáltatásait, ideértve a marketing minden vonatkozását, például a piackutatást, a reklámozást és a forgalmazást is, de nem ideértve a légiközlekedési szolgáltatások árképzését, sem pedig az alkalmazandó feltételeket;
- (m) „szolgáltatás”: bármely ágazatba tartozó bármely szolgáltatás, az államhatalom gyakorlása során nyújtott szolgáltatások kivételével; valamint
- (n) „szolgáltató”: bármely természetes személy vagy jogi személy, aki/amely szolgáltatást nyújt vagy arra törekszik.

B. SZAKASZ

BERUHÁZÁSOK LIBERALIZÁLÁSA

10.4. CIKK

Hatály

1. Ez a szakasz valamely Fél olyan intézkedéseire vonatkozik, amelyek érintik a letelepedést vagy a gazdasági tevékenységeknek az alábbiak általi végzését:

- (a) a másik Fél beruházói;
- (b) érintett vállalkozások; valamint
- (c) a 10.9. cikk (Teljesítőképességi követelmények) alkalmazásában az intézkedést elfogadó vagy fenntartó Fél területén lévő bármely vállalkozás.

2. E szakasz rendelkezései nem alkalmazandók valamely Fél olyan közbeszerzésekkel kapcsolatos intézkedéseire, melyek során a Felek kormányzati célra vásárolnak árut vagy szolgáltatást, és nem pedig kereskedelmi viszonteladás céljára vagy abból a célból, hogy kereskedelmi értékesítésre szánt áru vagy szolgáltatás nyújtása során használják fel, függetlenül attól, hogy ez a beszerzés a 14.1. cikk (A kormányzati beszerzésről szóló megállapodás (GPA) egyes rendelkezéseinek e megállapodásba foglalása) (4) bekezdésének értelmében „érintett közbeszerzésnek” minősül-e.

3. A 10.5. cikk (Piacra jutás), a 10.6. cikk (Nemzeti elbánás), a 10.7. cikk (Legnagyobb kedvezményes elbánás) és a 10.8. cikk (Felső vezetés és igazgatótanács) nem alkalmazandó a Felek által nyújtott támogatásokra, beleértve az államilag támogatott kölcsönöket, garanciákat és biztosításokat.

10.5. CIKK

Piacra jutás

A Felek a piacra jutás tekintetében nem fogadnak el és nem tartanak fenn a másik Fél beruházója vagy valamely érintett vállalkozás általi létrehozás vagy működtetés révén, akár teljes terület alapján, akár területi felosztás alapján olyan intézkedéseket, amelyek:

(a) a következőket korlátozzák¹:

- (i) azon vállalkozások száma, amelyek egy konkrét gazdasági tevékenységet végezhetnek, függetlenül attól, hogy a korlátozás számbeli kvóta, monopólium, kizárólagos jogok vagy gazdasági szükségesség vizsgálatára irányuló követelmény formájában valósul meg;
- (ii) az ügyletek vagy a vagyoni eszközök teljes értéke számbeli kvóta vagy a gazdasági szükségesség vizsgálatára irányuló követelmény útján;

¹ Az a) pont i., ii. és iii. alpontja nem terjed ki a valamely mezőgazdasági termék termelésének korlátozása érdekében tett intézkedésekre.

- (iii) a műveletek teljes száma vagy a kimenet kijelölt számbeli egységekben kifejezett mennyisége kvóták vagy a gazdasági szükségesség vizsgálatára irányuló követelmény útján;
 - (iv) a külföldi tőke részvétele a külföldi tőkerészesedés legmagasabb százalékos arányának, illetve az egyéni vagy összesített külföldi beruházások összértékének megadásával; vagy
 - (v) az egy adott ágazatban vagy egy vállalkozásban foglalkoztatható olyan természetes személyek teljes létszáma számbeli kvóták vagy a gazdasági szükségesség vizsgálatára irányuló követelmény útján, akik a gazdasági tevékenység ellátásához szükségesek, és ahhoz közvetlenül kapcsolódnak; vagy
- (b) korlátozzák vagy előírják azoknak a jogi személyeknek vagy közös vállalkozásoknak bizonyos típusait, amelyek révén a másik Fél beruházója elvégezhet egy adott gazdasági tevékenységet.

10.6. CIKK

Nemzeti elbánás

A Felek a másik Fél beruházóit és az érintett vállalkozásokat olyan elbánásban részesítik, amely nem kevésbé kedvező, mint az az elbánás, amelyet saját beruházóik és azok vállalkozásai számára területükön a letelepedés és a működés tekintetében hasonló helyzetben biztosítanak.

10.7. CIKK

Legnagyobb kedvezményes elbánás

1. A Felek a másik Fél beruházóit és az érintett vállalkozásokat olyan elbánásban részesítik, amely nem kevésbé kedvező, mint az az elbánás, amelyet valamely harmadik ország beruházói és azok vállalkozásai számára a területükön való letelepedés és működés tekintetében hasonló helyzetben biztosítanak.
2. Az (1) bekezdés nem értelmezhető oly módon, hogy arra kötelezné a Feleket, hogy a GATS VII. cikkében vagy a GATS pénzügyi szolgáltatásokról szóló mellékletének (3) bekezdésében említett minősítések, engedélyek vagy prudenciális intézkedések elismerését előíró meglévő vagy jövőbeli megállapodásokból vagy megegyezésekből eredő bármely elbánást kiterjesszék a másik Fél beruházóira vagy az érintett vállalkozásokra.
3. Az egyértelműség érdekében: az (1) bekezdésben említett „elbánás” nem foglalja magában az egyéb nemzetközi megállapodásokban biztosított vitarendezési eljárásokat.
4. Az egyértelműség érdekében: a valamely Fél által harmadik országgal kötött egyéb nemzetközi megállapodásokban foglalt lényegi rendelkezések önmagukban nem minősülnek az (1) bekezdés szerinti „elbánásnak”. A valamely Fél által az említett rendelkezések alapján hozott intézkedések ilyen elbánásnak minősülhetnek, és így e cikk megsértését eredményezhetik. Az egyik Fél által harmadik országgal kötött egyéb nemzetközi megállapodásokban foglalt lényegi rendelkezések belső jogba történő egyszerű átültetése – annyiban amennyiben ez szükséges ahhoz, hogy azokat beépítsék a belső jogrendbe – önmagában nem minősül az (1) bekezdésben említett „elbánásnak”.

10.8. CIKK

Felső vezetés és igazgatótanács

A Felek nem írhatják elő az érintett vállalkozásnak számára, hogy felsővezetői pozícióba vagy az igazgatótanácsba bizonyos állampolgárságú természetes személyeket nevezzen ki.

10.9. CIKK

Teljesítőképeségi követelmények

1. A Felek nem írnak elő vagy nem érvényesítenek követelményeket, illetve nem érvényesítenek semmiféle kötelezettségvállalást vagy vállalást a területükön történő vállalkozás létesítésével vagy működtetésével kapcsolatban a következők céljával:

- (a) az áruk vagy szolgáltatások bizonyos szintjének vagy százalékos arányának exportálása;
- (b) hazai tartalmak bizonyos szintjének vagy százalékos arányának elérése;
- (c) a területükön előállított áruk vagy nyújtott szolgáltatások vásárlása, használata vagy előnyben részesítése, vagy természetes személyektől vagy jogi személyektől vagy bármely más jogalanytól származó áruk vagy szolgáltatások vásárlása a területükön;

- (d) az import mennyiségének vagy értékének az export mennyiségéhez vagy értékéhez, illetve az ilyen vállalkozáshoz kapcsolódó devizabeáramláshoz való kötése;
- (e) a vállalkozás által előállított áruk vagy nyújtott szolgáltatások területükön való értékesítésének korlátozása oly módon, hogy az ilyen értékesítést az exportjuk vagy devizanyereségük mennyiségéhez vagy értékéhez kötik;
- (f) technológia, termelési folyamat vagy más tulajdonosi tudás átadása a területén lévő természetes személy vagy jogi személynek, illetve bármely más jogalanynak;
- (g) a vállalkozás által előállított árunak vagy nyújtott szolgáltatásnak kizárólag a szóban forgó Fél területéről való beszállítása egy konkrét regionális piacra vagy a világpiacra;
- (h) a meghatározott régióban történő működést vagy a világpiaci működést irányító székhely létrehozása a területükön;
- (i) az adott Félhez tartozó természetes személyek meghatározott számának vagy százalékos arányának alkalmazása;
- (j) a kutatás és fejlesztés adott szintjének vagy értékének a területén való elérése;
- (k) a kivitel vagy az értékesítés korlátozása; vagy

(l) a követelmény bevezetésének vagy érvényesítésének időpontjában hatályos bármely hasznosítási szerződés¹ tekintetében, vagy bármely kötelezettségvállalás vagy vállalás érvényesítése tekintetében, vagy a vállalkozás, valamint a területén lévő természetes személy vagy jogi személy vagy bármely más szervezet között szabadon kötött jövőbeli hasznosítási szerződés tekintetében, abban az esetben, ha a követelmény bevezetése vagy végrehajtása, illetve a kötelezettségvállalás vagy vállalás végrehajtása oly módon történik, amely közvetlenül megsérti az adott hasznosítási szerződést valamely Fél nem igazságügyi kormányzati hatósági gyakorlata révén², a következők elfogadása céljából:

(i) valamely hasznosítás szerződési szerinti jogdíj adott mértéke vagy összege; vagy

(ii) a hasznosítási szerződés időbeli hatályának adott időtartama.

2. Egyik Fél sem köti a területén lévő bármely vállalkozás létesítéséhez, vagy működtetéséhez kapcsolódó kedvezményre való jogosultságának³ vagy folytatódó jogosultságának feltételét a következő követelmények bármelyikének való megfeleléshez:

(a) hazai tartalmak bizonyos szintjének vagy százalékos arányának elérése;

(b) a területén előállított áruk vagy nyújtott szolgáltatások vásárlása, használata vagy előnyben részesítése, vagy természetes személyektől vagy jogi személyektől vagy bármely más jogalanyoktól származó áruk vagy szolgáltatások vásárlása a területén;

¹ A „hasznosítási szerződés” kifejezés a technológia engedélyezésére, a termelési folyamatra vagy más védett tudásra vonatkozó szerződést jelent.

² Az egyértelműség érdekében: az l) pont nem alkalmazandó abban az esetben, ha a gazdálkodó és a Fél között jön létre hasznosítási szerződés.

³ Az egyértelműség érdekében: a kedvezményre való jogosultság vagy folytatódó jogosultság feltétele nem jelent kötelezettséget, kötelezettségvállalást vagy vállalást az (1) bekezdés alkalmazásában.

- (c) az import mennyiségének vagy értékének az export mennyiségéhez vagy értékéhez, illetve az ilyen vállalkozáshoz kapcsolódó devizabeáramláshoz való kötése;
- (d) a vállalkozás által előállított áruk vagy nyújtott szolgáltatások területén való értékesítésének korlátozása oly módon, hogy ezek értékesítését az exportja vagy devizanyeresége mennyiségéhez vagy értékéhez köti; vagy
- (e) a kivitel vagy az értékesítés korlátozása.

3. A (2) bekezdés nem értelmezhető oly módon, hogy megakadályozza a Feleket abban, hogy a területükön történő vállalkozás létesítésével vagy működtetésével kapcsolatban kapott vagy továbbra is kapott előnyt a területükön folytatott helyi termelésre, szolgáltatásnyújtásra, alkalmazottak képzésére vagy alkalmazására, bizonyos létesítmények építésére vagy bővítésére, vagy kutatás-fejlesztés folytatására vonatkozó előírásoknak való megfeleléshez kössék.

4. Az (1) bekezdés f) és l) pontja nem alkalmazandó, ha:

- (a) a követelmény előírója, illetőleg a kötelezettségvállalás vagy vállalás érvényesítője bíróság (a közigazgatási bíróságot is ideértve), vagy pedig a Fél versenyjogával összhangban, a verseny torzulásának orvoslása céljával eljáró versenyhatóság; vagy
- (b) valamely Fél engedélyezi a TRIPS-megállapodás 31. vagy 31a. cikke szerinti szellemi tulajdon-jog használatát, vagy elfogad, illetőleg fenntart olyan adatok vagy egyéb tulajdonosi információk közzétételét előíró intézkedéseket, amelyek a TRIPS-megállapodás 39. cikkének hatálya alá tartoznak és azzal összhangban állnak.

5. Az (1) bekezdés a), b) és c) pontja, valamint a (2) bekezdés a) és b) pontja az exportösztönzési és külföldi támogatási programokban való részvétel tekintetében nem alkalmazandó az árukra vagy szolgáltatásokra vonatkozó képesítési követelményekre.
6. A (2) bekezdés a) és b) pontja nem alkalmazandó az importáló Fél által egy áru azon tartalmával kapcsolatban támasztott követelményekre, amelyek teljesülése a kedvezményes vám vagy kedvezményes kvóta alkalmazásához szükséges.
7. Az (1) bekezdés l) pontja nem alkalmazandó, ha a követelményt, illetve a kötelezettségvállalást vagy vállalást a Fél szerzői joga alapján megítélt méltányos díjazásként írja elő vagy érvényesíti valamely bíróság.
8. E cikk nem sérti a Feleknek a WTO-egyezmény alapján fennálló kötelezettségeit.
9. Az egyértelműség érdekében: az (1) és (2) bekezdés nem alkalmazandó az említett bekezdésekben meghatározottaktól eltérő kötelezettségvállalásokra, vállalásokra vagy követelményekre¹.
10. Ez a cikk nem alkalmazandó pénzügyi szolgáltató alapítására vagy működtetésére.
11. A pénzügyi szolgáltatókra vonatkozó teljesítőképességi követelmények tekintetében a Felek tárgyalásokat folytatnak a pénzügyi szolgáltató létrehozásával vagy működésével kapcsolatos teljesítőképességi követelményekre vonatkozó szabályokról.

¹ Az egyértelműség érdekében: ez a cikk nem értelmezhető oly módon, hogy arra kötelezi a Feleket, hogy engedélyezzék egy adott szolgáltatás határokon átnyúló nyújtását, amennyiben az adott Fél az ilyen szolgáltatásnyújtásra vonatkozóan olyan korlátozásokat vagy tilalmakat fogad el vagy tart fenn, amelyek összhangban állnak a 10-A. mellékletben (Meglévő intézkedések) vagy a 10-B. mellékletben (Jövőbeli intézkedések) említett fenntartásokkal.

12. Attól az időponttól számított 180 napon belül, amikor a Felek e cikk (11) bekezdése szerint sikeresen megtárgyalták a teljesítőképességi követelményekre vonatkozó előírásokat, a Kereskedelmi Bizottság határozat útján módosítja e cikk (1) bekezdését oly módon, hogy az említett teljesítőképességi követelményekre vonatkozó előírásokat belefoglalja ebbe a cikkbe, és adott esetben módosíthatja a 10-A. mellékletben (Meglévő intézkedések) és a 10-B. mellékletben (Jövőbeli intézkedések) az egyes Felek által hozott, nem megfelelő intézkedéseket. Ez a cikk ekkor alkalmazandó pénzügyi szolgáltató alapítására vagy működtetésére.

10.10. CIKK

Nem megfelelő intézkedések

1. A 10.5. cikk (Piacra jutás), a 10.6. cikk (Nemzeti elbánás), a 10.7. cikk (Legnagyobb kedvezményes elbánás), a 10.8. cikk (Felső vezetés és igazgatótanács) és a 10.9. cikk (Teljesítőképességi követelmények) nem alkalmazandó a következőkre:

(a) valamely Fél bármely meglévő nem megfelelő intézkedése az alábbiak szintjén:

(i) az Unió esetében:

(A) az Unió, az Uniónak a 10-A. mellékletben (Meglévő intézkedések) található jegyzékében foglaltak szerint;

(B) valamely tagállam központi kormányzata, az Uniónak a 10-A. mellékletben (Meglévő intézkedések) található jegyzékében foglaltak szerint;

(C) valamely tagállam regionális önkormányzata, az Uniónak a 10-A. mellékletben (Meglévő intézkedések) található jegyzékében foglaltak szerint; vagy

(D) a C) pontban említettektől eltérő helyi önkormányzat; valamint

(ii) Új-Zéland esetében:

(A) a központi kormányzat, az Új-Zélandnak a 10-A. mellékletben (Meglévő intézkedések) található jegyzékében foglaltak szerint; vagy

(B) helyi önkormányzat;

(b) az a) pontban említett nem megfelelő meglévő intézkedés folytatása vagy azonnali megújítása; vagy

(c) az a) és b) pontban említett bármely nem megfelelő meglévő intézkedés módosítása annyiban, amennyiben az nem csökkenti az ilyen forgó intézkedés 10.5. cikknek (Piacra jutás), 10.6. cikknek (Nemzeti elbánás), 10.7. cikknek (Legnagyobb kedvezményes elbánás), 10.8. cikknek (Felső vezetés és igazgatótanács) és 10.9 cikknek (Teljesítőképességi követelmények) való, közvetlenül a módosítás előtt fennálló megfelelőségét.

2. A 10.5. cikknek (Piacra jutás), a 10.6. cikk (Nemzeti elbánás), a 10.7. cikk (Legnagyobb kedvezményes elbánás), a 10.8. cikk (Felső vezetés és igazgatótanács) és a 10.9 cikknek (Teljesítőképességi követelmények) nem alkalmazandó a valamely Fél által a 10-B. mellékletben (Jövőbeli intézkedések) foglalt jegyzékben meghatározott ágazatok, alágazatok vagy tevékenységek tekintetében hozott intézkedésekre.

3. Az e megállapodás hatálybalépésének időpontját követően elfogadott és a 10-B. mellékletben (Jövőbeli intézkedések) foglalt jegyzék hatálya alá tartozó bármely intézkedés értelmében egyik Fél sem írhatja elő a másik Fél beruházója számára, hogy állampolgársága miatt az intézkedés hatálybalépésének időpontjában meglévő beruházását eladja vagy más módon elidegenítse.

4. A 10.6. cikk (Nemzeti elbánás) és a 10.7. cikk (Legnagyobb kedvezményes elbánás) nem alkalmazandó a TRIPS-megállapodás 3. cikke vagy 4. cikke alóli kivételnek vagy az attól való eltérésnek minősülő intézkedésekre, amint azt az említett megállapodás 3–5. cikke kifejezetten előírja.

10.11. CIKK

Tájékoztatási követelmények

A 10.6. cikk (Nemzeti elbánás) és a 10.7. cikk (Legnagyobb kedvezményes elbánás) ellenére bármely Fél megkövetelheti a másik Fél beruházójától vagy annak érintett vállalkozásától, hogy az érintett vállalkozásra vonatkozóan szolgáltatson információkat kizárólag tájékoztatási vagy statisztikai célokra. A szóban forgó Fél az ilyen bizalmas információkat védi minden olyan nyilvánosságra hozatal ellen, amely sértené a beruházó vagy az érintett vállalkozás versenyhelyzetét. E cikk egyetlen rendelkezése sem értelmezhető oly módon, hogy megakadályozná a Feleket abban, hogy jogszabályaik méltányos és jóhiszemű alkalmazásával kapcsolatban más módon információt szerezzenek vagy tegyenek közzé.

10.12. CIKK

Előnyök megtagadása

Az egyik Fél megtagadhatja a másik Fél beruházójától, illetve az érintett vállalkozástól az e szakaszból származó előnyöket, amennyiben az előnyöket megtagadó Fél olyan intézkedéseket fogad el vagy tart fenn a nemzetközi béke és biztonság fenntartásával kapcsolatban, beleértve az emberi jogok védelmét is:

- (a) amelyek megtiltják az adott beruházóval vagy érintett vállalkozással folytatott ügyleteket; vagy
- (b) amelyeket megsértene vagy kijátszana azzal, ha az e szakaszból származó előnyöket az adott beruházó vagy érintett vállalkozás számára biztosítaná, ideértve azt az esetet is, amikor az intézkedések tiltják az olyan természetes vagy jogi személlyel való ügyleteket, aki vagy amely az adott beruházó vagy érintett vállalkozás bármelyikének tulajdonosa, vagy aki vagy amely ez utóbbiak bármelyike felett ellenőrzést gyakorol.

C. SZAKASZ

HATÁROKON ÁTNYÚLÓ SZOLGÁLTATÁSKERESKEDELEM

10.13. CIKK

Hatály

1. E szakasz valamely Fél olyan intézkedéseire alkalmazandó, amelyek befolyásolják a másik Fél szolgáltatói által nyújtott szolgáltatások határokon átnyúló kereskedelmét.

2. E szakasz nem alkalmazandó az alábbiakra:

- (a) valamely Fél olyan közbeszerzésekkel kapcsolatos intézkedései, melyek során a Felek kormányzati célra vásárolnak árut vagy szolgáltatást, és nem pedig kereskedelmi viszonteladás céljára vagy abból a célból, hogy kereskedelmi értékesítésre szánt áru vagy szolgáltatás nyújtása során használják fel, függetlenül attól, hogy ez a beszerzés a 14.1. cikk (A kormányzati beszerzésről szóló megállapodás (GPA) egyes rendelkezéseinek e megállapodásba foglalása) (4) bekezdésének értelmében „érintett közbeszerzésnek” minősül-e; vagy
- (b) a Felek által nyújtott támogatások, beleértve a kormány által támogatott kölcsönöket, garanciákat és biztosításokat.

10.14. CIKK

Piacra jutás

Egyik Fél sem fogadhat el és nem tarthat fenn olyan intézkedést sem teljes területe, sem valamely területi alegysége tekintetében, amely:

- (a) a következőket korlátozza:
 - (i) a szolgáltatók száma számbeli kvóták, monopóliumok, kizárólagos szolgáltatók vagy a gazdasági szükségesség vizsgálatára irányuló követelmény útján;
 - (ii) az ügyletek vagy a vagyoni eszközök összértéke számbeli kvóták vagy a gazdasági szükségesség vizsgálatára irányuló követelmény útján; vagy

- (iii) a valamilyen meghatározott számszerű egységben kifejezett szolgáltatási műveletek száma vagy a szolgáltatási kibocsátás teljes mennyisége kvóták formájában vagy a gazdasági szükségesség vizsgálatára irányuló követelmény formájában; vagy
- (b) a jogi személy vagy közös vállalkozás azon típusainak korlátozása vagy előírása, amelyeken keresztül a szolgáltató szolgáltatást nyújthat.

10.15. CIKK

Helyi jelenlét

Egyik Fél sem szabhatja a határokon átnyúló szolgáltatáskereskedelem feltételéül, hogy a másik Fél szolgáltatója képviseleti irodát vagy bármilyen vállalkozást létesítsen vagy tartson fenn vagy honos legyen a területén.

10.16. CIKK

Nemzeti elbánás

1. A Felek egymás szolgáltatásait és szolgáltatóit olyan elbánásban részesítik, amely nem kevésbé kedvező, mint az az elbánás, amelyet hasonló helyzetben saját szolgáltatásaik és szolgáltatóik számára biztosítanak¹.

¹ E cikk egyetlen rendelkezése sem értelmezhető oly módon, miszerint valamely Félnek kompenzációt kell nyújtania azokért az eleve fennálló versenyhátrányokért, amelyek az érintett szolgáltatás vagy szolgáltató külföldi illetőségéből adódnak.

2. A Fél teljesítheti az (1) bekezdésben foglalt követelményt azáltal, hogy egy másik Fél szolgáltatásainak és szolgáltatóinak a saját szolgáltatásainak és szolgáltatóinak nyújtott elbánással formálisan azonos, illetőleg attól formálisan eltérő elbánást biztosít.
3. A formálisan azonos vagy a formálisan eltérő elbánás kevésbé kedvezőnek minősül, amennyiben a versenyfeltételeket a másik Fél szolgáltatásaival és szolgáltatóival szemben, a szóban forgó Fél szolgáltatásainak és szolgáltatóinak javára módosítja.

10.17. CIKK

Legnagyobb kedvezményes elbánás

1. A Felek egymás szolgáltatásait és szolgáltatóit olyan elbánásban részesítik, amely nem kevésbé kedvező, mint az az elbánás, amelyet hasonló helyzetben valamely harmadik ország szolgáltatásai és szolgáltatói számára biztosítanak.
2. Az (1) bekezdés nem értelmezhető oly módon, hogy arra kötelezné a Feleket, hogy a GATS VII. cikkében vagy a GATS pénzügyi szolgáltatásokról szóló mellékletének (3) bekezdésében említett minősítések, engedélyek vagy prudenciális intézkedések elismerését előíró meglévő vagy jövőbeli megállapodásokból vagy megegyezésekből eredő bármely elbánást kiterjesszék a másik Fél szolgáltatásaira és szolgáltatóira.
3. Az egyértelműség érdekében: a valamely Fél által harmadik országgal kötött egyéb nemzetközi megállapodásokban foglalt lényegi rendelkezések önmagukban nem minősülnek az (1) bekezdés szerinti „elbánásnak”. A valamely Fél által az említett rendelkezések alapján hozott intézkedések ilyen elbánásnak minősülhetnek, és így e cikk megsértését eredményezhetik.

10.18. CIKK

Nem megfelelő intézkedések

1. A 10.14. cikk (Piacra jutás), a 10.15. cikk (Helyi jelenlét), a 10.16. cikk (Nemzeti elbánás) és a 10.17. cikk (Legnagyobb kedvezményes elbánás) nem alkalmazandó a következőkre:

(a) valamely Fél bármely meglévő nem megfelelő intézkedése az alábbiak szintjén:

(i) az Unió esetében:

(A) az Unió, az Uniónak a 10-A. mellékletben (Meglévő intézkedések) található jegyzékében foglaltak szerint;

(B) valamely tagállam központi kormányzata, az Uniónak a 10-A. mellékletben (Meglévő intézkedések) található jegyzékében foglaltak szerint;

(C) valamely tagállam regionális önkormányzata, az Uniónak a 10-A. mellékletben (Meglévő intézkedések) található jegyzékében foglaltak szerint; vagy

(D) a C) pontban említettektől eltérő helyi önkormányzat; valamint

(ii) Új-Zéland esetében:

(A) a központi kormányzat, az Új-Zélandnak a 10-A. mellékletben (Meglévő intézkedések) található jegyzékében foglaltak szerint; vagy

(B) helyi önkormányzat;

- (b) az a) pontban említett nem megfelelő meglévő intézkedés folytatása vagy azonnali megújítása; vagy
- (c) az a) és b) pontban említett bármely nem megfelelő meglévő intézkedés módosítása annyiban, amennyiben az nem csökkenti az ilyen intézkedésnek a 10.14. cikknek (Piacra jutás), a 10.15. cikknek (Helyi jelenlét), a 10.16. cikknek (Nemzeti elbánás) és a 10.17. cikknek (Legnagyobb kedvezményes elbánás) való, közvetlenül a módosítás előtt fennálló megfelelőségét.

2. A 10.14. cikk (Piacra jutás), a 10.15. cikk (Helyi jelenlét), a 10.16. cikk (Nemzeti elbánás) és a 10.17. cikk (Legnagyobb kedvezményes elbánás) nem alkalmazandó a valamely Fél által a 10-B. mellékletben (Jövőbeli intézkedések) foglalt jegyzékében meghatározott ágazatok, alágazatok vagy tevékenységek tekintetében hozott intézkedésekre.

10.19. CIKK

Előnyök megtagadása

Az egyik Fél megtagadhatja a másik Fél szolgáltatójától a szakaszból származó előnyöket, amennyiben a megtagadó Fél olyan intézkedéseket fogad el vagy tart fenn a nemzetközi béke és biztonság fenntartásával kapcsolatban (beleértve az emberi jogok védelmét is), amelyek/amelyeket:

- (a) megtilthatják az adott szolgáltatóval folytatott ügyleteket; vagy

- (b) megsértene vagy kijátszana azzal, ha az e szakaszból származó előnyöket az adott szolgáltató számára biztosítaná, ideértve azt az esetet is, amikor az intézkedések megtiltják az olyan természetes vagy jogi személlyel való ügyleteket, aki vagy amely az adott szolgáltató tulajdonosa vagy afölött ellenőrzést gyakorol.

D. SZAKASZ

TERMÉSZETES SZEMÉLYEK ÜZLETI CÉLÚ BELÉPÉSE ÉS IDEIGLENES TARTÓZKODÁSA

10.20. CIKK

Hatály és fogalommeghatározások

1. Az A. szakasz 10.2. cikkének (Hatály) (1) és (2) bekezdésére is figyelemmel e szakaszt a Felek azon intézkedéseire kell alkalmazni, amelyek a másik Fél azon természetes személyeinek az adott Fél területére való belépését vagy ideiglenes ott tartózkodását érintik, akik a következő kategóriákba tartoznak: rövid időre érkező üzleti látogatók, letelepedési céllal érkező üzleti látogatók, szerződéses szolgáltatók, független szakemberek és vállalaton belül áthelyezett személyek.
2. A természetes személyek üzleti célú belépésére és ideiglenes tartózkodására vonatkozó kötelezettségvállalások nem alkalmazandók olyan esetekre, amikor a belépés vagy ideiglenes tartózkodás szándéka vagy hatása az, hogy befolyásolja a munkavállalók és a vezetőség közötti bármilyen viták vagy tárgyalások kimenetelét vagy az ilyen vitában vagy tárgyalásban érintett természetes személyek foglalkoztatását, vagy ezekre más módon kihasson.

3. E szakasz alkalmazása céljából a következő fogalommeghatározásokat kell alkalmazni:
- (a) „letelepedési céllal érkező üzleti látogató”: valamely Fél jogi személyén belül vezető beosztásban dolgozó természetes személy, aki:
 - (i) felelős ilyen jogi személy vállalkozásának a másik Fél területén történő létrehozásáért vagy felszámolásáért;
 - (ii) nem kínál vagy nyújt szolgáltatásokat, illetve nem folytat gazdasági tevékenységet az adott vállalkozás alapításához szükséges gazdasági tevékenységen kívül; valamint
 - (iii) nem kap javadalmazást a másik Fél területén található forrásból;
 - (b) „szerződéses szolgáltató”: olyan természetes személy, akit az egyik Fél olyan jogi személye (nem munkaerő-közvetítési és -ellátási ügynökségen keresztül) alkalmaz, amely nem telepedett le a másik Fél területén, és amely jóhiszemű szolgáltatói szerződést¹ kötött, hogy szolgáltatásokat nyújtson a másik Fél területén található végső fogyasztónak, megkövetelve alkalmazottjának ideiglenes jelenlétét, aki:
 - (i) a belépésre és ideiglenes tartózkodásra irányuló kérelme időpontját közvetlenül megelőző legalább egy éven keresztül – a jogi személy munkavállalóiként – az említett szolgáltatásokat kínálta;

¹ A szolgáltatási szerződésnek meg kell felelnie azon Fél joga követelményeinek, ahol az említett szolgáltatási szerződést végrehajtják.

- (ii) a belépésre és ideiglenes tartózkodásra irányuló kérelme időpontjában a szerződés tárgyát képező tevékenységi ágazatban az előírt szintű szakmai tapasztalattal¹, diplomával vagy azzal egyenértékű szintű tudást igazoló képesítéssel² és az adott tevékenységnek a másik Fél területén történő gyakorlásához jogilag előírt szakmai képesítéssel rendelkezik; valamint
 - (iii) nem kap javadalmazást a másik Fél területén található forrásból;
- (c) „független szakember”: valamely Fél területén önálló vállalkozóként letelepedett, szolgáltatásnyújtással foglalkozó természetes személy, aki:
- (i) nem telepedett le a másik Fél területén;
 - (ii) 12 hónapot meg nem haladó időtartamra jóhiszemű szolgáltatói szerződést³ kötött (nem munkaerő-közvetítési és -ellátási ügynökségen keresztül) a másik Fél területén lévő végső fogyasztónak történő szolgáltatásnyújtás céljából, amely megköveteli ezen személy ideiglenes jelenlétét; valamint

¹ Az egyes Felek által megkövetelt szakmai tapasztalatot a 10-E. melléklet (Szerződéses szolgáltatók és független szakemberek) határozza meg.

² Az egyes Felek által megkövetelt diploma vagy képesítés szintjét a 10-E. melléklet (Szerződéses szolgáltatók és független szakemberek) határozza meg. Ha a diplomát vagy képesítést nem azon Fél területén szerezték meg, ahol a szolgáltatásnyújtás történik, ez a Fél értékelheti, hogy az ilyen diploma vagy képesítés egyenértékű-e a területén előírt egyetemi diplomával vagy képesítéssel.

³ A szolgáltatási szerződésnek meg kell felelnie azon Fél joga követelményeinek, ahol az említett szolgáltatási szerződést végrehajtják.

- (iii) a belépésre és az ideiglenes tartózkodásra irányuló kérelme időpontjában legalább hatéves szakmai tapasztalattal rendelkezik a szerződés tárgyát képező tevékenység terén, továbbá egyetemi diplomával vagy azzal egyenértékű szintű tudást igazoló képesítéssel¹ és az adott tevékenységnek a másik Fél területén való gyakorlásához jogilag előírt szakmai képesítéssel rendelkezik;
- (d) „vállalaton belül áthelyezett személy”: olyan természetes személy, aki/akit:
 - (i) valamely Fél jogi személyének alkalmazásában állt, vagy ilyen személy partnere volt a másik Fél területére való belépésre és ideiglenes tartózkodásra irányuló kérelmének időpontját közvetlenül megelőző legalább egy éven keresztül²;
 - (ii) a belépésre és ideiglenes tartózkodásra irányuló kérelme benyújtásakor a másik Fél területén kívül tartózkodik;
 - (iii) ideiglenesen áthelyeznek a másik Fél területén lévő olyan jogi személy vállalkozásához, amely ugyanannak a csoportnak a tagja, mint az a jogi személy, ahonnan az áthelyezés történik, ideértve annak képviselői irodáját, leányvállalatát, fióktelepét vagy anyavállalatát is; valamint
 - (iv) az alábbi kategóriák egyikébe sorolható:
 - (A) vezető beosztású személy vagy vállalatvezető; vagy

¹ Ha a diplomát vagy képesítést nem azon Fél területén szerezték meg, ahol a szolgáltatásnyújtás történik, ez a Fél értékelheti, hogy az ilyen diploma vagy képesítés egyenértékű-e a területén előírt egyetemi diplomával vagy képesítéssel.

² Az egyértelműség érdekében: a vezető beosztású személyektől és a szakértőktől megkövetelhető annak bizonyítása, hogy rendelkeznek az annál a jogi személlyel szükséges szakmai képesítéssel és tapasztalattal, ahova áthelyezik őket.

(B) szakértő;

- (e) „vezető beosztású személy” vagy „vállalatvezető”: olyan, vezető beosztásban dolgozó természetes személy, aki elsősorban a másik Fél területén irányítja a vállalkozásnak vagy a vállalkozás jelentős részének vezetését, és aki felett az általános felügyeletet vagy irányítást elsődlegesen a vállalkozás magasabb szintű vállalatvezetői vagy igazgatóságának tagjai, a részvényesei vagy az ezekkel egyenrangú személyek gyakorolják, továbbá akinek feladatkörébe tartoznak a következők:
- (i) a vállalkozás vagy egy részlegének vagy alegységének igazgatása; felügyeleti, szakmai vagy igazgatási feladatokat ellátó más alkalmazottak munkájának a felügyeletét és ellenőrzését
 - (ii) felügyeleti, szakmai vagy igazgatási feladatokat ellátó más alkalmazottak munkájának a felügyelete és ellenőrzése. Ez nem foglalja magában az első vonalbeli felügyelőt (kivéve, ha a felügyelt munkavállalók szakemberek), továbbá nem foglalja magában azt a munkavállalót sem, aki elsősorban a szolgáltatás nyújtásához vagy a valamely befektetés működtetéséhez szükséges feladatokat látja el; valamint
 - (iii) a felvételre, elbocsátásra vagy a személyzettel kapcsolatos egyéb intézkedésekre való javaslattevés; valamint
- (f) „szakértő”: olyan természetes személy, aki a vállalkozás tevékenységi területei, technikai vagy irányítása szempontjából lényeges, a műszaki szakértelem magas szintjének megfelelő szaktudással rendelkezik, amit nemcsak a vállalkozásra jellemző ismeretek figyelembevételével kell értékelni, hanem annak figyelembevételével is, hogy az adott személy rendelkezik-e magas szintű képzettséggel, beleértve a különleges műszaki ismereteket igénylő munka- vagy tevékenységtípus terén szerzett megfelelő szakmai tapasztalatot, többek között az esetleges akkreditált szakmában való tagságot is.

10.21. CIKK

Letelepedési céllal érkező üzleti látogatók és vállalaton belül áthelyezett személyek

1. A 10-C. mellékletben (Letelepedési céllal érkező üzleti látogatók, vállalaton belül áthelyezett személyek és rövid időszakra érkező üzleti látogatók) meghatározott vonatkozó feltételekre és képesítésekre is figyelemmel:
 - (a) a Felek lehetővé teszik:
 - (i) a letelepedés céljából érkező üzleti látogatók és a vállalaton belül áthelyezett személyek belépését és ideiglenes tartózkodását; valamint
 - (ii) a másik Fél vállalaton belül áthelyezett személyeinek foglalkoztatását a saját területükön;
 - (b) a Felek számbeli kvóták vagy a gazdasági szükségesség vizsgálata formájában sem teljes területük, sem valamely területi alegységük tekintetében nem tarthatnak fenn vagy fogadhatnak el korlátozásokat azon természetes személyek összlétszámára vonatkozóan, akik egy adott ágazatban letelepedési céllal érkező üzleti látogatóként beléphetnek, vagy akik egy beruházó vállalaton belül áthelyezett személyként foglalkoztatva lehetnek; valamint
 - (c) a Felek a másik Fél letelepedés céljából érkező üzleti látogatóinak és vállalaton belül áthelyezett személyeinek az azok üzleti tevékenységeit érintő intézkedések vonatkozásában olyan elbánást biztosítanak e személyeknek a területükön való ideiglenes tartózkodása ideje alatt, amely nem kevésbé kedvező, mint az az elbánás, amelyet hasonló helyzetekben saját természetes személyeik számára biztosítanak.

2. A vezető beosztású személyek vagy vállalatvezetők és szakértők tartózkodásának megengedett időtartama legfeljebb három év.
3. A letelepedés céljából érkező üzleti látogatók tartózkodásának megengedett időtartama az Unió esetében bármely hat hónapos időszakban legfeljebb 90 nap, Új-Zéland esetében pedig bármely 12 hónapos időszakban legfeljebb 90 nap.

10.22. CIKK

Rövid időszakra érkező üzleti látogatók

1. A 10-C. mellékletben (Letelepedési céllal érkező üzleti látogatók, vállalaton belül áthelyezett személyek és rövid időszakra érkező üzleti látogatók) meghatározott vonatkozó feltételekre és képesítésekre is figyelemmel a Felek engedélyezik a másik Fél rövid időszakra érkező üzleti látogatóinak belépését és ideiglenes tartózkodását a 10-C. mellékletben (Letelepedési céllal érkező üzleti látogatók, vállalaton belül áthelyezett személyek és rövid időszakra érkező üzleti látogatók) felsorolt tevékenységek végzése céljából, a következő feltételekkel:
 - (a) a rövid időszakra érkező üzleti látogatók nem vesznek részt áruik értékesítésében vagy a lakosság számára történő szolgáltatásnyújtásban;

- (b) a rövid időszakra érkező üzleti látogatók nem részesülnek díjazásban azon Fél területén elhelyezkedő gazdasági szereplőtől, ahol ideiglenesen tartózkodnak; valamint
- (c) a rövid időszakra érkező üzleti látogatók nem nyújtanak szolgáltatást olyan szerződés keretében, amely egy, az ideiglenes tartózkodás helye szerinti Fél területén nem letelepedett jogi személy és egy ilyen területen tartózkodó fogyasztó között jött létre, kivéve a 10-C. mellékletben (Letelepedési céllal érkező üzleti látogatók, vállalaton belül áthelyezett személyek és rövid időszakra érkező üzleti látogatók) meghatározott esetekben.

2. Ha a 10-C. melléklet (Letelepedési céllal érkező üzleti látogatók, vállalaton belül áthelyezett személyek és rövid időszakra érkező üzleti látogatók) másként nem rendelkezik, a Fél a gazdasági szükségesség vizsgálata vagy más hasonló célú előzetes jóváhagyási eljárás nélkül engedélyezi a rövid időszakra érkező üzleti látogatók belépését.

3. A tartózkodás megengedett időtartama bármely tizenkét hónapos időszakban legfeljebb 90 nap.

10.23. CIKK

Szerződéses szolgáltatók és független szakemberek

1. A 10-E. mellékletben (Szerződéses szolgáltatók és független szakemberek) felsorolt ágazatokban, alágazatokban és tevékenységekben, az ott meghatározott vonatkozó feltételekre és képesítésekre is figyelemmel:

- (a) mindegyik Fél engedélyezi a szerződéses szolgáltatóknak és független szakembereknek a területére való belépést és a területén való ideiglenes tartózkodást;

- (b) egyik Fél sem fogad el vagy tart fenn korlátozásokat – számszerűsített kvóták formájában vagy a gazdasági szükségesség vizsgálatának követelménye formájában, akár területi felosztás alapján, akár teljes területük alapján – a másik Fél azon szerződéses szolgáltatóinak és független szakembereinek teljes létszámára vonatkozóan, akik az ideiglenes belépésre az engedélyt megkapták; valamint
 - (c) a Felek a területükön történő szolgáltatásnyújtást érintő intézkedések tekintetében olyan elbánásban részesítik a másik Fél szerződéses szolgáltatóit és független szakembereit, amely nem kevésbé kedvező, mint az az elbánás, amelyet saját szolgáltatóik számára hasonló helyzetben biztosítanak.
2. Az egyértelműség érdekében: az e cikk alapján engedélyezett belépés csak a szerződés tárgyát képező szolgáltatásra vonatkozik, és nem jogosít fel a szolgáltatásnyújtás helye szerinti Fél szakmai címének használatára.
3. A tartózkodás megengedett időtartama mindösszesen legfeljebb 12 hónap, de legfeljebb a szerződés időtartama.

10.24. CIKK

Nem megfelelő intézkedések

1. A 10.21. cikk (Letelepedési céllal érkező üzleti látogatók és vállalaton belül áthelyezett személyek), b) és c) pontja, valamint a 10.23. cikk (Szerződéses szolgáltatók és független szakemberek) b) és c) pontja nem alkalmazandó a következőkre:

(a) bármely hatályos meglévő nem megfelelő intézkedés, amely a természetes személyek üzleti célú ideiglenes tartózkodását érinti, és amelyet a következő szinten tartanak fenn:

(i) az Unió esetében:

(A) az Unió, az Uniónak a 10-A. mellékletben (Meglévő intézkedések) található jegyzékében foglaltak szerint;

(B) valamely tagállam központi kormányzata, az Uniónak a 10-A. mellékletben (Meglévő intézkedések) található jegyzékében foglaltak szerint;

(C) valamely tagállam regionális önkormányzata, az Uniónak a 10-A. mellékletben (Meglévő intézkedések) található jegyzékében foglaltak szerint; vagy

(D) a C) pontban említettektől eltérő helyi önkormányzat; valamint

(ii) Új-Zéland esetében:

(A) a központi kormányzat, az Új-Zélandnak a 10-A. mellékletben (Meglévő intézkedések) található jegyzékében foglaltak szerint; vagy

(B) helyi önkormányzat;

(b) az a) pontban említett nem megfelelő meglévő intézkedés folytatása vagy azonnali megújítása; vagy

(c) az e cikk a) és b) pontjában említett bármely nem megfelelő meglévő intézkedés módosítása annyiban, amennyiben az nem csökkenti az ilyen intézkedésnek a 10.21. cikk (Letelepedési céllal érkező üzleti látogatók és vállalaton belül áthelyezett személyek) (1) bekezdése b) és c) pontjának, valamint a 10.23. cikk (Szerződéses szolgáltatók és független szakemberek) (1) bekezdése b) és c) pontjának való, közvetlenül a módosítás előtt fennálló megfelelőségét.

2. A 10.21. cikk (Letelepedési céllal érkező üzleti látogatók és vállalaton belül áthelyezett személyek és) (1) bekezdésének b) és c) pontja vagy a 10.23. cikk (Szerződéses szolgáltatók és független szakemberek) (1) bekezdésének b) és c) pontja nem alkalmazandó a Felek által elfogadott vagy fenntartott olyan intézkedésekre, amelyek a természetes személyek üzleti célú ideiglenes tartózkodását érintik az adott Fél által a 10-B. mellékletben (Jövőbeli intézkedések) szereplő jegyzékben meghatározott ágazatok, alágazatok vagy tevékenységek tekintetében.

10.25. CIKK

Átláthatóság

1. Mindegyik Fél nyilvánosan – lehetőleg egy honlapon való közzététel útján – hozzáférhetővé teszi a másik Fél természetes személyeinek a területére való belépését és a területén való ideiglenes tartózkodását befolyásoló, a 10.20. cikk (Hatály és fogalommeghatározások) (1) bekezdésében említett intézkedéseire vonatkozó információkat.
2. Az (1) bekezdésben említett információknak a természetes személyek belépésére és ideiglenes tartózkodására vonatkozó alábbi információkat kell tartalmazniuk (amennyiben ilyenek léteznek):
 - (a) beutazási feltételek;
 - (b) a beutazási feltételek teljesülésének ellenőrzéséhez szükséges dokumentáció tájékoztató jellegű felsorolása;
 - (c) indikatív feldolgozási idő;
 - (d) alkalmazandó díjak;
 - (e) fellebbezési eljárások; valamint
 - (f) a természetes személyek belépésére és ideiglenes tartózkodására vonatkozó általános hatályú jogszabályok.

E. SZAKASZ

SZABÁLYOZÁSI KERET

1. ALSZAKASZ

BELFÖLDI SZABÁLYOZÁS

10.26. CIKK

Hatály és fogalommeghatározások

1. Ez az alszakasz a Felek engedélyezési előírásokkal és eljárásokkal, képzettségi előírásokkal és eljárásokkal, valamint műszaki szabványokkal kapcsolatos azon intézkedéseire¹ alkalmazandó, amelyek a következőket érintik:

- (a) határokon átnyúló szolgáltatáskereskedelem;
- (b) letelepedés vagy működés; vagy
- (c) szolgáltatások nyújtása valamely Fél – a természetes személyeknek a 10.20. cikk (Hatály és fogalommeghatározások) (3) bekezdésében meghatározott – természetes személyének a másik Fél területén való jelenléte révén.

¹ Ami a műszaki szabványokkal kapcsolatos intézkedéseket illeti, ez az alszakasz csak a határokon átnyúló szolgáltatáskereskedelmet érintő intézkedésekre vonatkozik. A „műszaki szabványok” kifejezés nem foglalja magában a pénzügyi szolgáltatásokra vonatkozó szabályozás-technikai standardokat vagy végrehajtás-technikai standardokat.

2. Ez az alszakasz nem vonatkozik a valamely olyan intézkedés szerinti engedélyezési előírásokra és eljárásokra, képzettségi előírásokra és eljárásokra, valamint műszaki szabványokra, amely nem felel meg a 10.5. cikknek (Piacra jutás), a 10.6. cikknek (Nemzeti elbánás), a 10.14. cikknek (Piacra jutás) vagy a 10.16. cikknek (Nemzeti elbánás) és amelyre a 10.10. cikk (Nem megfelelő intézkedések) (1) vagy (2) bekezdése vagy a 10.18. cikk (Nem megfelelő intézkedések) (1) vagy (2) bekezdése hivatkozik.
3. Ezen alszakasz alkalmazása céljából a következő fogalommeghatározásokat kell alkalmazni:
- (a) „engedély”: az (1) bekezdés a), b) és c) pontjában említett bármely tevékenység végzésére vonatkozó engedély, amely egy olyan eljárás eredménye, amelynek egy természetes vagy jogi személynek alá kell vetnie magát az engedélyezési követelményeknek, képesítési követelményeknek vagy műszaki szabványoknak való megfelelés bizonyítása érdekében; valamint
- (b) „illetékes hatóság”: központi, regionális vagy helyi önkormányzat vagy hatóság, vagy a központi, regionális vagy helyi önkormányzatok vagy hatóságok által átruházott hatásköröket gyakorló nem kormányzati szerv, és amely jogosult határozatot hozni az engedélyről.

10.27. CIKK

A kérelmek benyújtása

Az egyes Felek – amennyire lehetséges – nem kötelezhetik a kérelmezőt arra, hogy minden egyes engedély iránti kérelem esetében egynél több illetékes hatósághoz forduljon. Ha az engedély iránti kérelem tárgyát képező tevékenység több illetékes hatóság joghatósága alá tartozik, több engedélykérelemre is szükség lehet.

10.28. CIKK

A kérelem időtartama

Amennyiben valamelyik Fél engedélykötelezettséget ír elő, biztosítania kell, hogy illetékes hatóságai – amennyire lehetséges – az év során bármikor lehetővé tegyék a kérelem benyújtását. Amennyiben az engedély kérelmezésére meghatározott időszak van meghatározva, a Fél biztosítja, hogy az illetékes hatóságok észszerű határidőt állapítsanak meg a kérelem benyújtására.

10.29. CIKK

Elektronikus kérelmek és a másolatok elfogadása

Amennyiben valamelyik Fél engedélykötelezettséget ír elő, biztosítania kell, hogy illetékes hatóságai:

- (a) törekednek az elektronikus formátumú kérelmek elfogadására; valamint
- (b) az eredeti dokumentumok helyett elfogadják a Fél jogával összhangban hitelesített dokumentumok másolatait, kivéve, ha az illetékes hatóságok az engedélyezési eljárás integritásának védelme érdekében eredeti dokumentumokat kérnek.

A kérelmek feldolgozása

1. Amennyiben valamelyik Fél engedélykötelezettséget ír elő, biztosítania kell, hogy illetékes hatóságai:

- (a) a lehetőségekhez mérten adjanak meg indikatív időkeretet a kérelmek feldolgozására;
- (b) a kérelmező kérésére indokolatlan késedelem nélkül tájékoztatást adjanak a kérelem állásáról;
- (c) a lehetőségekhez mérten indokolatlan késedelem nélkül megbizonyosodjanak a kérelemnek a Fél jogszabályai és egyéb rendelkezései szerinti feldolgozását lehetővé tevő hiánytalanságáról;
- (d) amennyiben úgy ítélik meg, hogy a kérelem a Fél jogszabályai és egyéb rendelkezései szerinti feldolgozás céljából hiánytalan¹, a kérelem benyújtását követő észszerű időn belül biztosítsák, hogy:
 - (i) a kérelem feldolgozása befejeződjék; valamint

¹ Az illetékes hatóságok előírhatják, hogy valamennyi információt meghatározott formátumban kell benyújtani annak érdekében, hogy azokat „feldolgozás céljából hiánytalannak” lehessen tekinteni.

- (ii) a kérelmező a kérelemre vonatkozó határozatról tájékoztatást kapjon¹, lehetőség szerint írásban²;
- (e) amennyiben úgy ítélik meg, hogy a kérelem a Fél jogszabályai és egyéb rendelkezései szerinti feldolgozás céljából hiányos, a kérelem hiányosságának az érintett illetékes hatóság általi megállapításától számított észszerű időn belül és a lehetőségekhez mérten:
 - (i) tájékoztassák a kérelmezőt arról, hogy a kérelem hiányos;
 - (ii) a kérelmező kérésére határozzák meg azokat a további információkat, amelyek a kérelem kiegészítéséhez szükségesek, vagy adjanak iránymutatást arra vonatkozóan, hogy a kérelmet miért tekintik hiányosnak; valamint
 - (iii) biztosítsanak lehetőséget a kérelmezőnek arra, hogy a kérelem kiegészítéséhez szükséges további információkat benyújtsa³;

ha azonban az i–iii. pontban említett lépések nem kivitelezhetők, és a kérelmet annak hiányossága okán elutasítják, gondoskodjanak arról, hogy a kérelmező észszerű időn belül tájékoztatást kapjon; valamint

¹ Az illetékes hatóságok ezt a követelményt azáltal is teljesíthetik, hogy a kérelmezőt előzetesen írásban – többek között közzétett intézkedés révén – tájékoztatják arról, hogy a kérelem benyújtásának időpontjától számított meghatározott idő elteltével a válaszadás elmulasztása a kérelem elfogadását jelenti.

² Az egyértelműség érdekében: az „írásban” kifejezés az elektronikus formátumot is magában foglalja.

³ Ez a lehetőség nem követeli meg az illetékes hatóságtól a határidők meghosszabbítását.

(f) amennyiben a kérelmet saját kezdeményezésükre vagy a kérelmező kérésére elutasítják, tájékoztassák a kérelmezőt az elutasítás okairól és a határozat elleni fellebbezés határidejéről, valamint adott esetben a kérelem újbóli benyújtására vonatkozó eljárásokról. A kérelmező nem akadályozható meg abban, hogy kizárólag egy korábban elutasított kérelem alapján újabb kérelmet nyújtson be.

2. Mindegyik Fél biztosítja, hogy illetékes hatóságai megadják az engedélyt, amint megfelelő vizsgálat alapján megállapítást nyer, hogy a kérelmező megfelel az engedély megszerzéséhez szükséges feltételeknek.

3. Mindegyik Fél biztosítja, hogy illetékes hatóságai gondoskodnak arról, hogy az engedély – megadása után – indokolatlan késedelem nélkül hatályba lépjen, az alkalmazandó feltételekre is figyelemmel.

10.31. CIKK

Díjak

1. A pénzügyi szolgáltatásoktól eltérő és a jelen alszakasz hatálya alá tartozó valamennyi gazdasági tevékenység esetében az egyes Felek biztosítják, hogy az illetékes hatóságaik által felszámított engedélyezési díjak¹ észszerűek és átláthatóak legyenek, és önmagukban ne korlátozzák az érintett szolgáltatás nyújtását vagy bármely más gazdasági tevékenység folytatását.

¹ Az engedélyezési díjak nem foglalják magukban a természetes erőforrások használatáért, az árverésért, pályáztatásért és a koncessziók vagy az egyetemes szolgáltatásnyújtáshoz való kötelező hozzájárulások egyéb megkülönböztetésmentes odaítélésért fizetendő összegeket.

2. A pénzügyi szolgáltatások tekintetében a Felek biztosítják, hogy illetékes hatóságaik az általuk felszámított engedélyezési díjak tekintetében a kérelmezők rendelkezésére bocsássák a díjtáblázatot vagy a díjösszegek meghatározásának módjára vonatkozó információkat, és ne használják fel a díjakat a Felek kötelezettségvállalásainak vagy kötelezettségeinek megkerülésére.

10.32. CIKK

A képesítések értékelése

Ha valamely Fél vizsgát ír elő az engedélyezéshez, biztosítania kell, hogy illetékes hatóságai észszerűen gyakori időközönként ütemezzék ezt a vizsgát, és észszerű időt biztosítsanak a kérelmezők számára, hogy kérelmezhessék a vizsga letételét. A lehetőségekhez mérten mindegyik Fél mérlegeli az ilyen vizsgák elvégzésére irányuló elektronikus formátumú kérelmek elfogadását, továbbá az elektronikus eszközök használatát a vizsgaeljárások egyéb vonatkozásaiban.

10.33. CIKK

Objektivitás, pártatlanság és függetlenség

Ha valamelyik Fél az engedélyezéssel kapcsolatban intézkedéseket fogad el vagy tart fenn, biztosítja, hogy illetékes hatóságai a kérelmeket feldolgozzák, valamint határozataik meghozatala és végrehajtása során objektíven és pártatlanul, az engedélyköteles gazdasági tevékenységet végző személyektől függetlenül járjanak el.

Közzététel és rendelkezésre álló információk

Amennyiben valamelyik Fél engedélykötelezettséget ír elő, a szóban forgó Fél haladéktalanul közzéteszi¹ azokat az információkat, amelyekre a szolgáltatóknak – beleértve a szolgáltatást nyújtani kívánókat is –, valamint az engedélyhez kötött gazdasági tevékenységet végző vagy végezni kívánó személyeknek szükségük van az ilyen engedély megszerzéséhez, fenntartásához, módosításához és megújításához szükséges követelményeknek és eljárásoknak való megfeleléshez. Ezek az információk – ha vannak ilyenek – a következőket tartalmazzák:

- (a) követelmények és eljárások;
- (b) az érintett illetékes hatóságok kapcsolattartási adatai;
- (c) engedélyezési díjak;
- (d) alkalmazandó műszaki előírások;
- (e) a kérelmekkel kapcsolatos határozatokra vonatkozó fellebbezési vagy felülvizsgálati eljárások;
- (f) az engedélyekre vagy a képesítésekre vonatkozó feltételek betartásának ellenőrzésére vagy érvényesítésére szolgáló eljárások;

¹ Ezen alszakasz alkalmazásában a „közzétesz” kifejezés hivatalos kiadványban, például hivatalos közlönyben vagy hivatalos weboldalon való megjelentetést jelent. Ajánlott, hogy a Felek az elektronikus kiadványokat egyetlen portálon tegyék közzé.

- (g) a nyilvánosság bevonásának lehetőségei, például meghallgatások vagy észrevételek révén; valamint
- (h) a kérelmek feldolgozására vonatkozó indikatív időkeretek.

10.35. CIKK

Műszaki szabványok

A Felek ösztönzik illetékes hatóságait, hogy a műszaki szabványok elfogadása esetében nyílt és átlátható eljárások keretében kidolgozott műszaki szabványokat fogadjanak el, továbbá ösztönzik a műszaki szabványok kidolgozására kijelölt személyeket vagy szervezeteket, többek között az érintett nemzetközi szervezeteket, hogy a műszaki szabványok kidolgozása során nyílt és átlátható eljárásokat alkalmazzanak.

10.36. CIKK

Az intézkedések kidolgozása

Ha valamelyik Fél az engedélyezéssel kapcsolatban intézkedést fogad el vagy tart fenn, biztosítja a következőket:

- (a) az ilyen intézkedések egyértelmű, objektív és átlátható kritériumokon¹ alapulnak;

¹ Ezek a kritériumok magukban foglalhatják egyebek mellett a szolgáltatás nyújtására vagy más gazdasági tevékenység végzésére való felkészültség és képesség vizsgálatát, beleértve annak a valamely Fél szabályozási jellegű, például egészségügyi vagy környezetvédelmi követelményeivel összhangban történő elvégzését is. Az illetékes hatóságok értékelhetik az egyes kritériumok súlyát.

- (b) az eljárások pártatlanok, könnyen hozzáférhetőek minden kérelmező számára, és alkalmasak annak bizonyítására, hogy megfelelnek-e a követelményeknek, amennyiben léteznek ilyenek; valamint
- (c) az eljárások önmagukban nem akadályozzák indokolatlanul a követelmények teljesítését.

10.37. CIKK

Korlátozott számú engedély

Ha a kiadható engedélyek száma valamely tevékenység esetében a rendelkezésre álló természeti erőforrások vagy a technikai lehetőségek szűkössége miatt korlátozott, a Fél – jogszabályaival és egyéb rendelkezéseivel összhangban – a lehetséges kérelmezőkre olyan kiválasztási eljárást alkalmaz, amely teljes mértékben biztosítja a pártatlanságot, az objektivitást és az átláthatóságot, ideértve különösen az eljárás megindításával, lefolytatásával és befejezésével kapcsolatos megfelelő nyilvánosságot is. A kiválasztási eljárás szabályainak meghatározásakor a Felek figyelembe vehetik a jogszerű szakpolitikai célkitűzéseket, beleértve az egészséggel, a biztonsággal, a környezetvédelemmel és a kulturális örökség megőrzésével kapcsolatos megfontolásokat.

10.38. CIKK

Az igazgatási határozatok felülvizsgálati eljárásai

A Felek olyan bírósági, választottbírósági vagy közigazgatási bíróságokat vagy eljárásokat tartanak fenn, amelyek a másik Fél érintett beruházójának vagy szolgáltatójának kérésére biztosítják a letelepedést, a működést, a szolgáltatások határokon átnyúló kereskedelmét vagy az egyik Fél természetes személyének a másik Fél területén való jelenléte révén történő szolgáltatásnyújtást érintő közigazgatási határozatok azonnali felülvizsgálatát és indokolt esetben a megfelelő jogorvoslatot. Amennyiben ezek az eljárások nem függetlenek az adott közigazgatási határozatot hozó hatóságtól, a Feleknek gondoskodniuk kell arról, hogy az eljárás tárgyilagos és elfogulatlan felülvizsgálatot ír elő.

2. ALSZAKASZ

ÁLTALÁNOSAN ALKALMAZANDÓ RENDELKEZÉSEK

10.39. CIKK

Szakmai képesítések kölcsönös elismerése

1. E cikk alkalmazásában a „szakmai képesítés” kifejezés az előírt képesítést, a szakmai tapasztalatot, a szakmai nyilvántartásba vételt vagy a szakmai alkalmasság egyéb igazolását jelenti.

2. E cikk rendelkezései nem akadályozzák meg a Feleket abban, hogy a természetes személyektől megköveteljék a szolgáltatás nyújtásának helye szerinti területen az érintett tevékenységi ágazat tekintetében előírt szükséges szakmai képesítések meglétét.

3. Adott esetben a Felek ösztönzik megfelelő szakértőik, szabályozó hatóságaik és ipari szerveik közötti párbeszéd kialakítását annak érdekében, hogy megosszák egymással szakmai képesítéseiket, nyilvántartásba vételi követelményeiket és folyamataikat, és elősegítsék azok megértését, valamint hogy együttműködjenek a szakmai képesítések kölcsönös elismerésének elérése érdekében.

4. A Felek ösztönzik területükön az érintett szakmai testületeket vagy hatóságokat, hogy dolgozzanak ki és nyújtsanak be közös ajánlást a szakmai képesítések kölcsönös elismeréséről a beruházásokkal, szolgáltatásokkal, digitális kereskedelemmel, közbeszerzésekkel és szellemi tulajdonnal (a földrajzi árujelzőket is beleértve) foglalkozó, a 24.4. cikk (Szakbizottságok) alapján létrehozott bizottságnak. Az említett közös ajánlást megfelelő bizonyítékokkal kell alátámasztani az alábbi területeken:

- (a) a szakmai képesítések kölcsönös elismerésére vonatkozó tervezett eszköz (a továbbiakban: kölcsönös elismerési eszköz) gazdasági értéke; valamint
- (b) az érintett rendszerek kompatibilitása, azaz az egyes Felek által alkalmazott engedélyezési, működési és tanúsítási kritériumok egymással való összeegyeztethetőségének mértéke.

5. A (4) bekezdésben említett közös ajánlás kézhezvételét követően a beruházásokkal, szolgáltatásokkal, digitális kereskedelemmel, közbeszerzésekkel és szellemi tulajdonnal (a földrajzi árujelzőket is beleértve) foglalkozó bizottság észszerű időn belül felülvizsgálja, hogy az említett közös ajánlás összhangban áll-e e fejezettel. E felülvizsgálatot követően a beruházásokkal, szolgáltatásokkal, digitális kereskedelemmel, közbeszerzésekkel és szellemi tulajdonnal (a földrajzi árujelzőket is beleértve) foglalkozó bizottság kidolgozhat egy kölcsönös elismerési eszközt¹, amelyet a Kereskedelmi Bizottság határozattal fogadhat el e megállapodás mellékleteként.

3. ALSZAKASZ

KÉZBESÍTÉSI SZOLGÁLTATÁSOK

10.40. CIKK

Hatály és fogalommeghatározások

1. Ez az alszakasz a kézbesítési szolgáltatások nyújtására vonatkozó szabályozási keret elveit határozza meg, és a valamely Fél által a kézbesítési szolgáltatással összefüggő kereskedelmet érintő intézkedésekre alkalmazandó.

¹ Az egyértelműség érdekében: ezek a kölcsönös elismerési eszközök nem eredményezhetik a szakmai képesítések automatikus elismerését, hanem csupán – a Felek kölcsönös érdekében – azon feltételek meghatározására szorítkozhatnak, amelyek mellett az illetékes hatóságok megadják az elismerést.

2. Ezen alszakasz alkalmazása céljából a következő fogalommeghatározásokat kell alkalmazni:
- (a) „kézbesítési szolgáltatások”: postai szolgáltatások, futárpostai szolgáltatások, expressz kézbesítési szolgáltatások vagy expressz postai szolgáltatások, amelyek magukban foglalják a postai küldemények gyűjtését, feldolgozását, szállítását és kézbesítését;
 - (b) „expressz kézbesítési szolgáltatások”: postai küldemények gyorsított és megbízható gyűjtése, feldolgozása, szállítása és kézbesítése, amely tartalmazhat hozzáadott értéket képviselő elemeket, például származási helyről történő gyűjtést, címzettnek történő személyes kézbesítést, nyomon követést, a rendeltetési hely és a címzett megváltoztatásának lehetőségét a küldeménytovábbítás során vagy az átvétel visszaigazolását;
 - (c) „expressz postai szolgáltatások”: az Egyetemes Postaegyesület (Universal Postal Union) keretében kijelölt postai szolgáltatók önkéntes szövetségén, az Express Mail Service Cooperative-en (EMS) keresztül nyújtott nemzetközi expressz kézbesítési szolgáltatások;
 - (d) „engedély”: olyan engedély, amelyet az egyik Fél szabályozó hatósága megkövetelhet egy adott szolgáltatótól annak érdekében, hogy az adott szolgáltató postai és futárpostai szolgáltatásokat kínálhasson;
 - (e) „postai küldemény”: legfeljebb 31,5 kg-os megcímezett küldemény abban a végleges formában, amelyben azt bármely típusú – akár állami, akár magán – kézbesítési szolgáltató szállítja, beleértve az olyan küldeményeket is, mint a levél, a csomag, a hírlap vagy a katalógus;
 - (f) „postai monopólium”: meghatározott kézbesítési szolgáltatások nyújtására vonatkozó kizárólagos jog valamely Fél területén vagy annak egy alegységén belül, valamely jogszabálynak megfelelően; valamint

- (g) „egyetemes szolgáltatás”: meghatározott minőségű kézbesítési szolgáltatás folyamatos nyújtása a Fél területének minden pontján vagy annak egy alegységén belül, valamennyi felhasználó számára megfizethető áron.

10.41. CIKK

Egyetemes szolgáltatás

1. A Feleknek jogukban áll meghatározni, hogy milyen egyetemes szolgáltatási kötelezettséget kívánnak fenntartani, és jogukban áll dönteni az ilyen kötelezettség hatályáról és végrehajtásáról. Mindegyik Fél minden egyetemes szolgáltatási kötelezettséget átlátható, megkülönböztetésmentes és semleges módon teljesít az említett egyetemes szolgáltatási kötelezettség hatálya alá tartozó valamennyi szolgáltató tekintetében.
2. Amennyiben valamely Fél előírja, hogy a bejövő expressz postai szolgáltatásokat egyetemes szolgáltatásként kell nyújtani, nem részesítheti kedvezményes elbánásban az említett expressz postai szolgáltatást más nemzetközi expressz kézbesítési szolgáltatásokkal szemben.

10.42. CIKK

Egyetemes szolgáltatásfinanszírozás

Egyik Fél sem vethet ki díjakat vagy egyéb terheket a nem egyetemes kézbesítési szolgáltatásokra az egyetemes szolgáltatás nyújtásának finanszírozása céljából¹.

¹ Ez a cikk nem vonatkozik az általánosan alkalmazandó adóintézkedésekre vagy adminisztratív díjakra.

10.43. CIKK

A piactorzító gyakorlatok megelőzése

A Felek biztosítják, hogy az egyetemes szolgáltatási kötelezettség vagy postai monopólium hatálya alá tartozó kézbesítési szolgáltatók nem követnek piactorzító gyakorlatot, ideértve egyebek mellett a következőket:

- (a) az egyetemes szolgáltatási kötelezettség hatálya alá tartozó szolgáltatás nyújtásából vagy a monopóliumból származó bevétel expressz kézbesítési szolgáltatás vagy egyetemes szolgáltatási kötelezettség hatálya alá nem tartozó kézbesítési szolgáltatás nyújtásának keresztámogatására történő felhasználása; vagy
- (b) indokolatlan különbségtétel az ügyfelek között az egyetemes szolgáltatási kötelezettség vagy postai monopólium hatálya alá tartozó szolgáltatás nyújtásának díjai vagy egyéb feltételei tekintetében.

10.44. CIKK

Engedélyek

1. Ha valamely Fél a kézbesítési szolgáltatások nyújtásához engedélyt kér, akkor nyilvánosan hozzáférhetővé teszi a következőket:

- (a) valamennyi engedélyezési követelmény és az az elfogadható időtartam, amely általában szükséges az engedély iránti kérelmekre vonatkozó határozatok meghozatalához; valamint

(b) az engedélyezés feltételei.

2. Mindegyik Fél biztosítja, hogy az engedélyezési eljárások, kötelezettségek és követelmények átláthatók és megkülönböztetésmentesek, továbbá objektív kritériumokon alapulnak.

3. Mindegyik Fél biztosítja, hogy amennyiben az illetékes hatóság elutasítja az engedély iránti kérelmet, a kérelmezőt az illetékes hatóság írásban tájékoztatja az elutasítás okairól. Mindegyik Fél fellebbezési eljárást hoz létre egy független szerven keresztül, amely olyan kérelmezők számára áll rendelkezésre, akiknek az engedély iránti kérelmét elutasították. Ilyen szerv lehet bíróság.

10.45. CIKK

A szabályozó szerv függetlensége

1. A Felek létrehoznak vagy fenntartanak egy szabályozó szervet, amely jogilag elkülönül és funkcionálisan független minden kézbesítési szolgáltatótól. Amennyiben valamely Félnek tulajdonában van vagy ellenőrzése alatt áll kézbesítési szolgáltatásokat nyújtó szolgáltató, az érintett Fél gondoskodik arról, hogy a szabályozó funkció a tulajdonlással, illetve ellenőrzéssel összefüggő tevékenységektől szerkezetileg ténylegesen elkülönüljön.

2. A Felek biztosítják, hogy a szabályozó szerv átlátható módon és kellő időben látja el feladatait, megfelelő pénzügyi és emberi erőforrásokkal rendelkezik a rábízott feladatok végrehajtásához, és hogy határozatai pártatlanok valamennyi piaci szereplővel szemben.

4. ALSZAKASZ

TÁVKÖZLÉSI SZOLGÁLTATÁSOK

10.46. CIKK

Hatály

1. Ez az alszakasz a távközlési hálózatok és szolgáltatások nyújtására vonatkozó szabályozási keret elveit határozza meg, és az egyik Fél által a távközlési szolgáltatásokkal összefüggő kereskedelmet érintő intézkedésekre alkalmazandó.
2. Ez az alszakasz nem alkalmazandó a következőket érintő intézkedésekre:
 - (a) a Felek jogszabályaiban és rendelkezéseiben meghatározott műsorszolgáltatás; valamint
 - (b) a távközlési hálózatok és szolgáltatások segítségével továbbított tartalmak szolgáltatása, vagy az ezek feletti szerkesztői ellenőrzés gyakorlása.
3. A (2) bekezdés a) pontja ellenére a műsorszolgáltatást nyújtó szolgáltatókat nyilvános távközlési szolgáltatóknak, az említett műsorszolgáltatást nyújtó szolgáltatók hálózatait pedig nyilvános távközlési hálózatoknak tekintik, amennyiben és amilyen mértékben az említett nyilvános távközlési hálózatokat nyilvános távközlési szolgáltatások nyújtására is használják.

4. Ezen alszakasz egyetlen rendelkezése sem értelmezendő úgy, hogy előírja valamely Fél számára a következőket:

- (a) az e megállapodásban említett távközlési hálózatoktól és szolgáltatásoktól eltérő hálózatok vagy szolgáltatások létrehozásának, kiépítésének, beszerzésének, bérlésének, működtetésének vagy szolgáltatások nyújtásának engedélyezése a másik Fél szolgáltatója számára; vagy
- (b) a lakosság számára általánosságban nem kínált távközlési hálózatok, illetve szolgáltatások létrehozása, kiépítése, beszerzése, bérlése, működtetése vagy szolgáltatások nyújtása, illetőleg egy, a joghatósága alatt álló szolgáltatónak erre való kötelezése.

10.47. CIKK

Fogalommeghatározások

Ezen alszakasz alkalmazása céljából a következő fogalommeghatározásokat kell alkalmazni:

- (a) „kapcsolódó létesítmények”: távközlési hálózathoz vagy távközlési szolgáltatáshoz kapcsolódó szolgáltatások, fizikai infrastruktúra és egyéb létesítmények, amelyek lehetővé teszik vagy támogatják az említett hálózaton vagy az említett szolgáltatáson keresztül történő szolgáltatásnyújtást, vagy erre alkalmasak;
- (b) „alapvető létesítmények”: nyilvános távközlési hálózatok és távközlési szolgáltatások létesítményei, amelyek/amelyeket:
 - (i) kizárólagosan vagy főként egyetlen vagy korlátozott számú szolgáltató biztosít; valamint

- (ii) gazdaságilag vagy műszakilag szolgáltatásnyújtás céljából nem helyettesíthetők;
- (c) „összekapcsolás”: a távközlési hálózatok vagy távközlési szolgáltatások ugyanazon vagy különböző szolgáltatói által használt nyilvános távközlési hálózatok összekapcsolása annak érdekében, hogy az egyik szolgáltató felhasználói számára lehetővé tegyék az ugyanazon szolgáltató vagy egy másik szolgáltató felhasználóival való kommunikációt, vagy a másik szolgáltató által nyújtott szolgáltatásokhoz való hozzáférést. Ezeket a szolgáltatásokat az érintett szolgáltatók valamelyike vagy más, a hálózathoz hozzáférő szolgáltató nyújthatja;
- (d) „bérelt vonali szolgáltatás”: olyan távközlési szolgáltatások vagy létesítmények, beleértve a virtuális jellegűeket is, amelyek kapacitást különítenek el a felhasználó számára két vagy több kijelölt pont közötti célzott használatra vagy rendelkezésre állásra;
- (e) „vezető szolgáltató”: távközlési hálózatokat szolgáltató vagy távközlési szolgáltatásokat nyújtó olyan szolgáltató, amely képes lényegesen befolyásolni a részvételi feltételeket (tekintettel az árra és a szolgáltatásnyújtásra) a távközlési hálózatok vagy távközlési szolgáltatások érintett piacán az alapvető létesítmények feletti ellenőrzés vagy az ilyen piacon elfoglalt pozíciója miatt;
- (f) „hálózati elem”: távközlési szolgáltatás nyújtásához használt létesítmény vagy berendezés, beleértve az ilyen létesítmény vagy berendezés által biztosított jellemzőket, funkciókat és képességeket;
- (g) „számhordozhatóság”: a korábbi telefonszámukat megőrizni kívánó előfizetők azon képessége, hogy a minőség, a megbízhatóság vagy a kényelem csökkenése nélkül változatlanul megtarthassák telefonszámukat – vezetékes telefonvonal esetében ugyanazon a helyen –, ha az ugyanazon kategóriába tartozó nyilvános távközlési szolgáltatók között váltanak;

- (h) „nyilvános távközlési hálózat”: olyan távközlési hálózat, amelyet teljes egészében vagy nagyrészt nyilvános távközlési szolgáltatások nyújtására használnak hálózati végpontok között;
- (i) „nyilvános távközlési szolgáltatás”: minden olyan távközlési szolgáltatás, amelyet általában a nyilvánosság számára kínálnak;
- (j) „előfizető”: az a természetes vagy jogi személy, aki vagy amely szerződő fele egy nyilvános távközlési szolgáltatóval nyilvános távközlési szolgáltatások nyújtására kötött szerződésnek;
- (k) „távközlés”: jelek elektromágneses eszközökkel történő továbbításából és vételéből álló szolgáltatás;
- (l) „távközlési hálózat”: olyan átviteli rendszer, adott esetben kapcsoló vagy útválasztó eszköz, illetve egyéb erőforrás – ideértve a nem aktív hálózati elemeket is –, amely lehetővé teszi a jelek vezetéken, rádióhullámon, optikai vagy egyéb elektromágneses úton történő továbbítását és vételét;
- (m) „távközlési szabályozó hatóság”: a Fél által az e szakasz hatálya alá tartozó távközlési hálózatok és távközlési szolgáltatások szabályozásával megbízott szerv vagy szervek;
- (n) „távközlési szolgáltatás”: olyan szolgáltatás, amely teljes egészében vagy nagyrészt jelek – beleértve a műsorterjesztésre használt jeleket is – távközlési hálózatokon keresztül történő továbbításából és vételéből áll, de nem olyan szolgáltatás, amely távközlési hálózatokon és távközlési szolgáltatásokon keresztül továbbított tartalmakat nyújt, vagy azok felett szerkesztői ellenőrzést gyakorol;

- (o) „egyetemes szolgáltatás”: meghatározott minőségű szolgáltatások minimális halmaza, amelyet valamely Fél területén vagy valamely Fél alegységében, megfizethető áron valamennyi felhasználó vagy egy bizonyos felhasználói kör rendelkezésére kell bocsátani, a földrajzi elhelyezkedéstől függetlenül; valamint
- (p) „felhasználó”: nyilvános távközlési szolgáltatást igénybe vevő személy.

10.48. CIKK

A szabályozás megközelítési módjai

1. A Felek elismerik a versenyképes piacok értékét, hogy széles körű választási lehetőséget biztosítsanak a távközlési szolgáltatások nyújtása terén és előmozdítsák a fogyasztók jólétét, valamint azt, hogy hatékony és fenntartható verseny esetén esetlegesen nincs szükség gazdasági szabályozásra. Ennek megfelelően a Felek elismerik, hogy a szabályozási igények és megközelítések piaconként eltérőek, és hogy a Felek meghatározhatják az ezen alszakasz szerinti kötelezettségeik végrehajtásának módját.
2. E tekintetben a Felek elismerik, hogy valamely Fél:
 - (a) közvetlen szabályozásban vehet részt vagy olyan kérdést megelőzően, amelyről a Fél úgy véli, hogy felmerülhet, vagy annak érdekében, hogy megoldjon egy, a piacon már felmerült problémát;
 - (b) a piaci erők szerepére támaszkodhat, különös tekintettel azokra a piaci szegmensekre, amelyek versenyképesek vagy alacsony belépési korlátokkal rendelkeznek, mint például az olyan távközlési szolgáltatók által nyújtott szolgáltatások, amelyek nem rendelkeznek saját hálózati létesítményekkel; vagy

- (c) olyan piacszerkezeti szabályokra támaszkodhat, amelyek korlátozzák egyes saját hálózati létesítményekkel rendelkező távközlési szolgáltatók tevékenységét, például azáltal, hogy előírják a nagykereskedelmi szolgáltatások megkülönböztetésmentes nyújtását vagy tiltják a kiskereskedelmi piacon való részvételt annak érdekében, hogy a versenypiac résztvevőivel azonos piaci magatartást biztosítsanak.

3. Az egyértelműség érdekében: az a Fél, amely e cikk (2) bekezdésének b) pontjával összhangban tartózkodik a szabályozástól, továbbra is az ezen alszakasz szerinti kötelezettségek hatálya alá tartozik. E cikk egyetlen rendelkezése sem akadályozza meg a Feleket abban, hogy a távközlési szolgáltatásokat szabályozzák.

10.49. CIKK

Távközlési szabályozó hatóság

1. A Felek távközlési szabályozó hatóságot hoznak létre vagy tartanak fenn, amely:
 - (a) jogilag elkülönül és funkcionálisan független a távközlési szolgáltatásokat nyújtó, a távközlési hálózatokat vagy távközlési berendezéseket szolgáltató szolgáltatóktól;
 - (b) olyan eljárásokat alkalmaz és olyan határozatokat hoz, amelyek valamennyi piaci szereplő tekintetében pártatlanok;

- (c) a 10.51. cikkben (Összekapcsolás), a 10.52. cikkben (Hozzáférés és felhasználás), a 10.53. cikkben (Távközléssel kapcsolatos viták rendezése), a 10.55. cikkben (A vezető szolgáltatókkal való összekapcsolás) és a 10.56. cikkben (Hozzáférés a vezető szolgáltatók alapvető létesítményeihez) meghatározott kötelezettségek érvényesítésére irányuló, jogszabályban előírt feladatainak teljesítése során független módon jár el, és nem kér és nem fogad el utasítást más szervtől;
 - (d) kellő felhatalmazással rendelkezik a c) pontban említett feladatok elvégzésére;
 - (e) hatáskörrel rendelkezik annak biztosítására, hogy a távközlési hálózatok vagy távközlési szolgáltatások szolgáltatói kérésre haladéktalanul átadják számára az összes olyan információt¹ (beleértve a pénzügyi információkat is), amely a c) pontban említett feladatok elvégzéséhez szükséges; valamint
 - (f) hatásköreit átlátható módon és időben gyakorolja.
2. A Felek biztosítják, hogy a távközlési szabályozó hatóság által vállalt feladatokat könnyen hozzáférhető és egyértelmű formában hozzák nyilvánosságra, különösen abban az esetben, ha e feladatokat egynél több szervre ruházzák.
3. Amennyiben valamely Fél távközlési hálózatokat vagy távközlési szolgáltatásokat nyújtó vállalkozásokat állami tulajdonban tart vagy azok fölött ellenőrzést gyakorol, biztosítja, hogy a szabályozó funkció a tulajdonlással, illetve ellenőrzéssel összefüggő tevékenységektől szerkezetileg ténylegesen elkülönüljön.

¹ Mindegyik Fél biztosítja, hogy távközlési szabályozó hatósága a kért információkat a titoktartási követelményeknek megfelelően kezeli.

4. A Felek biztosítják, hogy a távközlési szabályozó hatóság határozata által érintett távközlési hálózatok vagy távközlési szolgáltatások felhasználója vagy szolgáltatója a szabályozó hatóságtól és más érintett felektől független fellebbviteli szervnél jogorvoslattal élhessen. A fellebbezés elbírálásáig a határozat hatályban marad, kivéve, ha az érintett Fél jogával összhangban ideiglenes intézkedéseket hoznak.

10.50. CIKK

Távközlési hálózatok vagy távközlési szolgáltatások nyújtásának engedélyezése

1. Ha valamelyik Fél engedélyhez köti távközlési hálózatok vagy távközlési szolgáltatások nyújtását, nyilvánosan hozzáférhetővé kell tennie az engedélyköteles távközlési szolgáltatástípusokat, az összes engedélyezési kritériummal, az alkalmazandó eljárásokkal és az engedélyezéshez általában kapcsolódó feltételekkel együtt.
2. A Felek törekednek arra, hogy hivatalos eljárás nélkül engedélyezzék a távközlési hálózatok vagy távközlési szolgáltatások nyújtását, és lehetővé tegyék a szolgáltató számára távközlési hálózatai vagy távközlési szolgáltatásai nyújtásának megkezdését, anélkül, hogy meg kellene várnia a távközlési szabályozó hatóság határozatát. Ha valamely Fél hivatalos engedélyezési határozatot ír elő, meg kell állapítania a szóban forgó határozat megszerzéséhez általában szükséges észszerű időtartamot, és azt átlátható módon közölnie kell. A szóban forgó Fél törekszik annak biztosítására, hogy a határozatot a megadott határidőn belül meghozzák.

3. A Felek biztosítják, hogy az engedélyezési kritériumok vagy alkalmazandó eljárások, valamint az engedélyezéssel kapcsolatban előírt vagy ahhoz kapcsolódó kötelezettségek vagy feltételek objektívek, átláthatóak, megkülönböztetéstől mentesek legyenek, a nyújtott szolgáltatáshoz kapcsolódjanak, és ne jelentsenek nagyobb terhet, mint ami a nyújtott szolgáltatás típusának tekintetében szükséges.
4. A Felek biztosítják, hogy a kérelmező írásban megkapja az engedély elutasításának vagy visszavonásának, illetve a szolgáltatóspecifikus feltételek előírásának indokait. Ilyen esetekben a kérelmező jogorvoslati szerv előtt jogorvoslattel élhet.
5. Mindegyik Fél biztosítja, hogy a szolgáltatókra kivetett adminisztratív díjak objektívek, átláthatók, megkülönböztetésmentesek és az ezen alszakaszban meghatározott kötelezettségek kezelése, ellenőrzése és végrehajtása során észszerűen felmerülő igazgatási költségekkel arányosak¹.

10.51. CIKK

Összekapcsolás

1. A Felek elismerik, hogy az összekapcsolást elvben a nyilvános távközlési hálózatok vagy nyilvános távközlési szolgáltatások szolgáltatói közötti kereskedelmi tárgyalások alapján kell meghatározni.

¹ Az igazgatási díjak nem foglalják magukban az elégtelen források használatára és az egyetemes szolgáltatásnyújtáshoz való kötelező hozzájárulásokra vonatkozó jogokért járó befizetéseket.

2. Ennek érdekében mindegyik Fél biztosítja, hogy a nyilvános távközlési hálózatokat vagy nyilvános távközlési szolgáltatásokat nyújtó szolgáltató a saját területén jogosult és – amennyiben nyilvános távközlési hálózatokat vagy nyilvános távközlési szolgáltatásokat nyújtó másik szolgáltató kéri – köteles legyen nyilvános távközlési hálózatok üzemeltetése vagy nyilvános távközlési szolgáltatások nyújtása céljából tárgyalásokat folytatni az összekapcsolásról.

10.52. CIKK

Hozzáférés és felhasználás

1. A Felek biztosítják, hogy a másik Fél bármely érintett vállalkozása vagy szolgáltatója észszerű és megkülönböztetésmentes¹ feltételek mellett hozzáférjen a nyilvános távközlési hálózatokhoz vagy nyilvános távközlési szolgáltatásokhoz, és azokat használhassa. Ezt a kötelezettséget egyebek között a jelen cikk (2)–(5) bekezdése alapján kell végrehajtani.

2. A Felek biztosítják, hogy a másik Fél érintett vállalkozásai vagy szolgáltatói hozzáférjenek a határaikon belül vagy azokon átnyúlóan kínált nyilvános távközlési hálózatokhoz vagy nyilvános távközlési szolgáltatásokhoz, beleértve a bérelt magánvonali szolgáltatásokat is, és e célból – az (5) bekezdésre is figyelemmel – biztosítják, hogy az ilyen vállalkozások és szolgáltatók számára lehetséges legyen a következők elvégzése:

- (a) olyan felhasználói állomás vagy más berendezés vásárlása vagy bérlete és összekapcsolása, amely csatlakozik a nyilvános távközlési hálózathoz és amely a működésük biztosításához szükséges;

¹ E cikk alkalmazásában a „megkülönböztetésmentes” kifejezés jelentése: a 10.6. cikkben (Nemzeti elbánás), a 10.7. cikkben (Legnagyobb kedvezményes elbánás), a 10.16. cikkben (Nemzeti elbánás) és a 10.17. cikkben (Legnagyobb kedvezményes elbánás) említett nemzeti elbánás és legnagyobb kedvezményes elbánás, valamint olyan feltételek, amelyek nem kevésbé kedvezőek, mint a hasonló nyilvános távközlési hálózatok vagy nyilvános távközlési szolgáltatások bármely más felhasználója számára hasonló helyzetekben biztosított feltételek.

- (b) a bérelt vagy saját tulajdonú magánvonalak összekapcsolása a nyilvános távközlési hálózatokkal vagy egy másik, érintett vállalkozás vagy szolgáltató által bérelt vagy birtokolt vonalakkal; valamint
- (c) a nyilvános távközlési szolgáltatások rendelkezésre bocsátásának biztosításához szükségessé váló, általuk választott működési protokoll műveleteik során történő használata.

3. Mindegyik Fél gondoskodik arról, hogy a másik Fél érintett vállalkozásai vagy szolgáltatói használhassák a nyilvános távközlési hálózatokat és nyilvános távközlési szolgáltatásokat az információk határokon belül, illetve azokon keresztül történő továbbítására, ideértve a vállalat belüli kommunikációt, és a hozzáférési lehetőséget a Fél területén adatbázisokban vagy más, gépileg olvasható formában tárolt információkhoz.

4. A (3) bekezdés ellenére a Felek meghozhatják a kommunikáció biztonságának és titkosságának biztosításához szükséges intézkedéseket, azzal a feltétellel, hogy ezeket az intézkedéseket nem alkalmazzák oly módon, amely vagy a szolgáltatások kereskedelmének vagy az e fejezet hatálya alá tartozó bármely más gazdasági tevékenység folytatásának rejtett korlátozását, vagy önkényes vagy indokolatlan megkülönböztetés eszközét jelentené.

5. A Felek biztosítják, hogy nem szabnak feltételeket a nyilvános távközlési hálózatokhoz vagy nyilvános távközlési szolgáltatásokhoz való hozzáférést, illetve ezek használatát illetően azon felül, amely a következőkhöz szükséges:

- (a) a nyilvános távközlési hálózatok és a nyilvános távközlési szolgáltatások szolgáltatói közfeladatai ellátásának védelme, különös tekintettel azon képességükre, hogy nyilvános távközlési szolgáltatásaikat hozzáférhetővé tegyék; vagy

- (b) a nyilvános távközlési hálózatok vagy nyilvános távközlési szolgáltatások műszaki integritásának védelme.

10.53. CIKK

Távközléssel kapcsolatos viták rendezése

1. A Felek biztosítják, hogy a távközlési hálózatok vagy távközlési szolgáltatások szolgáltatói között az ezen alszakaszból eredő jogokkal és kötelezettségekkel kapcsolatban felmerülő vita esetén, valamint a vitában érintett felek bármelyikének kérésére a távközlési szabályozó hatóság a vita rendezése érdekében észszerű időn belül kötelező erejű határozatot hoz.
2. A Felek gondoskodnak arról, hogy távközlési szabályozó hatóságuk határozatát az üzleti titoktartási kötelezettségeiknek tiszteletben tartásával nyilvánosságra hozzák, és hogy az érintett felek teljes körű indokolást kapjanak a határozatról, és rendelkezzenek a 10.49. cikk (Távközlési szabályozó hatóság) (4) bekezdésében említett fellebbezési joggal.
3. A Felek biztosítják, hogy az (1) és (2) bekezdésben meghatározott eljárás nem zárja ki azt, hogy az érintett felek – a szóban forgó Fél jogszabályaival és rendelkezéseivel összhangban – bírósághoz fordulhassanak.

10.54. CIKK

A vezető szolgáltatókra vonatkozó, versennyel kapcsolatos védintézkedések

A Felek megfelelő intézkedéseket vezetnek be vagy alkalmaznak annak megakadályozása érdekében, hogy a távközlési hálózatok és távközlési szolgáltatások azon szolgáltatói, akik vagy amelyek – magukban vagy együtt – vezető szolgáltatónak minősülnek, ne alkalmazhassanak versenyellenes gyakorlatokat, illetve ne folytathassák azokat. A versenyellenes gyakorlatok az alábbiakat foglalhatják magukban:

- (a) versenyellenes kereszttámogatás;
- (b) a versenytársaktól szerzett információknak a versennyel ellentétes eredménnyel való felhasználása; valamint
- (c) annak elmulasztása, hogy az alapvető létesítményekre vonatkozó olyan műszaki adatokat és üzleti szempontból lényeges információkat más szolgáltatók számára időben rendelkezésre bocsássák, amelyek az utóbbiak számára szükségesek a szolgáltatásnyújtáshoz.

10.55. CIKK

A vezető szolgáltatókkal való összekapcsolás

1. A Felek biztosítják, hogy a nyilvános távközlési hálózatok vagy nyilvános távközlési szolgáltatások vezető szolgáltatói a hálózat bármely műszakilag megvalósítható pontján összekapcsolást garantáljanak. Az ilyen összekapcsolást az alábbiaknak megfelelően kell biztosítani:
 - (a) megkülönböztetésmentes feltételek mellett (többek között a díjakra, a műszaki előírásokra és specifikációkra, a minőségre és a karbantartásra vonatkozóan), valamint olyan minőségben, amely nem kedvezőtlenebb annál, mint amit az ilyen vezető szolgáltató saját hasonló szolgáltatásai vagy leányvállalatai, illetőleg más kapcsolt vállalkozások hasonló szolgáltatásai számára biztosítanak;
 - (b) megfelelő időben, olyan feltételek (ideértve a díjakat, a műszaki előírásokat, a specifikációkat, a minőséget és a karbantartást) mellett, amelyek átláthatóak és észszerűek, figyelembe veszik a gazdasági megvalósíthatóságot, és kellőképpen szétválasztottak ahhoz, hogy a szolgáltatónak ne kelljen fizetnie a hálózat azon részeiért vagy a hálózat által biztosított azon lehetőségekért, amelyekre nincs szüksége a szolgáltatásnyújtáshoz; valamint
 - (c) kérésre, a felhasználók többsége számára kínált hálózati végpontokon túl egyéb pontoknál – ezekre olyan díjak vonatkoznak, amelyek tükrözik a szükséges kiegészítő szolgáltatások kiépítésének költségeit.
2. Valamennyi Fél biztosítja, hogy a vezető szolgáltatóval való összekapcsolásra vonatkozó eljárásokat nyilvánosan hozzáférhetővé teszi.

3. Valamennyi Fél biztosítja, hogy területén a vezető szolgáltató nyilvánosan hozzáférhetővé teszi az összekapcsolásra vonatkozó hatályos megállapodásait vagy – adott esetben – az összekapcsolásra vonatkozó referenciaajánlatait.

10.56. CIKK

Hozzáférés a vezető szolgáltatók alapvető létesítményeihez

A Felek biztosítják, hogy a területükön működő vezető szolgáltató a nyilvános távközlési szolgáltatások nyújtása céljából észszerű, átlátható és megkülönböztetésmentes feltételek mellett a távközlési hálózatok vagy távközlési szolgáltatások szolgáltatói rendelkezésére bocsássák alapvető létesítményeiket, kivéve, ha ez az összegyűjtött tények és a távközlési szabályozó hatóság által végzett piacértékelés alapján nem szükséges a tényleges verseny eléréséhez.

10.57. CIKK

Szűkös erőforrások

1. A Felek biztosítják, hogy a távközléssel kapcsolatos szűkös erőforrások – ideértve a rádióspektrumot, a számokat és a hozzáférési utakat is – használati jogainak kiosztása és odaítélése objektív, időszerű, átlátható, megkülönböztetésmentes eljárások alkalmazásával történjen, amelyek nem akadályozzák a szűkös erőforrások felhasználásának jogát.

2. A Felek törekednek arra, hogy a rádióspektrum-használati jogoknak a nyilvános távközlési szolgáltatások számára történő kiosztása és odaítélése során figyelembe vegyék a közérdeket (beleértve a verseny előmozdítását is), és piaci alapú megközelítésekre támaszkodnak (beleértve az olyan mechanizmusokat is, mint például az árverések).
3. A Felek gondoskodnak arról, hogy a kiosztott frekvenciasávok mindenkori használatát nyilvánosan, de a különleges kormányzati célokra kiosztott frekvenciák részletes megjelölése nélkül hozzáférhetővé teszi.
4. Az olyan intézkedések, amelyeket valamely Fél a spektrum kiosztása és kijelölése, illetve a frekvenciagazdálkodás kapcsán tesz, önmagukban nem tekinthetők összeegyeztethetetlennek a 10.5. cikkel (Piacra jutás) és a 10.14. cikke (Piacra jutás). A Felek fenntartják a jogot arra, hogy olyan spektrum- és frekvenciagazdálkodási intézkedéseket hozzanak és alkalmazzanak, amelyek a távközlési szolgáltatásokat nyújtó szolgáltatók számának korlátozását eredményezhetik, feltéve, hogy ennek kapcsán az adott Fél e megállapodással összeegyeztethető módon jár el. Ez magában foglalja a frekvenciasávok kiosztásának lehetőségét is, a spektrum rendelkezésre állásával kapcsolatos jelenlegi és jövőbeni igények figyelembevételével.

10.58. CIKK

Egyetemes szolgáltatás

1. A Feleknek jogukban áll meghatározni, hogy milyen egyetemes szolgáltatási kötelezettségeket kívánnak fenntartani, és jogukban áll dönteni azok hatályáról és végrehajtásáról.

2. A Felek átlátható, objektív és megkülönböztetésmentes módon igazgatják az egyetemes szolgáltatási kötelezettségeket, úgy, hogy az a verseny szempontjából semleges legyen, és ne jelentsen a Fél által meghatározott egyetemes szolgáltatás esetében szükségesnél nagyobb terhet.
3. Ha valamelyik Fél egyetemes szolgáltatót jelöl ki, azt hatékony, átlátható, megkülönböztetéstől mentes és a nyilvános távközlési hálózatok és nyilvános távközlési szolgáltatások valamennyi szolgáltatója számára nyitott módon kell megtennie.
4. Ha valamely Fél úgy dönt, hogy kompenzációt nyújt valamely egyetemes szolgáltatónak, biztosítania kell, hogy ez a kompenzáció ne haladja meg az egyetemes szolgáltatási kötelezettség által okozott nettó költséget.

10.59. CIKK

Számhordozhatóság

Az egyes Felek gondoskodnak arról, hogy területükön a nyilvános távközlési szolgáltatás nyújtói észszerű feltételek mellett biztosítsák a számhordozhatóságot.

10.60. CIKK

Bizalmas adatkezelés

1. A Felek biztosítják, hogy azok a szolgáltatók, amelyek a 10.51. cikkben (Összekapcsolás), a 10.52. cikkben (Hozzáférés és felhasználás), a 10.55. cikkben (A vezető szolgáltatókkal való összekapcsolás) és a 10.56. cikkben (Hozzáférés a vezető szolgáltatók alapvető létesítményeihez) szerinti rendelkezések tárgyalása során információt szereznek egy másik szolgáltatótól, az ilyen információkat kizárólag arra a célra használják fel, amelyre azokat rendelkezésre bocsátották, és mindenkor tiszteletben tartják a továbbított vagy tárolt információk bizalmas jellegét¹.
2. A Felek intézkedéseket fogadnak el vagy tartanak fenn a nyilvános távközlési hálózatok vagy nyilvános távközlési szolgáltatások használata során továbbított közlemények és kapcsolódó forgalmi adatok bizalmas kezelésének védelme érdekében, olyan módon, amely megkülönböztetéstől mentes és nem korlátozza indokolatlanul a távközlési szolgáltatások nyújtását.

10.61. CIKK

Távközlési összeköttetés

A Felek elismerik a nagyon nagy kapacitású hálózatok és a kiváló minőségű távközlési szolgáltatások rendelkezésre állásának és elterjedésének fontosságát, többek között a vidéki és távoli területeken is, mint olyan eszközt, amely lehetővé teszi a személyek és a vállalkozások számára, hogy hozzáférjenek a kereskedelem előnyeikhez.

¹ Az egyértelműség érdekében: a Felek úgy is teljesíthetik ezt a kötelezettséget, hogy lehetővé teszik a szállítók közötti titoktartási megállapodások végrehajtását.

5. ALSZAKASZ

PÉNZÜGYI SZOLGÁLTATÁSOK

10.62. CIKK

Hatály

1. Ez az alszakasz a Felek által hozott, a pénzügyi szolgáltatások kínálatát érintő intézkedésekre alkalmazandó. Ez az alszakasz nem alkalmazandó a 10.10. cikkel (Nem megfelelő intézkedések) vagy a 10.18. cikkel (Nem megfelelő intézkedések) összhangban elfogadott vagy fenntartott intézkedések nem megfelelő vonatkozásaira.
2. Ezen alszakasz alkalmazásában a 10.3. cikk (Fogalommeghatározások) a) pontjában meghatározott az államhatalom gyakorlása során végzett tevékenység a következőket jelenti:
 - (a) a monetáris és árfolyam-politika végrehajtása során a központi bank vagy a monetáris hatóság vagy más állami szerv által kifejtett tevékenység;
 - (b) jogszabály által szabályozott társadalombiztosítási rendszer vagy állami nyugdíjrendszer részét képező tevékenységek; valamint
 - (c) valamely Fél vagy annak állami szervei megrendelésére, illetve garanciája mellett vagy forrásaiból végzett egyéb tevékenységek.

3. Amennyiben egy Fél engedélyezi, hogy az e cikk (2) bekezdésének b) vagy c) pontjában említett tevékenységeket a pénzügyi szolgáltatói egy állami szervvel vagy egy pénzügyi szolgáltatóval versenyezve folytathassák, a 10.3 cikk (Fogalommeghatározások) m) pontjában meghatározott szolgáltatás magában foglalja ezeket a tevékenységeket.

4. A 10.3. cikk a) pontja (Fogalommeghatározások) nem alkalmazandó a jelen alszakasz hatálya alá tartozó pénzügyi szolgáltatásokra.

10.63. CIKK

Fogalommeghatározások

Ezen alszakasz, valamint e fejezet B. szakaszának (Beruházások liberalizálása), C. szakaszának (Határokon átnyúló szolgáltatáskereskedelem), D. szakaszának (Természetes személyek üzleti célú beutazása és ideiglenes tartózkodása) és E. szakasza (Szabályozási keret) 1. alszakaszának (Belföldi szabályozás) alkalmazásában a következő fogalommeghatározásokat kell alkalmazni:

(a) „pénzügyi szolgáltatás”: olyan pénzügyi természetű szolgáltatás, amelyet a Fél pénzügyi szolgáltatója nyújt. A pénzügyi szolgáltatások közé tartozik valamennyi biztosítási és biztosítással összefüggő kapcsolódó szolgáltatás, és valamennyi banki és egyéb pénzügyi szolgáltatás (a biztosítás kivételével). A pénzügyi szolgáltatások az alábbi tevékenységekre terjednek ki:

(i) biztosítási és biztosítással összefüggő szolgáltatások:

(A) közvetlen biztosítás (ideértve az együttbiztosítást is):

(1) életbiztosítás; valamint

- (2) nem-életbiztosítás;
- (B) viszontbiztosítás és a kockázat továbbadása;
- (C) biztosítás közvetítése, például brókerszolgáltatás és ügynökség; valamint
- (D) kiegészítő biztosítási szolgáltatások, például tanácsadás, biztosítási matematika, kockázatértékelés és kárrendezési szolgáltatások;
- (ii) banki és egyéb pénzügyi szolgáltatások (a biztosítás kivételével):
 - (A) betétek vagy egyéb visszafizetendő pénzeszközök nyilvánosságtól való gyűjtése;
 - (B) mindenfajta hitelezés, ideértve a fogyasztói hiteleket, a jelzáloghitelt, a faktoringot és a kereskedelmi ügyletek finanszírozását;
 - (C) pénzügyi lízing;
 - (D) minden fizetési és pénzáttutalási szolgáltatás, ideértve a hitel-, terhelési és betéti kártyákat, az utazási csekkeket és a bankváltókat is;
 - (E) garanciák és kötelezettségvállalások;

- (F) saját vagy az ügyfél számlájára folytatott kereskedés, ideértve a tőzsdei, a tőzsdén kívüli vagy egyéb módozatokat, az alábbiak szerint:
- (1) pénzügyi instrumentumok (ideértve a csekkeket, kötvények, letéti jegyeket);
 - (2) deviza;
 - (3) származékos termékek, ideértve a határidős és opciós szerződéseket;
 - (4) árfolyam- és kamatlábeszközök, ideértve az olyan termékeket, mint például a swapok és a forward kamatláb megállapodások;
 - (5) átruházható értékpapírok; valamint
 - (6) egyéb átruházható értékpapírok és pénzügyi eszközök, ideértve a veretlen aranyat is;
- (G) mindenfajta értékpapír kibocsátásában való részvétel, ideértve a jegyzési garanciavállalást és kibocsátói tevékenységet (nyilvánosan és zárt körben egyaránt) és az ilyen kibocsátásokkal összefüggő szolgáltatások nyújtását;
- (H) pénzügyi tevékenység;

- (I) vagyonkezelés, úgymint készpénz- vagy portfóliókezelés, a közös befektetések minden formájának szervezése, nyugdíjalap-kezelés, vagyonkezelői és letéti szolgáltatások;
 - (J) pénzügyi eszközök elszámolásával és kiegyenlítésével összefüggő szolgáltatások, ideértve az értékpapírokat, a származékos termékeket és az egyéb forgatható instrumentumokat;
 - (K) pénzügyi információk nyújtása és továbbítása, pénzügyi adatkezelés és az ezzel kapcsolatos szoftverek; valamint
 - (L) tanácsadás, közvetítés és más kiegészítő pénzügyi szolgáltatások az A)–K) pontban felsorolt tevékenységek vonatkozásában, ideértve a hitelreferenciát és -elemzést, a befektetési és portfóliókutatást és -tanácsadást, a felvásárlással, illetve vállalkozási szerkezetátalakítással és stratégiával összefüggő tanácsadást;
- (b) „pénzügyi szolgáltató”: valamely Fél olyan természetes vagy jogi személye, aki vagy amely pénzügyi szolgáltatást nyújt vagy kíván nyújtani, ide nem értve a közigazgatási intézményeket;
- (c) „közigazgatási intézmény”:
- (i) az egyik Fél kormánya, központi bankja vagy monetáris hatósága, vagy az egyik Fél tulajdonában lévő vagy általa ellenőrzött szervezet, amely elsődlegesen kormányzati célú kormányzati feladatokat vagy tevékenységeket lát el; az elsősorban kereskedelmi feltételekkel pénzügyi szolgáltatást nyújtó szervezetek nem tartoznak ide; vagy

- (ii) valamely magánfél szervezet, amely olyan funkciókat lát el, amelyek szokásosan a központi bank vagy más monetáris hatóság feladatai lennének;
- (d) „új pénzügyi szolgáltatás”: pénzügyi jellegű szolgáltatás, ideértve a meglévő vagy új termékekkel kapcsolatos szolgáltatásokat vagy a termék szolgáltatásának módját, amelyet a Fél területén egyik pénzügyi szolgáltató sem nyújt, de a másik Fél területén igénybe vehető; valamint
- (e) „önszabályozó szervezet”: bármilyen olyan nem kormányzati szervezet, többek között értékpapír- vagy határidős tőzsde vagy piac, elszámoló ügynökség vagy más szervezet, illetve egyesület, amely saját jogú, vagy adott esetben központi kormány, regionális vagy helyi önkormányzatok vagy hatóságok által átruházott szabályozó vagy felügyeleti jogkört gyakorol a pénzügyi szolgáltatók felett.

10.64. CIKK

Prudenciális kivételek

1. E megállapodás egyetlen rendelkezése sem értelmezhető oly módon, hogy az akadályozza bármelyik Felet abban, hogy prudenciális okokból intézkedéseket fogadjon el vagy tartson fenn az alábbiak érdekében:
 - (a) a beruházók, betétesek, kötvénytulajdonosok vagy olyan személyek védelme érdekében, akiknek valamely pénzügyi szolgáltató vagyongazdálkodói kötelezettséggel tartozik; vagy
 - (b) a Fél pénzügyi rendszerének integritása és stabilitása érdekében.

2. Amennyiben az ilyen intézkedések nem felelnek meg e megállapodásnak, azok nem használhatók fel eszközként arra, hogy a Fél elkerülje az e megállapodás értelmében vállalt kötelezettségeinek vagy kötelességeinek teljesítését.

10.65. CIKK

Az információk nyilvánosságra hozatala

E megállapodásban semmi nem értelmezendő úgy, hogy valamely Fél számára előírná az egyéni ügyfelek ügyeivel és számláival kapcsolatos információk, illetve a közigazgatási intézmények birtokában lévő más bizalmas vagy tulajdonosi információk közzétételét.

10.66. CIKK

Nemzetközi szabványok

1. A Felek figyelembe veszik annak biztosítását, hogy területükön végrehajtsák és alkalmazzák a pénzügyi szolgáltatások ágazatának szabályozására és felügyeletére, illetve az adókijátszás és adókikerülés elleni küzdelemre vonatkozó, nemzetközileg elfogadott előírásokat. Ilyen nemzetközileg elfogadott szabványok többek között a következők által elfogadott normák: a G20-ak, a Pénzügyi Stabilitási Tanács, a Bázeli Bankfelügyeleti Bizottság, különösen annak „A hatékony bankfelügyelet alapelvei”, a Biztosításfelügyelők Nemzetközi Szövetsége (IAIS), különösen annak „Biztosítási alapelvei”, az Értékpapír-felügyelet Nemzetközi Szervezete (IOSCO), különösen annak „Az értékpapír-szabályozás célkitűzései és elvei”, a Pénzügyi Akció Munkacsoport (FATF), valamint az adóügyi átláthatósággal és információcserével foglalkozó globális fórum.

2. A Felek törekednek a nemzetközi szabványok kidolgozásával kapcsolatos együttműködésre és információcserére.

10.67. CIKK

Valamely Fél területén megjelenő új pénzügyi szolgáltatások

1. A Felek lehetővé teszik a másik Fél területükön letelepedett pénzügyi szolgáltatói számára olyan új pénzügyi szolgáltatás nyújtását, amelyeket a Fél – hasonló körülmények esetén – nemzeti joga értelmében a saját pénzügyi szolgáltatói számára engedélyezne, feltéve, hogy az új pénzügyi szolgáltatás bevezetése nem teszi szükségessé meglévő jogszabály módosítását vagy új jogszabály elfogadását. Ez nem vonatkozik a másik Félnek az egyik Fél területén letelepedett pénzügyi szolgáltatóinak fióktelepeire.
2. A Fél meghatározhatja azt az intézményi és jogi formát, amelynek keretében az új pénzügyi szolgáltatás nyújtható, és engedélykötelessé teheti az ilyen szolgáltatás nyújtását. Amennyiben előírnak ilyen engedélyt, arról elfogadható időn belül határozatot kell hozni, és az engedély kizárólag prudenciális okokból utasítható el.

10.68. CIKK

Önszabályozó szervezetek

Amennyiben valamelyik Fél bármely önszabályozó szervezetben való tagságot, részvételt vagy ahhoz való hozzáférést ír elő annak érdekében, hogy a másik Fél pénzügyi szolgáltatói a területén vagy a területére irányulóan pénzügyi szolgáltatásokat nyújthassanak, az előbbi Fél biztosítja, hogy a szóban forgó önszabályozó szervezet teljesíti a 10.6. cikk (Nemzeti elbánás), a 10.7. cikk (Legnagyobb kedvezményes elbánás), valamint a 10.16. cikk (Nemzeti elbánás) és a 10.17. cikk (Legnagyobb kedvezményes elbánás) szerinti kötelezettségeket.

10.69. CIKK

Elszámolási és fizetési rendszerek

Mindkét Fél a területén telephellyel rendelkező, egy másik Fél pénzügyi szolgáltatói számára a nemzeti elbánást biztosító feltételekkel azonos módon köteles hozzáférést biztosítani az állami szervek által működtetett fizetési és elszámolási rendszerekhez, valamint a szokásos üzleti életben rendszeren elérhető hivatalos finanszírozási és refinanszírozási lehetőségekhez. E cikk nem biztosít hozzáférést a Fél végső hitelezői forrásaihoz.

6. ALSZAKASZ

NEMZETKÖZI TENGERI SZÁLLÍTÁSI SZOLGÁLTATÁSOK

10.70. CIKK

Hatály és fogalommeghatározások

1. Ez az alszakasz meghatározza a nemzetközi tengeri szállítási szolgáltatásoknak az e fejezet B. szakasza (Beruházások liberalizálása) C. szakasza (Határokon átnyúló szolgáltatáskereskedelem) és D. szakasza (Természetes személyek üzleti célú beutazása és ideiglenes tartózkodása) értelmében történő nyújtására vonatkozó szabályozási keret elveit, és a valamely Fél által a nemzetközi tengeri szállítási szolgáltatások kereskedelmét érintő intézkedésekre alkalmazandó. Ez az alszakasz nem alkalmazandó a 10.10. cikkel (Nem megfelelő intézkedések) vagy a 10.18. cikkel (Nem megfelelő intézkedések) összhangban elfogadott vagy fenntartott intézkedések nem megfelelő vonatkozásaira.
2. Ezen alszakasz, valamint e fejezet B. szakaszának (Beruházások liberalizálása), C. szakaszának (Határokon átnyúló szolgáltatáskereskedelem) és D. szakaszának (Természetes személyek üzleti célú beutazása és ideiglenes tartózkodása) alkalmazásában a következő fogalommeghatározásokat kell alkalmazni:
 - (a) „konténerállomás- és lerakatszolgáltatás”: olyan tevékenység, amely magában foglalja a konténerek tárolását, akár a kikötő területén, akár a szárazföldön, megrakás vagy kirakás, javítás és szállításhoz történő előkészítés céljából;

- (b) „vámkezelés”: olyan tevékenység, amely magában foglalja a másik Fél nevében az importtal, exporttal és tranzitáruval kapcsolatos vám eljárásokat, függetlenül attól, hogy ez a szolgáltató fő tevékenysége, vagy a fő tevékenység szokásos kiegészítése;
- (c) „háztól házig típusú vagy multimodális szállítási művelet”: egyetlen fuvarokmány szerinti teherszállítás, amely egyenél több szállítási módszert vesz igénybe, és amely nemzetközi tengeri szállítást is magában foglal;
- (d) „átrakodási szolgáltatások”: nemzetközi teheráru tengeren történő elő- vagy továbbszállítása, konténerek, osztott ömlesztett és száraz vagy folyékony ömlesztett rakomány formájában, az egyik Fél területén található kikötők között, feltéve, hogy az ilyen nemzetközi teheráru „úton” van, azaz az adott Fél területén kívül található rendeltetési helyre irányul, vagy a szállítmány kikötőjéből érkezik;
- (e) „szállítmányozási szolgáltatások”: olyan tevékenységek, amely során a szolgáltató a megbízó nevében megszervezi és felügyeli a szállítmányt, megszerzi a fuvarozóeszközt, és kapcsolódó szolgáltatásokat vásárol, elkészíti az okmányokat és biztosítja a szükséges üzleti információkat;
- (f) „nemzetközi teheráru”: az egyik Fél kikötője és a másik Fél vagy egy harmadik ország kikötője között, vagy különböző tagállamok kikötői között szállított teheráru;
- (g) „nemzetközi tengeri szállítási szolgáltatás”: utasok vagy szállítmány tengerjáró hajón való szállítása az egyik Fél kikötője és a másik Fél vagy egy harmadik ország kikötője között, valamint közvetlen szerződéskötés más szállítási szolgáltatások nyújtóival „háztól házig” típusú vagy multimodális szállítási műveletek egyetlen fuvarokmány szerinti biztosítása érdekében, de a fogalom nem terjed ki az ilyen egyéb szállítási szolgáltatások nyújtására való jogra;

- (h) „kereskedelmi hajózási képviselet”: olyan tevékenység, amelynek során az ügynök az adott földrajzi területen egy vagy több hajójárat vagy hajózási társaság érdekeit képviseli az alábbi célokból:
- (i) tengerhajózás és járulékos szolgáltatások marketingje és értékesítése (az árajánlatadástól a számlázásig), a társaságok nevében hajóraklevél kibocsátása, a szükséges vonatkozó szolgáltatások beszerzése és továbbértékesítése, okmányok elkészítése és üzleti információk biztosítása;
 - (ii) eljárás a hajó kikötését szervező társaságok nevében, a hajó beérkezésének szervezése, szükség esetén teheráru átvétele;
- (i) „kiegészítő tengerészeti szolgáltatás”: rakománykezelési szolgáltatások tengeri szállításnál, vámkezelési szolgáltatások, konténerállomás és -lerakatszolgáltatás, kereskedelmi hajózási képviselet és tengeri szállítmányozási szolgáltatások; valamint
- (j) „tengeri szállítmány kezelésével kapcsolatos szolgáltatások”: a rakodási munkákat végző vállalatok tevékenységei, ideértve a terminálok üzemeltetését; nem tartoznak azonban ide a dokkmunkások közvetlen tevékenységei, amennyiben az ilyen munkaerő szervezése a rakodási munkákat végző vagy a terminált üzemeltető vállalattól függetlenül történik. Az érintett tevékenységek magukban foglalják az alábbiak megszervezését és felügyeletét:
- (i) az áru ki- vagy berakodása a hajóról, illetve a hajóra;
 - (ii) az áru rögzítése vagy az áru rögzítésének kioldása; valamint

- (iii) az áruszállítmány fogadása vagy célba juttatása és megóvása a szállítás előtt vagy a kirakodás után.

10.71. CIKK

Kötelezettségek

1. Valamennyi Fél üzleti és megkülönböztetésmentes alapon korlátlan hozzáférést biztosít a nemzetközi tengeri piacokhoz és kereskedelmi útvonalakhoz a következők révén:
 - (a) a saját hajóik számára biztosítottnál nem kevésbé kedvező elbánást biztosítanak a másik Fél lobogója alatt közlekedő vagy a másik Fél szolgáltatója által üzemeltetett hajók számára, többek között az alábbiak tekintetében:
 - (i) a kikötőkbe való bejutás;
 - (ii) a kikötői infrastruktúra és szolgáltatások igénybevétele;
 - (iii) a kiegészítő tengerészeti szolgáltatások igénybevétele;
 - (iv) a kapcsolódó díjak és költségek; valamint
 - (v) vámlétesítmények, horgonyzóhelyek és be- és kirakodásra szolgáló létesítmények kijelölése;

- (b) lehetővé teszik a másik Fél nemzetközi tengeri szállítási szolgáltatói számára, hogy területükön vállalkozást hozzanak létre és működtessenek olyan feltételek mellett, amelyek nem kevésbé kedvezőek a saját szolgáltatóiknak nyújtott feltételeknél;
- (c) észszerű és megkülönböztetésmentes alapon és feltételekkel elérhetővé teszik a másik Fél nemzetközi tengeri szállítási szolgáltatói számára a következő kikötői szolgáltatásokat: révkalauzolás; vontatás és vontató biztosítása; élelmiszer-ellátás; üzemanyag- és vízellátás; hulladékgyűjtés és ballaszthulladék-eltávolítás; révkapitányi szolgáltatások; navigációs segítség; vészhelyzeti javítóberendezések; horgonyzás; kikötőhely és hajókikötési szolgáltatások; valamint a hajó üzemeltetéséhez szükséges parti üzemeltetési szolgáltatások, beleértve a hírközlés, víz és elektromos energia biztosítását;
- (d) engedélyezik, hogy a másik Fél nemzetközi tengeri szállítási szolgáltatói – adott esetben az illetékes hatóság engedélyével – Új-Zéland kikötői vagy valamely tagállam kikötői között olyan üres konténereket helyezzenek át, amelyeket nem ellenérték fejében szállítanak teheráruként; valamint
- (e) engedélyezik a másik Fél nemzetközi tengeri szállítási szolgáltatói számára, hogy – adott esetben az illetékes hatóság engedélyével – átrakodási szolgáltatásokat nyújtsanak Új-Zéland kikötői vagy valamely tagállam kikötői között.

2. Az (1) bekezdés a) és b) pontjának alkalmazása során a Felek:

- (a) nem foglalnak a harmadik országokkal jövőben kötendő, tengeri szállítási szolgáltatásokról – köztük a száraz és a folyékony ömlesztett rakomány menetrend szerinti kereskedelméről – szóló kétoldalú megállapodásokba rakománymegosztási záradékot;

- (b) elfogadható időn belül megszüntetik az a) pontban említett, meglévő rakománymegosztási záradékokat, amennyiben azok korábbi megállapodásokból kifolyólag még fennállnak; valamint
- (c) nem vezetnek be, illetve nem tartanak fenn olyan igazgatási, technikai és más jellegű intézkedéseket, amelyek burkolt módon korlátozhatják a nemzetközi tengeri szállítási szolgáltatások szabad nyújtását, illetve arra hasonló feltételek fennállása esetén önkényes vagy indokolatlan diszkriminatív hatást gyakorolhatnak.

11. FEJEZET

TŐKEMOZGÁSOK, FIZETÉSEK ÉS ÁTUTALÁSOK

11.1. CIKK

Fizetések és átutalások

E megállapodás egyéb rendelkezéseinek sérelme nélkül valamennyi Fél köteles lehetővé tenni – szabadon átváltható valutában, a Nemzetközi Valutaalap (IMF) alapokmánya cikkeinek megfelelő rendelkezéseivel összhangban – az e megállapodás hatálya alá tartozó, folyó fizetési mérleg folyószámlán végrehajtott tranzakciókkal kapcsolatos bármely fizetést vagy átutalást.

11.2. CIKK

Tőkemozgások

E megállapodás egyéb rendelkezéseinek sérelme nélkül valamennyi Fél köteles lehetővé tenni a folyó fizetési mérleg tőkemérlegén és pénzügyi mérlegén zajló tranzakciók tekintetében a tőke szabad mozgását a beruházások liberalizációja és egyéb tranzakciók céljából a 10. fejezetben (Szolgáltatáskereskedelem és beruházás) előírtak szerint.

11.3. CIKK

A tőkemozgásra, fizetési műveletekre és átutalásokra vonatkozó jogszabályok és egyéb rendelkezések alkalmazása

1. A 11.1. cikk (Fizetések és átutalások) és 11.2. cikk (Tőkemozgások) egyetlen rendelkezése sem értelmezhető úgy, hogy az megakadályozná a Felek bármelyikét abban, hogy az alábbiakra vonatkozó jogszabályait és egyéb rendelkezéseit alkalmazza:
 - (a) csőd, fizetéseképtelenség vagy a hitelezők jogainak védelme;
 - (b) értékpapírok, olyan származékos termékek, mint határidős ügyletek vagy opciók, vagy más pénzügyi eszközök kibocsátása, kereskedése vagy forgalmazása;
 - (c) pénzügyi jelentés készítése vagy nyilvántartások vezetése a tőkemozgásokról, fizetésekről és átutalásokról, amennyiben ez a bűnüldöző vagy pénzügyi szabályozó hatóságok részére történő segítségnyújtás érdekében szükséges;
 - (d) bűncselekmények, megtévesztő vagy csalárd gyakorlat;

- (e) a közigazgatási vagy bírósági eljárásokban hozott végzések vagy ítéletek betartásának biztosítása; vagy
- (f) társadalombiztosítási, állami nyugdíjbiztosítási vagy kötelező megtakarítási rendszerek.

2. A Felek nem alkalmazzák az (1) bekezdésben említett jogszabályokat és egyéb rendelkezéseket önkényes vagy megkülönböztető módon, illetve nem alkalmazhatók más olyan módon, ami a tőkemozgások, fizetési műveletek vagy átutalások rejtett korlátozásának minősül.

12. FEJEZET

DIGITÁLIS KERESKEDELEM

A. SZAKASZ

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

12.1. CIKK

Hatály

1. E fejezet a Feleknek az elektronikus úton folytatott kereskedelemre irányuló intézkedéseire alkalmazandó.

2. Ez a fejezet nem alkalmazandó az alábbiakra:

- (a) audiovizuális szolgáltatások;
- (b) az egyik Fél által vagy nevében birtokolt vagy kezelt információ, vagy az ilyen információval kapcsolatos intézkedések, beleértve az információgyűjtéssel kapcsolatos intézkedéseket; valamint
- (c) az Új-Zéland által elfogadott vagy fenntartott intézkedések, amelyeket az szükségesnek tart a māori jogoknak, érdekeknek, kötelezettségeknek és felelőségeknek az e fejezet hatálya alá tartozó ügyek tekintetében történő védelme vagy előmozdítása érdekében¹, beleértve Új-Zéland te Tiriti o Waitangi / Waitangi Szerződés szerinti kötelezettségeinek teljesítését, feltéve, hogy ezek az intézkedések nem szolgálnak a másik fél személyeivel szembeni önkényes vagy indokolatlan megkülönböztetés eszközéül, vagy az elektronikus úton folytatott kereskedelem rejtett korlátozásaként. A 26. fejezet (Vitarendezés) nem vonatkozik a te Tiriti o Waitangi / Waitangi Szerződés értelmezésére, beleértve az abból eredő jogok és kötelezettségek természetének megítélését is.

12.2. CIKK

Fogalommeghatározások

1. A 10. fejezet (Szolgáltatáskereskedelem és beruházás) 10.3. cikkében (Fogalommeghatározások) szereplő fogalommeghatározások vonatkoznak erre a fejezetre.

¹ Az egyértelműség érdekében: a māori jogok, érdekek, köteleességek és felelőségek közé tartoznak a mātauranga māorihoz kapcsolódó jogok, érdekek, kötelezettségek és felelőségek.

2. E fejezetre a „nyilvános távközlési szolgáltatás” kifejezés 10.47. cikk (Fogalommeghatározások) i) pontjában szereplő fogalommeghatározása alkalmazandó.
3. E fejezet alkalmazásában:
- (a) „fogyasztó”: bármely természetes személy, aki nem szakmai céllal nyilvános távközlési szolgáltatást vesz igénybe;
 - (b) „digitális közbeszerzés”: elektronikus úton történő közbeszerzés;
 - (c) „közvetlen üzletszerzési célú tájékoztatás”: a kereskedelmi reklámtevékenység bármely olyan formája, mellyel egy személy nyilvános távközlési szolgáltatás felhasználásával üzletszerzési célú üzeneteket küld egy felhasználó számára, beleértve az elektronikus levelezést, valamint a szöveges, illetve multimédiás üzenetek (SMS, illetve MMS) alkalmazását;
 - (d) „elektronikus hitelesítés”: olyan elektronikus eljárás vagy ellenőrzésre irányuló cselekedet, mely lehetővé teszi:
 - (i) egy személy elektronikus azonosítását; vagy
 - (ii) az elektronikus adatok eredetének és sértetlenségének megerősítését;
 - (e) „elektronikus számlázás” vagy „e-számlázás”: számlák automatikus létrehozása, cseréje és feldolgozása a szállítók és a vevők között valamely strukturált digitális formátum használatával;

- (f) „elektronikus bélyegző”: olyan, jogi személy által alkalmazott elektronikus adat, amelyet más elektronikus adathoz csatolnak, illetve logikailag hozzárendelnek, hogy biztosítsák az ilyen más adat eredetét és sértetlenségét;
- (g) „elektronikus aláírás”: olyan elektronikus adat, amelyet más elektronikus adathoz csatolnak, illetve logikailag hozzárendelnek, és:
 - (i) amely felhasználható a más elektronikus adat vonatkozásában az aláíró azonosítására; valamint
 - (ii) amelyet egy aláíró arra használ, hogy kifejezze egyetértését a más elektronikus adatban foglaltakkal¹;
- (h) „internet-hozzáférési szolgáltatás”: nyilvános távközlési szolgáltatás, amely internetcsatlakozást és ezáltal az internet lényegében valamennyi végpontjával összekapcsolási lehetőséget biztosít, tekintet nélkül az alkalmazott hálózati technológiára és a használt végberendezésre;
- (i) „személyes adat”: bármely olyan információ, amely azonosított vagy azonosítható természetes személyre vonatkozik;
- (j) „kereskedelmi igazgatási okmány”: a Felek valamelyike által kiállított vagy ellenőrzött formanyomtatvány, amelyet az importőrnek vagy exportőrnek kell kitöltenie az áruk behozatalával vagy kivitelével kapcsolatban; valamint
- (k) „felhasználó”: nyilvános távközlési szolgáltatást igénybe vevő személy.

¹ Az egyértelműség érdekében: e fogalommeghatározás egyetlen rendelkezése sem akadályozza meg, hogy a Felek nagyobb joghatást tulajdonítsanak egy olyan elektronikus aláírásnak, amely megfelel bizonyos követelményeknek, például annak feltüntetése, hogy az adatokat nem módosították, vagy az aláíró személyazonosságának ellenőrzése.

12.3. CIKK

Szabályozáshoz való jog

A Felek újólág megerősítik mindkét Fél azon jogát, hogy a területén belül szabályozási intézkedéseket hozzon olyan jogszerű szakpolitikai célkitűzések megvalósítása érdekében, mint az emberi, állati vagy növényi élet, illetve egészség védelme, a szociális szolgáltatások, a közoktatás, a biztonság, a környezet – ideértve az éghajlatváltozást – és a közerkölcs védelme, a szociális vagy fogyasztóvédelem, az állatjólét, a magánélet védelme, az adatvédelem, a kulturális sokféleség előmozdítása és védelme, valamint Új-Zéland esetében a māori jogok, érdekek, kötelezettségek és felelősségek előmozdítása vagy védelme.

B. SZAKASZ

HATÁROKON ÁTNYÚLÓ ADATFORGALOM ÉS A SZEMÉLYES ADATOK VÉDELME

12.4. CIKK

Határokon átnyúló adatforgalom

1. A Felek a digitális gazdaságon belüli kereskedelem megkönnyítése érdekében vállalják a határokon átnyúló adatforgalom biztosítását, és elismerik, hogy e tekintetben mindegyik Félnek saját szabályozási követelményei lehetnek.

2. Ebből a célból egyik Fél sem korlátozhatja az e fejezet hatálya alá tartozó tevékenységekkel összefüggésben a Felek között zajló, határokon átnyúló adatforgalmat:

- (a) annak megkövetelésével, hogy az adatkezelés a területén lévő informatikai berendezések vagy hálózati elemek segítségével történjen, ideértve a területén tanúsított vagy jóváhagyott informatikai berendezések vagy hálózati elemek igénybevételének megkövetelését is;
- (b) annak megkövetelésével, hogy az adatok fizikailag a területén legyenek;
- (c) a másik Fél területén végzett adattárolás vagy -kezelés megtiltásával; vagy
- (d) azzal, hogy a határon átvitelő adattovábbítás feltételül szabja a területén lévő informatikai berendezések vagy hálózati elemek igénybevételét vagy az adatoknak a területén való fizikai jelenlétét.

3. Az egyértelműség érdekében: a Felek megállapodnak abban, hogy e cikk egyetlen rendelkezése sem akadályozza meg a Feleket abban, hogy a 25.1. cikkel (Általános kivételek) összhangban intézkedéseket fogadjanak el vagy tartsanak fenn az ott említett közpolitikai célkitűzések elérése érdekében, amelyeket e cikk alkalmazásában adott esetben a digitális technológiák előremutató jellegét figyelembe vevő módon kell értelmezni. Az előző mondat nem érinti az e megállapodásban szereplő egyéb kivételek e cikk esetében történő alkalmazását.

4. A Felek folyamatos felülvizsgálat alatt tartják e cikk végrehajtását, és – a Felek eltérő megállapodása hiányában – eredményességét az e megállapodás hatálybalépésének napjától számított három éven belül értékelik. Mindegyik Fél bármely időpontban javasolhatja továbbá a másik Félnek e cikk felülvizsgálatát. Az ilyen javaslatot jóhiszeműen mérlegelik.

5. A (4) bekezdésben említett felülvizsgálat keretében és a Waitangi Tanács 2021. november 19-i Wai 2522. sz. jelentésének közzétételét követően Új-Zéland:

- (a) megerősíti, hogy továbbra is képes támogatni és előmozdítani az e megállapodás szerinti māori érdekeket; valamint
- (b) megerősíti azon szándékát, hogy bevonja a māorikat annak biztosítására, hogy a (4) bekezdésben említett felülvizsgálat figyelembe vegye, hogy Új-Zélandnak továbbra is szüksége van arra, hogy támogassa a māorikat jogaik és érdekeik gyakorlásában, és eleget tegyen a te Tiriti o Waitangi / Waitangi Szerződés és annak alapelvei szerinti kötelezettségeinek.

12.5. CIKK

A személyes adatok és a magánélet védelme

1. A Felek elismerik, hogy a személyes adatok és a magánélet védelme alapvető jog, és az ezzel kapcsolatos magas szintű normák elősegítik a digitális kereskedelem iránti fogyasztói bizalmat.
2. Mindegyik Fél elfogadhat vagy fenntarthat olyan intézkedéseket, amelyeket megfelelőnek tart a személyes adatok és a magánélet védelmének biztosítása érdekében, beleértve a személyes adatok határokon átnyúló továbbítására vonatkozó szabályok elfogadását és alkalmazását. E megállapodás egyetlen rendelkezése sem érinti a személyes adatok és a magánélet azon védelmét, amelyet a Felek megfelelő intézkedései biztosítanak.

3. Mindegyik Fél tájékoztatja a másik Felet minden általa elfogadott vagy fenntartott, a (2) bekezdésben említett intézkedésekről.

4. Valamennyi Fél közzétesz a személyes adatoknak és a magánéletnek a digitális kereskedelem felhasználói számára biztosított védelmével kapcsolatos tájékoztatást, beleértve:

- (a) az egyének hogyan élhetnek jogorvoslattel a személyes adatok vagy a magánélet védelmének a digitális kereskedelemből eredő megsértése esetén; valamint
- (b) útmutatást és egyéb tájékoztatást a vállalkozásoknak a személyes adatok és a magánélet védelmére vonatkozó hatályos jogszabályi követelményeknek való megfelelésére vonatkozóan.

C. SZAKASZ

KÜLÖNÖS RENDELKEZÉSEK

12.6. CIKK

Az elektronikus továbbításra kivetett vámok

1. A Felek nem vetnek ki vámot az egyik fél személye és a másik fél személye között, elektronikus úton történő továbbításokra.

2. Az egyértelműség érdekében: az (1) bekezdés nem zárja ki, hogy a Felek belföldi adókat, illetékeket vagy egyéb díjakat szabjanak ki az elektronikus úton történő továbbításokra, feltéve, hogy az ilyen adókat, illetékeket vagy más díjakat e megállapodással összhangban szabják ki.

12.7. CIKK

Előzetes engedélyezés mellőzése

1. Valamennyi Fél törekszik arra, hogy ne írjon elő előzetes engedélyt vagy más, azonos hatású követelményt az elektronikus úton történő szolgáltatásnyújtásra.
2. Az (1) bekezdés nem érinti a nem kifejezetten és kizárólag elektronikus úton nyújtott szolgáltatásokra vonatkozó engedélyezési rendszereket, valamint a távközlés területére vonatkozó szabályokat.

12.8. CIKK

Szerződések elektronikus úton történő megkötése

Hacsak jogszabályai és egyéb rendelkezései másként nem rendelkeznek, valamennyi Fél biztosítja, hogy:

- (a) a szerződések elektronikus úton is megköthetők legyenek;

- (b) ne tagadhassák meg a szerződések joghatását, érvényességét vagy végrehajthatóságát kizárólag azon az alapon, hogy azokat elektronikus úton kötik; valamint
- (c) az elektronikus szerződések alkalmazása elé nem gördítenek egyéb akadályt, illetve ilyen akadályt nem tartanak fenn.

12.9. CIKK

Elektronikus hitelesítés

1. A jogszabályai és egyéb rendelkezései által eltérően meghatározott körülmények kivételével egyik Fél sem tagadja meg az elektronikus dokumentumok, elektronikus aláírások, elektronikus bélyegzők vagy elektronikus bélyegzők vagy elektronikus hitelesítésből származó hitelesítő adatok joghatását vagy bírósági eljárásokban bizonyítékként való elfogadhatóságát kizárólag amiatt, hogy azok elektronikus formátumúak.
2. Egyik Fél sem fogad el vagy tart fenn olyan intézkedéseket, melyek:
 - (a) megtiltják az elektronikus tranzakcióban részt vevő felek számára, hogy kölcsönösen meghatározzák az elektronikus tranzakciójukhoz szükséges megfelelő elektronikus hitelesítési módszereket; vagy
 - (b) megakadályozzák az elektronikus tranzakcióban részt vevő feleket abban, hogy bizonyítsák az igazságügyi és közigazgatási hatóságok felé, hogy az adott elektronikus tranzakcióhoz használt elektronikus hitelesítés megfelel az alkalmazandó jogi követelményeknek.

3. A (2) bekezdéstől eltérve bármelyik Fél megkövetelheti, hogy az elektronikus tranzakciók egy bizonyos kategóriája esetében az elektronikus hitelesítési módszer(t):

- (a) az említett Fél saját jogszabályaival összhangban akkreditált hatósága tanúsítsa; vagy
- (b) megfeleljen bizonyos teljesítménykövetelményeknek, melyeknek ugyanakkor objektívnek, átláthatónak és megkülönböztetéstől mentesnek kell lenniük, és csak az érintett kategóriájú elektronikus tranzakciók konkrét jellemzőire vonatkozhatnak.

4. A Felek a jogszabályaik vagy egyéb rendelkezéseik által előírt mértékben alkalmazzák az (1)–(3) bekezdést az elektronikus tranzakciókat megkönnyítő vagy lehetővé tevő egyéb elektronikus folyamatokra vagy eszközökre, úgymint elektronikus időbélyegzőkre vagy ajánlott elektronikus kézbesítési szolgáltatásokra.

12.10. CIKK

Elektronikus számlázás

1. A Felek elismerik – a digitális beszerzési rendszerek kulcsfontosságú elemeként – az e-számlázási szabványok fontosságát az interoperabilitás és a digitális kereskedelem támogatása érdekében, valamint hogy ezek a rendszerek a vállalkozások közötti, illetve a vállalkozások és a fogyasztók közötti elektronikus tranzakciókhoz is használhatók.

2. Valamennyi Fél gondoskodik arról, hogy a joghatóságában az e-számlázással kapcsolatos intézkedések végrehajtását úgy tervezzék meg, hogy az támogassa a határokon átnyúló interoperabilitást. Az e-számlázással kapcsolatos intézkedések kidolgozásakor valamennyi Fél adott esetben figyelembe veszi a nemzetközi kereteket, iránymutatásokat vagy ajánlásokat, amennyiben vannak ilyen nemzetközi keretek, iránymutatások vagy ajánlások.

3. A Felek törekednek az e-számlázással és a digitális közbeszerzési rendszerekkel kapcsolatos bevált gyakorlatok megosztására.

12.11. CIKK

Forráskód átadása vagy hozzáférés a forráskódhoz

1. A Felek elismerik a digitális technológiák használatának egyre növekvő társadalmi és gazdasági jelentőségét, valamint a digitális technológiák biztonságos és felelősségteljes fejlesztésének és használatának fontosságát, többek között a szoftverek forráskódja tekintetében, a közbizalom előmozdítása érdekében.
2. Egyik Fél sem követeli meg a másik Fél valamely személyének tulajdonában álló szoftver forráskódjának átadását vagy az ahhoz való hozzáférést az ilyen szoftvereknek – vagy az ilyen szoftvert tartalmazó termékeknek – a területén megvalósuló behozatalának, kivitelének, terjesztésének, értékesítésének vagy használatának feltételeként¹.
3. Az egyértelműség érdekében, a (2) bekezdés:
 - (a) nem alkalmazandó azokra az esetekre, amikor a másik Fél valamely személye üzleti alapon, önkéntesen adja át egy szoftverek forráskódját vagy biztosít ahhoz hozzáférést, például egy közbeszerzési ügylet vagy egy szabadon letárgyalt szerződés esetében; valamint

¹ E cikk nem zárja ki, hogy a Felek megköveteljék a létfontosságú infrastruktúrákhoz használt szoftverekhez való hozzáférést, a létfontosságú infrastruktúra hatékony működésének biztosításához szükséges mértékben, a jogosulatlan nyilvánosságra hozatal elleni biztosítékok mellett.

- (b) nem érinti az egyik Fél szabályozó, adminisztratív, büntető vagy bírósági szerveinek azon jogát, hogy megköveteljék egy szoftver forráskódjának módosítását, hogy az megfeleljen a jelen megállapodással nem összeegyeztethetetlen jogszabályainak és egyéb rendelkezéseinek.

4. E cikknek egyetlen rendelkezése sem:

- (a) érinti az egyik Fél szabályozó hatóságainak, büntető és igazságügyi szerveinek vagy megfelelőségértékelő szervezeteinek azon jogát, hogy nyomozás, ellenőrzés vagy vizsgálat, illetve végrehajtási intézkedés vagy bírósági eljárás céljából hozzáférjenek egy szoftver forráskódjához, akár annak behozatala, kivitele, terjesztése, értékesítése vagy felhasználása előtt, akár azt követően, annak megállapítása érdekében, hogy az megfelel-e – többek között a megkülönböztetésmentességre és az elfogultság megelőzésére vonatkozó – jogszabályainak és egyéb rendelkezéseinek, a jogosulatlan nyilvánosságra hozatal elleni biztosítékok mellett;
- (b) érinti az egyik Fél versenyhatóságának vagy más releváns testületének a versenyjog megsértésének orvoslására irányuló követelményeit;
- (c) érinti a szellemi tulajdon-jogok oltalmát és érvényesítését; vagy
- (d) érinti bármelyik Fél azon jogát, hogy intézkedéseket hozzon a 14.1. cikk (A kormányzati beszerzésről szóló megállapodás (GPA) egyes rendelkezéseinek e megállapodásba foglalása) (2) bekezdésének a) pontjával összhangban, amelynek értelmében a GPA III. cikkét belefoglalják e megállapodásba, és az értelemszerűen e megállapodás részét képezi.

Online fogyasztói bizalom

1. Elismerve az elektronikus kereskedelembe vetett fogyasztói bizalom erősítésének fontosságát, valamennyi Fél intézkedéseket fogad el, illetve tart fenn az elektronikus kereskedelmi ügyletekben részt vevő fogyasztók hatékony védelmének biztosítása érdekében, ideértve az olyan intézkedéseket, amelyek:

- (a) tiltják a csalárd és félrevezető kereskedelmi gyakorlatot, ideértve a megtévesztő kereskedelmi gyakorlatot;
- (b) kötelezik a beszállítókat és szolgáltatókat, hogy jóhiszeműen eljárva tisztességes kereskedelmi gyakorlatot folytassanak, többek között azáltal, hogy tiszteletben tartják a fogyasztók kéretlen árukkal és szolgáltatásokkal kapcsolatos jogait; valamint
- (c) jogaik sérülése esetére elérhetővé teszik a fogyasztók számára a jogorvoslat lehetőségét, ideértve a jogorvoslathoz való jogot olyan esetekben, amikor az árukat, illetve szolgáltatást kifizették, és nem a megállapodás szerint szállítják vagy nyújtják.

2. Valamennyi Fél olyan szintű védelmet biztosít az elektronikus kereskedelmi ügyletekben részt vevő fogyasztók számára, amely legalább egyenértékű a jogszabályai, rendeletei és politikái értelmében a nem elektronikus úton bonyolított kereskedelemben a fogyasztók számára biztosított szinttel.

3. A Felek elismerik annak a fontosságát, hogy fogyasztóvédelmi ügynökségeiket vagy egyéb érintett szerveiket megfelelő végrehajtási hatáskörökkel ruházzák fel, és ezen fogyasztóvédelmi ügynökségek vagy egyéb érintett szervek együttműködjenek egymással a fogyasztók védelme, valamint az online fogyasztói bizalom erősítése érdekében.

4. A Felek elismerik a határokon átnyúló elektronikus kereskedelmi ügyletekkel kapcsolatos követelések rendezését megkönnyítő mechanizmusok előnyeit. Ezért a Felek megvizsgálják, hogy milyen lehetőségek nyílnak arra, hogy ilyen mechanizmusokat elérhetővé tegyenek az egymás közötti, határokon átnyúló elektronikus kereskedelmi tranzakciók esetében.

12.13. CIKK

Kéretlen tájékoztatás közvetlen üzletszerzés céljából

1. Valamennyi Fél intézkedéseket fogad el, illetve tart fenn a felhasználók kéretlen, közvetlen üzletszerzési célú tájékoztatás elleni hatékony védelmének biztosítása érdekében.
2. Valamennyi Fél biztosítja, hogy a természetes személynek minősülő fogyasztók ne kapjanak közvetlen üzletszerzési célú tájékoztatást, hacsak nem adták hozzájárulásukat ilyen üzletszerzési célú tájékoztatáshoz. A hozzájárulást az egyes Felek jogával összhangban kell meghatározni.
3. A (2) bekezdés ellenére, valamennyi Fél lehetővé teszi azon személyek számára, akik a jogszabályaival összhangban, termékértékesítéshez vagy szolgáltatásnyújtáshoz kapcsolódóan gyűjtötték felhasználók elérhetőségi adatait, hogy saját hasonló áruikról vagy szolgáltatásaikról ezen felhasználóknak közvetlen üzletszerzési célú tájékoztatást küldjenek.
4. Valamennyi Fél gondoskodik arról, hogy a közvetlen üzletszerzési célú tájékoztatások egyértelműen azonosíthatók legyenek, feltüntetve, hogy kinek a nevében küldték azokat, és tartalmazzák a szükséges információkat annak érdekében, hogy a felhasználók díjmentesen bármikor kérhessék az üzenetküldés megszüntetését.

5. Valamennyi Fél elérhetővé teszi a felhasználók számára a jogorvoslat lehetőségét kérésre közvetlen üzletszerzési célú tájékoztatások azon szolgáltatóival szemben, melyek nem tesznek eleget az (1)–(4) bekezdés alapján elfogadott, illetve fenntartott intézkedéseknek.

12.14. CIKK

Együttműködés a digitális kereskedelemmel összefüggő szabályozási kérdésekben

1. A Felek információcserét folytatnak a digitális kereskedelemmel összefüggő következő szabályozási kérdésekben:

- (a) a műszakilag átjárható bizalmi és hitelesítési szolgáltatások elismerése és elősegítése;
- (b) a közvetlen üzletszerzési célú tájékoztatás kezelése;
- (c) a fogyasztók online védelme, ideértve a fogyasztói jogorvoslat és a fogyasztói bizalomépítés eszközeit;
- (d) a kis- és középvállalkozások előtt álló kihívások az elektronikus kereskedelem alkalmazása terén;
- (e) elektronikus kormányzat; valamint
- (f) a digitális kereskedelem fejlesztése szempontjából fontos egyéb kérdések.

2. Az egyértelműség érdekében: e cikk nem alkalmazandó a Feleknek a személyes adatok és a magánélet védelmével kapcsolatos szabályaira és védintézkedéseire, ideértve a személyes adatok határokon átnyúló továbbításával kapcsolatosakat is.
3. A Felek adott esetben együttműködnek és aktívan részt vesznek a nemzetközi fórumokon a digitális kereskedelem fejlesztésének előmozdítása érdekében.
4. A Felek elismerik a digitális kereskedelemmel kapcsolatos kiberbiztonsági kérdésekben való együttműködés fontosságát.

12.15. CIKK

Papírmentes árukereskedelem

1. Annak érdekében, hogy az árukereskedelem számára papírmentes határokon átnyúló környezetet teremtsenek, a Felek elismerik az áruk behozatalához, kiviteléhez vagy tranzitjához szükséges papíralapú nyomtatványok és okmányok felszámolásának fontosságát. Ebből a célból a Feleket arra ösztönzik, hogy adott esetben számolják fel a papíralapú nyomtatványokat és dokumentumokat, és térjenek át a papírmentes űrlapok és dokumentumok használatára.
2. Valamennyi Fél törekszik arra, hogy az általa kibocsátott vagy ellenőrzött, illetve a szokásos kereskedelmi forgalom során szükséges kereskedelmi igazgatási dokumentumokat elektronikus formátumban hozzáférhetővé tegye a nyilvánosság számára. E bekezdés alkalmazásában az „elektronikus formátum” kifejezés magában foglalja az emberi beavatkozás nélküli, automatizált tolmácsolásra és elektronikus feldolgozásra alkalmas formátumokat, valamint a digitalizált képeket és nyomtatványokat is.

3. Valamennyi Fél törekszik arra, hogy a kereskedelmi igazgatási dokumentumok elektronikus változatát a kereskedelmi igazgatási dokumentumok papíralapú változataival jogilag egyenértékűként fogadja el.
4. A Felek törekednek arra, hogy kétoldalúan és nemzetközi fórumokon együttműködjenek a kereskedelmi igazgatási dokumentumok elektronikus változatainak fokozottabb elfogadása érdekében.
5. A papírmentes árukereskedelem alkalmazásáról rendelkező kezdeményezések kidolgozása során valamennyi Fél törekszik arra, hogy figyelembe vegye a nemzetközi szervezetek által elfogadott módszereket.

12.16. CIKK

Nyílt internet-hozzáférés

A Felek elismerik a saját területükön található felhasználók számára abból fakadó előnyöket, hogy azok – figyelemmel a Felek alkalmazandó politikáira, jogszabályaira és egyéb rendelkezéseire – képesek:

- (a) az interneten elérhető, általuk választott szolgáltatásokhoz és alkalmazásokhoz hozzáférni, illetve azokat terjeszteni és használni, olyan észszerű hálózatzkezelés mellett, amely nem akadályozza meg vagy lassítja az adatforgalmat kereskedelmi okokból;
- (b) az általuk választott eszközökkel a hálózatra csatlakozni, feltéve, hogy ezek az eszközök nem károsítják a hálózatot; valamint

- (c) hozzáférni az internetszolgáltatójuk hálózatkézelési gyakorlatára vonatkozó tájékoztatáshoz.

13. FEJEZET

ENERGETIKA ÉS NYERSANYAGOK

13.1. CIKK

Célkitűzések

E fejezet célkitűzései: a Felek közötti kereskedelem és beruházások elősegítése a megújuló forrásokból történő energiatermelés és a fenntartható nyersanyagtermelés – többek között zöld technológiák felhasználása révén történő – előmozdítása, fejlesztése és fokozása érdekében.

13.2. CIKK

Alapelvek

1. Mindegyik Fél fenntartja saját szuverén jogát annak meghatározására, hogy a területén, valamint a szigetek közötti és felségvizein, a kizárólagos gazdasági övezetében és a kontinentális talapzaton lévő területei elérhetőek-e energiahordozók és nyersanyagok feltárása és előállítása céljából.

2. A Felek mindegyike fenntartja a jogát, hogy elfogadjon, fenntartson és végrehajtsa olyan intézkedéseket, amelyek az energiahordozók és nyersanyagok ellátásának biztosításához szükségesek, és összhangban vannak e megállapodással.

13.3. CIKK

Fogalommeghatározások

E fejezet alkalmazásában:

- (a) „engedély”: olyan hozzájárulás, licenc, koncesszió vagy hasonló közigazgatási vagy szerződéses okmány, amelynek révén az egyik Fél illetékes hatósága feljogosít egy jogalanyt arra, hogy a területén egy bizonyos gazdasági tevékenységet folytasson;
- (b) „kiegyenlítő szabályozás”: minden olyan tevékenység és folyamat, amelynek révén a hálózatüzemeltetők folyamatosan biztosítják, hogy a rendszerfrekvencia egy előre meghatározott stabilitási tartományon belül maradjon, és teljesüljenek az adott minőséghez tartozó tartalékképzési követelmények;
- (c) „energiahordozók”: olyan áruk, amelyekből energiát állítanak elő, és amelyek a 13. mellékletben (Energiahordozók, szénhidrogének és nyersanyagok jegyzékei) foglalt felsorolásban a megfelelő HR-kód alatt szerepelnek¹;
- (d) „szénhidrogének”: olyan áruk, amelyek a 13. mellékletben (Energiahordozók, szénhidrogének és nyersanyagok jegyzékei) foglalt felsorolásban a megfelelő HR-kód alatt szerepelnek;

¹ Az egyértelműség érdekében: az „energiahordozók” kifejezés nem foglalja magában – a biogázon vagy bioüzemanyagon kívül – a mezőgazdasági, erdészeti vagy halászati termékeket.

- (e) „nyersanyagok”: ipari termékek gyártásához használt anyagok, amelyek a 13. mellékletben (Energiahordozók, szénhidrogének és nyersanyagok jegyzékei) foglalt felsorolásban a megfelelő HR-kód alatt szerepelnek¹;
- (f) „megújuló villamos energia”: megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia;
- (g) „megújuló energia”: nap-, szél-, víz-, geotermikus, biológiai, óceáni, valamint egyéb olyan környezeti forrásokból előállított energia, amelyek esetében az eredeti energiaforrás megújuló;
- (h) „szabvány”: a TBT-megállapodás 1. mellékletében meghatározottak szerinti szabvány; valamint
- (i) „műszaki előírás”: a TBT-megállapodás 1. mellékletében meghatározottak szerinti műszaki előírás.

13.4. CIKK

Import- és exportmonopóliumok

Egyik Fél sem jelölhet ki vagy tarthat fenn kijelölt import- vagy exportmonopóliumot. E cikk alkalmazásában az „import- vagy exportmonopólium” kifejezés azt jelenti, hogy az egyik Fél kizárólagos jogot vagy felhatalmazást ad egy jogalanyra arra, hogy energiahordozókat vagy nyersanyagokat importáljon a másik Fél területéről vagy azokat oda exportáljon².

¹ Az egyértelműség érdekében: a „nyersanyagok” kifejezés nem foglalja magában a mezőgazdasági, erdészeti vagy halászati termékeket.

² Az egyértelműség érdekében e cikk nem érinti a 10. fejezetet (Szolgáltatáskereskedelem és beruházás), valamint nem foglal magában olyan jogot, amely szellemi tulajdonjog megadásából ered.

13.5. CIKK

Exportárak

Az energiahordozók vagy nyersanyagok általa végrehajtott exportjára vonatkozóan a Felek semmiféle intézkedés – például engedélyek vagy minimálár-követelmények – útján nem szabhatnak meg a másik Fél számára magasabb árat, mint a belföldi piacra szánt energiahordozók vagy nyersanyagok esetében.

13.6. CIKK

Belföldi árképzés

Valamennyi Fél törekszik annak biztosítására, hogy a nagykereskedelmi villamosenergia- és földgázárak a tényleges keresletet és kínálatot tükrözzék. Ha valamely Fél úgy dönt, hogy szabályozza az energiahordozók és nyersanyagok belföldi ellátásának árát (a továbbiakban: szabályozott ár), ezt csak jogszerű közpolitikai cél elérése érdekében teheti meg, és csak oly módon, hogy egyértelműen meghatározott, átlátható, megkülönböztetéstől mentes és arányos szabályozott árat ír elő.

13.7. CIKK

Energiahordozók és nyersanyagok feltárásának és előállításának engedélyezése

1. Ha valamelyik Félnak engedélyt ír elő villamos energia, szénhidrogének vagy nyersanyagok feltárásához vagy előállításához, akkor az adott Fél:
 - (a) az ilyen engedélyeket a 10.33. cikkben (Objektivitás, pártatlanság és függetlenség) és a 10.34. cikkben (Közzététel és rendelkezésre álló információk) meghatározott feltételekkel és eljárásokkal összhangban adja meg; valamint
 - (b) biztosítja, hogy az engedélyek megadásának folyamata átlátható legyen, és közzéteszi legalább az engedély típusát és az érintett területet vagy területrészt oly módon, hogy a potenciálisan érdeklődő kérelmezők benyújthassanak kérelmeket.
2. A Felek a 10.34. cikkben (Közzététel és rendelkezésre álló információk) és az e cikk (1) bekezdésének b) pontjában szereplő feltételek és eljárások betartása nélkül is megadhatnak engedélyeket a szénhidrogénekkel kapcsolatos alábbi esetekben:
 - (a) a terület kapcsán sor került a 10.34. cikknek (Közzététel és rendelkezésre álló információk) és e cikk (1) bekezdése b) pontjának megfelelő korábbi eljárásra, amely nem eredményezte engedély megadását;
 - (b) a terület állandó jelleggel rendelkezésre áll feltárás vagy kitermelés céljából; vagy

(c) a kiadott engedélyről annak lejárta előtt lemondtak.

3. A Felek pénzügyi vagy természetbeni hozzájárulás fizetésére kötelezhetik a szervezeteket, amelyek engedélyt kaptak¹. A pénzügyi vagy természetbeni hozzájárulást úgy kell megállapítani, hogy az ne zavarja az ilyen szervezetek irányítási és döntéshozatali folyamatát.

4. Valamennyi Fél biztosítja, hogy a kérelmezőt tájékoztassák a kérelme elutasításának indokairól annak érdekében, hogy fellebbezési vagy felülvizsgálati eljárást vehessen igénybe. A fellebbezési vagy felülvizsgálati eljárásokat előzetesen közzé kell tenni.

13.8. CIKK

A környezeti hatás értékelése

1. Valamennyi Fél biztosítja, hogy jogszabályai és egyéb rendelkezései előírják környezeti hatásvizsgálat készítését az energiahordozók vagy nyersanyagok előállításával kapcsolatos tevékenységekre vonatkozóan, amennyiben az ilyen tevékenységek jelentős hatással lehetnek a környezetre.

¹ Az egyértelműség érdekében: az e bekezdésben szereplő „pénzügyi hozzájárulás” és „természetbeni hozzájárulás” kifejezések nem foglalnak magukban semmilyen biztosítékot vagy kifizetést, amely ahhoz szükséges, hogy egy szervezet teljesítse a leszerelés finanszírozására és végrehajtására vonatkozó kötelezettségét, vagy a leszerelést követő tevékenységek kapcsán szükséges biztosítékot vagy kifizetést.

2. Az (1) bekezdésben említett környezeti hatásvizsgálat tekintetében valamennyi Fél a saját jogszabályaival és egyéb rendelkezéseivel összhangban:

- (a) biztosítja, hogy minden érdekelt személynek – ideértve a civil szervezeteket is – lehetősége legyen a folyamat korai szakaszában ténylegesen részt venni a környezeti hatásvizsgálatban, valamint megfelelő határidőt biztosít az érdekeltek számára a környezeti hatásvizsgálatban való részvételre és a környezeti hatásvizsgálati jelentéssel kapcsolatos észrevételeik megtételére;
- (b) az engedély megadása előtt figyelembe veszi a környezeti hatásvizsgálatban a környezetre gyakorolt hatásokra vonatkozóan szereplő megállapításokat;
- (c) nyilvánosságra hozza a környezeti hatásvizsgálat eredményeit; valamint
- (d) azonosítja és szükség szerint értékeli egy adott projekt következőkre gyakorolt jelentős hatásait:
 - (i) a lakosság és az emberi egészség;
 - (ii) a biológiai sokféleség;
 - (iii) a földterület, a talaj, a vizek, a levegő, és az éghajlat; valamint
 - (iv) a kulturális örökség és a táj, beleértve a projektnek a súlyos balesetek vagy katasztrófák kockázatával szembeni sebezhetőségéből eredő várható hatásokat, amelyek az érintett projekt szempontjából relevánsak.

13.9. CIKK

Tengeri kockázatok és biztonság

1. Valamennyi Fél biztosítja, hogy a tengeri olaj- és gázipari tevékenységek biztonságával és a kapcsolódó környezetvédelmi intézkedésekkel kapcsolatos szabályozási funkciókat a gazdaságfejlesztéssel, valamint a tengeri olaj- és gázipari tevékenységek engedélyezésével kapcsolatos szabályozási funkcióktól függetlenül lássák el, például külön jogi személyek fenntartása révén.
2. A tengeri környezet és a part menti közösségek szennyezéssel szembeni védelme érdekében – adott esetben – mindegyik Fél saját területén megteremti a biztonságos tengeri olaj- és gázfeltáráshoz és -kitermeléshez szükséges feltételeket. Ezeknek a feltételeknek a tengeri olaj- és gázipari tevékenységekre vonatkozó magas biztonsági és környezetvédelmi szabványokon kell alapulniuk.
3. A Felek adott esetben együttműködnek a tengeri olaj- és gázipari tevékenységek biztonsága és a kapcsolódó környezetvédelmi intézkedések magas szintű normáinak az információmegosztás, valamint a biztonsági és környezetvédelmi teljesítmény átláthatóságának növelése révén történő nemzetközi előmozdítása érdekében.

13.10. CIKK

A megújulóvillamosenergia-termelők hozzáférése az energetikai infrastruktúrához

1. A 13.7. cikk (Energiahordozók és nyersanyagok feltárásának és előállításának engedélyezése) sérelme nélkül valamennyi Fél biztosítja, hogy a területén található megújulóvillamosenergia-termelők megkülönböztetéstől mentes, észszerű és a költségeket tükröző feltételek mellett hozzáférjenek a területén elhelyezkedő villamosenergia-átviteli és -elosztási infrastruktúrához a hozzáférési kérelem benyújtását követő észszerű időn belül, olyan feltételek mellett, amelyek lehetővé teszik az ilyen infrastruktúra megbízható használatát.
2. Valamennyi Fél biztosítja, hogy a területén a villamosenergia-átviteli és -elosztási infrastruktúra tulajdonosai vagy üzemeltetői közétegyék az (1) bekezdésben említett feltételeket, és meghozzák a megfelelő intézkedéseket a megújulóvillamosenergia-termelés korlátozásának minimalizálása érdekében.
3. Valamennyi Fél gondoskodik a kiegyenlítő piacok meglétéről, ahol a megújulóenergia-termelők észszerű és megkülönböztetéstől mentes feltételek mellett szerezhetnek be árukat és szolgáltatásokat.
4. E cikk nem sérti a Felek azon jogát, hogy jogszabályaikban és egyéb rendelkezéseikben objektív és megkülönböztetéstől mentes kritériumok alapján eltéréseket fogadjanak el vagy tartsanak fenn a villamosenergia-átviteli és -elosztási infrastruktúrájához való hozzáférés joga kapcsán, feltéve, hogy az ilyen eltérések valamilyen jogszerű politikai célkitűzés – mint például a villamosenergia-rendszer stabilitásának fenntartása – teljesítéséhez szükségesek.

13.11. CIKK

Szabályozó testület

Valamennyi Fél fenntart vagy létrehoz egy független szabályozó testületet vagy bármely más független testületet, amely:

- (a) jogilag és funkcionálisan is elkülönül a következőktől, és nem tartozik azoknak elszámolással:
 - (i) egyéb hatóságok; vagy
 - (ii) a villamosenergia-átviteli és -elosztási infrastruktúrát biztosító vagy ahhoz hozzáféréssel rendelkező gazdasági szereplők vagy szervezetek; valamint
- (b) megbízást kap a villamosenergia-átviteli és -elosztási infrastruktúrához való hozzáférés és használat megfelelő feltételeivel és díjszabásával kapcsolatos viták észszerű időn belüli megoldására.

13.12. CIKK

Együtműködés a szabványok, műszaki szabályok, és megfelelőségértékelési eljárások területén

1. A 9.5. cikkel (Nemzetközi szabványok) és a 9.6. cikkel (Szabványok) összhangban a Felek előmozdítják a területükön található szabályozók vagy szabványügyi testületek közötti együttműködést az energiahatékonyság és a fenntartható megújuló energia terén a fenntartható energia- és éghajlat-politikához való hozzájárulás érdekében.
2. Az (1) bekezdés alkalmazásában a Felek törekednek az energiahatékonysággal és a fenntartható megújuló energiával kapcsolatos szabványokkal, műszaki szabályokkal és a megfelelőségértékelési eljárásokkal kapcsolatos, mindegyik Fél érdekeit szolgáló kezdeményezések azonosítására.

13.13. CIKK

Kutatás, fejlesztés és innováció

A Felek előmozdítják a kutatást, a fejlesztést és az innovációt az energiahatékonyság, a megújuló energia és a nyersanyagok területén, valamint adott esetben együttműködnek többek között azért, hogy:

- (a) előmozdítsák a környezetbarát és gazdaságilag hatékony energiahordozókra és nyersanyagokra vonatkozó politikákkal, valamint az energiahatékonyság, a megújuló energia és a nyersanyagok területén a költséghatékony gyakorlatokkal és technológiákkal kapcsolatos információk és bevált gyakorlatok terjesztését, oly módon, hogy az összhangban álljon a szellemi tulajdonjogok megfelelő és hatékony oltalmával; valamint

- (b) az energiahatékonyság, a megújuló energia és nyersanyagok területén előmozdítsák az olyan energiahatékony és környezetkímélő technológiák, gyakorlatok és eljárások kutatását, fejlesztését és alkalmazását, amelyek minimalizálják a káros környezeti hatásokat a teljes energiahordozó- és nyersanyagláncban.

13.14. CIKK

Együtműködés az energiahordozók és a nyersanyagok területén

A Felek adott esetben együttműködnek az energiahordozók és a nyersanyagok területén, többek között abból a célból, hogy:

- (a) csökkentsék vagy megszüntessék a harmadik országokban az energiatermékeket és nyersanyagokat érintő kereskedelmet és befektetéseket torzító intézkedéseket;
- (b) összehangolják az olyan nemzetközi fórumokon képviselendő álláspontjaikat, ahol az energiahordozókkal és a nyersanyagokkal kapcsolatos kereskedelmi és befektetési kérdéseket vitatják meg, valamint előmozdítsák az energiahatékonyság, a megújuló energia és a nyersanyagok területén megvalósuló nemzetközi programokat;
- (c) előmozdítsák a piaci adatok cseréjét a következő területeken:
 - (i) energiahordozók, beleértve az energiapiacok szervezésével, valamint az új energiatechnológiák és az energiahatékonyság előmozdításával kapcsolatos információkat; valamint

- (ii) nyersanyagok;
- (d) előmozdítsák a vállalati társadalmi felelősségvállalást a nemzetközi szabványokkal összhangban, mint például az OECD multinacionális vállalkozásoknak címzett iránymutatásai és az OECD felelős üzleti magatartáshoz szükséges kellő gondosságra vonatkozó útmutatása;
- (e) globálisan előmozdítsák a felelős beszerzés és bányászat értékeit, valamint maximalizálják nyersanyagágazatuknak és kapcsolódó ipari értékláncaiknak az Egyesült Nemzetek fenntartható fejlődési céljainak teljesítéséhez való hozzájárulását;
- (f) előmozdítsák az energiahordozókhoz és nyersanyagokhoz kapcsolódó, közös érdekű területeken a kutatást, fejlesztést, innovációt és képzést;
- (g) elősegítsék a belpolitikai fejleményekre vonatkozó információk és legjobb gyakorlatok cseréjét;
- (h) előmozdítsák az erőforrások hatékony felhasználását (azaz a gyártási folyamatok fejlesztését, a tartósságot, a javíthatóságot, a szétszerelhetőséget biztosító kivitelt, valamint a termékek könnyű újrafelhasználását és újrahasznosítását); valamint
- (i) előmozdítsák a tengeri olaj- és gázipari, valamint bányászati tevékenységek biztonságának és a kapcsolódó környezetvédelmi intézkedéseknek a magas szintű normáit az információmegosztás, valamint a biztonsági és környezetvédelmi teljesítmény átláthatóságának növelése révén.

14. FEJEZET

KÖZBESZERZÉS

14.1. CIKK

A kormányzati beszerzésről szóló megállapodás (GPA) egyes rendelkezéseinek e megállapodásba foglalása

1. A Felek megerősítik a GPA alapján fennálló jogaikat és kötelezettségeiket.
2. Az e megállapodás 14. mellékletének (Közbeszerzéssel kapcsolatos piacra jutási kötelezettségvállalások) hatálya alá tartozó közbeszerzésekre való alkalmazásuk érdekében a GPA következő rendelkezéseit a Felek belefoglalják e megállapodásba, és azok értelemszerűen e megállapodás részét képezik:
 - (a) a I–IV. cikk, a VI–XV. cikk, a XVI.1–XVI.3. cikk, a XVII. és a XVIII. cikk; valamint
 - (b) a II–IV. függelék, amennyiben azok az egyes Felekre vonatkoznak.
3. Az 1.5. cikk (Egyéb nemzetközi megállapodásokhoz való viszony) (5) bekezdése ellenére, ha a GPA (2) bekezdés a) pontjában említett rendelkezéseinek bármelyike módosul, ezek a módosítások automatikusan nem foglalódnak bele ebbe a fejezetbe, de – adott esetben – a Felek konzultálnak e fejezet módosítása kapcsán.

4. Az egyértelműség érdekében, a (2) bekezdéssel összhangban e megállapodásba foglalt és értelemszerűen e megállapodás részét képező rendelkezésekben az „érintett közbeszerzés” kifejezésre történő hivatkozásokat a 14. melléklet (Közbeszerzéssel kapcsolatos piacra jutási kötelezettségvállalások) hatálya alá tartozó közbeszerzésekre való hivatkozásként kell értelmezni.

14.2. CIKK

További szabályozás

1. A 14.1. cikkben (A kormányzati beszerzésről szóló megállapodás (GPA) egyes rendelkezéseinek e megállapodásba foglalása) említett rendelkezéseken túlmenően e cikk rendelkezései alkalmazandók.
2. Elektronikus eszközök közbeszerzések lebonyolítása és a hirdetmények közzététele során történő alkalmazása tekintetében a 14.1. cikk (A kormányzati beszerzésről szóló megállapodás (GPA) egyes rendelkezéseinek e megállapodásba foglalása) (4) bekezdése értelmében vett érintett közbeszerzésekhez kapcsolódó valamennyi hirdetményt, beleértve a szándékolt beszerzésről szóló hirdetményeket, az összefoglaló hirdetményeket, a tervezett beszerzésről szóló hirdetményeket és a szerződés odaítéléséről szóló tájékoztatókat is:
 - (a) elektronikus úton közvetlenül elérhetővé, ingyenesen, egyetlen hozzáférési ponton keresztül az interneten; valamint
 - (b) megfelelő papírhordozón is közzé lehet tenni.

Az ajánlattételi dokumentációt elektronikus úton hozzáférhetővé kell tenni, és a Felek az ajánlatok benyújtásakor a lehető legnagyobb mértékben elektronikus eszközöket használnak.

3. A nyilvántartási rendszerek és minősítési eljárások tekintetében a GPA IX.1. cikke értelmében, ha valamelyik Fél – beleértve annak beszerzést végző szerveit vagy bármely más illetékes hatóságait is – ajánlattevői nyilvántartási rendszert üzemeltet, akkor biztosítja, hogy az ajánlattevői nyilvántartási rendszerre vonatkozó információk elektronikus úton hozzáférhetők legyenek, az érdekelt ajánlattevők bármikor kérelmezhessék nyilvántartásba vételüket. Ha egy ajánlattevő megfelel a nyilvántartásba vétel feltételeinek, akkor észszerű időn belül nyilvántartásba kell venni. Ha egy ajánlattevő nem felel meg a nyilvántartásba vétel feltételeinek, akkor észszerű időn belül tájékoztatni kell, és e tájékoztatásnak tartalmaznia kell írásbeli indoklást.

4. A meghívásos eljárás tekintetében a GPA IX.5. pontja értelmében, ha az ajánlatkérő meghívásos eljárást alkalmaz, nem korlátozhatja az ajánlattételre felkért ajánlattevők számát a tényleges verseny elkerülése érdekében.

5. Környezetvédelmi, szociális és munkaügyi szempontok tekintetében a Fél a következőket teheti meg:

(a) annak lehetővé tétele a beszerzést végző szervek számára, hogy figyelembe vegyék a közbeszerzés tárgyával kapcsolatos környezeti, társadalmi és munkaügyi szempontokat, feltéve, hogy az ilyen szempontok:

(i) megkülönböztetésmentesek; valamint

(ii) fel vannak tüntetve a szándékolt beszerzésről szóló hirdetményben vagy az ajánlattételi dokumentációban;

(b) megfelelő intézkedéseket hoznak a saját és a nemzetközi környezetvédelmi, szociális és munkaügyi jogszabályok, előírások, kötelezettségek és szabványok betartása érdekében, feltéve, hogy az ilyen jogszabályok, előírások, kötelezettségek és szabványok megkülönböztetésmentesek.

6. A részvételi feltételek tekintetében, míg az egyik Fél beszerzést végző szerve a részvétel feltételeinek megállapításakor megkövetelheti a megfelelő előzetes szakmai tapasztalatot, amennyiben ez a GPA VIII. cikke (2) bekezdésének b) pontjával összhangban lényeges a közbeszerzési követelményeknek való megfelelés érdekében, a Fél közbeszerzést végző szerve nem követelheti meg a közbeszerzés feltételül a Fél területén szerzett előzetes tapasztalatot.

14.3. CIKK

Statisztikai adatok cseréje

Valamennyi Fél két évente a másik Fél rendelkezésére bocsátja a közbeszerzésekre vonatkozó kétoldali statisztikákat, feltéve, hogy azok elérhetők a Felek hivatalos online közbeszerzési rendszereiben.

14.4. CIKK

Az alkalmazási kör módosítása és helyesbítése

1. Bármelyik Fél e cikk (3)–(5) és (9) bekezdésével összhangban módosíthatja a 14. melléklet (Közbeszerzéssel kapcsolatos piacra jutási kötelezettségvállalások) rá vonatkozó részében foglalt kötelezettségvállalásait. Bármelyik Fél e cikk (6)–(9) bekezdésével összhangban helyesbítheti a 14. melléklet (Közbeszerzéssel kapcsolatos piacra jutási kötelezettségvállalások) rá vonatkozó részében foglalt kötelezettségvállalásait.
2. Ha valamelyik Fél GPA I. függelékéhez csatolt mellékleteinek módosítása vagy helyesbítése a GPA XIX. cikke alapján hatályba lép, akkor e megállapodás alkalmazásában automatikusan hatályba lép és értelemszerűen alkalmazandó.
3. Az a Fél, amelyik módosítani vagy helyesbíteni szándékozik a 14. melléklet (Közbeszerzéssel kapcsolatos piacra jutási kötelezettségvállalások) rá vonatkozó részében foglalt kötelezettségvállalásait:
 - (a) írásban értesíti a másik Felet; valamint
 - (b) az értesítésben ismerteti a másik Fél számára ajánlott megfelelő kompenzációs kiigazításokra irányuló javaslatot, annak érdekében, hogy a módosítást megelőzően meglévővel összehasonlítható szintű alkalmazási kört lehessen fenntartani.
4. A (3) bekezdés b) pontja ellenére egyik Fél sem köteles kompenzációs kiigazítást nyújtani a másik Félnek, ha a módosítás olyan gazdálkodó egységre vonatkozik, amely felett a Fél ténylegesen megszüntette ellenőrzését vagy befolyását.

5. A másik Fél kifogást emelhet valamely, a (3) bekezdésben említett módosítással szemben, ha úgy véli, hogy:

- (a) a (3) bekezdés b) pontja alapján javasolt kompenzációs kiigazítás nem megfelelő a kölcsönös megállapodás tárgyát képező összehasonlítható szintű hatály fenntartásához; vagy
- (b) a javasolt módosítás nem vonatkozik olyan gazdálkodó egységre, amely felett a Fél a (4) bekezdésnek megfelelően ténylegesen megszüntette ellenőrzését vagy befolyását.

A másik Fél a (3) bekezdés a) pontjában említett értesítés kézbesítésétől számított 45 napon belül emelhet írásban kifogást; ennek hiányában úgy tekintendő, hogy elfogadta a kompenzációs kiigazítást vagy a módosítást, többek között a 26. fejezet (Vitarendezés) alkalmazásában.

6. A 14. melléklet (Közbeszerzéssel kapcsolatos piacra jutási kötelezettségvállalások) valamely Félre vonatkozó szakaszát érintő alábbi változtatásokat tisztán formai jellegű helyesbítésnek kell tekinteni, feltéve, hogy az említett változtatások nem érintik az e fejezetben előírt, kölcsönösen elfogadott alkalmazási kört:

- (a) valamely szerv nevének megváltozása;
- (b) az adott alszakaszban szereplő két vagy több gazdálkodó egység egyesülése; valamint
- (c) az adott szakaszban szereplő gazdálkodó egység szétválása két vagy több gazdálkodó egységre, amelyeket hozzáadnak az ugyanazon szakaszban felsorolt gazdálkodó egységekhez.

7. A 14. melléklet (Közbeszerzéssel kapcsolatos piacra jutási kötelezettségvállalások) valamely Félre vonatkozó szakaszának javasolt helyesbítése esetén a Fél kétévente értesíti a másik Felet, a GPA-ban előírt értesítési ciklusnak megfelelően.
8. Az értesítés kézbesítésétől számított 45 napon belül bármelyik Fél értesítheti a többi Felet a javasolt helyesbítéssel szembeni kifogásáról. Amennyiben valamely Fél kifogást terjeszt elő, fel kell tüntetnie, hogy miért véli úgy, hogy a javasolt helyesbítés nem a (6) bekezdésben említett tisztán formai jellegű változás, valamint le kell írnia, hogy a javasolt helyesbítés milyen hatással van az e megállapodásban előírt kölcsönösen elfogadott alkalmazási körre. Ha az értesítés kézbesítésétől számított 45 napon belül nem terjesztenek elő írásban kifogást, úgy tekintendő, hogy a Fél elfogadta a javasolt helyesbítést.
9. Ha a másik Fél kifogást emel a javasolt módosítással vagy helyesbítéssel szemben, a Felek arra törekednek, hogy a kérdést konzultációk útján rendezzék. Amennyiben a kifogás kézbesítésétől számított 60 napon belül nem születik megállapodás, az a Fél, amelyik módosítani vagy helyesbíteni kívánja a 14. melléklet (Közbeszerzéssel kapcsolatos piacra jutási kötelezettségvállalások) rá vonatkozó szakaszát, az ügyet vitarendezési eljárás elé utalhatja a 26. fejezettel (Vitarendezés) összhangban. A 14. számú melléklet (Közbeszerzési piacra jutással kapcsolatos kötelezettségvállalások) vonatkozó szakaszának tervezett módosítása vagy helyesbítése csak akkor lép hatályba, ha abba mindkét Fél megegyezett, vagy a 26.5 cikkel (Testület létrehozása) létrehozott vitarendezési testület jogerős határozata alapján.

14.5. CIKK

További tárgyalások

A Felek tárgyalásokat kezdenek a piacra jutás kapcsán a 14. melléklet (Közbeszerzéssel kapcsolatos piacra jutási kötelezettségvállalások) B. szakaszának (Új-Zéland jegyzéke) 2. alszakaszában és 3. alszakaszában (Egyéb szervek) előírt alkalmazási kör lehető leghamarabbi javítása céljából azt követően, hogy az új-zélandi helyi hatóságok, állami szolgálatok vagy közszektorbeli szervezetek:

- (a) Új-Zéland egy másik nemzetközi kereskedelmi megállapodásának hatálya alá tartoznak; vagy
- (b) kötelesek betartani Új-Zéland Kormányának közbeszerzési eljárási szabályait¹ e megállapodás hatálybalépésének napja² után.

¹ Új-Zéland Kormányának közbeszerzési eljárási szabályai Új-Zéland elsődleges eszköze a kormányzati beszerzés szabályozására. Az új-zélandi állami jogalanyokról szóló 2004. évi törvény (Crown Entities Act 2004) 107. szakasza alapján, 2014. április 22-én kibocsátott kormányzati irányelv (Whole of Government Direction) a jogalanyok bizonyos csoportjai számára előírta a közbeszerzési eljárási szabályok betartását.

² Az egyértelműség érdekében: e pont nem alkalmazandó, ha egy vagy több érintett jogalany köteles volt betartani Új-Zéland Kormányának közbeszerzési eljárási szabályait e megállapodás hatálybalépésének napján.

15. FEJEZET

VERSENYPOLITIKA

15.1. CIKK

A verseny elvei

A Felek elismerik a szabad és torzulásoktól mentes verseny fontosságát kereskedelmi és beruházási kapcsolataikban. A Felek elismerik, hogy a versenyellenes üzleti gyakorlatok és az állami beavatkozás torzíthatják a piacok megfelelő működését, és gyengíthetik a kereskedelem és a beruházások liberalizálásából származó előnyöket.

15.2. CIKK

Versenyszemlegesség

E fejezet az állami és a magánvállalkozásokra egyaránt vonatkozik.

15.3. CIKK

Gazdasági tevékenység

E fejezet a vállalkozásokra csak annyiban vonatkozik, amennyiben azok gazdasági tevékenységet folytatnak. E fejezet alkalmazásában a „gazdasági tevékenység”: áruk és szolgáltatások egy adott piacon való kínálásával kapcsolatos tevékenység.

15.4. CIKK

Jogszábeli keret

1. Valamennyi Fél olyan versenylégi rendelkezéseket fogad el vagy tart fenn, amelyek:
 - (a) minden vállalkozásra vonatkoznak;
 - (b) minden gazdasági ágazatban alkalmazandók¹; valamint

¹ Az egyértelműség érdekében: az EUMSZ 42. cikke értelmében, a mezőgazdasági termékpiacok közös szervezésének létrehozásáról és a 922/72/EGK, a 234/79/EGK, az 1037/2001/EK és az 1234/2007/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 17-i 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelettel (EU HL L 347., 2013.12.20., 671. o.) összhangban az uniós versenyszabályok alkalmazandók a mezőgazdasági ágazatra.

- (c) hatékonyan kezeli a következő gyakorlatok mindegyikét:
- (i) a vállalkozások közötti horizontális és vertikális megállapodások, vállalkozások társulásainak határozatai és a vállalkozások közötti informális együttműködés, amely helyettesíti a verseny kockázatait, amelyek célja vagy hatása a verseny megakadályozása, korlátozása vagy torzítása;
 - (ii) erőfölénnyel való visszaélés egy vagy több vállalkozás részéről; valamint
 - (iii) a vállalkozások közötti összefonódások, amelyek jelentősen gátolnák a hatékony versenyt, különösen az erőfölény kialakulásának vagy megerősödésének eredményeképpen.

2. A Felek biztosítják, hogy a közérdekű feladatok ellátásával megbízott vállalkozásokra e fejezet szabályai vonatkozzanak, amennyiben e szabályok alkalmazása – sem jogilag, sem ténylegesen – nem akadályoz az ilyen vállalkozásokra ruházott konkrét közérdekű feladatokat. A vállalkozásokra ruházott közérdekű feladatoknak átláthatónak kell lenniük, és e fejezet szabályai alkalmazásának korlátozása vagy az attól való eltérés nem lépheti túl a rájuk ruházott feladatok teljesítéséhez feltétlenül szükséges mértéket.

15.5. CIKK

Végrehajtás

1. A Felek olyan, feladataik ellátásában független hatóságokat működtetnek, amelyek felelősek a 15.4. cikk (Jogszabályi keret) (1) bekezdésében említett versenyjogi jogszabályok hatékony érvényesítéséért, és rendelkeznek az e versenyjogi jogszabályok teljes mértékű alkalmazásának és hatékony végrehajtásának biztosításához szükséges hatáskörökkel és erőforrásokkal.
2. Valamennyi Fél átlátható módon alkalmazza a versenyjogot, figyelemmel a tisztességes eljárás elveire, ideértve az érintett gazdasági szereplők védelemhez való jogát is, különösen a meghallgatáshoz és a bírósági felülvizsgálathoz való jog tekintetében.
3. A belső működési eljárásai kivételével valamennyi Fél nyilvánosan hozzáférhetővé teszi versenyjogi jogszabályait és egyéb rendelkezéseit, valamint az azok végrehajtásával kapcsolatban alkalmazott iránymutatásokat.
4. Valamennyi Fél gondoskodik arról, hogy versenyjogi jogszabályait és egyéb rendelkezéseit olyan módon alkalmazzák és hajtsák végre, amely nem valósít meg állampolgárság alapján történő hátrányos megkülönböztetést.
5. Valamennyi Fél biztosítja, hogy mielőtt egy végrehajtási eljárásban egy szankciót kiszabnának vagy egy jogorvoslatot előírnának, az alperes lehetőséget kapjon a meghallgatásra, és arra, hogy védekezésében bizonyítékokkal szolgáljon. A Felek mindegyike biztosítja különösen, hogy az alperesnek észszerű lehetősége legyen a szankció kiszabásának vagy a jogorvoslat előírásának alapjául szolgáló bizonyítékok felülvizsgálatára és kifogásolására.

6. A bizalmas információk védelméhez szükséges módosításokra is figyelemmel valamennyi Fél biztosítja, hogy a versenyjogának megsértése miatt kiszabott szankciók vagy alkalmazott jogorvoslatok indoklását az alperes rendelkezésére bocsássák a versenyjogi jogszabályainak vagy rendelkezéseinek végrehajtására irányuló eljárás során.

7. Valamennyi Fél biztosítja, hogy a versenyjogának megsértése miatt szankciót kiszabó vagy jogorvoslatot előíró határozat címzettjei lehetőséget kapjanak az ilyen határozat bírósági felülvizsgálatára.

15.6. CIKK

Egyéni kereseti jog

1. E cikk alkalmazásában az „egyéni kereseti jog” kifejezés egy személy azon jogát jelenti, hogy bírósági úton vagy más független törvényszék útján jogorvoslatot kérjen, ideértve a jogsértés megszüntetésére irányuló, pénzbeli vagy egyéb jogorvoslatot az adott személy vállalkozásában vagy tulajdonában valamely Fél versenyjogának akár függetlenül, akár azt követően bekövetkező megsértése által okozott károkért, hogy a Fél versenyhatósága vagy -hatóságai jogsértést állapítottak meg.

2. Elismerve, hogy az egyéni kereseti jog fontos kiegészítése valamely Fél versenyjogának nyilvános végrehajtásához, mindegyik Fél elfogad vagy fenntart olyan jogszabályokat vagy egyéb intézkedéseket, amelyek független egyéni kereseti jogot biztosítanak.

15.7. CIKK

Együtműködés

1. A Felek elismerik, hogy közös érdekük a versenypolitika és a versenyjogi jogszabályok érvényesítése terén megvalósuló együtműködés előmozdítása.
2. Az (1) bekezdésben említett együtműködés megkönnyítése érdekében a Felek versenyhatóságai információt cserélhetnek egymással, figyelemmel a Felek jogában foglalt titoktartási szabályokra.
3. A Felek versenyhatóságai vállalják, hogy a lehetséges és megfelelő esetekben az azonos vagy kapcsolódó magatartás vagy ügyek tekintetében törekednek érvényesítési tevékenységük összehangolására.

15.8. CIKK

A vitarendezés alkalmazásának kizárása

A 26. fejezet (Vitarendezés) nem vonatkozik erre a fejezetre.

16. FEJEZET

TÁMOGATÁSOK

16.1. CIKK

Alapelvek

A Felek támogatásokat nyújthatnak, ha azok valamely közpolitikai célkitűzés eléréséhez szükségesek. A Felek ugyanakkor elismerik, hogy bizonyos támogatások torzíthatják a piacok megfelelő működését és gyengíthetik a kereskedelem liberalizálásából származó előnyöket, valamint károsíthatják a környezetet. Elvileg a Felek nem nyújthatnak támogatásokat, ha azok – ténylegesen vagy valószínűleg – negatívan érintik a versenyt vagy a kereskedelmet, illetve ha jelentős mértékben károsítják a környezetet.

16.2. CIKK

Fogalommeghatározások és hatály

1. E fejezet alkalmazásában, a „támogatás” kifejezés:
 - (a) olyan intézkedés, amely megfelel a támogatásokról és kiegyenlítő intézkedésekről szóló megállapodás 1.1. cikkében foglalt feltételeknek, függetlenül attól, hogy a támogatást termékértékesítést vagy szolgáltatásnyújtást folytató vállalkozásnak nyújtják-e¹; valamint

¹ E cikk nem sérti a WTO-ban a jövőben folytatandó bármely tárgyalás eredményét a szolgáltatásokra vonatkozó támogatások meghatározását illetően. A WTO keretében zajló, említett jövőbeli tárgyalások előmenetelétől függően a Felek e vonatkozásban módosíthatják a megállapodást.

(b) az e bekezdés a) pontjában meghatározott olyan támogatás, amely a támogatásokról és kiegyenlítő intézkedésekről szóló megállapodás 2. cikke értelmében egyedi. A 16.7. cikk (Tiltott támogatások) hatálya alá tartozó minden támogatás egyedinek tekintendő az említett megállapodás 2. cikke értelmében.

2. E fejezet a vállalkozásoknak nyújtott támogatásokra annyiban alkalmazandó, amennyiben azon vállalkozások gazdasági tevékenységet folytatnak. E fejezet minden köz- és magánvállalkozásra alkalmazandó. E fejezet alkalmazásában a „gazdasági tevékenység”: áruk és szolgáltatások egy adott piacon való kínálásával kapcsolatos tevékenység.

3. Ez a fejezet a konkrét közérdekű szerepek vagy feladatok ellátásával megbízott vállalkozásoknak nyújtott támogatásokra vonatkozik, amennyiben e fejezet alkalmazása – jogilag vagy ténylegesen – nem akadályozza az ilyen vállalkozásokra bízott konkrét közérdekű szerepek vagy feladatok ellátását. Az ilyen konkrét közérdekű szerepek vagy feladatok ellátását előre, átlátható módon kell a vállalkozásokra bízni, és e fejezet alkalmazásának bármely korlátozása vagy az attól való bármely eltérés nem haladhatja meg a rájuk bízott közérdekű szerepek vagy feladatok ellátásához szükséges mértéket. E bekezdés alkalmazásában a „konkrét közérdekű szerepek vagy feladatok” megfogalmazás a közszolgáltatási kötelezettségeket is magában foglalja.

4. A 16.6. cikk (Konzultációk) és a 16.7. cikk (Tiltott támogatások) nem alkalmazandó az egyes Felek központi szint alatti kormányzati szintjei által nyújtott támogatásokra. Az e fejezet szerinti kötelezettségeinek teljesítése során mindegyik Fél megteszi a rendelkezésére álló észszerű intézkedéseket annak érdekében, hogy biztosítsa e fejezetnek az adott Fél központi alatti kormányzati szintjei általi betartását.

5. A 16.6. cikk (Konzultációk) és a 16.7. cikk (Tiltott támogatások) nem alkalmazandó az audiovizuális ágazatra.

6. A 16.7. cikk (Tiltott támogatások) nem alkalmazandó az alábbi célokra nyújtott támogatásokra:

- (a) a természeti katasztrófák vagy egyéb rendkívüli események által okozott károk megtérítése, feltéve, hogy az ilyen támogatások átmeneti jellegűek; valamint
- (b) a nemzeti vagy globális egészségügyi vagy gazdasági vészhelyzetre való reagálás, feltéve, hogy ezek a támogatások átmeneti jellegűek, célzottak és arányosak, tekintettel a vészhelyzet által előidézett vagy abból eredő károkra.

16.3. CIKK

A WTO-egyezménnyel fennálló viszony

E fejezet egyetlen rendelkezése sem érinti a Feleknek az SCM-megállapodás, a mezőgazdasági megállapodás, az 1994. évi GATT XVI. cikke vagy a GATS XV. cikke szerinti jogait és kötelezettségeit.

16.4. CIKK

Halászati támogatások

Valamennyi Fél tartózkodik a káros halászati támogatások nyújtásától vagy fenntartásától. Ebből a célból a Felek együttműködnek a következők terén:

- (a) az Egyesült Nemzetek 14.6. számú fenntartható fejlesztési céljának megvalósítása;
- (b) a halászati támogatásokról szóló, 2022. június 17-én Genfben kelt, WTO-egyezmény végrehajtása, amely többek között tiltja a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászatot elősegítő támogatásokat; valamint
- (c) a WTO keretében a halászati támogatások bizonyos, a túlzott kapacitáshoz és a túlhalászáshoz hozzájáruló formáinak betiltására vonatkozó átfogó szabályok elfogadására irányuló tárgyalások folytatása.

16.5. CIKK

Átláthatóság

1. A területükön nyújtott vagy fenntartott bármely támogatás tekintetében valamennyi Fél köteles e megállapodás hatálybalépésének napját követő egy éven belül, majd azt követően kétévente átláthatóan közzétenni a következő információkat:

- (a) a támogatás jogalapja és célja;

- (b) a támogatás formája;
- (c) a támogatás összege vagy a támogatáshoz rendelt költségvetés összege; valamint
- (d) ha lehetséges, a támogatás kedvezményezettjének neve.

2. Valamennyi Fél a következők révén teljesíti az (1) bekezdésben meghatározott átláthatósági követelményeket:

- (a) a támogatásokról és kiegyenlítő intézkedésekről szóló megállapodás 25. cikke szerinti értesítés;
- (b) a mezőgazdasági megállapodás 18. cikke szerinti értesítés; vagy
- (c) egy nyilvánosan elérhető weboldalon a Fél által vagy annak nevében történő közzététel.

3. Az (1) bekezdésben meghatározott átláthatósági követelmények ellenére bármely Fél (a továbbiakban: megkereső Fél) további információkat kérhet a másik féltől (a továbbiakban: megkeresett Fél) a megkeresett Fél által nyújtott támogatásról, beleértve:

- (a) a támogatás jogalapja és szakpolitikai vagy más célja;
- (b) a támogatás teljes összege vagy a támogatáshoz rendelt költségvetés összege;
- (c) ha lehetséges, a támogatás kedvezményezettjének neve;
- (d) a támogatás időpontjai és időtartama, és bármilyen egyéb ahhoz kapcsolódó határidő;

- (e) a támogatás jogosultsági követelményei;
- (f) a versenyre, a kereskedelemre vagy a környezetre gyakorolt esetleges torzító hatás korlátozása érdekében hozott intézkedések; valamint
- (g) bármilyen más információ, amely lehetővé teszi a támogatás negatív hatásainak értékelését.

4. A megkeresett Fél legkésőbb a kérelem kézbesítésének időpontjától számított 60 napon belül, írásban megadja a (3) bekezdéssel összhangban kért tájékoztatást a megkereső Félnek. Ha a megkeresett Fél – részben vagy egészben – nem adja meg a megkereső Fél által kért tájékoztatást, a megkeresett Fél az e bekezdésben előírt írásbeli válaszában kifejti, hogy miért nem adta meg ezt a tájékoztatást.

16.6. CIKK

Konzultációk

1. Ha a 16.5. cikk (3) bekezdése szerinti további tájékoztatás iránti kérelem benyújtását követően a megkereső Fél úgy ítéli meg, hogy a megkeresett Fél által nyújtott támogatás ténylegesen vagy valószínűleg negatívan érinti érdekeit, írásban kifejezheti aggodalmát a megkeresett Félnek, és konzultációt kérhet az ügyben. A felvetett aggályok megvitatása céljából a Felek közötti konzultációkat a kérelem kézbesítésétől számított 60 napon belül kell megtartani.

2. Ha az (1) bekezdésben említett konzultációkat követően a megkereső Fél úgy ítéli meg, hogy a szóban forgó támogatás aránytalanul, ténylegesen vagy valószínűleg negatívan érinti érdekeit:
- (a) termékértékesítést vagy szolgáltatásnyújtást folytató vállalkozásnak nyújtott támogatások esetében a megkeresett Fél törekszik a támogatás által a megkereső Fél érdekeire gyakorolt negatív hatás kiküszöbölésére vagy minimalizálására; vagy
 - (b) a mezőgazdasági megállapodás 1. mellékletében szereplő árukkal kapcsolatban nyújtott támogatások esetében, figyelembe véve a megállapodás vonatkozó rendelkezéseit, a megkeresett Fél jóhiszeműen mérlegeli a megkereső Fél aggályait, megfelelően figyelembe véve a 16.3. cikket (A WTO-egyezménnyel fennálló viszony).
3. A (2) bekezdés a) pontjának alkalmazásában a Felek mindent megtesznek az ügy kölcsönösen kielégítő rendezése érdekében.

16.7. CIKK

Tiltott támogatások

1. Tilos az alábbiak szerinti olyan támogatás, amely a Felek közötti kereskedelemre jelentős negatív hatással van vagy lehet:

- (a) olyan támogatások, amelyek esetében az állam bizonyos vállalkozások adósságait vagy kötelezettségeit az adósságok és kötelezettségek összegére vagy a garancia időtartamára vonatkozó korlátozás nélkül garantálja; valamint
- (b) fizetésektelen vállalkozásnak vagy olyan vállalkozásnak nyújtott támogatás, amely esetében fennáll annak a veszélye, hogy rövid vagy középtávon fizetésektelenné válik, ha:
 - (i) nem létezik olyan reális feltételezéseken alapuló szerkezetátalakítási terv, amelynek célja, hogy észszerű időn belül biztosítsák a vállalkozás hosszú távú életképességéhez való visszatérését; vagy
 - (ii) a vállalkozás – a kkv-kat ide nem értve – nem járul hozzá a szerkezetátalakítás költségeihez.

2. Az (1) bekezdés b) pontja nem alkalmazandó az olyan támogatásokra, amelyeket a vállalkozásoknak a szerkezetátalakítási terv elkészítéséhez szükséges időszakban hitelgarancia vagy kölcsönök formájában nyújtanak átmeneti likviditási támogatásként. Az ilyen átmeneti likviditási támogatásnak arra az összegre kell korlátozódnia, amely pusztán a vállalkozás működésének fenntartásához szükséges. E bekezdés alkalmazásában az „átmeneti likviditási támogatás hitelgarancia vagy kölcsönök formájában” megfogalmazás magában foglalja a fizetőképesség-támogatást is.

3. Egy vállalkozás piacról való rendezett kivonulásának biztosítására nyújtott támogatások nem tiltottak.

4. Ez a cikk nem alkalmazandó azokra a támogatásokra, amelyek halmozott összege vagy költségvetése három egymást követő évben vállalkozásonként nem éri el a 160 000 SDR-t.

16.8. CIKK

A támogatások felhasználása

A Felek biztosítják, hogy a vállalkozások csak arra a szakpolitikai célra használják fel az adott támogatást, amelyre azt kapták.

16.9. CIKK

A vitarendezés alkalmazásának kizárása

A 26. fejezet (Vitarendezés) nem vonatkozik erre a 16.6. cikke (Konzultációk).

17. FEJEZET

ÁLLAMI TULAJDONBAN LÉVŐ VÁLLALATOK

17.1. CIKK

Hatály

1. Ez a fejezet az olyan kereskedelmi tevékenységet folytató állami tulajdonú vállalkozásokra, különleges jogokkal vagy kiváltságokkal felruházott vállalkozásokra, valamint kijelölt monopóliumokra vonatkozik, amely potenciálisan hatással lehet a Felek közötti kereskedelemre vagy beruházásokra¹. Ha az ilyen állami tulajdonú vállalkozások, különleges jogokkal vagy kiváltságokkal felruházott vállalkozások, valamint kijelölt monopóliumok kereskedelmi és nem kereskedelmi tevékenységet is folytatnak, kizárólag a kereskedelmi tevékenységeik tartoznak e fejezet hatálya alá.
2. Ez a fejezet a minden kormányzati szinten működő állami tulajdonú vállalkozásokra, különleges jogokkal vagy kiváltságokkal felruházott vállalkozásokra, valamint kijelölt monopóliumokra vonatkozik².

¹ A kiwire vonatkozó 1999. évi új-zélandi kiviteli szabályozás vagy a kiwiágazat átszervezéséről szóló 1999. évi új-zélandi törvény alapján létrehozott, illetve ezek hatálya alá tartozó gazdálkodó egységek nem tartoznak e fejezet hatálya alá, a 17.3. (A WTO-egyezménnyel fennálló viszony) és a 17.7. cikk (Információcsere) kivételével. A 17.7. cikk (Információcsere) meghatározza a 17.3. cikk (A WTO-egyezménnyel fennálló viszony) alkalmazását e fejezet alkalmazásában.

² A következők nem tartoznak e fejezet hatálya alá:

- (a) a 14. fejezet (Közbeszerzés) és a 14. melléklet (Közbeszerzéssel kapcsolatos piacra jutási kötelezettségvállalások) hatálya alá tartozó helyi önkormányzatok és szervezetek; valamint
- (b) olyan vállalkozások, amelyeket az a) pontban említett helyi önkormányzatok különleges jogokkal és kiváltságokkal ruháztak fel, valamint az a) pontban említett helyi önkormányzatok által kijelölt monopóliumok.

3. Ez a fejezet nem alkalmazandó az állami tulajdonban lévő vállalkozásokra, különleges jogokkal vagy kiváltságokkal felruházott vállalkozásokra, illetve kijelölt monopóliumokra, ha az állami tulajdonú vállalkozás, a különleges jogokkal vagy kiváltságokkal felruházott vállalkozás vagy a kijelölt monopólium kereskedelmi tevékenységéből származó éves bevétele kevesebb mint 100 millió SDR volt az előző három egymást követő év valamelyikében. Az e megállapodás hatálybalépésének napját követő első három évben ez a küszöb 200 millió SDR.

4. Ez a fejezet nem vonatkozik azokra az esetekre, amikor az állami tulajdonú vállalkozások, a különleges jogokkal vagy kiváltságokkal felruházott vállalkozások vagy a kijelölt monopóliumok közbeszerzést végző szervként járnak el, amely kormányzati célú közbeszerzést folytat, nem pedig kereskedelmi viszontértékesítés, illetve egy kereskedelmi értékesítésre szánt áru előállítása vagy szolgáltatás nyújtása során való felhasználás céljából¹.

5. A 17.5. cikk (Megkülönböztetésmentes bánásmód és kereskedelmi megfontolások) és a 17.7. cikk (Információcsere) nem vonatkozik az államhatalom gyakorlása során végzett tevékenységre.

6. A 17.5. cikk (Megkülönböztetésmentes bánásmód és kereskedelmi megfontolások) nem vonatkozik egy állami tulajdonú vállalkozás által kormányzati megbízás alapján nyújtott pénzügyi szolgáltatásokra, amennyiben az adott pénzügyi szolgáltatásnyújtás:

- (a) támogatja az exportot vagy az importot, feltéve, hogy az említett pénzügyi szolgáltatások nyújtása:
 - (i) nem a kereskedelmi finanszírozás leváltása céljából történik; vagy

¹ Ez nem érinti a Felek által a 14. fejezetben (Közbeszerzés) – beleértve különösen annak 14. mellékletét (Közbeszerzéssel kapcsolatos piaca jutási kötelezettségvállalások) – tett kötelezettségvállalásokat.

- (ii) olyan feltételek mellett történik, amelyek nem kedvezőbbek, mint amelyeket összehasonlítható pénzügyi szolgáltatások esetében a kereskedelmi piacon be lehetne szerezni; vagy
- (b) támogatja az érintett Fél területén kívüli magánberuházásokat, feltéve, hogy e pénzügyi szolgáltatások nyújtása:
 - (i) nem a kereskedelmi finanszírozás leváltása céljából történik; vagy
 - (ii) olyan feltételek mellett történik, amelyek nem kedvezőbbek, mint amelyeket összehasonlítható pénzügyi szolgáltatások esetében a kereskedelmi piacon be lehetne szerezni; vagy
- (c) a 17.2. cikkének (Fogalommeghatározások) b) pontjában meghatározott megállapodással összhangban álló feltételek mellett történik, feltéve, hogy az említett megállapodás hatálya alá tartozik.

7. A 17.5. cikk (Megkülönböztetésmentes bánásmód és kereskedelmi megfontolások) nem alkalmazandó azokra a szolgáltatási ágazatokra, amelyek kívül esnek a 10. fejezet (Szolgáltatáskereskedelem és beruházás) a 10.2. cikk (Hatály) (3) bekezdésével összhangban meghatározott hatályán.

8. A 17.5. cikk (Megkülönböztetésmentes bánásmód és kereskedelmi megfontolások) annyiban nem alkalmazandó valamely Fél állami tulajdonban lévő vállalkozására, különleges jogokkal vagy kiváltságokkal felruházott vállalkozására vagy kijelölt monopóliumára, amennyiben az a következők szerint szerez be, illetve értékesít egy árut vagy szolgáltatást:

- (a) bármely hatályos, a 10.10. cikk (Nem megfelelő intézkedések) szerinti meglévő nem megfelelő intézkedés, amelyet a Fél a 10-A. mellékletben foglalt rá vonatkozó jegyzékében (Meglévő intézkedések) meghatározottak szerint tart fenn, hosszabbít meg, újít meg vagy módosít; vagy

- (b) bármely nem megfelelő intézkedés, amelyet a Fél a 10.10. cikkel (Nem megfelelő intézkedések) összhangban, a 10-B. mellékletben foglalt rá vonatkozó jegyzékében meghatározottak szerint egyes ágazatokra, alágazatokra vagy tevékenységekre vonatkozóan fogad el vagy tart fenn.

17.2. CIKK

Fogalommeghatározások

E fejezet alkalmazásában:

- (a) „az államhatalom gyakorlása során végzett tevékenység”: nem üzleti alapon és nem egy vagy több gazdasági szereplővel versenyben végzett bármely tevékenység, beleértve a nyújtott szolgáltatásokat is;
- (b) „megállapodás”: az OECD keretében kidolgozott államilag támogatott exporthitelről szóló megállapodás, vagy az OECD keretén belül vagy azon kívül kidolgozott valamely jogfolytonos kötelezettségvállalás, amelyet legalább 12 olyan eredeti WTO-tag elfogadott, amely az 1979. január 1-jei megállapodás szerződő fele volt;
- (c) „kereskedelmi tevékenység”: egy vállalkozás által végzett olyan tevékenység, amelynek eredménye az érintett piacokon, az említett vállalkozás által meghatározott mennyiségben és áron értékesítendő áruk előállítása vagy szolgáltatások nyújtása, amelyet haszonszerzési céllal végeznek¹;

¹ Az egyértelműség érdekében: egy nonprofit vagy költségmegtérülési alapon működő vállalkozás által folytatott tevékenység nem minősül kereskedelmi végzett tevékenységnek.

- (d) „kereskedelmi megfontolások”: az ár, a minőség, az elérhetőség, az értékesíthetőség, a szállítás, valamint a beszerzés vagy az értékesítés egyéb feltételei, vagy más olyan tényezők, amelyeket rendes körülmények között figyelembe vesznek egy olyan magántulajdonban lévő vállalkozás kereskedelmi döntéseinek meghozatalakor, amely piacgazdasági elvek alapján működik a vonatkozó üzletágban vagy iparágban;
- (e) „monopólium kijelölése”: monopólium létesítése vagy engedélyezése, illetve egy monopólium alkalmazási körének kiterjesztése további árura vagy szolgáltatásra;
- (f) „kijelölt monopólium”: olyan jogalany – ideértve bármely konzorciumot vagy kormányhivatalt is –, amelyet valamely Fél területének vonatkozó piacán egy adott áru vagy szolgáltatás kizárólagos szolgáltatójának vagy beszerzőjének jelölnek ki, de nem foglalja magában a kizárólagos szellemi tulajdon-jogban részesített jogalanyokat kizárólag az ilyen jogban részesítés okán;
- (g) „különleges jogokkal vagy kiváltságokkal felruházott vállalkozás”: olyan magán- vagy állami vállalkozás, amelyet az egyik Fél jogilag vagy ténylegesen különleges jogokkal vagy kiváltságokkal ruházott fel¹; egy Fél akkor nyújt különleges jogköröket és kiváltságokat, ha kettőben vagy többben határozza meg, illetve kettőre vagy többre korlátozza azon vállalkozások számát, amelyek számára engedélyezett egy áru értékesítése vagy szolgáltatás nyújtása, ezt objektív, arányos és megkülönböztetésmentes feltételektől különböző feltételek alapján teszi, lényegesen befolyásolva más vállalkozások azok képességét, hogy ugyanazt az árut vagy szolgáltatást ugyanazon a földrajzi területen lényegében azonos feltételek mellett nyújthassa;

¹ Az egyértelműség érdekében: valamely szűkös erőforrással vagy exporttermékek olyan piacokon történő forgalmazásával kapcsolatban kiosztott kvóta, illetve megadott engedély, ahol vámkontingensek, országspecifikus preferenciák vagy egyéb intézkedések vannak érvényben, önmagában nem minősül különleges jognak vagy kiváltságnak.

- (h) „állami tulajdonban lévő vállalat”: olyan vállalat, amelyben valamelyik Fél:
- (i) közvetlenül birtokolja az alaptőke több mint 50 %-át;
 - (ii) ellenőrzi a szavazati jogok több mint 50 %-ának gyakorlását;
 - (iii) jogában áll az igazgatóság vagy bármely más, ezzel egyenértékű ügyvezető testület tagjai többségének a kinevezése;
 - (iv) bármely más tulajdoni érdekeltségen keresztül – beleértve a kisebbségi tulajdont – jogában áll, hogy a vállalkozás döntéseit ellenőrizze; vagy
 - (v) jogában áll, hogy a vállalkozás tevékenységét irányítsa, vagy az adott Fél jogával összhangban más módon ezzel egyenértékű szintű ellenőrzést gyakoroljon.

17.3. CIKK

A WTO-egyezménnyel fennálló viszony

Az 1994. évi GATT XVII. cikkét, az 1994. évi Általános Vám- és Kereskedelmi Egyezmény XVII. cikkének értelmezéséről szóló egyetértést, a GATS VIII. cikkét, valamint a WTO exportversenyről szóló, 2015. december 19-i miniszteri határozatának (WT/MIN(15)/45 – WT/L/980) 18–21. bekezdését a Felek belefoglalják e megállapodásba, és azok értelemszerűen e megállapodás részét képezik¹.

17.4. CIKK

Általános rendelkezések

1. A Felek e fejezetből fakadó jogainak és kötelezettségeinek sérelme nélkül, e fejezet egyetlen rendelkezése sem akadályozza meg, hogy a Felek állami vállalatokat létesítsenek vagy tartsanak fenn, vállalatokat különleges jogokban és kiváltságokban részesítsenek, illetve monopóliumokat jelöljenek ki és tartsanak fenn.
2. A Felek nem kérhetnek vagy bátoríthatnak egy állami tulajdonban lévő vállalkozást, különleges jogokkal vagy kiváltságokkal felruházott vállalkozást, illetve kijelölt monopóliumot arra, hogy az e fejezettel ellentétesen járjon el.

¹ A 17.7. cikk (Információcsere) meghatározza, hogy a Felek között és kizárólag e megállapodás alkalmazásában hogyan kell teljesíteni az 1994. évi GATT XVII. cikkének (4) bekezdése szerinti kötelezettségeket.

17.5. CIKK

Megkülönböztetésmentes bánásmód és kereskedelmi megfontolások

1. Mindegyik Fél biztosítja, hogy az egyes állami tulajdonú vállalkozásaik, különleges jogokkal és kiváltságokkal felruházott vállalkozásaik vagy kijelölt monopóliumaik a kereskedelmi tevékenységek gyakorlása során:
 - (a) kereskedelmi megfontolások szerint járjanak el az áruk vagy a szolgáltatások beszerzése vagy értékesítése során, kivéve a közszolgáltatási feladataik bármely feltételének teljesítése céljából, amelyek nem ellentétesek a b) vagy c) ponttal;
 - (b) egy áru vagy szolgáltatás beszerzése során:
 - (i) a másik Fél vállalkozásai által nyújtott áruk és szolgáltatások számára ne biztosítsanak kedvezőtlenebb elbánást annál, mint amelyet a Fél saját vállalkozásai által nyújtott hasonló áruk vagy hasonló szolgáltatások számára biztosítanak; valamint
 - (ii) a 10.3. cikk (Fogalommeghatározások) d) pontjában meghatározott érintett vállalkozás által nyújtott áruk és szolgáltatások számára nem biztosítanak kedvezőtlenebb elbánást annál, mint amelyet a Fél területén lévő érintett piacon a Fél saját beruházóinak vállalkozásai által nyújtott hasonló áruk vagy hasonló szolgáltatások számára biztosítanak; valamint
 - (c) egy áru vagy szolgáltatás értékesítése során:
 - (i) a másik Fél vállalkozása számára ne biztosítsanak kedvezőtlenebb elbánást annál, mint amelyet a Fél saját vállalkozásai számára biztosít; valamint

- (ii) a 10.3. cikk (Fogalommeghatározások) d) pontjában meghatározott érintett vállalkozás számára nem biztosítanak kedvezőtlenebb elbánást annál, mint amelyet a Fél területén lévő érintett piacon a Fél saját beruházóinak vállalkozásai számára biztosítanak.

2. Feltéve, hogy az ilyen eltérő feltételeket kereskedelmi megfontolások alapján szabták meg, vagy az elutasításra azok alapján került sor, az (1) bekezdés b) és c) pontja nem zárja ki az állami tulajdonú vállalkozások, a különleges jogokkal és kiváltságokkal felruházott vállalkozások, illetve a kijelölt monopóliumok számára, hogy:

- (a) eltérő feltételek mellett szerezzenek be vagy értékesítsenek árukat vagy szolgáltatásokat, ideértve az árral kapcsolatos feltételeket is; vagy
- (b) elutasítsák áruk vagy szolgáltatások beszerzését vagy szállítását.

17.6. CIKK

Szabályozási keret

1. A Felek tiszteletben tartják és a lehető legjobban használják fel a vonatkozó nemzetközi standardokat, többek között az OECD állami tulajdonú vállalatok irányítására vonatkozó iránymutatásait.

2. Valamennyi Fél biztosítja, hogy bármely szabályozó testület vagy bármely egyéb, a Fél által létrehozott vagy fenntartott, szabályozói tevékenységet végző szerv:

- (a) független legyen az adott szerv által szabályozott vállalkozásoktól, és ne legyen azok által elszámoltatható; valamint

(b) hasonló körülmények között pártatlanul jár el¹ minden vállalkozás tekintetében, amelyet az említett szerv szabályoz, ideértve az állami tulajdonú vállalkozásokat, a különleges jogokkal vagy kiváltságokkal felruházott vállalkozásokat és a kijelölt monopóliumokat is².

3. Az állami tulajdonban lévő vállalkozások, a különleges jogokkal és kiváltságokkal felruházott vállalkozások, és a kijelölt monopóliumok tekintetében mindegyik Fél biztosítja saját jogszabályai következetes és megkülönböztetésmentes alkalmazását.

17.7. CIKK

Információcsere

1. Az a Fél, amely okkal feltételezi, hogy az e fejezet szerinti érdekeit hátrányosan érinti a másik Fél valamely állami tulajdonú vállalkozásának, különleges jogokkal vagy kiváltságokkal felruházott vállalkozásának, illetve kijelölt monopóliumának (e cikkben a továbbiakban: gazdálkodó egység) kereskedelmi tevékenysége, írásban kérheti a másik Felet, hogy a (2) bekezdéssel összhangban szolgáltatson információkat a gazdálkodó egységnek az e fejezetben foglalt kötelezettségek végrehajtásával kapcsolatos kereskedelmi tevékenységeire vonatkozóan.

¹ Az egyértelműség érdekében: szabályozó testületnek vagy a Fél által létrehozott vagy fenntartott, bármely egyéb szabályozói tevékenységet végző szervnek a szabályozási feladatai gyakorlása során tanúsított pártatlanságát az adott szabályozó testület általános gyakorlatához viszonyítva értékeli.

² Az egyértelműség érdekében: azon ágazatok esetében, amelyek tekintetében a Felek más fejezetekben egy szabályozó testülettel vagy a Fél által létrehozott vagy fenntartott, bármely egyéb szabályozói tevékenységet végző szervvel kapcsolatos konkrét kötelezettségekben állapodtak meg, azon fejezetek megfelelő rendelkezései irányadóak.

2. A megkeresett Fél a következő tájékoztatást nyújtja a megkereső Félnek, feltéve, hogy a kérelem tartalmazza annak magyarázatát, hogy a gazdálkodó egység tevékenysége miként befolyásolhatja a megkereső Fél e fejezet szerinti érdekeit, és, hogy a kérelem feltünteti, hogy a következők közül mely tájékoztatást kell nyújtani:

- (a) a gazdálkodó egység tulajdonjoga és szavazati szerkezete, feltüntetve a részvények százalékos arányát, amelyet a megkeresett Fél, állami tulajdonú vállalkozásai, különleges jogokkal vagy kiváltságokkal felruházott vállalkozásai vagy kijelölt monopóliumai halmozottan birtokolnak, valamint az általuk a gazdálkodó egységben halmozottan birtokolt szavazati jogok százalékos arányát;
- (b) a megkeresett Fél és annak állami tulajdonban lévő vállalkozásai, különleges jogokkal vagy kiváltságokkal felruházott vállalkozásai, vagy kijelölt monopóliumai által halmozottan birtokolt különleges részvények, illetve különleges szavazati jogok vagy egyéb jogok leírása, amennyiben ezek a jogok különböznek azoktól, amelyek a gazdálkodó egység általános törzsrészvényeihez kapcsolódnak;
- (c) a gazdálkodó egység szervezeti felépítésének ismertetése, valamint az igazgatóság vagy bármely más egyenértékű ügyvezető testület összetétele;
- (d) a jogalanyt szabályozó vagy ellenőrző kormányzati hivatalok vagy közjogi szervek leírása, az említett kormányzati hivatalok vagy közjogi szervek által a jogalanyra rótt jelentési kötelezettségek leírása, valamint a szóban forgó kormányzati hivataloknak vagy közjogi szerveknek a vezető tisztségviselők, valamint az igazgatóság, vagy az említett szerv bármely más, ezzel egyenértékű ügyvezető testülete tagjainak a kinevezésével, elbocsátásával vagy díjazásával kapcsolatos jogai és gyakorlata;

- (e) a gazdálkodó egység éves bevétele és összes eszköze a legutóbbi olyan hároméves időszak alatt, amelyről rendelkezésre áll információ;
- (f) bármely olyan mentesség, védettség és kapcsolódó intézkedések, amelyeket a jogalany a megkeresett Fél joga alapján élvez;
- (g) az Új-Zéland helyi önkormányzatokról szóló 2002. évi törvénye vagy az azt felváltó jogszabályai hatálya alá tartozó gazdálkodó egységek tekintetében minden olyan tájékoztatás, amelyet az ilyen jogalanyok kötelesek megadni az említett törvény vagy bármely azt felváltó jogszabály alapján; valamint
- (h) a gazdálkodó egységre vonatkozó bármely további nyilvánosan hozzáférhető információ, ideértve annak éves beszámolóit és harmadik fél által végzett könyvvizsgálatokat is.

3. A 25.7. cikk (Az információk nyilvánosságra hozatala) sérelme nélkül, e cikk (1) és (2) bekezdése nem kötelezi egyik Felet sem olyan bizalmas információk közlésére, amelyek közlése ellentétes lenne annak jogszabályaival.

4. Amennyiben a kért információ nem áll a megkeresett Fél rendelkezésre, a megkeresett Fél írásban értesíti a megkereső Felet ennek indokairól.

18. FEJEZET

SZELLEMI TULAJDON

A. SZAKASZ

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

18.1. CIKK

Célkitűzések

E fejezet célkitűzései a következők:

- (a) az innovatív és kreatív termékek és szolgáltatások létrehozásának, előállításának, terjesztésének és értékesítésének előmozdítása a Felek területén és a Felek között, ezáltal hozzájárulva a Felek gazdaságának fenntarthatóbbá és inkluzívabbá tételéhez;
- (b) a Felek közötti kereskedelem előmozdítása, támogatása és szabályozása, valamint e kereskedelem torzulásainak és akadályainak csökkentése; valamint
- (c) a szellemi tulajdon-jogok megfelelő szintű és hatékony védelmének és érvényesítésének biztosítása.

18.2. CIKK

Hatály

1. Ez a fejezet kiegészíti és pontosítja a Feleknek a TRIPS-megállapodásból, illetve egyéb, a szellemi tulajdon területén megkötött azon nemzetközi megállapodásokból eredő jogait és kötelezettségeit, amelyeknek részes felei.
2. Mindegyik Fél köteles e fejezetnek érvényt szerezni. Mindegyik Fél szabadon saját jogrendszerén és gyakorlatán belül meghatározhatja e fejezet végrehajtásának megfelelő módját.
3. E fejezet nem zárja ki, hogy a Felek a nemzeti jogukban a szellemitulajdon-jogoknak az e fejezet szerintinél szélesebb körű oltalmat biztosítsanak vagy azokat szélesebb körben érvényesítsék, feltéve, hogy az így biztosított oltalom vagy jogérvényesítés nem ellentétes e fejezet rendelkezéseivel.

18.3. CIKK

Fogalommeghatározások

E fejezet alkalmazásában:

- (a) „szellemitulajdon-jogok”: e fejezet 18.8. (Szerzők) – 18.45. (A növényfajta-oltalmi jogok védelme) cikkének és a TRIPS-megállapodás II. része 1–7. szakaszának hatálya alá tartozó valamennyi kategóriájú szellemitulajdon-jog. A szellemi tulajdon védelme magában foglalja a Párizsi Egyezmény 10a. cikkében említett tisztességtelen verseny elleni védelmet is;

- (b) „állampolgár”: valamely Fél olyan személye, aki a vonatkozó szellemitulajdon-jog tekintetében megfelelne a TRIPS-megállapodásban és a WIPO keretében kötött és igazgatott olyan többoldalú megállapodásokban foglalt védelemre való jogosultság feltételeinek, amelyeknek valamely Fél szerződő fele;
- (c) „Párizsi Egyezmény”: az ipari tulajdon oltalmáról szóló, 1883. március 20-án kelt, 1967. július 14-én Stockholmban felülvizsgált Párizsi Egyezmény;
- (d) „WIPO”: a Szellemi Tulajdon Világszervezete; valamint
- (e) „WPPT”: a WIPO 1996. december 20-án Genfben kelt, Előadásokról és Hangfelvételekről szóló Szerződése.

18.4. CIKK

Nemzetközi megállapodások

1. A Felek eleget tesznek a következő nemzetközi megállapodásokban vállalt kötelezettségeiknek:

- (a) a TRIPS-megállapodás;
- (b) az 1996. december 20-án Genfben elfogadott WIPO Szerzői Jogi Szerződés;

- (c) a WPPT;
- (d) a 2013. június 27-én Marrákesben kelt, a vakok, látássérültek és nyomtatott szöveget használni képtelen személyek megjelent művekhez való hozzáféréseinek megkönnyítéséről szóló Marrákesi Szerződés; valamint
- (e) az 1994. október 27-én Genfben kelt Védjegyjogi Szerződés.

2. A Felek minden észszerű erőfeszítést megtesznek az alábbi nemzetközi megállapodások megerősítésére vagy az azokhoz való csatlakozásra:

- (a) a 2012. június 24-én Pekingben kelt, az audiovizuális előadások védelméről szóló Pekingi Szerződés;
- (b) a 2006. március 27-én Szingapúrban kelt Szingapúri Védjegyjogi Szerződés; valamint
- (c) az 1999. július 2-án Genfben elfogadott, a formatervezési minták nemzetközi lajstromozásáról szóló Hágai Megállapodás genfi szövege (1999).

3. A Felek biztosítják, hogy az alábbi nemzetközi megállapodásokban előírt eljárások a területükön elérhetőek legyenek:

- (a) a védjegyek nemzetközi lajstromozásáról szóló Madridi Megállapodáshoz kapcsolódó, 1989. június 27-én Madridban elfogadott, legutóbb 2007. november 12-én módosított jegyzőkönyv; valamint
- (b) az 1970. június 19-én Washingtonban kelt, 2001. október 3-án módosított Szabadalmi Együtműködési Szerződés.

18.5. CIKK

Jogkimerülés

E megállapodás egyetlen rendelkezése sem akadályozza meg a Feleket annak eldöntésében, hogy a szellemi tulajdon-jogok kimerülése alkalmazandó-e, illetve hogy az milyen feltételek mellett alkalmazandó az említett Fél joga szerint.

18.6. CIKK

Nemzeti elbánás

1. Az e fejezet hatálya alá tartozó szellemi tulajdon valamennyi kategóriája tekintetében mindegyik Fél köteles a másik Fél állampolgárait olyan kedvezményes elbánásban részesíteni, amely nem kevésbé kedvező, mint az az elbánás, amelyet a Fél a saját állampolgárai számára a szellemi tulajdon oltalma¹ tekintetében biztosít, figyelemmel a Párizsi Egyezményben, az irodalmi és művészeti művek védelméről szóló, 1886. szeptember 9-i, 1971. július 24-én Párizsban módosított Berni Egyezményben, az előadóművészek, a hangfelvétel-előállítók és a műsorsugárzó szervezetek védelméről szóló, 1961. október 26-án Rómában kelt nemzetközi egyezményben, a WPPT-ben, illetve az 1989. május 26-án Washingtonban kelt, az integrált áramkörök szellemi tulajdonára vonatkozó egyezményben korábban megállapított kivételekre. Az előadóművészek, a hangfelvétel-előállítók és a műsorsugárzó szervezetek tekintetében e kötelezettség csak az e megállapodásban megállapított jogokra vonatkozik.

¹ E bekezdés alkalmazásában az „oltalom” kifejezés magában foglalja a szellemi tulajdon-jogok hozzáférhetőségét, megszerzését, alkalmazási körét, fenntartását és kikényszeríthetőségét érintő ügyeket, valamint az olyan ügyeket, amelyek a szellemi tulajdon-jogoknak e fejezetben konkrétan tárgyalt használatát érintik, beleértve a 18.17. cikkben (A technológiai intézkedések védelme) tárgyalt hatékony technológiai intézkedések kijátszása elleni megfelelő jogi védelmet és a 18.18. cikkben (Jogkezelési információval kapcsolatos kötelezettségek) tárgyalt jogkezelési információkkal kapcsolatos intézkedéseket.

2. A Felek bírósági és közigazgatási eljárásaik tekintetében élhetnek az (1) bekezdés alapján engedélyezett kivételekkel, ideértve a másik Fél állampolgárai számára annak előírását, hogy a területükön kézbesítési címet jelöljenek meg vagy képviselőt jelöljenek ki, feltéve, hogy az ilyen eltérés:

- (a) a Fél e fejezettel nem összeegyeztethetetlen jogszabályainak és egyéb rendelkezéseinek való megfelelés biztosításához szükséges; valamint
- (b) alkalmazásának módja nem valósítja meg a kereskedelem rejtett korlátozását.

3. Az (1) bekezdés nem alkalmazandó a szellemi tulajdon-jogok megszerzésére vagy fenntartására irányuló, a WIPO keretében kötött többoldalú megállapodásokban előírt eljárásokra.

18.7. CIKK

A TRIPS-megállapodás és a közegészségügy

1. A Felek elismerik a WTO miniszteri konferenciája által 2001. november 14-én Dohában elfogadott, a TRIPS-megállapodás és a közegészségügy kapcsolatáról szóló nyilatkozat jelentőségét. E fejezetet az említett nyilatkozattal összhangban kell értelmezni és végrehajtani.

2. Mindkét Fél végrehajtja a TRIPS-megállapodás 31a. cikkét, valamint a TRIPS-megállapodás mellékletét, beleértve a TRIPS-megállapodás mellékletének függelékét, amely 2017. január 23-án lépett hatályba.

B. SZAKASZ

A SZELLEMITULAJDON-JOGOKRA VONATKOZÓ ALAPKÖVETELMÉNYEK

1. ALSZAKASZ

SZERZŐI ÉS SZOMSZÉDOS JOGOK

18.8. CIKK

Szerzők

Valamennyi Fél kizárólagos jogot biztosít a szerzők részére a következők engedélyezésére vagy megtiltására:

- (a) műveik egy részének vagy egészének közvetlen vagy közvetett, ideiglenes vagy végleges reprodukálása bármilyen eszközzel és bármilyen formában;

- (b) műveik eredeti vagy másolt példányainak bármilyen formában történő nyilvános terjesztése értékesítés vagy a tulajdonjog egyéb átruházása útján;
- (c) műveik vezetékes vagy vezeték nélküli eszközökkel történő nyilvánossághoz közvetítése, beleértve az oly módon történő hozzáférhetővé tételt is, hogy a nyilvánosság tagjai a hozzáférés helyét és idejét egyénileg választhatják meg; valamint
- (d) műveik eredeti vagy többszörözött példányainak a nyilvánosság számára való kereskedelmi bérbeadása legalább a hangfelvételek, a számítógépes programok¹ és a filmalkotások tekintetében.

18.9. CIKK

Előadóművészek

Valamennyi Fél kizárólagos jogot biztosít az előadóművészek részére a következők engedélyezésére vagy megtiltására:

- (a) előadásaik rögzített formája²;
- (b) rögzített előadásaik közvetlen vagy közvetett, ideiglenes vagy tartós, bármely eszközzel és formában, egészben vagy részben történő többszörözése;

¹ A Felek kizárhatják azokat a számítógépes programokat, amelyek esetében maga a számítógépes program nem képezi a bérbeadás alapvető tárgyát.

² A „rögzítés” kifejezés hangoknak, vagy azok megjelenítésének olyan anyagi formába foglalását jelenti, amelyről azok készülék segítségével érzékelhetővé, többszörözhetővé vagy közvetíthetővé tehetők.

- (c) az előadásaik rögzített formájának bármely formában való terjesztése a nyilvánosság számára, értékesítés vagy a tulajdonjog egyéb átruházása útján;
- (d) rögzített előadásaik vezetékes vagy vezeték nélküli hozzáférhetővé tétele oly módon, hogy a nyilvánosság tagjai a hozzáférés helyét és idejét egyénileg választhatják meg;
- (e) előadásaik vezeték nélküli sugárzása és a nyilvánossághoz való közvetítése, kivéve, ha az előadás már önmagában sugárzott előadás vagy rögzítés eredménye; valamint
- (f) rögzített előadásaik nyilvánosság számára való kereskedelmi bérbeadása.

18.10. CIKK

Hangfelvétel-előállítók

Valamennyi Fél kizárólagos jogot biztosít a hangfelvétel-előállítók részére a következők engedélyezésére vagy megtiltására:

- (a) hangfelvételeik közvetlen vagy közvetett, ideiglenes vagy tartós, bármely eszközzel és formában, egészben vagy részben történő többszörözése;

- (b) a hangfelvételeik bármely formában való terjesztése a nyilvánosság számára, értékesítés vagy a tulajdonjog egyéb átruházása útján;
- (c) hangfelvételeik vezetékes vagy vezeték nélküli eszközökkel történő nyilvánosságra hozatala oly módon, hogy a nyilvánosság tagjai azokhoz az általuk megválasztott helyen és időben hozzáférhessenek; valamint
- (d) hangfelvételeik kereskedelmi bérbeadása a nyilvánosság számára.

18.11. CIKK

Műsorszolgáltató szervezetek

A Felek kizárólagos jogot biztosítanak a műsorszolgáltató szervezetek részére a következők engedélyezésére vagy megtiltására:

- (a) sugárzott műsoraik rögzítése, vezetékes vagy vezeték nélküli sugárzás esetén egyaránt, a kábelén vagy műholdon keresztül történő sugárzást is ideértve;
- (b) rögzített, sugárzott műsoraik egy részének vagy egészének közvetlen vagy közvetett, ideiglenes vagy végleges reprodukálása bármilyen eszközzel és bármilyen formában, vezetékes vagy vezeték nélküli sugárzás esetén egyaránt, a kábelén vagy műholdon keresztül történő sugárzást is ideértve;

- (c) rögzített, sugárzott műsoraik vezetékes vagy vezeték nélküli hozzáférhetővé tétele, vezetékes vagy vezeték nélküli közvetítés esetén egyaránt, ideértve a kábelén keresztül vagy műhold útján történő közvetítést is, oly módon, hogy a nyilvánosság tagjai a hozzáférés helyét és idejét egyénileg választhatják meg;
- (d) sugárzott műsoraik rögzített formájának – azok másolatait is ideértve – terjesztése a nyilvánosság számára, értékesítés útján vagy más módon, függetlenül attól, hogy a sugárzás vezetékes vagy vezeték nélküli formában történt, a kábelén vagy műholdon keresztül történő sugárzást is ideértve; valamint
- (e) sugárzott műsoraik vezeték nélküli újrásugárzása, illetve közönség előtti bemutatása, amennyiben e közvetítés olyan helyen történik, amely a nyilvánosság számára belépődíj ellenében hozzáférhető.

Kereskedelmi céllal nyilvánosságra hozott hangfelvételek
sugárzása és nyilvánossághoz közvetítése¹

1. Valamennyi Fél biztosítja azt a jogot, amelynek célja, hogy a felhasználó egy egyszeri méltányos díjazást fizessen az előadóművésznak vagy a hangfelvétel-előállítónak² a kereskedelmi célból kiadott hangfelvétel, illetve e hangfelvétel egy többszörözött példánya sugárzás vagy egyéb módon a nyilvánossághoz közvetítés céljából történő felhasználása esetén³.
2. Valamennyi Fél biztosítja, hogy az egyszeri méltányos díjazást felosszák az érintett előadóművészek és hangfelvétel-előállítók között. Valamennyi Fél elfogadhat olyan jogszabályt, amely a hangfelvételek előadói és előállítói közötti megegyezés hiányában meghatározza azokat a feltételeket, amelyek szerint a hangfelvétel-előadók és -előállítók megosztják egymás között az egyszeri méltányos díjazást.

¹ A Felek eleget tehetnek ennek a cikknek azáltal, hogy kizárólagos jogokat biztosítanak az előadóművészeknek és a hangfelvétel-előállítóknak a sugárzás és a nyilvánossághoz közvetítés tekintetében.

² A Felek biztosíthatnak szélesebb körű – például kizárólagos – jogokat az előadóművészek és a hangfelvétel-előállítók számára a kereskedelmi célból kiadott hangfelvételek sugárzása és nyilvánossághoz közvetítése tekintetében.

³ A Felek dönthetnek úgy, hogy a „nyilvánossághoz közvetítés” kifejezés nem foglalja magában egy hangfelvétel vezetékes vagy vezeték nélküli eszközökkel, oly módon történő nyilvánosságra hozatalát, hogy a nyilvánosság tagjai ahhoz az általuk megválasztott helyen és időben hozzáférhessenek.

18.13. CIKK

Az oltalom időtartama¹

1. A művek szerzőinek biztosított szerzői jogi oltalom időtartama a szerző életében és a halálától számított 70 évig tart, attól az időponttól függetlenül, amikor a művet jogszerűen nyilvánosságra hozták.
2. Amennyiben egy művön fennálló szerzői jog több szerzőtársat illet, az (1) bekezdésben meghatározott védelmi időt az utoljára elhunyt szerző halálától kell számítani.
3. A név nélkül vagy felvett néven szerzett művek esetében az oltalom időtartama a mű jogszerű nyilvánosságra hozatalát követő 70 évig tart. Ha azonban a szerző által felvett név semmi kétséget nem hagy a szerző személyazonosságára felől, vagy ha a szerző az e bekezdés első mondatában meghatározott idő alatt felfedi személyazonosságát, a védelmi időt az (1) bekezdés szerint kell számítani.
4. Ha valamelyik Fél előírja, hogy a filmművészeti vagy audiovizuális alkotások oltalmának időtartama egy természetes személy életétől eltérő alapon számítódik, akkor az oltalom időtartama nem lehet kevesebb, mint a mű első jogszerű közzétételének vagy első jogszerű nyilvánossághoz közvetítésének időpontjától számított 70 év, vagy – jogszerű közzététel vagy jogszerű nyilvánossághoz közvetítés hiányában – a mű elkészültétől számított 70 év.

¹ Ha e megállapodás hatálybalépésének napján valamelyik Fél jogszabályai és egyéb rendelkezései nem írják elő az e cikkben meghatározott oltalmi időtartamokat, akkor e cikk csak attól az időponttól kezdve alkalmazandó, amikor az ilyen jogszabályok és egyéb rendelkezések az adott Fél területén hatályba lépnek, de minden esetben legkésőbb e megállapodás hatálybalépésének napját követő négy éven belül. Az adott Fél értesíti a másik Felet az ilyen jogszabályok és egyéb rendelkezések hatálybalépésének napjáról, ha ez az időpont korábbi, mint az e megállapodás hatálybalépésének napját követő négy év.

5. A műsorszolgáltató szervezetek jogai az első sugárzástól számított 50 évig részesülnek oltalomban, függetlenül attól, hogy az említett sugárzás vezetékes úton vagy vezeték nélkül, kábelen keresztül vagy műhold útján történik.
6. Az előadóművészek jogai az előadás rögzítésének időpontjától számított 50 éven át részesülnek oltalomban. Ha azonban az előadás hangfelvételen történt rögzítését ezen az időn belül jogszerűen nyilvánosságra hozzák vagy jogszerűen a nyilvánossághoz közvetítik, a védelmi idő az első ilyen nyilvánosságra hozataltól vagy – ha ez korábbi – az első ilyen nyilvánossághoz közvetítéstől számított 70 év.
7. A hangfelvétel-előállítók jogai az első rögzítéstől számított 50 év elteltével megszűnnek. Ha azonban a hangfelvételt ezen az időn belül jogszerűen nyilvánosságra hozzák vagy jogszerűen a nyilvánossághoz közvetítik, a védelmi idő az ilyen első nyilvánosságra hozataltól vagy az ilyen első nyilvánossághoz közvetítéstől számított 70 év. Mindegyik Fél elfogadhat arra irányuló hatékony intézkedéseket, hogy az 50 év oltalmat követő 20 évben keletkezett hasznót méltányosan osszák el az előadóművészek és a hangfelvétel-előállítók között.
8. Az e cikkben foglalt védelmi időket az azokat megalapozó eseményt követő év januárjának első napjától kell számítani.
9. A Felek rendelkezhetnek az e cikkben előírtaknál hosszabb oltalmi időkről is.

18.14. CIKK

Viszonteladási jog¹

1. A Felek követő jogot biztosítanak az eredeti képzőművészeti műalkotás szerzőjének javára, amely elidegeníthetetlen, és amelyről a szerző előzetesen sem mondhat le; e jog alapján az alkotásnak a szerző általi első eladását követő minden viszonteladásáért az eladási árból a szerzőt jogdíj illeti meg.
2. Az (1) bekezdésben foglalt viszonteladási jogot valamennyi viszonteladásra alkalmazni kell, amelyben a művészeti piac képviselői – így például aukciós házak, művészeti galériák és általában műkereskedők – eladóként, vevőként, illetve közvetítőként közreműködnek.
3. Valamennyi Fél rendelkezhet úgy, hogy az (1) bekezdésben említett viszonteladási jogot nem kell alkalmazni olyan viszonteladások esetében, amelyeknél az eladó az alkotást közvetlenül a szerzőtől szerezte meg az újraeladást megelőző három éven belül, és az újraeladási ár nem halad meg egy bizonyos minimumösszeget.
4. A díjak beszedésére vonatkozó eljárást és a díjak összegét a Felek nemzeti joga határozza meg.

¹ Ha e megállapodás hatálybalépésének napján valamelyik Fél jogszabályai és egyéb rendelkezései nem írják elő az e cikkben meghatározott oltalmat, akkor e cikk csak attól az időponttól kezdve alkalmazandó, amikor az ilyen jogszabályok és egyéb rendelkezések az adott Fél területén hatályba lépnek, de minden esetben legkésőbb e megállapodás hatálybalépésének napját követő két éven belül. Az adott Fél értesíti a másik Felet az ilyen jogszabályok és egyéb rendelkezések hatálybalépésének napjáról, ha ez az időpont korábbi, mint az e megállapodás hatálybalépésének napját követő két év.

18.15. CIKK

Közös jogkezelés

1. A Felek elismerik a megfelelő közös jogkezelő szervezeteik közötti együttműködés fontosságát és törekednek annak ösztönzésére a műveknek és más védelem alatt álló teljesítményeknek a Felek területén való elérhetőségének, valamint az ilyen művek és más védelem alatt álló teljesítmények felhasználásáért fizetendő jogdíjak átutalásának előmozdítása érdekében.
2. A Felek elismerik a közös jogkezelő szervezetek átláthatóságának fontosságát, és törekednek annak ösztönzésére, különös tekintettel az általuk beszedett jogdíjakra, a beszedett jogdíjakra alkalmazott levonásokra, a beszedett jogdíjak felhasználására, a felosztási szabályzataikra és az általuk kezelt repertoárra.
3. Ha egy valamelyik Fél területén letelepedett közös jogkezelő szervezet egy képviseleti szerződés alapján a másik Fél területén letelepedett, másik közös jogkezelő szervezetet képvisel, a Felek elismerik annak fontosságát, hogy a képviselet biztosító közös jogkezelő szervezet:
 - (a) ne alkalmazzon hátrányos megkülönböztetést a képviselt közös jogkezelő szervezet jogosultjaival szemben;
 - (b) pontosan, rendszeresen és szorgalmasan megfizesse a képviselt közös jogkezelő szervezet felé fennálló tartozásait; valamint

- (c) tájékoztassa a képviselt közös jogkezelő szervezetet a nevében beszedett jogdíjbevételek összegéről és az ezekből történő bármilyen levonásokról.

18.16. CIKK

Korlátozások és kivételek

Az egyes Felek kizárólag olyan különös esetekben rendelkezhetnek korlátozásokról vagy kivételekről a 18.8. (Szerzők) – 18.12. (Kereskedelmi céllal nyilvánosságra hozott hangfelvételek sugárzása és nyilvánossághoz közvetítése) cikkben foglalt jogok tekintetében, amelyek nem ellentétesek a mű vagy más, védelem alatt álló teljesítmény rendes felhasználásával, és indokolatlanul nem károsítják a jogosult jogos érdekeit.

18.17. CIKK

A technológiai intézkedések védelme¹

1. A Felek megfelelő jogi védelmet biztosítanak bármely hatékony technológiai intézkedés olyan megkerülése ellen, amelyet az érintett személy a technológiai intézkedés megkerülésének céljából tudatosan visz véghez, vagy észszerűen tudatában kellene lennie, hogy cselekvése ilyen intézkedések megkerülését eredményezi.

¹ Ha e megállapodás hatálybalépésének napján valamelyik Fél jogszabályai és egyéb rendelkezései nem írják elő az e cikkben meghatározott védelmet, akkor e cikk csak attól az időponttól kezdve alkalmazandó, amikor az ilyen jogszabályok és egyéb rendelkezések az adott Fél területén hatályba lépnek, de minden esetben legkésőbb e megállapodás hatálybalépésének napját követő négy éven belül. Az adott Fél értesíti a másik Felet az ilyen jogszabályok és egyéb rendelkezések hatálybalépésének napjáról, ha ez az időpont korábbi, mint az e megállapodás hatálybalépésének napját követő négy év.

2. A Felek megfelelő jogi védelmet biztosítanak a következők ellen:

- (a) olyan személy, aki olyan eszközt, terméket vagy alkatrészt gyárt, importál, forgalmaz, értékesít, ad bérbe, illetve hirdet eladás vagy bérbeadás céljából, amely:
 - (i) valamely technológiai intézkedés megkerülésén kívül számottevő jelentőséggel vagy céllal nem rendelkezik; vagy
 - (ii) tervezésének, előállításának, módosításának vagy szolgáltatásának a célja valamely technológiai intézkedés megkerülésének a lehetővé tétele vagy megkönnyítése; valamint
- (b) olyan személy, aki valamely technológiai intézkedés megkerülésének lehetővé tétele vagy elősegítése céljából népszerűsített, reklámozott vagy forgalmazott szolgáltatást nyújt.

3. Ennek az alszakasznak az alkalmazásában „technológiai intézkedés” kifejezés minden olyan technológia, eszköz vagy alkatrész, amely rendeltetésszerű működése során azt a célt szolgálja, hogy a művek vagy más védelem alatt álló teljesítmények tekintetében megakadályozza vagy korlátozza a jelen alszakasz hatálya alá tartozó bármely szerzői jog vagy szomszédos jog jogosultja által nem engedélyezett cselekményeket.

4. A Felek szükség szerint megfelelő intézkedéseket hoznak vagy tarthatnak fenn annak biztosítására, hogy az e cikk (1) és (2) bekezdése szerinti megfelelő jogi oltalom ne akadályozza meg a kedvezményezetteket abban, hogy igénybe vegyék a 18.16. cikkben (Korlátozások és kivételek) előírt korlátozásokat és kivételeket.

18.18. CIKK

Jogkezelési információval kapcsolatos kötelezettségek

1. Valamennyi Fél megfelelő jogvédelmet biztosít minden olyan személlyel szemben, aki tudatosan és jogosulatlanul a következő cselekmények valamelyikét végzi:

- (a) bármely elektronikus jogkezelési információ eltávolítása vagy megváltoztatása; vagy
- (b) ennek az alszakasznak alapján védett olyan művek vagy más védelem alatt álló teljesítmények forgalmazása, forgalmazási célú behozatala, sugárzása vagy a nyilvánosság részére történő közvetítése, amelyekből az elektronikus jogkezelési adatot illetéktelenül eltávolították vagy amelyekben az ilyen adatot megváltoztatták,

ha ez a személy tudja, vagy észszerűen tudatában kellene lennie, hogy ezzel a cselekedetével a Fél jogszabályai szerinti szerzői jog vagy szomszédos jog megsértését idézi elő, teszi lehetővé, könnyíti meg vagy fedi el.

2. E cikk alkalmazásában „jogkezelési információ”: minden olyan, a jogkezelők által szolgáltatott információ, amely az ebben a cikkben említett munkát vagy más teljesítményt, a szerzőt vagy más jogtulajdonost, vagy a mű, illetve a más tárgy használatának feltételeivel kapcsolatos információkat azonosítja, valamint az ilyen információt leképező bármely szám vagy kód.

3. A (2) bekezdés alkalmazandó, ha a (2) bekezdésben említett adatok bármelyikét egy mű vagy az e cikkben említett más védelem alatt álló teljesítmény példányához csatolják, illetve a mű vagy más védelem alatt álló teljesítmény nyilvánossághoz történő közvetítésével összefüggésben jelenik meg.

2. ALSZAKASZ

VÉDJEGYEK

18.19. CIKK

Védjegyosztályozás

Az egyes Felek olyan védjegyosztályozási rendszert tartanak hatályban, amely összhangban van a védjegyekkel ellátható termékek és szolgáltatások nemzetközi osztályozásáról szóló, 1957. június 15-én Nizzában kelt, 1979. szeptember 28-án módosított Megállapodással.

18.20. CIKK

A védjegyoltalom megjelölései

Védjegyoltalomban részesülhet minden megjelölés, így különösen szó – beleértve a személyneveket is –, ábra, kép, alakzat, betű, szám, szín, továbbá az áru vagy az áru csomagolásának formája, vagy hang, amely alkalmas arra, hogy:

- (a) valamely vállalkozás áruit vagy szolgáltatásait megkülönböztesse más vállalkozások áruitól vagy szolgáltatásaitól; valamint

- (b) az egyes Felek védjegylajstromában való ábrázolásának módja alapján az illetékes hatóságok és a nyilvánosság egyértelműen és pontosan meghatározza a jogosultat megillető oltalom tárgyát.

18.21. CIKK

A védjegyoltalom által biztosított jogok

1. Valamennyi Fél rendelkezik arról, hogy egy lajstromozott védjegy a jogosult számára kizárólagos jogokat biztosít. A jogosult bárkinek megtilthatja, hogy az engedélye nélkül gazdasági tevékenység körében használjon:
 - (a) a lajstromozott védjeggyel azonos megjelölést olyan árukkal, illetve szolgáltatásokkal kapcsolatban, amelyek azonosak a védjegy árujegyzékében szereplő árukkal, illetve szolgáltatásokkal; valamint
 - (b) olyan megjelölést, amelyet a fogyasztók a bejegyzett védjeggyel összetéveszthetnek a megjelölés és az említett bejegyzett védjegy azonossága vagy hasonlósága, valamint az érintett áruk, illetve szolgáltatások azonossága vagy hasonlósága miatt; az összetéveszthetőség magában foglalja azt az esetet is, ha a fogyasztók a megjelölést gondolati képzettársítás (asszociáció) útján kapcsolhatják a bejegyzett védjegyhez.

2. A bejegyzett védjegy jogosultja megakadályozhatja, hogy harmadik felek kereskedelmi tevékenység során harmadik országokból – szabad forgalomba bocsátás nélkül – olyan árukat hozzanak be a védjegy lajstromozásának helye szerinti Fél területére, amelyeken – ideértve csomagolásukat is – engedély nélkül szerepel az adott áru vonatkozásában a bejegyzett védjeggyel megegyező védjegy, vagy amelyet lényegében nem lehet megkülönböztetni az említett bejegyzett védjegytől¹.

3. A bejegyzett védjegy jogosultjának a (2) bekezdésben említett joga megszűnhet, ha a lajstromozott védjegy bitorlása tárgyában indított eljárás során a nyilatkozattevő, illetve az áru birtokosa bizonyítékot szolgáltat arra, hogy a bejegyzett védjegy jogosultjának az áru rendeltetési helye szerinti országban nincs joga megtiltani az adott áru forgalomba hozatalát.

18.22. CIKK

Lajstromozási eljárás

1. Az egyes Felek rendelkeznek egy olyan védjegylajstromozási rendszerről, amelyben az illetékes védjegyhivatal által hozott valamennyi jogerős elutasító határozatot – beleértve a részleges elutasítást is – írásban közlik az érintett féllel, a határozat megfelelő indokolást tartalmaz, és fellebbezéssel megtámadható.

¹ A Felek további megfelelő intézkedéseket hozhatnak a generikus gyógyszerek zavartalan továbbításának biztosítása érdekében.

2. A Felek lehetőséget biztosítanak harmadik felek számára arra, hogy felszólaljanak a védjegybejelentési kérelmekkel vagy adott esetben a védjegybejegyzéssel szemben. A felszólalási eljárás kontradiktórus.

3. Az egyes Felek a védjegybejelentéseket és a lajstromozott védjegyeket tartalmazó, nyilvánosan hozzáférhető elektronikus adatbázist hoznak létre.

18.23. CIKK

Közismert védjegyek

A Párizsi Egyezmény 6a. cikkében és a TRIPS-megállapodás 16. cikke (2) és (3) bekezdésében említett közismert védjegyek oltalmának érvényesítése céljából valamennyi Fél alkalmazza az ipari tulajdon oltalmára létesült Párizsi Unió közgyűlése és a WIPO közgyűlése által a WIPO-tagállamok közgyűléseinek harmincnegyedik ülésorozata (1999. szeptember 20–29.) keretében elfogadott, a közismert védjegyek oltalmára vonatkozó rendelkezésekre irányuló közös ajánlást.

18.24. CIKK

Kivételek a védjegyek által biztosított jogok alól

1. Az egyes Felek rendelkeznek a védjegyoltalom által biztosított jogok hatálya alóli korlátozott kivételekről – mint például a leíró jellegű kifejezések (a földrajzi árujelzőket is ideértve) tisztességes használata –, és rendelkezhet más korlátozott kivételekről, feltéve, hogy az ilyen korlátozott kivételek figyelembe veszik a védjegyjogosult és a harmadik felek jogos érdekeit.

2. A védjegyoltalom alapján a védjegyjogosult nem tilthat el mást attól, hogy gazdasági tevékenység körében – az üzleti tisztesség követelményeivel összhangban – használja:

- (a) a harmadik fél nevét vagy címét;
- (b) az áru vagy a szolgáltatás fajtájára, minőségére, mennyiségére, rendeltetésére, értékére, földrajzi eredetére, előállítási, illetve teljesítési idejére vagy egyéb jellemzőjére vonatkozó jelzést; vagy
- (c) a védjegyet, ha az szükséges a termék vagy a szolgáltatás rendeltetésének jelzésére, különösen tartozékok vagy alkatrészek esetében, feltéve, hogy azokat a harmadik fél az ipari és kereskedelmi ügyekben alkalmazott tisztességes gyakorlattal összhangban használja.

3. A védjegyoltalom alapján a védjegyjogosult nem tilthat el egy harmadik felet attól sem, hogy gazdasági tevékenysége körében kizárólag helyi jelentőségű korábbi jogát gyakorolja, ha e jogot a szóban forgó Fél jogszabályai elismerik, és annak használata arra a területre korlátozódik, ahol azt elismerték.

Megszűnési okok

1. Az egyes Felek gondoskodnak a védjegyoltalom megszűnésének megállapításáról, ha a jogosult az árujegyzékben szereplő árukkal, illetve szolgáltatásokkal kapcsolatban a védjegy tényleges használatát az adott területen az egyes Felek jogszabályai által meghatározott, megszakítás nélküli időszakon¹ át elmulasztja, kivéve, ha a jogosult a használat elmaradását kellőképpen igazolja. A védjegyoltalom megszűnése azonban nem állapítható meg, ha az első mondatban említett megszakítás nélküli időszak elteltét követően, de a megszűnés megállapítására irányuló kérelem benyújtását megelőzően megkezdik, illetve folytatják a tényleges védjegyhasználatot. E rendelkezés nem alkalmazható, ha a jogosult a tényleges védjegyhasználatot a kérelem benyújtását megelőző – a használat megszakítás nélküli elmulasztása időszakának lejártakor kezdődő –, az egyes Felek jogszabályai által meghatározott időszakban² csupán azt követően kezdi meg, illetve folytatja, hogy értesül arról: a használat hiánya miatt a megszűnés megállapítását fogják kérni.
2. A védjegyoltalom megszűnését kell megállapítani akkor is, ha a lajstromozás napját követően:
 - (a) a védjegyjogosult cselekménye vagy mulasztása következtében a védjegy a forgalomban azoknak az áruknak vagy szolgáltatásoknak a szokásos nevévé vált, amelyekre lajstromozták; vagy

¹ E mondat alkalmazásában az egyes Felek jogszabályai által meghatározott időtartam legalább három év.

² E mondat alkalmazásában az egyes Felek jogszabályai által meghatározott időtartam legalább egy hónap.

- (b) a védjegy – a jogosult által vagy a jogosult engedélyével más által folytatott védjegyhasználat következtében – az árujegyzékben szereplő árukkal, illetve szolgáltatásokkal kapcsolatban megtévesztővé vált, különösen az áruk vagy a szolgáltatások jellegét, minőségét vagy földrajzi származását illetően.

18.26. CIKK

Rosszhiszeműen benyújtott kérelmek

A védjegy törlésének van helye, ha a megjelölést rosszhiszeműen jelentették be lajstromozásra. A Felek előírhatják azt is, hogy az ilyen megjelölés nem részesülhet védjegyoltalomban.

3. ALSZAKASZ

FORMATERVEZÉSI MINTÁK

18.27. CIKK

Lajstromozott formatervezési minták oltalma

1. Minden Fél biztosítja az önállóan alkotott, új és eredeti formatervezési minták oltalmát. Az oltalmat lajstromozás útján biztosítják, és az kizárólagos jogot biztosít az ilyen minták jogosultjainak ezzel az alszakasszal összhangban. E cikk alkalmazásában a Felek tekinthetik úgy, hogy az egyéni jellegű formatervezési minták eredetiek.
2. A lajstromozott formatervezésiminta-oltalom jogosultjának jogában áll harmadik személyeket megakadályozni legalább abban, hogy a jogosult engedélye nélkül kereskedelmi célra előállítsanak, értékesítésre felkínáljanak, értékesítsenek, importáljanak, exportáljanak, raktáron tartsanak a lajstromozott formatervezési mintát hordozó vagy azt megtestesítő termékeket, vagy az oltalomban részesülő formatervezési mintát hordozó vagy azt megtestesítő árucikket kereskedelmi céllal hasznosítsanak¹.

¹ Bármelyik Fél megfeleltethet a 18.27. cikknek (Lajstromozott formatervezési minták oltalma) az „exportálással” és a „raktáron tartással” kapcsolatban azáltal, hogy biztosítja az oltalmazott formatervezési minta jogosultjának azt a jogot, hogy megakadályozza, hogy harmadik felek értékesítés vagy bérbeadás céljából olyan módon ajánljanak fel, illetve olyan módon értékesítsenek vagy adjanak bérbe bármely árucikket, amely az említett oltalmazott formatervezési mintát hordozza vagy megtestesíti, hogy az az adott árucikk exportálását vagy raktáron tartását eredményezze.

3. A Felek rendelkezhetnek úgy, hogy egy, valamely összetett termék alkotóelemét képező termékre alkalmazott vagy ilyen termékbe beépített minta kizárólag akkor tekinthető újnak vagy eredetinek:

- (a) az alkotóelem az összetett termékbe való beépítését követően is látható marad az említett összetett termék rendeltetésszerű használata során; valamint
- (b) az alkotóelem (a) pontban említett látható külső jellegzetességei önmagukban is megfelelnek az újdonság és az eredetiség követelményeinek.

4. A (3) bekezdés a) pontja alkalmazásában „rendeltetésszerű használat”: a végső felhasználó részéről történő használat, amely a karbantartást, szervizelést, illetve a javítást nem foglalja magában.

18.28. CIKK

Oltalmi idő

Valamennyi Fél biztosítja, hogy egy lajstromozott formatervezésiminta-oltalom jogosultja az oltalmi időt egy vagy több ötéves időszakkal meghosszabbíthassa. Valamennyi Fél biztosítja, hogy a lajstromozott formatervezésiminta-oltalom teljes időtartama a lajstromozási bejelentés napjától számított legalább 15 év legyen.

18.29. CIKK

A nem lajstromozott formatervezési minták oltalma

1. A lajstromozás nélkül oltalomban részesülő formatervezési minta jogosultjai számára valamennyi Fél csak azt a jogot biztosítja, hogy a lajstromozás nélkül oltalomban részesülő formatervezési mintának a jogosult engedélyével nem rendelkező bármely harmadik fél általi hasznosítását megtiltsák, ha a vitatott hasznosítás a lajstromozás nélkül oltalomban részesülő formatervezési minta adott Fél területén történő másolásának az eredménye. E hasznosítás kiterjed legalább a termék értékesítésre való felkínálására, forgalomba hozatalára, behozatalára vagy kivitelére¹.
2. A lajstromozás nélkül oltalomban részesülő formatervezési minták tekintetében biztosítható oltalmi idő legfeljebb három év, attól a naptól számítva, amikor a mintát az adott Fél területén először a nyilvánossá tették.

18.30. CIKK

Kivételek és kizárások

1. A Felek rendelkezhetnek a formatervezésiminta-oltalom – a lajstromozás nélkül oltalomban részesülő formatervezési mintákat is ideértve – hatálya alóli korlátozott kivételekről, feltéve, hogy az ilyen kivételek nem észszerűtlenül ellentétesek az oltalomban részesülő formatervezési minta rendes felhasználásával, és nem sértik aránytalanul az oltalomban részesülő minta jogosultjának jogos érdekeit, figyelembe véve harmadik személyek jogos érdekeit is.

¹ Bármelyik Fél megfelelhet a 18.29. cikknek (A nem lajstromozott formatervezési minták oltalma) az „exportálással” kapcsolatban azáltal, hogy biztosítja a nem lajstromozott formatervezési minta jogosultjának azt a jogot, hogy megakadályozza, hogy harmadik felek olyan módon értékesítsék, hozzák forgalomba vagy importálják a nem lajstromozott formatervezési mintát hordozó vagy megtestesítő terméket, hogy az az adott termék exportját eredményezze.

2. A formatervezési minta oltalma nem terjed ki a kizárólag a műszaki vagy funkcionális megfontolások által indokolt mintákra. Nem részesülhet formatervezésiminta-oltalomban a termék olyan külső jellegzetessége, amelyet szükségképpen pontosan ugyanabban a formában és méretben kell megvalósítani ahhoz, hogy a termék, amelyben a minta megtestesül, illetve amelyre a mintát alkalmazzák, szerkezetiileg összekapcsolható legyen egy másik termékkel, vagy elhelyezhető legyen benne, körülötte vagy rajta oly módon, hogy mindegyik termék betölthesse a rendeltetését.

3. Az e cikk (2) bekezdésében foglaltaktól eltérve, a 18.27. cikk (Lajstromozott formatervezési minták oltalma) (1) bekezdésében szereplő feltételeknek megfelelő formatervezési minta oltalomban részesülhet, ha azt a célt szolgálja, hogy előregyártott elemekből álló rendszerekben lehetővé tegye a többféle összeállítást, illetve a kölcsönösen kicserélhető termékek kapcsolódását.

18.31. CIKK

A szerzői joghoz való viszony

A Felek gondoskodnak arról, hogy a formatervezési minták, köztük nem lajstromozott formatervezési minták a szerzői jog szerint szerzői jogi oltalomra is jogosultak legyenek a minta létrehozatalának vagy bármilyen formában történő rögzítésének időpontjától kezdődően. A Felek meghatározzák ezen oltalom terjedelmét és feltételeit, ideértve az előírt eredeti jelleg mértékét.

4. ALSZAKASZ

FÖLDRAJZI ÁRUJELZŐK

18.32. CIKK

Hatály, eljárások és fogalommeghatározások

1. Ez az alszakasz alkalmazandó a Felek területéről származó borokra, szeszes italokra és élelmiszerekre vonatkozó földrajzi árujelzők elismerésére vagy oltalmára.
2. Ezen alszakasz alkalmazása céljából a következő fogalommeghatározásokat kell alkalmazni:
 - (a) „földrajzi árujelző”: olyan jelzés, amely az egyik Fél területéről, régiójából vagy helyéről származó olyan árut jelöl, amelynek különleges minősége, hírneve vagy egyéb jellemzője lényegileg ennek a földrajzi származásnak tulajdonítható;
 - (b) „termékosztály”: a 18-A. mellékletben (Termékosztályok) meghatározott termékosztály; valamint
 - (c) „termékleírás”: valamely földrajzi árujelzőhöz kapcsolódó adott áru vonatkozásában az adott földrajzi árujelzőnek az érintett áru forgalmazása során történő használatára vonatkozóan jóváhagyott követelmények.

3. A kifogásolási eljárás lezárultát és a földrajzi árujelzők vizsgálatát követően Új-Zéland legalább az ebben az alszakaszban meghatározott szintű oltalmat biztosít az Uniónak a 18-B. melléklet (A földrajzi árujelzők jegyzéke) A. szakaszában (A földrajzi árujelzők jegyzéke – Európai Unió) felsorolt földrajzi árujelzői részére.

4. A kifogásolási eljárás lezárultát és a földrajzi árujelzők vizsgálatát követően az Unió legalább az ebben az alszakaszban meghatározott szintű oltalmat biztosít Új-Zélandnak a 18-B. melléklet (A földrajzi árujelzők jegyzéke) B. szakaszában (A földrajzi árujelzők jegyzéke – Új-Zéland) felsorolt földrajzi árujelzői részére.

18.33. CIKK

A földrajzi árujelzők jegyzékének módosítása

1. A termékosztályok 18-A. mellékletben (Termékosztályok) szereplő jegyzéke, valamint a földrajzi árujelzők 18-B. mellékletben (A földrajzi árujelzők jegyzéke) szereplő jegyzéke a Kereskedelmi Bizottság határozatával módosítható, többek között földrajzi árujelzők hozzáadásával, a termékosztályok jegyzékének frissítésével, illetve az olyan földrajzi árujelzők eltávolításával, amelyek oltalma a származási országukban megszűnt.

2. A 18-B. melléklet (A földrajzi árujelzők jegyzéke) kiegészítéseiben legfeljebb az egyes Felek 30 földrajzi árujelzője tüntethető fel, e megállapodás hatálybalépésének napját követően három évente. Új földrajzi árujelzőket a kifogásolási eljárás e cikk (3) bekezdésével összhangban történt lezárultát követően lehet hozzáadni, és miután az új földrajzi árujelzőket mindkét Fél megelégedésére megvizsgálták.

3. Valamennyi Fél rendelkezik arról, hogy valamely földrajzi árujelző oltalma iránti kérelmet a 18.32. cikk (Hatály, eljárások és fogalommeghatározások) (3) és (4) bekezdésében említett kifogásolási eljárás keretében kifogásolni lehessen, és hogy lehetőség legyen arra, hogy bármely ilyen oltalom iránti kérelmet elutasítsanak vagy más módon ne teljesítsenek. Egy földrajzi árujelző oltalma iránti kérelemmel szembeni kifogás indokai:

- (a) a földrajzi árujelző a Fél területén jóhiszeműen lajstromozott vagy bejelentett védjeggyel azonos vagy ahhoz megtévesztően hasonló ugyanazon vagy hasonló áru tekintetében, illetve olyan védjeggyel azonos vagy ahhoz megtévesztően hasonló, amelyhez fűződő jogokat ugyanazon vagy hasonló áru jóhiszemű használata révén szereztek meg a Fél területén;
- (b) a földrajzi árujelző egy olyan áruhoz kapcsolódó védjeggyel azonos vagy ahhoz hasonló, amely nem hasonlít ahhoz az áruhoz, amelyre a védjegyet bejegyezték, ha a védjegy jól ismert a Fél területén, és a földrajzi árujelző használata az áru és a védjegy tulajdonosa közötti kapcsolatra utalna, valamint a védjegytulajdonos érdekei valószínűleg sérülnének az ilyen használat folytán;
- (c) a földrajzi árujelző a köznyelvben szokásos, az érintett áru közhasználatú nevéként használatos kifejezés a Fél területén;
- (d) a földrajzi árujelző olyan kifejezés, amelyet az adott Fél valamely növény- vagy állatfajta nevéként használt, és ezáltal alkalmas arra, hogy az áru tényleges származása tekintetében megtévevessze a fogyasztókat;

- (e) a földrajzi árujelző részben vagy egészben azonos alakú földrajzi árujelző; valamint
- (f) a földrajzi árujelzőnek a Fél területén történő használata vagy lajstromozása valószínűleg sértő lenne.

4. Ennek az alszakasznak az alkalmazásában annak meghatározásakor, hogy egy kifejezés a köznyelvben szokásos, az érintett áru közhasználatú nevéként használatos kifejezés-e az egyik Fél területén, a Fél figyelembe veheti, hogy a fogyasztók hogyan értelmezik a kifejezést az adott Fél területén. Az ilyen fogyasztói értelmezés szempontjából releváns tényezők magukban foglalhatják annak bizonyítékát, hogy a kifejezést – a vonatkozó források tanúsága szerint – használják-e ugyanarra a kérdéses árutípusra, és hogy az árut, amelyre a kifejezés utal, hogyan forgalmazzák és használják a kereskedelemben az adott Fél területén.

5. Valamely személy által az oltalommal kapcsolatosan benyújtott kifogásoknak a (3) bekezdésben felsorolt indokok alapján végzett értékelésekor a Fél csak az adott Fél területén fennálló helyzetre alapozhatja értékelését.

A földrajzi árujelzők oltalma

1. A Felek a másik Félnek a 18-B. mellékletben (A földrajzi árujelzők jegyzéke) felsorolt földrajzi árujelzői tekintetében az érintett Feleknek jogi eszközt biztosítanak a területükön a következők megakadályozására:

- (a) olyan földrajzi árujelző kereskedelmi használata, amely valamely árut olyan hasonló áruként¹ azonosítja, amely nem felel meg a földrajzi árujelzőre vonatkozó termékleírásnak, még abban az esetben sem, ha:
 - (i) feltüntetik az áru valódi származási helyét;
 - (ii) a földrajzi árujelzőt fordításban² vagy átíratban³ használják; vagy
 - (iii) a földrajzi árujelzőt a „fajtájú”, „típusú”, „stílusú”, „utánpótlás” vagy más hasonló kifejezés kíséri;
- (b) a termék olyan megjelölése vagy külső kialakítása, amely az áru földrajzi eredetével kapcsolatban a fogyasztók megtévesztésére alkalmas módon arra utal vagy olyan benyomást kelt, hogy a kérdéses termék olyan földrajzi területről származik, amely eltér annak tényleges származási helyétől vagy jellegétől; valamint

¹ Ennek az alszakasznak az alkalmazásában a „hasonló áru”: olyan áru, amely a 18-A. mellékletben (Termékosztályok) felsorolt, azonos termékosztályba tartozik.

² Az egyértelműség érdekében: a Felek ezt úgy értelmezik, hogy mindezt eseti alapon kell értékelni. E rendelkezés nem alkalmazandó olyan esetben, amikor bizonyíték van arra, hogy nem áll fenn kapcsolat a földrajzi árujelző és a lefordított kifejezés között.

³ Ennek az alszakasznak az alkalmazásában „átírás”: a karaktereknek az érintett földrajzi árujelző eredeti nyelvének vagy nyelveinek fonetikáját követő átalakítása.

- (c) egy földrajzi árujelzőnek a Párizsi Egyezmény 10a. cikke értelmében tisztességtelen versenycselekményt képező bármely más használata, amely magában foglalhatja egy földrajzi árujelző olyan kereskedelmi célú használatát, amely kiaknázza az adott földrajzi árujelző hírnevét, ideértve azt az esetet is, amikor az árut összetevőként használják.
2. Ez az alszakasz nem vonatkozik az egyik Fél 18-B. mellékletben (A földrajzi árujelzők jegyzéke) felsorolt olyan földrajzi árujelzőjére, amely a másik Fél jogszabályai és egyéb rendelkezései értelmében már nem részesül oltalomban.
3. Ha az egyik Fél 18-B. mellékletben (A földrajzi árujelzők jegyzékei) felsorolt valamely földrajzi árujelzőjének oltalma a származási Fél területén megszűnt, a származási Fél haladéktalanul értesíti a másik Felet, és kéri az ilyen földrajzi árujelző oltalmának törlését.
4. Ennek az alszakasznak egyetlen rendelkezése sem sértheti valamely személy azon jogát, hogy a kereskedelmi tevékenység során saját nevét vagy üzleti jogelődje nevét használja, kivéve, ha a nevet a nyilvánosság megtévesztésére alkalmas módon használják.
5. Ennek az alszakasznak egyetlen rendelkezése sem kötelezi a Feleket arra, hogy ennek az alszakasznak a rendelkezéseit alkalmazzák a másik Fél valamely földrajzi árujelzőjére olyan áru tekintetében, amely esetében a vonatkozó jelzés azonos a következők valamelyikével vagy ahhoz hasonló:
- (a) valamely növény- vagy állatfajta szokásos neve, és ezáltal alkalmas arra, hogy az áru tényleges származása tekintetében megtévevessze a fogyasztókat; vagy

(b) a köznyelvben szokásos, az érintett áru közhasználatú neveként használatos kifejezés az adott Fél területén.

6. Ennek az alszakasznak egyetlen rendelkezése sem kötelezi a Feleket arra, hogy ennek az alszakasznak a rendelkezéseit alkalmazzák a másik Fél valamely több összetevőből álló földrajzi árujelzőjében szereplő bármely egyedi összetevőre olyan áru tekintetében, amely esetében az egyedi összetevő azonos a következők valamelyikével vagy ahhoz hasonló:

(a) valamely növény- vagy állatfajta szokásos neve, és ezáltal alkalmas arra, hogy az áru tényleges származása tekintetében megtéve a fogyasztókat; vagy

(b) a köznyelvben szokásos, az érintett áru közhasználatú neveként használatos kifejezés az adott Fél területén.

7. Ennek az alszakasznak egyetlen rendelkezése sem kötelezi a Feleket arra, hogy ennek az alszakasznak a rendelkezéseit alkalmazzák a másik Fél valamely földrajzi árujelzőjében szereplő bármely szóra, illetve bármely szó fordítására vagy átírására, amennyiben az adott szó, fordítás vagy átírás gyakori angol szó, mint például „mountain”, „alps” vagy „river”.

18.35. CIKK

Az oltalom kezdő időpontja

1. Valamennyi Fél gondoskodik arról, hogy a 18-B. mellékletben (A földrajzi árujelzők jegyzéke) felsorolt és a 18.32. cikkben (Hatály, eljárások és fogalommeghatározások) említett földrajzi árujelzők e megállapodás hatálybalépésének napjától kezdve a 18.34. cikkel (A földrajzi árujelzők oltalma) összhangban oltalomban részesüljenek.

2. A 18-B. melléklethez (A földrajzi árujelzők jegyzéke) e megállapodás hatálybalépésének napja után hozzáadott földrajzi árujelzők esetében az egyes Felek gondoskodnak arról, hogy az ilyen földrajzi árujelzők a 18.34. cikkel (A földrajzi árujelzők oltalma) összhangban oltalomban részesüljenek attól a naptól kezdődően, amikor a neveket a 18.33. cikk (A földrajzi árujelzők jegyzékének módosítása) (2) bekezdésében említettek szerint kifogásolási eljárás céljából közzétették.

18.36. CIKK

A földrajzi árujelzők használatának joga

1. Az ezen alszakasz értelmében oltalomban részesülő földrajzi árujelzőket bármely olyan gazdasági szereplő használhatja, amely a vonatkozó termékleírásnak megfelelő árut forgalmaz.
2. Az (1) bekezdés nem korlátozza az egyes Felek azon képességét, hogy az adott Fél jogszabályaival összhangban szabályozza az olyan áruk gyártását vagy forgalmazását, amelyekre egy adott földrajzi árujelző vonatkozik.

Kapcsolat a védjegyekkel

1. A másik Félnek valamely, a 18-B. mellékletben (A földrajzi árujelzők jegyzéke) felsorolt földrajzi árujelzőjét tartalmazó vagy abból álló védjegy lajstromozását – ha a Fél jogszabályai és egyéb rendelkezései ezt lehetővé teszik – hivatalból vagy egy érdekelt fél kérésére meg kell tagadni vagy érvényteleníteni kell olyan áru tekintetében, amely a 18-A. mellékletben (Termékosztályok) az adott földrajzi árujelző kapcsán meghatározott termékosztályba tartozik, és amely nem a 18-B. mellékletben (A földrajzi árujelzők jegyzéke) az adott földrajzi árujelző kapcsán meghatározott származási helyről származik.
2. Amennyiben a védjegyet az adott földrajzi árujelző oltalmának a 18.35. cikkben (Az oltalom kezdő időpontja) említett időpontját megelőzően jóhiszeműen jelentették be lajstromozásra (vagy ilyen bejelentés alapján lajstromozták), vagy a védjeggyel kapcsolatos jogokat jóhiszemű használattal megszerezték valamely Fél területén, az e Fél területén a jelen alszakasz végrehajtására elfogadott intézkedések nem érintik a megjelölés lajstromozhatóságát, az oltalom érvényességét, illetve a védjegyhasználati jogot pusztán azon az alapon, hogy a védjegy azonos a földrajzi árujelzővel vagy hasonló a földrajzi árujelzőhöz. Ezek a védjegyek a földrajzi árujelzők oltalmára tekintet nélkül továbbra is használhatók és az oltalom megújítható az érintett áru esetében, amennyiben nem áll fenn a védjegy törlésére vagy megszűnésének megállapítására alapot adó ok a Fél védjegyjoga alapján.
3. Valamely Fél joga előírhatja, hogy a védjegyhasználattal vagy -lajstromozással kapcsolatban benyújtott kérelmet az oltalom alatt álló jelzés káros használatának az adott Fél területén általánosan ismertté válásától vagy – feltéve, hogy a védjegyet addig az időpontig közzétették – a védjegynek az adott Fél területén való lajstromozásától számított öt éven belül be kell nyújtani, ha ez utóbbi időpont korábbi, mint az az időpont, amikor a káros használat az adott Fél területén általánosan ismertté vált.

18.38. CIKK

Az oltalomhoz kapcsolódó intézkedések végrehajtása

Valamennyi Fél gondoskodik arról, hogy a 18-B. mellékletben (A földrajzi árujelzők jegyzéke) felsorolt földrajzi árujelzőket akár hivatalból, akár valamely érdekelt Fél kérésére, saját jogával összhangban, megfelelő közigazgatási és bírósági lépések útján érvényesítsék.

18.39. CIKK

Általános szabályok

1. Azon azonos alakú (homonim) földrajzi árujelzők esetében, amelyek oltalmát a 18.33. cikkel (A földrajzi árujelzők jegyzékének módosítása) összhangban kérelmezik, az azonos termékosztályba tartozó áruk kapcsán a Kereskedelmi Bizottság határozatot hoz a szóban forgó, azonos alakú jelzések használatára vonatkozó gyakorlati feltételek meghatározása érdekében, amelyek segítségével az azonos alakú földrajzi árujelzőket megkülönböztetik egymástól, figyelembe véve azt is, hogy biztosítani kell az érintett termelők közötti egyenlő bánásmódot, valamint a fogyasztók megtévesztésének elkerülését.
2. Az a Fél, amely egy harmadik országgal kötendő nemzetközi megállapodásról folytatott tárgyalások keretében mérlegeli egy, az adott harmadik országból származó árut azonosító földrajzi árujelző lehetséges oltalmát, tájékoztatja a másik Felet, és lehetőséget ad neki észrevételek megtételére, mielőtt a földrajzi árujelző oltalom alá kerülne, ha:
 - (a) a harmadik országgal folytatott tárgyalások során mérlegelt földrajzi árujelző azonos alakú a másik Fél 18-B. mellékletben (A földrajzi árujelzők jegyzéke) felsorolt földrajzi árujelzőinek valamelyikével; valamint

- (b) az érintett áru a másik Fél azonos alakú földrajzi árujelzője tekintetében a 18-A. mellékletben (Termékosztályok) meghatározott termékosztályba tartozik.
3. A 18-B. mellékletben (A földrajzi árujelzők jegyzéke) felsorolt földrajzi árujelzők termékleírása az, amelyet azon Fél illetékes hatóságai hagytak jóvá, amelynek területéről az áru származik, beleértve a szintén jóváhagyott módosításokat is.
4. Az egyes Felek 18-B. mellékletben (A földrajzi árujelzők jegyzéke) felsorolt földrajzi árujelzőinek oltalmát csak az a Fél törölheti, amelynek területéről az áru származik.
5. Az árukat a készletek kimerüléséig lehet forgalomba hozni és értékesíteni, ha azokat jogszerűen a jelen alszakasz által tiltott módon megnevezték és kiszerelték:
- (a) e megállapodás hatálybalépésének napján;
- (b) a földrajzi árujelzők jegyzékének a Kereskedelmi Bizottság határozatával, a 18.33. cikkel (A földrajzi árujelzők jegyzékének módosítása) összhangban történő módosítása napján; vagy
- (c) azon a napon, amikor a 18-B. mellékletben (A földrajzi árujelzők jegyzéke) meghatározott, megfelelő átmeneti időszak véget ér.

A földrajzi árujelzők oltalmára szolgáló rendszerek

1. Mindegyik Fél létrehoz vagy fenntart egy földrajzi árujelzők lajstromozására és oltalmára szolgáló rendszert a területén.
2. Az (1) bekezdésben említett rendszer legalább az alábbi elemeket tartalmazza:
 - (a) a lajstromozott földrajzi árujelzők jegyzékének nyilvánosságra hozatalára szolgáló hivatalos eszköz;
 - (b) igazgatási folyamat annak ellenőrzésére, hogy a földrajzi árujelzők egy olyan árut az egyik Fél területéről, vagy a Fél egy régiójából, illetve helységéből származóként azonosítanak, amelynek különleges minősége, hírneve vagy egyéb jellemzője lényegileg ennek a földrajzi származásnak tulajdonítható;
 - (c) kifogásolási eljárás, amely lehetővé teszi a harmadik felek jogos érdekeinek figyelembevételét; valamint
 - (d) a földrajzi árujelző oltalmának megszüntetésére irányuló eljárás, amely figyelembe veszi a harmadik felek és a szóban forgó bejegyzett földrajzi árujelzők felhasználóinak jogos érdekeit.

5. ALSZAKASZ

NYILVÁNOSSÁGRA NEM HOZOTT INFORMÁCIÓK VÉDELME

18.41. CIKK

Az üzleti titok védelmének hatálya és fogalommeghatározások

1. Valamennyi Fél megfelelő polgári bírósági eljárásokat és jogorvoslati eszközöket biztosít az üzleti titok jogosultjának azzal a céllal, hogy a jogosult megakadályozhassa az üzleti titkok megszerzését, hasznosítását vagy felfedését, illetve jogorvoslatban részesülhessen, valahányszor a fentieket a tisztességes kereskedelmi gyakorlattal ellentétes módon hajtják végre.
2. Ezen alszakasz alkalmazása céljából a következő fogalommeghatározásokat kell alkalmazni:
 - (a) „üzleti titok”: olyan információ, amely:
 - (i) titkos abban az értelemben, hogy – mint egységes egész vagy mint elemeinek egy adott pontos konfigurációban összeállított összessége – általánosan nem ismert, illetve nem könnyen hozzáférhető az általában ilyen jellegű információval foglalkozó körökhöz tartozó személyek számára;
 - (ii) titkossága folytán kereskedelmi értékkel bír; valamint
 - (iii) titokban tartása érdekében az információk feletti ellenőrzés gyakorlására feljogosított személy a körülmények figyelembevételével elvárható lépéseket megtette; valamint

(b) „üzleti titok jogosultja”: az üzleti titok feletti ellenőrzést jogszerűen gyakorló személy.

3. Ezen alszakasz alkalmazásában legalább a következő magatartásokat kell a tisztességes kereskedelmi gyakorlattal ellentétesnek tekinteni:

- (a) az üzleti titoknak az üzleti titok jogosultja beleegyezése nélküli megszerzése, ha azt a következők útján hajtották végre: az üzleti titok jogosultjának jogszerű ellenőrzése alatt álló olyan dokumentumokhoz, tárgyakhoz, anyagokhoz vagy elektronikus állományokhoz való engedély nélküli hozzáférés, azok eltulajdonítása vagy azokról másolat készítése, amelyek az üzleti titkot tartalmazzák, vagy amelyekből az üzleti titok kikövetkeztethető;
- (b) üzleti titok felhasználása vagy nyilvánosságra hozatala, amennyiben azt az üzleti titok jogosultjának beleegyezése nélkül hajtotta végre egy olyan személy, aki tekintetében az alábbi feltételek bármelyike teljesül:
 - (i) az üzleti titkot az a) pontban felsorolt módok valamelyikén szerezte meg;
 - (ii) az üzleti titokra vonatkozó titoktartási megállapodást vagy az üzleti titokra vonatkozó más titoktartási kötelezettséget sért; vagy
 - (iii) az üzleti titok felhasználásának korlátozására vonatkozó szerződéses vagy más kötelezettséget sért; valamint
- (c) az üzleti titok megszerzése, felhasználása vagy felfedése, ha olyan személy követi el, aki az üzleti titok megszerzésekor, felhasználásakor vagy felfedésekor tudott, vagy akinek – az adott körülmények között – tudnia kellett volna arról, hogy az üzleti titokhoz közvetlenül vagy közvetetten olyan másik személytől jutottak hozzá, aki az üzleti titkot a b) pont értelmében jogszolgáltatlanul használta fel vagy fedte fel.

4. Ezen alszakasz egyetlen rendelkezése sem értendő úgy, hogy bármely Félnek a tisztességes kereskedelmi gyakorlattal ellentétesnek kell tekintenie a következő magatartási formák bármelyikét:

- (a) független felfedezés vagy alkotás;
- (b) egy termék mérnöki visszafejtése egy olyan személy által, akinek jogszerűen került a birtokába a termék, és akinek nincsen semmilyen jogilag érvényes kötelezettsége a vonatkozó információ megszerzésének korlátozására;
- (c) az információnak valamennyi Fél joga által előírt vagy engedélyezett megszerzése, felhasználása vagy közzététele; valamint
- (d) a munkavégzés során tisztességes módon megszerzett tapasztalatok és készségek munkavállalók általi felhasználása.

5. Ezen alszakasz egyetlen rendelkezése sem értelmezhető a véleménynyilvánítás és a tájékozódás szabadságának korlátozásaként, ideértve a tömegtájékoztatás szabadságát is, az egyes Felek által biztosított védelem szerint.

18.42. CIKK

Az üzleti titokkal kapcsolatos polgári bírósági eljárások és jogorvoslati eszközök

1. Valamennyi Fél biztosítja, hogy a 18.41. cikk (Az üzleti titok védelmének terjedelme és fogalommeghatározások) (1) bekezdésében említett polgári bírósági eljárásban részt vevő bármely személy, vagy bármely olyan személy, aki az említett polgári bírósági eljárások részét képező dokumentumokhoz hozzáfér, nem használhat fel vagy nem tehet közzé olyan üzleti titkot vagy állítólagos üzleti titkot, amelyet az illetékes igazságszolgáltatási hatóságok valamely érintett fél megfelelően indokolt kérelmére bizalmasnak minősítettek, és amelyről e részvétel vagy hozzáférés eredményeképp szerzett tudomást.

2. A 18.41. cikk (Az üzleti titok védelmének terjedelme és fogalommeghatározások) (1) bekezdésében említett polgári bírósági eljárás vonatkozásában valamennyi Fél biztosítja, hogy igazságügyi hatóságai hatáskörrel rendelkeznek legalább az alábbiakra:

- (a) ideiglenes intézkedések elrendelése – valamelyik Fél jogával összhangban – az üzleti titok tisztességes kereskedelmi gyakorlattal ellentétes módon történő megszerzésének, felhasználásának vagy közzétételének megakadályozása érdekében;
- (b) a jogsértés megszüntetésének elrendelése az üzleti titok tisztességes kereskedelmi gyakorlattal ellentétes módon történő megszerzésének, felhasználásának vagy közzétételének megakadályozása érdekében;
- (c) azon személyeknek, akik tudták, vagy akiknek a körülmények ismeretében tudniuk kellett, hogy a tisztességes kereskedelmi gyakorlattal ellentétes módon szereztek meg, használtak fel vagy tettek közzé üzleti titkot, utasítása arra, hogy az üzleti titok ilyen megszerzése, felhasználása vagy közzététele folytán elszenvedett tényleges kárnak megfelelő kártérítést fizesse az üzleti titok jogosultjának;
- (d) konkrét intézkedések megtétele az üzleti titok tisztességes kereskedelmi gyakorlattal ellentétes módon történő állítólagos megszerzésével, felhasználásával vagy közzétételével kapcsolatos polgári eljárás során keletkezett üzleti titok vagy állítólagos üzleti titok bizalmasságának megőrzése érdekében. Az ilyen konkrét intézkedések magukban foglalhatják – valamelyik Fél jogával összhangban – a bizonyos dokumentumokhoz való hozzáférés teljes vagy részleges korlátozását, a meghallgatásokhoz és azok megfelelő jegyzőkönyveihez vagy átirataihoz való hozzáférés korlátozását, illetve egy bírósági határozat olyan betekinthető változatának rendelkezésre bocsátását, amelyből az üzleti titkokat tartalmazó részeket törölték vagy kitakarták; valamint

- (e) szankciók kiszabása a bírósági eljárásban részt vevő minden féllel vagy bármely más olyan személlyel szemben, aki elmulasztja vagy megtagadja az üzleti titok vagy állítólagos üzleti titok védelmével kapcsolatos bírósági határozatok teljesítését.

3. Valamennyi Fél biztosítja, hogy igazságügyi hatóságainak ne kelljen alkalmazniuk a 18.41. cikk (Az üzleti titok védelmének terjedelme és fogalommeghatározások) (1) bekezdésében említett polgári bírósági eljárásokat és jogorvoslatokat, ha az üzleti tisztesség követelményeivel ellentétes magatartásra valamelyik Fél jogával összhangban, egy kötelességszegés, jogsértés vagy jogellenes cselekmény felfedése, illetve egy valamelyik Fél joga által elismert jogos érdek oltalmazása céljából került sor.

18.43. CIKK

A gyógyszeripari termékek¹ forgalombahozatali engedélyének megszerzése céljából benyújtott adatok védelme

1. Valamennyi Fél védi a gyógyszeripari termékek forgalombahozatali engedélyének (a továbbiakban: forgalombahozatali engedély) megszerzése céljából benyújtott, üzleti titoknak minősülő információkat, azokat nem teszi hozzáférhetővé harmadik felek számára, kivéve, ha lépések történnek annak biztosítására, hogy az ilyen adatok a tisztességtelen kereskedelmi felhasználással szemben védelemben részesüljenek, vagy kivéve, ha a hozzáférhetővé tételt kiemelkedően fontos közérdek indokolja.

¹ E cikk alkalmazásában a „gyógyszeripari termék” kifejezés fogalmát az egyes Felek joga határozza meg. Az Unió esetében a „gyógyszeripari termék” kifejezés „gyógyszert” jelent.

2. Valamennyi Fél biztosítja, hogy az érintett Fél területén az első forgalombahozatali engedély (a továbbiakban: első forgalombahozatali engedély) keltétől számított legalább öt évig és az érintett Fél jogában meghatározott feltételekkel összhangban a forgalombahozatali engedély kiadásáért felelős hatóság az első forgalombahozatali engedély iránti kérelemben benyújtott preklinikai vagy klinikai vizsgálatok eredményein alapuló későbbi forgalombahozatali engedély iránti kérelmeket ne fogadja el az első forgalombahozatali engedély jogosultjának kifejezett hozzájárulása nélkül, kivéve, ha olyan nemzetközi megállapodások, amelyeket mindkét Fél elismert, másként rendelkeznek.

18.44. CIKK

Mezőgazdasági vegyi termékek forgalombahozatali engedélyének megszerzése céljából benyújtott adatok védelme¹

1. Mindegyik Fél átmeneti jogot biztosít a valamely mezőgazdasági vegyi termék forgalombahozatali engedélyének megszerzése céljából elsőként benyújtott kísérleti vagy vizsgálati jelentések tulajdonosának. Az átmeneti jog fennállásának időtartama alatt az első jóváhagyáshoz benyújtott kísérleti vagy vizsgálati jelentések nem használhatók fel valamely későbbi, egy mezőgazdasági vegyi termék forgalomba hozatalának engedélyezését kérelmező személy javára, kivéve, ha ahhoz az első tulajdonos ehhez bizonyítható módon kifejezett hozzájárulását adja. E cikk alkalmazásában az „átmeneti jog” kifejezés „adatvédelmet” jelent.

¹ E cikk alkalmazásában a „mezőgazdasági vegyi termék” kifejezés fogalmát az egyes Felek joga határozza meg. Az Unió esetében a „mezőgazdasági vegyi termék” kifejezés „növényvédő szer” jelent.

2. Az (1) bekezdésben említett kísérleti vagy vizsgálati jelentésnek meg kell felelnie a következő követelményeknek:

- (a) szükséges a szer további felhasználásának engedélyezéséhez vagy az engedély ilyen értelmű módosításához; valamint
- (b) az egyes Felek jogával összhangban, elismerten megfelel a helyes laboratóriumi gyakorlat vagy a helyes kísérleti gyakorlat elveinek.

3. Az adatvédelem időtartama a Fél illetékes hatósága által kiadott első engedélytől számított legalább 10 év.

4. Valamennyi Fél szabályokat állapíthat meg a gerinces állatokon végzett kísérletek megismétlésének elkerülése céljából.

6. ALSZAKASZ

NÖVÉNYFAJTÁK

18.45. CIKK

A növényfajta-oltalmi jogok védelme¹

A Felek mindegyikének rendelkeznie kell a növényfajta-oltalmi jogok védelmére irányuló rendszerrel², amely érvényre juttatja az 1991. március 19-én Genfben felülvizsgált, az új növényfajták oltalmáról szóló nemzetközi egyezményt (UPOV).

¹ Az egyértelműség érdekében: a Felek megállapodnak abban, hogy a 25.6. cikk (Tiriti o Waitangi / Waitangi Szerződés) (1) bekezdésében említett intézkedések között szerepelhetnek az ezen alszakasz hatálya alá tartozó ügyekkel kapcsolatos olyan intézkedések, amelyeket Új-Zéland szükségesnek ítél a māori jogoknak, érdekeknek, kötelezettségeknek és felelősségeknek a te Tiriti o Waitangi / Waitangi Szerződés alapján fennálló kötelezettségei teljesítése során történő védelme érdekében, feltéve, hogy a 25.6. cikkben (Tiriti o Waitangi / Waitangi Szerződés) fennálló feltételek teljesülnek.

² Az egyértelműség érdekében: ennek az alszakasznak az alkalmazásában a rendszer lehet *sui generis* rendszer.

C. SZAKASZ

A SZELLEMITULAJDON-JOGOK ÉRVÉNYESÍTÉSE

1. ALSZAKASZ

POLGÁRI JOGI ÉS KÖZIGAZGATÁSI ÚTON TÖRTÉNŐ JOGÉRVÉNYESÍTÉS

18.46. CIKK

Általános kötelezettségek

1. A Felek ismételten megerősítik a TRIPS-megállapodás szerinti kötelezettségvállalásaikat, különös tekintettel annak III. részére, és biztosítják a szellemitulajdon-jogok érvényesítéséhez szükséges következő kiegészítő intézkedéseket, eljárásokat és jogorvoslatokat¹.
2. Ezek az intézkedések, eljárások és jogorvoslatok:
 - (a) tisztességesek és méltányosak;

¹ E szakasz alkalmazásában a „szellemitulajdon-jogok” kifejezés nem foglalja magában a B. szakasz (A szellemitulajdon-jogokra vonatkozó szabályok) 5. alszakaszának (Nyilvánosságra nem hozott információk védelme) hatálya alá tartozó jogokat.

- (b) nem lehetnek szükségtelenül bonyolultak és költségesek, nem eredményezhetnek észszerűtlen határidőket és indokolatlan késedelmeket;
- (c) hatékonyak, arányosak és visszatartó erejűek; valamint
- (d) olyan módon alkalmazandók, hogy a jogszerű kereskedelemnek ne állítsanak korlátokat, és hogy biztosítékok álljanak rendelkezésre az azokkal való visszaélés esetére.

18.47. CIKK

Az intézkedések, eljárások és jogorvoslati eszközök kérelmezésére jogosult személyek

Az egyes Felek a következő személyeket tekintik jogosultnak az e szakaszban foglalt intézkedések, eljárások és jogorvoslatok kérelmezésére:

- (a) a szellemi tulajdon-jogok jogosultjai, a Fél jogával összhangban;
- (b) az e jogok használatára jogosult minden más személyt, így különösen a licencvevőket, feltéve, hogy azt a Fél jogszabályai lehetővé teszi, és összhangban azok rendelkezéseivel;
- (c) szellemi tulajdon-jogok közös kezelését végző szervezetek, amelyek szabályszerűen elismert jogosultsággal rendelkeznek arra, hogy szellemi tulajdonjogok jogosultjait képviseljék, feltéve, hogy azt a Fél joga lehetővé teszi, és összhangban annak rendelkezéseivel; valamint

- (d) szakmai védelmi testületek, amelyek szabályszerűen elismert jogosultsággal rendelkeznek arra, hogy szellemi tulajdonjogok jogosultjait képviseljék, feltéve, hogy azt a Fél joga lehetővé teszi, és összhangban annak rendelkezéseivel.

18.48. CIKK

A bizonyítékok megóvását célzó intézkedések

1. Valamennyi Fél biztosítja, hogy még az ügy érdekében lefolytatandó eljárások megindítása előtt valamely Fél kérelmére, aki az összes észszerűen rendelkezésre álló bizonyítékot bemutatta azon állításának alátámasztására, hogy szellemitulajdon-jogát megsértették vagy ilyen jogsértés küszöbön áll, az illetékes igazságügyi hatóságok – megfelelő biztosítékok és a bizalmas információ védelme mellett – azonnali és hatékony ideiglenes intézkedéseket rendelhessenek el a feltételezett jogsértésre vonatkozó releváns bizonyítékok biztosítása céljából.
2. Az (1) bekezdés szerinti ideiglenes intézkedések lehetnek például az állítólagosan jogsértő áru részletes leírása, mintavétellel vagy anélkül, vagy az ilyen áru és – indokolt esetben – az ilyen áru előállításához vagy forgalmazásához felhasznált anyagok és felszerelések, valamint az azokhoz kapcsolódó dokumentumok lefoglalása.

18.49. CIKK

Bizonyíték

1. Valamennyi Fél megteszi a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy egy olyan fél kérelmére, aki igényének kielégítő megalapozásához az összes észszerűen rendelkezésre álló bizonyítékot bemutatta, és megjelölte az igénye alátámasztását szolgáló bizonyítékokat, amelyek felett az ellenérdekű fél rendelkezik, az ilyen bizonyítékoknak az ellenérdekű fél általi bemutatását az illetékes igazságügyi hatóságai elrendelhetik, feltéve, hogy az a bizalmas információk védelmét nem sérti.
2. Valamennyi Fél megteszi a szükséges intézkedéseket annak érdekében is, hogy az illetékes igazságügyi hatóságai a szellemitulajdon-jogok kereskedelmi nagyságrendben elkövetett megsértése esetén adott esetben az (1) bekezdésben foglaltakkal azonos feltételek mellett elrendelhessék az ellenérdekű fél ellenőrzése alatt álló banki, pénzügyi vagy kereskedelmi dokumentumok közlését, a bizalmas információk védelmének sérelme nélkül.

18.50. CIKK

A tájékoztatáshoz való jog

1. Valamennyi Fél biztosítja, hogy – a szellemitulajdon-jog megsértésével kapcsolatos polgári eljárás keretében, és a felperes indokolt és arányos kérelmére – az illetékes igazságügyi hatóságai elrendelhessék, hogy a jogsértő, állítólagos jogsértő vagy bármely más személy szolgáltatson az adott személy ellenőrzése alatt vagy birtokában lévő, lényeges információkat a szellemitulajdon-jogot sértő áruk vagy szolgáltatások eredetéről és terjesztési hálózatairól.

2. E cikk alkalmazásában a „bármely más személy” kifejezés olyan személyt jelent, aki legalább:

- (a) akiről megállapították, hogy kereskedelmi mennyiségben birtokolta a jogsértő árukat;
- (b) akiről megállapították, hogy a jogsértő szolgáltatásokat üzletszerűen vette igénybe;
- (c) akiről megállapították, hogy üzletszerűen nyújtott szolgáltatásokat jogsértő tevékenységekhez; vagy
- (d) akiről az a), b) vagy c) pontban említett személy jelezte, hogy részt vett az áruk előállításában, gyártásában vagy forgalmazásában vagy a szolgáltatások nyújtásában.

3. Az (1) bekezdésben említett tájékoztatás szükség szerint az alábbiakat foglalja magában:

- (a) az áruk vagy szolgáltatások előállítóinak, gyártóinak, forgalmazóinak, szállítóinak és más korábbi tulajdonosainak, valamint a tervezett kis- és nagykereskedőknek a neve és címe; valamint
- (b) az előállított, gyártott, kiszállított, átvett vagy megrendelt mennyiségekre vonatkozó információk, valamint az érintett árukért és szolgáltatásokért kapott ár.

4. Az (1) és (2) bekezdést a Felek bármely egyéb olyan jogszabályának sérelme nélkül kell alkalmazni, amely:

- (a) a szellemi tulajdonhoz fűződő jogok jogosultja számára szélesebb körű tájékoztatáshoz való jogot biztosít;

- (b) az e cikk szerint közölt információ polgári eljárásban való felhasználását szabályozza;
- (c) a tájékoztatáshoz való joggal történő visszaéléssel kapcsolatos felelősséget szabályozza;
- (d) lehetőséget nyújt az olyan információ megadásának a visszautasítására, amely arra kényszerítene az (1) bekezdésben említett bármely más személyt, hogy beismerje saját vagy közeli rokonainak a részvételét valamely szellemitulajdon-jog megsértésében; vagy
- (e) az információforrások bizalmas kezelésének védelmét vagy a személyes adatok kezelését szabályozza.

18.51. CIKK

Ideiglenes és biztosítási intézkedések

1. Valamennyi Fél biztosítja, hogy igazságügyi hatóságai a kérelmező kérelmére ideiglenes intézkedést rendelhessenek el a feltételezett jogsértő ellen a szellemitulajdon-jogot fenyegető sérelem megakadályozására, vagy ideiglenes jelleggel és szükség esetén – feltéve, hogy arról az adott Fél joga rendelkezik – ismételt pénzbírság kiszabása mellett az állítólagos jogsértés folytatásának megtiltására, vagy a jogsértés folytatásának olyan biztosíték nyújtásától való függővé tételére, amely a jogosult kártérítését szolgálja. Ugyanezen feltételek mellett eltiltó határozat olyan közvetítővel szemben is kibocsátható, akinek szolgáltatásait harmadik személy valamely szellemitulajdon-jog megsértése céljából veszi igénybe.

2. Ideiglenes intézkedést hozhatnak annak érdekében is, hogy megakadályozzák a szellemi tulajdon-jogot vélhetően sértő áruk kereskedelmi forgalomba jutását vagy kereskedelmi csatornákon keresztül történő mozgását.

3. A feltételezett jogsértés kereskedelmi mértékben történő elkövetésének esetére a Felek biztosítják, hogy igazságügyi hatóságaik óvintézkedésként elrendelhessék a feltételezett jogsértő ingó és ingatlan vagyona átruházásának vagy az azzal való kereskedésnek a leállítását, illetve ha valamelyik Fél joga úgy rendelkezik, annak lefoglalását – beleértve a feltételezett jogsértő bankszámláinak befagyasztását és egyéb vagyontárgyainak lefoglalását is –, amennyiben a felperes igazolja, hogy kártérítési igényének teljesítése kétséges. E célból az illetékes hatóságok elrendelhetik a lényeges banki, pénzügyi vagy kereskedelmi információk átadását, vagy a szóban forgó információkhoz való megfelelő hozzáférés biztosítását.

4. Valamennyi Fél gondoskodik arról, hogy az (1)–(3) bekezdésben meghatározott intézkedések vonatkozásában igazságügyi hatóságai megkövetelhessék a kérelmezőtől bármely észszerűen rendelkezésre álló bizonyíték szolgáltatását annak érdekében, hogy kellő bizonyossággal meggyőződhesse az arról, hogy a kérelmező a jogosult és hogy a kérelmező joga sérül, vagy fennáll az ilyen jogsértés közvetlen veszélye.

18.52. CIKK

Korrekción intézkedések

1. Valamennyi Fél biztosítja, hogy igazságügyi hatósága – a kérelmező kérésére, és a jogosult számára a jogsértés okán járó kártérítés sérelme nélkül, valamint mindenféle ellentételezés nélkül – elrendelhesse azon áruk megsemmisítését, vagy legalább a kereskedelmi forgalomból való végleges kivonását, amelyekről bebizonyosodott, hogy szellemi tulajdon-jogot sértenek. Adott esetben az igazságügyi hatóságok ugyanolyan feltételek mellett elrendelhetik a túlnyomórészt ilyen áruk előállítása vagy gyártása során használt anyagok és eszközök megsemmisítését.
2. Valamennyi Fél biztosítja, hogy az igazságügyi hatóságai hatáskörében álljon elrendelni, hogy az (1) bekezdésben meghatározott intézkedéseket a jogsértő költségére hajtsák végre, kivéve, ha az eset körülményei az ettől való eltérést indokolják.

18.53. CIKK

A jogsértés megszüntetésére irányuló eljárások

Valamennyi Fél biztosítja, hogy amennyiben bírósági határozat a szellemi tulajdon-jog megsértését állapítja meg, az illetékes igazságügyi hatóságai a jogsértőt határozattal eltiltsák a további jogsértéstől. Valamennyi Fél biztosítja továbbá, hogy az igazságügyi hatóságok eltiltó határozatot bocsáthassanak ki olyan közvetítővel szemben is, akinek a szolgáltatásait harmadik személy szellemi tulajdon-jog megsértése céljából veszi igénybe.

18.54. CIKK

Alternatív intézkedések

Valamennyi Fél biztosíthatja, hogy az igazságügyi hatóságai indokolt esetben, azon személy kérelmére, akivel szemben a 18.52. cikkben (Korrektíós intézkedések) vagy a 18.53. cikkben (A jogsértés megszüntetésére irányuló eljárások) foglalt intézkedések alkalmazhatók, pénzbeli kártalanítás fizetését rendeljék el a sértett fél javára a 18.52. cikkben (Korrektíós intézkedések) vagy a 18.53. cikkben (A jogsértés megszüntetésére irányuló eljárások) foglalt intézkedések alkalmazása helyett, amennyiben e személy nem szándékosan és nem gondatlanul járt el, az intézkedések végrehajtása aránytalan kárt okozna e személy számára, és a sértett fél javára fizetendő pénzbeli kártalanítás észszerű ellenszolgáltatást biztosít.

18.55. CIKK

Kártérítés

1. Valamennyi Fél biztosítja, hogy igazságügyi hatóságai a sértett fél kérelmére elrendeljék, hogy a jogsértő, aki tudta – vagy akinek kellő gondosság mellett tudnia kellett volna –, hogy jogsértést követ el, a jogosultnak a jogsértés folytán a jogosult által elszenvedett kárnak megfelelő kártérítést fizessen.

2. Valamennyi Fél biztosítja, hogy igazságügyi hatóságai az (1) bekezdésben említett kártérítés megállapításakor:

- (a) figyelembe vegyenek minden fontos szempontot, így például a sértett fél által elszenvedett negatív gazdasági következményeket, ideértve a nyereségkiesést, a jogsértő által szerzett tisztességtelen nyereséget, és – adott esetben – a gazdasági szempontoktól eltérő tényezőket, mint például a jogsértő által a jogosultnak okozott erkölcsi sérelmet; vagy alternatívaként
- (b) a kártérítést megfelelő esetekben átalányösszegben is megállapíthatják olyan tényezők alapján, mint amilyen például legalább azon díjazás vagy jogdíjak összege, amely a jogosultat megillette volna, ha az adott szellemi tulajdon-jog felhasználására a jogsértő engedélyt kért volna.

3. Ha a jogsértő nem tudta – vagy kellő gondosság mellett nem kellett tudnia –, hogy jogsértést valósít meg, valamennyi Fél előírhatja, hogy az igazságügyi hatóságai rendeljék el a gazdagodás megtérítését vagy kártérítés megfizetését, amelyek összegét előre megállapíthatják.

18.56. CIKK

Jogi költségek

Valamennyi Fél biztosítja, hogy a pernyertes fél oldalán felmerülő észszerű és arányos költségeket főszabályként a pervesztes fél viselje, ha méltányossági okok ennek nem mondanak ellent.

18.57. CIKK

Bírósági határozatok nyilvánosságra hozatala

Valamennyi Fél rendelkezik arról, hogy a szellemitulajdon-jogok megsértése miatt indított bírósági eljárásokban az igazságügyi hatóságai – a felperes kérelmére és a jogsértő költségére – megfelelő intézkedéseket rendelhessenek el a határozattal kapcsolatos információ terjesztése érdekében, ideértve a határozat megjelenítését és teljes vagy részleges közzétételét.

18.58. CIKK

A szerzőség vagy jogosultság vélelme

A Felek elismerik, hogy C. szakaszban (A szellemitulajdon-jogok érvényesítése) említett intézkedések, eljárások és jogorvoslatok alkalmazásában:

- (a) ahhoz, hogy egy irodalmi vagy művészeti mű szerzőjét az ellenkező bizonyításáig szerzőnek tekintsék és ennél fogva jogsértés esetén jogosult legyen eljárás megindítására, elegendő, ha nevét a szokásos módon feltüntetik a művön; valamint
- (b) az a) pontban foglalt rendelkezést a szomszédos jogi jogosultakra a védelmet élvező teljesítményeik tekintetében értelemszerűen kell alkalmazni.

18.59. CIKK

Közigazgatási eljárások

Amennyiben az ügy érdekét érintő közigazgatási eljárás eredményeként polgári jogi jogorvoslat rendelhető el, a közigazgatási eljárásokra vonatkozó alapelvek érdemben az ezen alszakaszban irányadó alapelveknek felelnek meg.

2. ALSZAKASZ

HATÁROKON TÖRTÉNŐ JOGÉRVÉNYESÍTÉS

18.60. CIKK

A határokon alkalmazott intézkedések

1. A vámellenőrzésnek alávetett áru tekintetében valamennyi Fél olyan eljárásokat fogad el vagy tart fenn, amelyek keretében a jogosult valamelyik Fél vámhatóságához benyújtott kérelemben kérni legalább a védjegyeket, szerzői jogokat és szomszédos jogokat, földrajzi árujelzőket és formatervezési mintákat vélhetően sértő áruk (a továbbiakban: gyanús áruk) kiadásának felfüggesztését vagy visszatartását.
2. Valamennyi Fél rendelkezik olyan elektronikus rendszerekkel, amelyek segítségével a vámhatóságai kezelni tudják az (1) bekezdésben említett kérelmeket.

3. Valamennyi Fél rendelkezik arról, hogy a vámhatóságai kérésére a megadott vagy nyilvántartásba vett kérelem jogosultja köteles legyen megtéríteni a vámhatóságoknál vagy a vámhatóságok nevében eljáró más feleknél a feltehetően szellemitulajdon-jogot sértő áru visszatartása vagy kiadása felfüggesztésének időpontjától kezdve felmerült költségeket, beleértve a tárolást, a kezelést, valamint a feltehetően szellemitulajdon-jogot sértő áru megsemmisítésével vagy ártalmatlanításával kapcsolatos költségeket.
4. Valamennyi Fél biztosítja, hogy vámhatóságai észszerű időn belül döntsenek az (1) bekezdésben említett kérelem elfogadásáról vagy nyilvántartásba vételéről.
5. Valamennyi Fél rendelkezik arról, hogy az elfogadott vagy nyilvántartásba vett kérelmek vagy bejegyeztetések több szállítmányra is vonatkozzanak.
6. A vámellenőrzésnek alávetett áru tekintetében valamennyi Fél előírja, hogy vámhatóságai hivatalból rendelkezhessenek a feltehetően szellemitulajdon-jogot sértő áru átengedésének felfüggesztéséről vagy visszatartásáról.
7. A Felek biztosítják, hogy vámhatóságaik kockázatelemzést alkalmazzanak a feltehetően szellemitulajdon-jogot sértő áru azonosítására.
8. Valamennyi Fél rendelkezik olyan eljárásokkal, amelyek lehetővé teszik a feltehetően szellemitulajdon-jogot sértő áru megsemmisítését anélkül, hogy a jogsértés hivatalos megállapításához előzetes közigazgatási vagy bírósági eljárásra lenne szükség, amennyiben az érintett személyek beleegyeznek a megsemmisítésbe, vagy nem ellenzik azt. Ha az ilyen árut nem semmisítik meg, úgy valamennyi Fél biztosítja, hogy – különös méltánylást érdemlő körülmények kivételével – a szóban forgó árut úgy távolítsák el a kereskedelmi forgalomból, hogy elkerüljék a jogosultnak történő bármilyen károkozást.

9. A Felek bármelyike rendelkezhet olyan eljárásokkal, amelyek lehetővé teszik a postai küldeményekben vagy futárszolgálattal feladott hamisított védjegyek és kalózáru gyors megsemmisítését.
10. A Felek bármelyike dönthet úgy, hogy ezt a cikket nem alkalmazza azon áru behozatalára, amelyet maga a jogtulajdonos vagy az ő engedélyével más személy egy másik országban hoz forgalomba. A Felek kizárhatják e cikk alkalmazása alól az utasok személyi poggyászában behozott, nem kereskedelmi jellegű árut is.
11. A Felek biztosítják, hogy vámhatóságaik rendszeres párbeszédet tartsanak fenn és előmozdítsák az együttműködést az érdekelt felekkel és szükség esetén a szellemitulajdon-jogok érvényesítésében részt vevő egyéb hatóságokkal¹.
12. A Felek együttműködnek az olyan áruk nemzetközi kereskedelmével kapcsolatban, amelyek esetében fennáll annak gyanúja, hogy szellemitulajdon-jogokat sértenek. A Felek különösen megosztják egymással – lehetőség szerint és szükség esetén – az olyan áruk kereskedelmével kapcsolatos információkat, amelyek esetében fennáll annak gyanúja, hogy szellemitulajdon-jogokat sértenek.
13. Az együttműködés egyéb formáinak sérelme nélkül, a vámügyi együttműködési és kölcsönös igazgatási segítségnyújtási megállapodásban előírt kölcsönös adminisztratív segítségnyújtást kell alkalmazni a szellemitulajdon-jogokra vonatkozó azon jogszabályok megsértése tekintetében, amelyek végrehajtására valamely Fél vámhatóságai e cikkel összhangban hatáskörrel rendelkeznek.

¹ Az egyértelműség érdekében: az „egyéb hatóságok” kifejezés nem foglalja magában az igazságügyi hatóságokat.

18.61. CIKK

Az 1994. évi GATT- és a TRIPS-megállapodással való összhang

A szellemi tulajdon-jogoknak a vámhatóságai általi érvényesítése céljából a határokon alkalmazott intézkedések végrehajtása során – függetlenül attól, hogy azok ezen alszakasz rendelkezéseinek hatálya alá tartoznak-e –, a Feleknek biztosítaniuk kell az 1994. évi GATT és a TRIPS-megállapodás – és különösen az 1994. évi GATT V. cikke és a TRIPS-megállapodás 41. cikke, valamint III. részének 4. szakasza szerinti kötelezettségeikkel való összhangot.

D. SZAKASZ

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

18.62. CIKK

Az együttműködés formái

1. A Felek együttműködnek az e fejezet szerinti kötelezettségvállalások és kötelezettségek végrehajtásának támogatása céljából.
2. A Felek szellemi tulajdon-jogok oltalmával és végrehajtásával kapcsolatos kérdésekben való együttműködése – szükség esetén és adott esetben – a következő tevékenységeket foglalhatja magában:
 - (a) a szellemi tulajdon-jogokra irányadó jogi keretre, valamint az oltalom és a jogérvényesítés releváns szabályaira vonatkozó információcsere;

- (b) a jogalkotás előrehaladására vonatkozó tapasztalatcsere;
- (c) a szellemi tulajdonjogok érvényesítésére vonatkozó tapasztalatcsere;
- (d) a vámszervek, a rendőrség, a közigazgatási és az igazságszolgáltatási szervek közötti tapasztalatcsere a központi és az alatti szintű végrehajtásról;
- (e) koordináció – harmadik országokkal is – a hamisított áruk exportjának megelőzéséért;
- (f) technikai segítségnyújtás, kapacitásépítés, személyzeti csereprogramok és a személyzet képzése;
- (g) a szellemi tulajdon-jogok oltalma és védelme, valamint az ezzel kapcsolatos információk terjesztése, többek között az üzleti körök és a civil társadalom körében;
- (h) a fogyasztók és a jogosultak tudatosságának növelése;
- (i) az intézményi együttműködés javítása, különösen a Felek szellemi tulajdon-jogi hivatalai között;
- (j) a nagyközönség tudatosságának előmozdítása és képzése a szellemi tulajdon-jogok oltalmára és érvényesítésére vonatkozó politikákkal kapcsolatban;

- (k) a szellemi tulajdon-jogok védelmének és érvényesítésének előmozdítása a köz- és magánszféra együttműködésével, kkv-k bevonásával;
 - (l) hatékony stratégiák kidolgozása a célközönségek és azon kommunikációs programok azonosítása céljából, amelyek erőteljesebben felhívják a fogyasztók és a média figyelmét a szellemi tulajdon-jogok megsértésének hatásaira, beleértve az egészséget és biztonságot érintő kockázatokat és a szervezett bűnözéssel való kapcsolatot; valamint
 - (m) információ- és tapasztalatcsere a genetikai erőforrások, a hagyományos ismeretek és a hagyományos kulturális kifejezések szellemi tulajdonhoz kapcsolódó vonatkozásaival kapcsolatban.
3. A Felek közzétehetik a termékleírásokat vagy azok összefoglalóját, valamint a másik Félnek a
4. alszakasz (Földrajzi árujelzők) alapján oltalmat élvező földrajzi árujelzők ellenőrzésével és kezelésével foglalkozó kapcsolattartó pontok adatait.
4. A Felek az e fejezet végrehajtásával és működésével összefüggő valamennyi kérdésben kapcsolatot tartanak egymással közvetlenül, illetve a beruházásokkal, szolgáltatásokkal, digitális kereskedelemmel, közbeszerzésekkel és szellemi tulajdonnal (a földrajzi árujelzőket is beleértve) foglalkozó bizottságon keresztül.

Az érdekelt felek önkéntes kezdeményezései

Valamennyi Fél törekszik arra, hogy elősegítse az érdekelt felek önkéntes kezdeményezéseit a szellemitulajdon-jogokkal kapcsolatos jogsértések visszaszorítása érdekében az online és más piactereken is, amelyek konkrét problémákra összpontosítanak és realisztikus, kiegyensúlyozott, arányos és minden érintett számára méltányos gyakorlati megoldásokat keresnek többek között a következő módokon:

- (a) saját területén a Felek törekszenek arra, hogy konszenzust teremtsenek az érdekelt felek között a szellemitulajdon-jogok oltalma és érvényesítése, valamint a jogsértések visszaszorítása terén a megoldások elősegítésére és a nézeteltérések feloldására irányuló önkéntes kezdeményezések megkönnyítése érdekében;
- (b) a Felek törekszenek arra, hogy megosszák egymással a területükön az érdekelt felek önkéntes kezdeményezéseinek megkönnyítésére irányuló erőfeszítésekre vonatkozó információkat; valamint
- (c) a Felek kölcsönösen törekszenek egymás érdekelt felei közötti nyílt párbeszéd és együttműködés előmozdítására, a közös megoldások ösztönzésére, a szellemitulajdon-jogok védelmével és érvényesítésével kapcsolatos nézeteltérések feloldására és a jogsértések visszaszorítására.

18.64. CIKK

Beruházásokkal, szolgáltatásokkal, digitális kereskedelemmel, közbeszerzésekkel és szellemi tulajdonnal (a földrajzi árujelzőket is beleértve) foglalkozó bizottság

1. E cikk kiegészíti és pontosítja a 24.4. cikket (Szakbizottságok).
2. A beruházásokkal, szolgáltatásokkal, digitális kereskedelemmel, közbeszerzésekkel és szellemi tulajdonnal (a földrajzi árujelzőket is beleértve) foglalkozó bizottság e fejezet vonatkozásában a következő feladatokat látja el:
 - (a) információ- és tapasztalatcsere a szellemi tulajdonnal kapcsolatos kérdésekben (többek között a földrajzi árujelzők területén), ideértve a jogalkotási és szakpolitikai fejleményeket, valamint minden más, e fejezet végrehajtásával és működésével kapcsolatos, kölcsönös érdeklődésre számot tartó ügyet;
 - (b) felelős a földrajzi árujelzőkkel kapcsolatos információk cseréjéért a 18.34. cikk (A földrajzi árujelzők oltalma) szerinti oltalmuk mérlegelése céljából; valamint
 - (c) a 18.39. cikk (Általános szabályok) (2) bekezdése értelmében foglalkozik minden olyan kérdéssel, amely a másik Félnek a 18-B. mellékletben (A földrajzi árujelzők jegyzéke) felsorolt, oltalom alatt álló földrajzi árujelzőinek termékleírásából ered.

19. FEJEZET

KERESKEDELEM ÉS FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉS

19.1. CIKK

Háttér és célkitűzések

1. A Felek emlékeztetnek az Agenda 21-re, valamint a környezetről és a fejlődésről szóló, 1992. június 14-én, Rio de Janeiróban elfogadott nyilatkozatra, a fenntartható fejlődésről szóló 2002. évi csúcstalálkozó végrehajtási tervére, a Nemzetközi Munkaügyi Szervezetnek (ILO) a tisztességes globalizációhoz szükséges társadalmi igazságosságról szóló, a Nemzetközi Munkaügyi konferencia 97. ülészakán, 2008. június 10-én Genfben elfogadott nyilatkozatára (a továbbiakban: a tisztességes globalizációhoz szükséges társadalmi igazságosságról szóló ILO-nyilatkozat), a fenntartható fejlődéssel foglalkozó ENSZ-konferencia „A jövő, amit akarunk” című, az Egyesült Nemzetek Szervezete Közgyűlésének 2012. július 27-én elfogadott A/RES/66/288 határozata által jóváhagyott zárójelentésére, valamint az Egyesült Nemzetek Szervezetének „Alakítsuk át világunkat: a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrendjére”, amelyet az Egyesült Nemzetek Szervezete Közgyűlése 2015. szeptember 25-i A/RES/70/1 sz. határozatával fogadott el (a továbbiakban: a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrend), valamint az abban foglalt fenntartható fejlődési célokra.
2. A Felek elismerik, hogy a fenntartható fejlődés magában foglalja a gazdasági fejlődést, a társadalmi fejlődést és a környezetvédelmet, mely három összetevő egymással kölcsönösen összefügg és egymást erősíti.

3. A Felek megerősítik elkötelezettségüket a nemzetközi kereskedelem és beruházások oly módon történő előmozdítása iránt, amely hozzájárul a fenntartható fejlődés célkitűzéséhez.
4. A Felek elismerik, hogy sürgősen kezelni kell az éghajlatváltozást az Éghajlatváltozási Kormányközi Testület 1,5 °C-os globális felmelegedésről szóló különjelentésében felvázoltak szerint, a fenntartható fejlődés gazdasági, társadalmi és környezeti célkitűzéseire való hozzájárulásként.
5. E fejezet célja, hogy fokozza a fenntartható fejlődés – elsősorban annak környezetvédelmi és társadalmi dimenziójának (különösen a munkaügyi vonatkozásainak) – integrálását a Felek közötti kereskedelmi és beruházási kapcsolatokba, többek között a párbeszéd és az együttműködés erősítése révén.

19.2. CIKK

A szabályozáshoz való jog és a védelem szintjei

1. A Felek elismerik, hogy mindegyik Félnek jogában áll:
 - (a) meghatározni saját fenntartható fejlődési politikáit és prioritásait;
 - (b) megállapítani a belföldi környezet- és munkavédelem – ideértve a szociális védelmet is – általa megfelelőnek ítélt szintjeit; valamint

(c) elfogadni vagy módosítani a vonatkozó jogszabályait és politikáit.

Ezeknek a védelmi szinteknek, jogszabályoknak és politikáknak összhangban kell lenniük az e fejezetben említett megállapodások és nemzetközileg elismert szabványok betartására vonatkozó kötelezettségvállalásokkal.

3. Valamennyi Fél törekszik annak biztosítására, hogy vonatkozó jogszabályai és politikái magas szintű környezet- és munkavédelmet írjanak elő és arra ösztönözzenek, továbbá törekszik e szintek, jogszabályok és politikák javítására.

4. A Felek nem gyengíthetik vagy csökkenthetik a környezetvédelmi vagy munkajogi jogszabályaikban biztosított védelem szintjét a kereskedelem vagy a beruházások ösztönzése érdekében.

5. A Felek nem tekinthetnek el vagy más módon sem térhetnek el környezetvédelmi vagy munkajogi jogszabályaiktól, illetve nem ajánlhatják fel az azoktól való eltekintést vagy más módon való eltérést a kereskedelem vagy a beruházások ösztönzése érdekében.

6. A Felek biztosítják, hogy folyamatos vagy ismétlődő fellépésükből vagy az ilyen fellépés hiányából fakadóan ne sérüljön környezetvédelmi vagy munkaügyi jogszabályaik érvényesülése a kereskedelmet vagy a beruházásokat befolyásoló módon.

7. A Felek nem alakítják ki vagy alkalmazzák környezetvédelmi vagy munkajogi jogszabályaikat vagy egyéb környezetvédelmi vagy munkaügyi intézkedéseiket olyan módon, amely a kereskedelem rejtett korlátozását valósítaná meg.

19.3. CIKK

Multilaterális munkaügyi előírások és megállapodások

1. A Felek megerősítik elkötelezettségüket a nemzetközi kereskedelem fejlesztésének olyan módon történő előmozdítása mellett, amely elősegíti a tisztességes munka mindenki számára történő biztosítását, a tisztességes globalizációhoz szükséges társadalmi igazságosságról szóló ILO-nyilatkozatban foglaltak szerint.
2. Emlékeztetve a tisztességes globalizációhoz szükséges társadalmi igazságosságról szóló ILO-nyilatkozatra, a Felek elismerik, hogy a munka világára vonatkozó alapvető elvek és jogok megsértése nem szolgálhat hivatkozássul, és egyéb módon nem használható fel jogos komparatív előnyként, valamint hogy a munkaügyi normákat nem szabad protekcionista kereskedelmi célokra felhasználni.
3. Összhangban az ILO alapokmányával, valamint a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 86. ülészakán, 1998. június 18-án Genfben elfogadott, a munka világára vonatkozó alapvető elvekről és jogokról szóló ILO-nyilatkozattal és annak nyomon követésével, a Felek tiszteletben tartják, előmozdítják és érvényre juttatják a munka világára vonatkozó alapvető jogokat érintő elveket, amelyek az alapvető ILO-egyezmények tárgyát képezik, nevezetesen a következőket:
 - (a) az egyesülés szabadsága és a kollektív tárgyaláshoz való jog tényleges elismerése;
 - (b) a kényszermunka minden formájának felszámolása¹;

¹ A Felek megerősítik a kényszermunkáról szóló 1930. évi ILO-egyezmény 2014. évi jegyzőkönyve megerősítésének fontosságát, amelyet a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 2014. június 11-én, Genfben megrendezett 103. ülészakán fogadtak el.

(c) a gyermekmunka tényleges megszüntetése; valamint

(d) a foglalkoztatás és a foglalkozás tekintetében való megkülönböztetés felszámolása.

4. A Felek üdvözlik a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 110. ülészakának határozatát, amely a biztonságos és az egészséges munkakörnyezetet beemeli a munka világára vonatkozó alapvető elvek és jogok közé. Legkésőbb első ülésén a Kereskedelmi Bizottság határozatot fogadhat el a (3) bekezdés megfelelő módosításáról, hogy tükrözze ezt a kiegészítést.

5. A Felek folyamatos és kitartó erőfeszítéseket tesznek az alapvető ILO-egyezmények megerősítése érdekében, amennyiben az eddig nem történt meg¹.

6. A Felek rendszeres időközönként, megfelelő módon információt cserélnek az ILO-egyezmények vagy -jegyzőkönyvek megerősítése terén elért előrehaladásukról.

7. Valamennyi Fél hatékonyan végrehajtja azokat az ILO-egyezményeket, amelyeket Új-Zéland és a tagállamok megerősítettek, és amelyek már hatályba léptek.

8. A Felek jogszabályaik és gyakorlataik révén – a nemzeti feltételek és körülmények kellő figyelembevételével – előmozdítják az ILO stratégiai célkitűzéseinek teljesítését, amelyek révén ismerteti a tisztességes globalizációhoz szükséges társadalmi igazságosságról szóló ILO-nyilatkozatban szereplő, a tisztességes munkára vonatkozó programot, különösen a következők tekintetében:

(a) tisztességes munkakörülmények mindenki számára, többek között a munkabér és a díjazás, a munkaidő, az egyéb munkafeltételek és a szociális védelem tekintetében; valamint

¹ A Felek megjegyzik, hogy minden tagállam megerősítette az alapvető ILO-egyezményeket.

- (b) a szociális partnerek és az érintett kormányzati hatóságok közötti szociális párbeszéd a munkaügyi kérdésekről.

9. Minden Fél köteles:

- (a) elfogadni és végrehajtani a munkahelyi egészségvédelemmel és biztonsággal kapcsolatos intézkedéseket és politikákat, beleértve a foglalkozási sérülés vagy megbetegedés esetén járó kártérítést; valamint

- (b) fenntartani egy hatékony munkaügyi ellenőrzési rendszert.

10. Mindegyik Fél emlékeztet a (7) bekezdés szerinti azon kötelezettségeire, amelyekkel kapcsolatban már megerősítette a (9) bekezdés a) vagy b) pontjára vonatkozó ILO-egyezményeket.

11. A Felek közös erőfeszítéseket tesznek, hogy megerősítsék a kétoldalú, regionális és a megfelelő nemzetközi fórumokon – többek között az ILO keretében – folytatott együttműködésüket a foglalkoztatási intézkedések és politikák kereskedelmi vonatkozású kérdései tekintetében. Ez az együttműködés többek között a következőkre terjedhet ki:

- (a) az alapvető, prioritást élvező és egyéb naprakész ILO-egyezmények végrehajtása;
- (b) tisztességes munka, ideértve a kereskedelem és a teljes és termelékeny foglalkoztatás közötti összefüggéseket, a munkaerőpiaci kiigazításokat, az alapvető munkaügyi normákat, a globális ellátási láncokon belüli tisztességes munkát, a szociális védelmet és a társadalmi befogadást, a szociális párbeszédet, valamint a nemek közötti egyenlőséget;
- (c) az egyes Felek veszélyeztetett csoportjait megillető munkavállalói jogok védelmének megerősítése; valamint

- (d) a munkajogi jogszabályok és normák hatása a kereskedelemre és a beruházásra; vagy a kereskedelmi és beruházási jogszabályok hatása a munkaügyre.

19.4. CIKK

Kereskedelem és nemek közötti egyenlőség

1. A Felek elismerik annak szükségességét, hogy előmozdítsák a nemek közötti egyenlőséget és a nők gazdasági szerepvállalását, valamint érvényre juttassák a nemek közötti egyenlőség szempontját a Felek kereskedelmi és beruházási kapcsolataiban. Ezenkívül elismerik, hogy a nők jelenleg és a jövőben jelentősen hozzájárulnak a gazdasági növekedéshez a gazdasági tevékenységben – a nemzetközi kereskedelmet is beleértve – való részvételük révén. Ennek megfelelően a Felek hangsúlyozzák azon szándékukat, hogy e megállapodást a nemek közötti egyenlőséget előmozdító és javító módon hajtsák végre.
2. A Felek elismerik, hogy az inkluzív kereskedelmi politikák hozzájárulhatnak a nők gazdasági szerepvállalásának és a nemek közötti egyenlőségnek az előmozdításához, összhangban az Egyesült Nemzetek 5. fenntartható fejlődési céljával, valamint a WTO 2017. december 12-én, Buenos Airesben megrendezett miniszteri konferenciáján elfogadott, a kereskedelemről és a nők gazdasági szerepvállalásának erősítéséről szóló közös nyilatkozat célkitűzéseivel.
3. A Felek hangsúlyozzák annak fontosságát, hogy a nemek közötti egyenlőség szempontját beépítsék az inkluzív gazdasági növekedés előmozdításába, valamint azt a kulcsfontosságú szerepet, amelyet a nemek közötti egyenlőség szempontját érvényesítő politikák és a nemek közötti egyenlőség általános érvényesítése játszhatnak ebben a tekintetben. A nemek közötti egyenlőség szempontját érvényesítő politikák és a nemek közötti egyenlőség általános érvényesítése közé tartozik a nők gazdaságban és nemzetközi kereskedelemben való részvételének előmozdítása, többek között egyenlő jogok és a nők munkaerőpiaci részvételi lehetőségeihez való hozzáférés biztosítása révén.

4. Valamennyi Fél előmozdítja a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó jogszabályai, egyéb rendelkezései és politikái átláthatóságát, és az azokkal kapcsolatos tudatosság növelését, beleértve azoknak az inkluzív gazdasági növekedésre és a kereskedelempolitikára gyakorolt hatását és azok szempontjából való jelentőségét is.
5. A Felek megismétlik a 19.2. cikk (A szabályozáshoz való jog és a védelem szintjei) szerinti kötelezettségvállalásaikat azon jogszabályaikkal kapcsolatban, amelyek célja a nemek közötti egyenlőség, valamint a nők és férfiak esélyegyenlőségének biztosítása.
6. Mindegyik Fél hatékonyan végrehajtja a nemek közötti egyenlőséggel vagy a nők jogaival foglalkozó olyan ENSZ-egyezményekből fakadó kötelezettségeit, amelyeknek részes fele, beleértve az Egyesült Nemzetek Közgyűlése által 1979. december 18-án elfogadott, a nőkkel szemben alkalmazott hátrányos megkülönböztetések minden formájának kiküszöböléséről szóló egyezményt is, különös tekintettel azon rendelkezéseire, amelyek a gazdasági életben és a foglalkoztatás területén a nőkkel szemben tapasztalható hátrányos megkülönböztetés felszámolására vonatkoztak. E tekintetben a Felek megismétlik a 19.3. cikk (Multilaterális munkaügyi előírások és megállapodások) szerinti kötelezettségvállalásaikat, beleértve a nemek közötti egyenlőségre, valamint a foglalkoztatás terén tapasztalható megkülönböztetés megszüntetésére vonatkozó ILO-egyezmények hatékony végrehajtására vonatkozó kötelezettségvállalásaikat.
7. A Felek együttműködnek a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó politikák és intézkedések kereskedelmi vonatkozású kérdéseiben, ideértve azokat a tevékenységeket, amelyek célja, hogy a nők – köztük a munkavállalók, az üzletasszonyok és a vállalkozók – hozzáférhessenek az e megállapodás által teremtett lehetőségekhez, és részesüljenek azokból. E célból a Felek elősegítik az érdekelt felek – Új-Zéland esetében beleértve a wāhine māorit¹ is – közötti együttműködést.

¹ A „wāhine māori” kifejezés az új-zélandi őslakos nőkre utal.

8. A (7) bekezdésben említett együttműködés többek között az alábbi közös érdeklődésre számot tartó kérdéseket foglalja magában:

- (a) a nemekre lebontott adatok gyűjtésével és a kereskedelempolitikák nemi alapú elemzésével kapcsolatos információk és bevált gyakorlatok cseréje;
- (b) a nők gazdasági tevékenységben – beleértve a nemzetközi kereskedelmet is – való részvételének fokozását célzó politikák és programok tervezésével, végrehajtásával, nyomon követésével, értékelésével és megerősítésével kapcsolatos tapasztalatok és bevált gyakorlatok megosztása;
- (c) a nők részvételének, vezető szerepének és oktatásának előmozdítása, különösen azokon a területeken, ahol a nők hagyományosan alulreprezentáltak, úgymint a természettudományok, a technológia, a mérnöki tudományok és a matematika, valamint az innováció, az e-kereskedelem és a kereskedelemmel kapcsolatos bármely más terület;
- (d) a pénzügyi befogadás, a pénzügyi műveltség, valamint a kereskedelemfinanszírozáshoz és az oktatáshoz való hozzáférés előmozdítása; valamint
- (e) információ- és tapasztalatcsere szolgáltatásnyújtás engedélyezésével összefüggő engedélyezési követelményekkel és eljárásokkal, képzési követelményekkel és eljárásokkal vagy műszaki szabványokkal kapcsolatos, nemi alapon nem diszkrimináló intézkedések tekintetében.

9. Tudomásul véve a kereskedelemmel és a nemek közötti egyenlőséggel kapcsolatos, többoldalú szinten végzett munka fontosságát, a Felek együttműködnek a nemzetközi és többoldalú fórumokon, beleértve a WTO-t és az OECD-t is, hogy előmozdítsák a kereskedelemmel és a nemek közötti egyenlőséggel kapcsolatos kérdéseket és álláspontot, többek között adott esetben a kereskedelempolitikájuk WTO általi felülvizsgálatai során, a nemzeti jelentéseik részeként végzett önkéntes jelentéstétel révén.

19.5. CIKK

Multilaterális környezetvédelmi megállapodások és nemzetközi környezetvédelmi irányítás

1. A Felek elismerik a nemzetközi környezetvédelmi irányítás jelentőségét, így különösen az ENSZ Környezetvédelmi Programja (a továbbiakban: UNEP) és annak legfelsőbb irányító testülete, az ENSZ Környezetvédelmi Közgyűlése, valamint a multilaterális környezetvédelmi megállapodások szerepét mint a nemzetközi közösségnek a globális vagy regionális környezeti kihívásokra adott válaszát, és hangsúlyozzák a kereskedelmi és a környezetvédelmi politikák közötti kölcsönös támogatás megerősítésének szükségességét.
2. Az (1) bekezdés fényében mindegyik Fél vállalja, hogy hatékonyan végrehajtja az általa megerősített és már hatályba lépett multilaterális környezetvédelmi megállapodásokat, azok jegyzőkönyveit és módosításait.
3. A Felek rendszeres időközönként és megfelelő módon információt cserélnek a multilaterális környezetvédelmi megállapodások, azok jegyzőkönyvei és módosításai részes felévé válásukkal kapcsolatos helyzetükről.

4. A Felek megerősítik, hogy mindegyik Félnek jogában áll intézkedéseket elfogadni vagy fenntartani azon multilaterális környezetvédelmi megállapodások céljainak előmozdítása érdekében, amelyeknek részes fele. A Felek emlékeztetnek arra, hogy az ilyen multilaterális környezetvédelmi megállapodások végrehajtása érdekében elfogadott vagy végrehajtott intézkedések a 25.1. cikk (Általános kivételek) alapján igazolhatók.

5. A Felek közös erőfeszítéseket tesznek, hogy megerősítsék a kétoldalú, regionális és a megfelelő nemzetközi fórumokon – többek között az ENSZ fenntartható fejlődéssel foglalkozó magas szintű politikai fóruma, az ENSZ Környezetvédelmi Programja (UNEP), az ENSZ Környezetvédelmi Közgyűlése (UNEA), a multilaterális környezetvédelmi megállapodások, az OECD, az ENSZ Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezete (a továbbiakban: FAO) és a WTO keretében – folytatott együttműködésüket a környezetvédelmi politikák és intézkedések kereskedelmi vonatkozású kérdései tekintetében. Ez az együttműködés többek között a következőkre terjedhet ki:

- (a) a kereskedelem és a környezetvédelem terén a kölcsönös támogatást elősegítő szakpolitikák és intézkedések, beleértve:
 - (i) a körforgásos gazdaságra való átállás ösztönzésére irányuló szakpolitikákkal és gyakorlatokkal kapcsolatos információk megosztását; valamint
 - (ii) a körforgásos gazdasághoz hozzájáruló kezdeményezések előmozdítását, többek között a kereskedelem és a beruházások akadályainak felszámolása révén;
- (b) a fenntartható termelésre és fogyasztásra irányuló kezdeményezések, ideértve azokat a kezdeményezéseket is, amelyek célja a zöld növekedés előmozdítása és a szennyezéscsökkentés;
- (c) a környezeti termékek és szolgáltatások kereskedelmének, valamint az azokba történő beruházásoknak – többek között a kapcsolódó vámjellegű és nem vámjellegű akadályok kiküszöbölése útján történő – ösztönzésére irányuló kezdeményezések;

- (d) a környezetvédelmi jogszabályok és normák hatása a kereskedelemre és a beruházásra; vagy a kereskedelmi és beruházási jogszabályok hatása a környezetvédelemre; valamint
- (e) a multilaterális környezetvédelmi megállapodások egyéb kereskedelmi vonatkozású kérdései, beleértve a végrehajtást.

19.6. CIKK

Kereskedelem és éghajlatváltozás

1. A Felek elismerik az éghajlatváltozással és annak hatásaival szembeni sürgős fellépés jelentőségét, valamint a kereskedelem szerepét e cél megvalósítása során, összhangban az Egyesült Nemzetek Szervezetének 1992. május 9-én New Yorkban kelt Éghajlatváltozási Keretegyezményével (a továbbiakban: UNFCCC), a Párizsi Megállapodás céljával és célkitűzéseivel, valamint az éghajlatváltozás területére vonatkozó egyéb multilaterális környezetvédelmi megállapodásokkal és többoldalú eszközökkel.
2. Tekintettel az (1) bekezdésre, valamennyi Fél hatékonyan végrehajtja az UNFCCC-t és a Párizsi Megállapodást, beleértve a nemzetileg meghatározott hozzájárulásokkal kapcsolatos kötelezettségvállalásokat is.
3. Valamely Félnek a Párizsi Megállapodás (2) bekezdés szerinti hatékony végrehajtására irányuló kötelezettségvállalása magában foglalja annak kötelezettségét is, hogy tartózkodik minden olyan tevékenységtől vagy mulasztástól, amely lényegesen meghiúsítaná a Párizsi Megállapodás céljait.

4. Tekintettel az (1) bekezdésre, a Felek:

- (a) előmozdítják a kereskedelmi és éghajlatváltozási szakpolitikák és intézkedések kölcsönösen támogató jellegét, hozzájárulva az alacsony üvegházhatásúgáz-kibocsátású, erőforrás-hatékony és körforgásos gazdaságra és az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens fejlődésre való átálláshoz;
- (b) elősegítik az éghajlatváltozás mérséklése és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás szempontjából különösen releváns árukra és szolgáltatásokra – például a megújuló energiára, valamint az energiahatékony árukra és szolgáltatásokra – irányuló kereskedelem és beruházások útjában álló akadályok felszámolását, például a vámjellegű és nem vámjellegű akadályok kezelésével vagy a rendelkezésre álló legjobb technológiák alkalmazását eredményező politikai keretek elfogadásával; valamint
- (c) az üvegházhatásúgáz-kibocsátás hatékony csökkentését szolgáló hatásos politikai eszközként elősegítik a kibocsátáskereskedelmet, és előmozdítják a környezeti integritást a nemzetközi szén-dioxid-piacok fejlesztése során.

5. A Felek közös erőfeszítéseket tesznek, hogy megerősítsék együttműködésüket az éghajlatváltozási politikák és intézkedések kereskedelmi vonatkozású kérdései tekintetében kétoldalúan és regionálisan – többek között harmadik országokkal –, valamint a megfelelő nemzetközi fórumokon, többek között az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezménye (UNFCCC), a Párizsi Megállapodás, a WTO, az ózonréteget lebontó anyagokról szóló, 1987. szeptember 16-án Montrealban létrejött montreali jegyzőkönyv (a továbbiakban: a Montreali Jegyzőkönyv), a Nemzetközi Polgári Repülési Szervezet (ICAO) és a Nemzetközi Tengerészeti Szervezet (a továbbiakban: IMO) keretében. Ilyen együttműködés többek között a következőkre terjedhet ki:

- (a) szakpolitikai párbeszéd és együttműködés a Párizsi Megállapodás végrehajtása tekintetében, többek között az éghajlatváltozás hatásaival szembeni reziliencia, a megújuló energia, a karbonszegény technológiák, az energiahatékonyság, a fenntartható közlekedés, fenntartható és az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens infrastruktúra fejlesztése, a kibocsátás-ellenőrzés és adott esetben a harmadik országokkal kapcsolatos, kibocsátás elleni fellépés előmozdításának módja vonatkozásában;
- (b) a belföldi és nemzetközi szén-dioxid-árazás – beleértve a kibocsátáskereskedelmet – kidolgozásával és végrehajtásával kapcsolatos szakpolitikai és szakmai egyeztetések, valamint a környezeti integritás hatékony szabványainak előmozdítása ezek végrehajtása során;
- (c) annak támogatása, hogy az IMO a nemzetközi kereskedelemben részt vevő hajók által és esetében végrehajtandó ambiciózus és hatékony üvegházhatásúgázkibocsátás-csökkentési intézkedéseket fejlesszen ki és fogadjon el; valamint

- (d) az ózonkárosító anyagok fokozatos kivonására és a hidro-fluor-szénhidrogének fokozatos csökkentésére irányuló ambiciózus fellépés támogatása a Montreali Jegyzőkönyvvel összhangban, az előállításukat, felhasználásukat és kereskedelmüket ellenőrző intézkedések, környezetbarát alternatívák bevezetése, a biztonsági és egyéb releváns szabványok frissítése, valamint a Montreali Jegyzőkönyv által szabályozott anyagok illegális kereskedelme elleni küzdelem révén.

19.7. CIKK

Kereskedelem és a fosszilis tüzelőanyagok támogatásának reformja

1. A Felek emlékeztetnek az Egyesült Nemzetek 12.C. fenntartható fejlődési céljára, amely a fosszilis tüzelőanyagok nem hatékony, a pazarlást ösztönző támogatásának – többek között a káros fosszilis tüzelőanyagok támogatásának fokozatos megszüntetése révén történő – észszerűsítésére vonatkozik, valamint a 2021. november 13-án Glasgow-ban elfogadott Glasgow-i Éghajlati Paktumra és a WTO fosszilis tüzelőanyagok támogatásáról szóló, 2021. december 14-én Genfben elfogadott miniszteri nyilatkozatára, amely ösztönzi az említett cél elérése érdekében tett erőfeszítéseket.
2. A Felek elismerik, hogy a fosszilis tüzelőanyagok támogatása torzíthatja a piacokat, hátrányos helyzetbe hozhatja a megújuló és tiszta energiát, és összeegyeztethetetlen a Párizsi Megállapodás céljaival.
3. Az (1) és (2) bekezdés fényében a Felek közös célja a fosszilis tüzelőanyagok támogatásának reformja és fokozatos csökkentése, és megerősítik elkötelezettségüket amellet, hogy a nemzeti körülményekkel összhangban, az érintett lakosság sajátos szükségleteit teljes mértékben figyelembe véve az említett cél megvalósításán munkálkodjanak.

4. A Felek megerősítik a kétoldalú és a megfelelő nemzetközi fórumokon folytatott együttműködésüket a fosszilis tüzelőanyagok támogatására vonatkozó szakpolitikák és intézkedések kereskedelmi vonatkozású kérdései tekintetében. Elismerve, hogy a WTO központi szerepet játszhat a fosszilis tüzelőanyagok támogatásával kapcsolatos reformprogramban, a Felek együttműködnek, és ösztönzik a többi WTO-tagot a reform előmozdítására és a fosszilis tüzelőanyagokra vonatkozó új szabályok követésére a WTO-ban, többek között fokozottabb átláthatóság és jelentéstétel révén, amelyek lehetővé teszik a fosszilis tüzelőanyag-támogatási programok kereskedelmi, gazdasági és környezeti hatásainak értékelését.

19.8. CIKK

Kereskedelem és biológiai sokféleség

1. A Felek elismerik a biológiai sokféleség megőrzésének és fenntartható hasznosításának fontosságát, valamint a kereskedelem szerepét e célkitűzések elérésében, összhangban azokkal a vonatkozó multilaterális környezetvédelmi megállapodásokkal, amelyeknek részes felei, többek között az 1992. június 5-én Rio de Janeiróban kelt Biológiai Sokféleség Egyezmény (a továbbiakban: Biológiai Sokféleség Egyezmény) és annak jegyzőkönyveivel, valamint a veszélyeztetett vadon élő állat- és növényfajok nemzetközi kereskedelméről szóló, 1973. március 3-án Washingtonban kelt egyezmény (a továbbiakban: CITES), továbbá az ezek alapján elfogadott határozatokkal.

2. Tekintettel az (1) bekezdésre, a Felek:

- (a) a vadon élő állatok és növények jogellenes kereskedelme elleni küzdelem keretében intézkedéseket hajtanak végre, adott esetben harmadik országok tekintetében is;

- (b) előmozdítják a CITES-ben felsorolt fajok hosszú távú megőrzését és fenntartható hasznosítását, valamint állat- és növényfajok felvételét a CITES függelékeibe, amennyiben azok megfelelnek a jegyzékbe vétel kritériumainak, és időszakos felülvizsgálatokat végeznek, amely a CITES függelékeinek módosítására vonatkozó ajánlást eredményezhet annak biztosítása érdekében, hogy azok megfelelően tükrözzék a nemzetközi kereskedelem tárgyát képező fajok megőrzéséhez kapcsolódó szükségleteket;
- (c) előmozdítják a biológiai erőforrások fenntartható hasznosításából származó termékek kereskedelmét annak érdekében, hogy hozzájáruljanak a biológiai sokféleség megőrzéséhez; valamint
- (d) megfelelő lépéseket tesznek a biológiai sokféleség megőrzése érdekében, amennyiben az a kereskedelemhez és a beruházásokhoz kapcsolódó nyomásnak van kitéve, különösen az idegenhonos inváziós fajok terjedésének megelőzése érdekében.

3. A Felek elismerik az őslakos népek és a hagyományos életmódot megtestesítő helyi közösségek tudása, innovációi és gyakorlata tiszteletben tartásának, védelmének, megőrzésének és fenntartásának fontosságát, amelyek hozzájárulnak a biológiai sokféleség megőrzéséhez és fenntartható használatához, továbbá a Felek elismerik a nemzetközi kereskedelem ennek támogatásában játszott szerepét.

4. A Felek közös erőfeszítéseket tesznek, hogy megerősítsék a kétoldalú, regionális és a megfelelő nemzetközi fórumokon – többek között a Biológiai Sokféleség Egyezmény és a veszélyeztetett vadon élő állat- és növényfajok nemzetközi kereskedelméről szóló Egyezmény (CITES) keretében – folytatott együttműködésüket a biológiai sokféleséggel kapcsolatos politikák és intézkedések kereskedelmi vonatkozású kérdései tekintetében. Ilyen együttműködés többek között a következőkre terjedhet ki:

- (a) a biológiai erőforrások fenntartható hasznosításából származó termékek és szolgáltatások kereskedelmével kapcsolatos kezdeményezések és bevált gyakorlatok a biológiai sokféleség megőrzése céljából;

- (b) kereskedelem, valamint a biológiai sokféleség megőrzése és fenntartható hasznosítása, beleértve a természeti tőkére és az ökoszisztémára vonatkozó számviteli módszerek fejlesztését és alkalmazását, valamint az ökoszisztémák és szolgáltatásaik, illetve a kapcsolódó gazdasági eszközök értékelését;
- (c) a vadon élő állatok és növények jogellenes kereskedelme elleni küzdelem, többek között a vadon élő állatokból és növényekből készült illegális termékek iránti kereslet csökkentésére irányuló kezdeményezések és az információmegosztás és az együttműködés fokozására irányuló kezdeményezések révén;
- (d) a genetikai erőforrásokhoz való hozzáférés, valamint a hasznosításukból származó hasznok igazságos és méltányos megosztása, összhangban a Biológiai Sokféleség Egyezmény célkitűzéseivel; valamint
- (e) az idegenhonos inváziós fajok mozgásával, megelőzésével, felderítésével, ellenőrzésével és felszámolásával kapcsolatos információk és kezelési tapasztalatok megosztása az idegenhonos inváziós fajokkal kapcsolatos kockázatok és káros hatások felmérésére és kezelésére irányuló megerősített erőfeszítések céljából.

19.9. CIKK

Kereskedelem és erdők

1. A Felek elismerik az erdők fenntartása és a fenntartható erdőgazdálkodás fontosságát a jelenlegi és a jövőbeli nemzedékek számára rendelkezésre álló környezeti funkciók és gazdasági és társadalmi lehetőségek biztosításában, valamint a kereskedelem e cél elérésében játszott szerepét.

2. Tekintettel az (1) bekezdésre, a Felek:

- (a) jogalkotási vagy egyéb intézkedéssel küzdenek az illegális fakitermelés és az ahhoz kapcsolódó kereskedelem ellen, adott esetben harmadik országok tekintetében is;
- (b) ösztönzik az erdők megőrzését és a fenntartható erdőgazdálkodást, valamint a kitermelés országának joga szerint kitermelt és fenntartható erdőgazdálkodásból származó erdészeti termékek kereskedelmét; valamint
- (c) információkat cserélnek egymással a fenntartható erdőgazdálkodással, az erdők megőrzésével, az erdészeti irányítással, az illegális fakitermelés elleni küzdelemre irányuló kezdeményezésekkel és a témába vágó más, kölcsönös érdekű szakpolitikákkal kapcsolatos, kereskedelmi vonatkozású kezdeményezésekről.

3. Elismerve, hogy az erdőirtás a globális felmelegedés és a biológiai sokféleség csökkenésének egyik fő kiváltó oka, a Felek információ- és tapasztalatcserét folytatnak az erdőirtásmentes ellátási láncokból származó termékek felhasználása és kereskedelme ösztönzésének módjairól, hogy minimálisra csökkentsék annak kockázatát, hogy erdőirtáshoz vagy erdőpusztuláshoz köthető áruk kerüljenek forgalomba.

4. A Felek közös erőfeszítéseket tesznek, hogy megerősítsék a kétoldalú, regionális és a megfelelő nemzetközi fórumokon folytatott együttműködésüket a fenntartható erdőgazdálkodás, az erdőirtás és erdőpusztulás minimalizálása, az erdők védelme, az illegális fakitermelés elleni küzdelem, az erdők és a faalapú termékek éghajlatváltozás mérséklésében betöltött szerepe, valamint a körforgásos gazdaság és a biogazdaság kereskedelmi vonatkozású kérdései tekintetében.

Kereskedelem, fenntartható halászati gazdálkodás és akvakultúra

1. A Felek elismerik a tengeri biológiai erőforrások és a tengeri ökoszisztémák megőrzése és az azokkal való fenntartható gazdálkodás, a felelős és fenntartható akvakultúra előmozdítása, valamint a kereskedelem e célok elérése terén betöltött szerepének jelentőségét.
2. A Felek elismerik, hogy a nem megfelelő halászati gazdálkodás, a túlzott kapacitást és a túlhalászt elősegítő halászati támogatások, valamint a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászat veszélyezteti a halállományokat, a felelős halászati gyakorlatot folytató személyek megélhetését és a halászati termékek kereskedelmének fenntarthatóságát, és megerősítik, hogy az ilyen gyakorlatok felszámolása érdekében cselekvésre van szükség.

3. Tekintettel az (1) és (2) bekezdésre, az egyes Felek:

- (a) hosszú távú természetvédelmi és gazdálkodási intézkedéseket hajtanak végre a tengeri élővilág fenntartható használatának biztosítása érdekében a rendelkezésre álló legjobb tudományos bizonyítékok alapján, az elővigyázatossági megközelítésnek és a nemzetközileg elismert legjobb gyakorlatoknak a vonatkozó ENSZ- és FAO-megállapodásokkal¹ összhangban történő alkalmazásával, annak érdekében, hogy:
 - (i) megelőzzék a túlhalászt és a túlzott halászati kapacitásokat;
 - (ii) minimalizálják a nem célfajok és a növendék halak járulékos kifogását; valamint
 - (iii) előmozdítsák a túlhalászott állományok helyreállítását;
- (b) építő jelleggel részt vesznek azon regionális halászati gazdálkodási szervezetek munkájában, amelyeknek tagjai, megfigyelői vagy együttműködő nem szerződő felei, a halászati tevékenységek helyes irányítása és a fenntartható halászat megvalósítása érdekében, például a tudományos kutatás előmozdítása és az elérhető legjobb tudományos ismereteken alapuló állományvédelmi intézkedések elfogadása, a megfelelési mechanizmusok megerősítése, rendszeres teljesítmény-felülvizsgálatok elvégzése, valamint a regionális halászati gazdálkodási szervezetek irányítása hatékony ellenőrzésének, nyomon követésének és végrehajtásának megvalósítása révén; valamint

¹ Az ENSZ és a FAO vonatkozó egyezményei magukban foglalják az ENSZ Tengerjogi Egyezményét; a nemzetközi védelmi és gazdálkodási intézkedések nyílt tengeri halászhajók általi betartásának előmozdításáról szóló, 1993. november 24-én Rómában kelt FAO-megállapodást; az ENSZ 1982. december 10-i Tengerjogi Egyezményében foglalt, a kizárólagos gazdasági övezeteken túlnyúló halállományok és a hosszú távon vándorló halállományok védelméről és kezeléséről szóló rendelkezések végrehajtásáról szóló, 1995. augusztus 4-én elfogadott ENSZ-megállapodást; a kikötő szerinti államoknak a jogellenes, nem bejelentett és szabályozatlan halászat megelőzésére, megakadályozására és felszámolására irányuló intézkedéseiről szóló, 2009. november 22-én kelt megállapodást; valamint a FAO felelősségteljes halászatra vonatkozó magatartási kódexét, amelyet a FAO 1995. október 31-i 4/95. sz. határozatával fogadtak el (a továbbiakban: a FAO felelősségteljes halászatra vonatkozó magatartási kódexe).

- (c) a halászati gazdálkodás ökoszisztéma-alapú megközelítését alkalmazzák annak biztosítása érdekében, hogy a halászati tevékenységek tengeri ökoszisztémára gyakorolt negatív hatásai a lehető legkisebbek legyenek, valamint elősegítik a tengeri teknősök, tengeri madarak, tengeri emlősök és más olyan fajok hosszú távú védelmét, amelyek az olyan vonatkozó nemzetközi megállapodások alapján, amelyeknek a Felek részes felei, veszélyeztetettnek minősülnek.

4. A Felek elismerik, hogy a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászat veszélyezteti a halállományokat és a felelős halászok megélhetését, valamint az összehangolt nemzeti, regionális és nemzetközi fellépés fontosságát a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászat ellen a regionális és nemzetközi jogi eszközökkel¹ összhangban, a vonatkozó kétoldalú és nemzetközi keretek felhasználásával folytatott küzdelemben.

5. A jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászat leküzdésére, valamint a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászat révén lehalászott fajokból származó termékek kereskedelmének megelőzésére, megakadályozására és felszámolására irányuló erőfeszítéseket segítő valamennyi Fél támogatja a nyomkövetési, ellenőrzési, felügyeleti, megfelelési és végrehajtási rendszereket, többek között a következőkre irányuló, hatékony intézkedések elfogadásával, felülvizsgálatával vagy – adott esetben – felülvizsgálatával:

- (a) az országuk lobogói alatt hajózó hajók és állampolgáraik megakadályozása abban, hogy támogassák a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászatot vagy azokban részt vegyenek, és reagálás a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halásatra annak előfordulása vagy támogatása esetén; valamint

¹ A regionális és nemzetközi jogi eszközök adott esetben magukban foglalják a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászat elleni, 2001. évi cselekvési tervet, a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászatról szóló, 2005. március 12-én Rómában elfogadott 2005. évi Római Nyilatkozatot, a kikötő szerinti államoknak a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászat megelőzésére, megakadályozására és felszámolására irányuló intézkedéseiről szóló, 2009. november 22-én Rómában kelt megállapodást, a FAO halászhajók, hűtőhajók és ellátóhajók globális lajstromát, valamint a kormányközi halászati szervezetként vagy – adott esetben – megállapodásként meghatározott, regionális halászati gazdálkodási szervezeteket létrehozó és azok által elfogadott jogi eszközöket, amelyek védelmi és kezelési intézkedések megállapítására jogosultak.

- (b) a nyomonkövethetőség ösztönzése, az elektronikus nyomonkövethetőség és tanúsítás megkönnyítése a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászatból származó termékek kereskedelmi forgalomból való kizárása érdekében, valamint az együttműködés és az információcsere ösztönzése.

6. A Felek ösztönzik a fenntartható és felelős akvakultúra kialakítását, figyelembe véve annak gazdasági, társadalmi, kulturális és környezeti szempontjait, többek között a FAO felelősségteljes halászatra vonatkozó magatartási kódexében foglalt célkitűzések és elvek végrehajtása tekintetében.

7. A Felek közös erőfeszítéseket tesznek, hogy megerősítsék a kétoldalú, regionális és nemzetközi fórumokon – egyebek mellett a WTO, a FAO, az OECD, az Egyesült Nemzetek Szervezete Közgyűlése, regionális halászati gazdálkodási szervezetek, valamint a területtel foglalkozó egyéb többoldalú eszközök keretében – folytatott együttműködésüket a halászati és akvakultúra-politikák és -intézkedések kereskedelmi vonatkozású kérdései tekintetében, a fenntartható halászati gyakorlatok és a fenntartható halászatból származó halászati termékek kereskedelmének előmozdítása céljából.

19.11. CIKK

A fenntartható fejlődést támogató kereskedelem és beruházások

- 1. A Felek elismerik, hogy az alábbiak érdemben hozzájárulhatnak a fenntartható fejlődéshez:
 - (a) olyan áruk és szolgáltatások kereskedelme, illetve olyan árukba és szolgáltatásokba történő beruházások, amelyek a környezet védelméhez kapcsolódnak, vagy hozzájárulnak a társadalmi feltételek javításához; valamint

(b) átlátható, tényszerű és nem félrevezető fenntarthatósági rendszerek vagy egyéb önkéntes kezdeményezések alkalmazása.

2. E célból a Felek emlékeztetnek arra, hogy a 2.5. cikkben (Vámok eltörlése) kötelezettséget vállaltak a másik Félről származó környezeti árukra kivetett vámok eltörlésére. Az ilyen környezeti áruk hozzájárulnak a környezet- és éghajlatvédelmi célok eléréséhez azáltal, hogy megelőzik, korlátozzák, minimalizálják vagy felszámolják a vízben, levegőben és talajban okozott környezeti károkat, valamint hozzájárulnak az éghajlatváltozás mérséklését szolgáló technológiák elterjesztéséhez. Az ilyen környezetvédelmi áruk szemléltető jellegű felsorolása¹ a 19. mellékletben (Környezeti áruk és szolgáltatások) található.

3. A Felek továbbá emlékeztetnek a 10. fejezetben (Szolgáltatáskereskedelem és beruházás) – beleértve az említett fejezet mellékleteit is – a környezeti szolgáltatásokkal és a gyártási tevékenységekkel kapcsolatosan tett kötelezettségvállalásaikra. Az említett környezeti szolgáltatások és gyártási tevékenységek hozzájárulnak a környezet- és éghajlatvédelmi célok eléréséhez azáltal, hogy megelőzik, korlátozzák, minimalizálják vagy felszámolják a vízben, levegőben és talajban okozott környezeti károkat, valamint elősegítik a körforgásos gazdaságra való átállást. Az ilyen környezetvédelmi szolgáltatások és gyártási tevékenységek szemléltető jellegű felsorolása² a 19. mellékletben (Környezeti áruk és szolgáltatások) található.

4. Tekintettel az (1) bekezdésre, valamennyi Fél előmozdítja és megkönnyíti a következők kereskedelmét, illetve az azokba történő beruházásokat:

(a) környezeti áruk és szolgáltatások;

¹ A környezeti áruk 19. mellékletben (Környezeti áruk és szolgáltatások) szereplő felsorolása nem kimerítő jellegű, és nem érinti a környezeti áruk felsorolására vonatkozó azon megközelítést, amelyet Új-Zéland vagy az Unió más tárgyalások során esetlegesen alkalmaz.

² A környezetvédelmi szolgáltatások és gyártási tevékenységek felsorolása nem kimerítő jellegű, és nem érinti azt a környezetvédelmi szolgáltatások és gyártási tevékenységek felsorolására vonatkozó megközelítést, amelyet Új-Zéland vagy az Unió más tárgyalások során esetlegesen alkalmaz.

- (b) a társadalmi feltételek javításához hozzájáruló áruk; valamint
- (c) átlátható, tényszerű és nem félrevezető, fenntarthatóságot garantáló rendszerek – például tisztességes és etikus kereskedelmi rendszerek és ökocímkék – alá tartozó áruk.

5. A (4) bekezdésben említett, a kereskedelem és a beruházások előmozdításra és megkönnyítésre irányuló tevékenységek a következőket foglalhatják magukban:

- (a) figyelemfelhívó akciók, valamint tájékoztató és lakossági felvilágosító kampányok;
- (b) a rendelkezésre álló legjobb technológiák alkalmazását eredményező szakpolitikai keretek elfogadása;
- (c) átlátható, tényszerű és nem félrevezető fenntarthatósági rendszerek alkalmazásának ösztönzése, különösen a kkv-k esetében;
- (d) a kapcsolódó nem vámjellegű akadályok kezelése; valamint
- (e) hivatkozás a vonatkozó nemzetközi normákra, például az ILO-egyezményekre és iránymutatásokra vagy a multilaterális környezetvédelmi megállapodásokra.

6. A Felek közös erőfeszítéseket tesznek, hogy megerősítsék együttműködésüket az e cikk hatálya alá kérdések kereskedelmi vonatkozásai tekintetében kétoldalúan, regionálisan, valamint a megfelelő nemzetközi és többoldalú fórumokon, többek között az információk és a bevált gyakorlatok cseréje és tájékoztatási kezdeményezések révén.

Kereskedelem, felelős üzleti magatartás és az ellátási láncok felelősségteljes kezelése

1. A Felek elismerik a felelős üzleti magatartás és vállalati társadalmi felelősségvállalási gyakorlatok – beleértve az ellátási láncok felelősségteljes kezelésének – jelentőségét, valamint a kereskedelem szerepét e cél megvalósítása során.
2. Tekintettel az (1) bekezdésre, a Felek:
 - (a) többek között azok terjesztésének és felhasználásának támogatása révén előmozdítják a vonatkozó nemzetközi eszközöket, például az OECD multinacionális vállalkozásokra vonatkozó irányelveit, az ILO multinacionális vállalatokra és a szociálpolitikára vonatkozó elvekről szóló háromoldalú nyilatkozatát, az Egyesült Nemzetek Szervezete Globális Megállapodását és az Egyesült Nemzetek Szervezete üzleti vállalkozások emberi jogi felelősségére vonatkozó irányelveit, az ENSZ Emberi Jogi Tanácsa által a 2011. június 16-i A/HRC/RES/17/4 sz. határozatával jóváhagyott, a jogok „védelmére, tiszteletben tartására és a jogorvoslatra” vonatkozó ENSZ-keretrendszer végrehajtásáról szóló dokumentumot (a továbbiakban: a vállalkozásokra és az emberi jogokra irányadó ENSZ-irányelvek); valamint
 - (b) előmozdítják a vállalati társadalmi felelősségvállalást és a felelős üzleti magatartást, beleértve az ellátási láncok felelősségteljes kezelését is, olyan támogató szakpolitikai keretek biztosításával, amelyek ösztönzik a vállalkozások körében az érintett gyakorlatok alkalmazását.

3. A Felek elismerik a nemzetközi ágazatspecifikus iránymutatások hasznosságát a vállalati társadalmi felelősségvállalás és a felelős üzleti magatartás területén, és előmozdítják a közös munkát e tekintetben. A konfliktusok által érintett és nagy kockázatot jelentő térségekből származó ásványok felelősségteljes ellátási lánc tekintetében követendő kellő gondosságról szóló OECD-iránymutatást és kiegészítéseit illetően valamennyi Fél az említett kellő gondosságról szóló OECD-iránymutatás alkalmazását előmozdító intézkedéseket hoz. A FAO Világélelmezés-biztonsági Bizottságának tagjaiként a Felek előmozdítják a „mezőgazdasági és élelmiszer-ipari rendszerekbe történő felelős beruházásra vonatkozó elvekkel”, valamint „a nemzeti élelmezésbiztonság keretében a földművelés, a halászat és az erdőgazdálkodás felelősségteljes irányításáról szóló önkéntes iránymutatásokkal” kapcsolatos tudatosságot is.

4. A Felek közös erőfeszítéseket tesznek, hogy megerősítsék együttműködésüket az e cikk hatálya alá kérdések kereskedelmi vonatkozásai tekintetében kétoldalúan, regionálisan, valamint a megfelelő nemzetközi fórumokon, többek között az információk és a bevált gyakorlatok cseréje és tájékoztatási kezdeményezések révén.

19.13. CIKK

Tudományos és műszaki információ

1. A kereskedelmet vagy a beruházásokat esetlegesen érintő, a környezet vagy a munkafeltételek védelmét célzó intézkedések létrehozása vagy végrehajtása során a Felek figyelembe veszik a rendelkezésre álló tudományos és technikai információkat, valamint a vonatkozó nemzetközi normákat, iránymutatásokat vagy ajánlásokat.

2. Az elővigyázatossági megközelítéssel összhangban¹, amennyiben fennáll a környezet vagy a munkahelyi egészségvédelem és biztonság súlyos vagy visszafordíthatatlan károsodásának kockázata, a teljes tudományos bizonyosság hiánya nem szolgálhat indokul annak megakadályozására, hogy a Felek megfelelő intézkedéseket fogadjanak el az ilyen károk megelőzésére.

3. A (2) bekezdésben említett intézkedések nem alkalmazhatók olyan módon, amely önkényes vagy indokolatlan megkülönböztetés eszközét képeznék, vagy a nemzetközi kereskedelem rejtett korlátozását alapozná meg.

19.14. CIKK

Átláthatóság

Annak érdekében, hogy információkkal hozzájáruljon az ilyen intézkedések kidolgozásához és végrehajtásához, mindegyik Fél – a lehetőségekhez mérten és a megfelelő mértékben – észszerű lehetőséget biztosít az érdekelt személyek és az érdekelt felek számára, hogy észrevételeket tegyenek a következőkről:

- (a) a kereskedelmet vagy a beruházásokat esetlegesen érintő, a környezet vagy a munkafeltételek védelmét célzó intézkedések; valamint
- (b) a környezet vagy a munkafeltételek védelmét esetlegesen érintő kereskedelmi vagy beruházási intézkedések.

¹ Az egyértelműség érdekében: e megállapodásnak az Unió területén való végrehajtásával összefüggésben az „elővigyázatossági megközelítés” kifejezés az elővigyázatosság elvét jelenti.

19.15. CIKK

Kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel foglalkozó bizottság

1. E cikk kiegészíti és pontosítja a 24.4. cikket (Szakbizottságok).
2. A kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel foglalkozó bizottság e fejezet vonatkozásában a következő feladatokat látja el:
 - (a) a 26.13. cikk (Megfelelőségi intézkedések) (3) bekezdésének b) pontjában említett feladatok végrehajtása;
 - (b) hozzájárulás a Kereskedelmi Bizottság munkájához az e fejezet hatálya alá tartozó kérdésekben, beleértve a 24.6. cikkben (Belső tanácsadó csoportok) említett belső tanácsadó csoportokkal megvitatásra kerülő témákat is; valamint
 - (c) a Felek megállapodása szerinti bármely más, e fejezethez kapcsolódó kérdés mérlegelése.
3. A kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel foglalkozó bizottság minden ülése után jelentést tesz közzé.
4. Valamennyi Fél kellőképpen figyelembe veszi az e fejezethez kapcsolódó kérdésekben a nyilvánosságtól érkező közléseket és véleményeket. Valamely Fél adott esetben tájékoztathatja a 24.6. cikk (Belső tanácsadó csoportok) alapján létrehozott belső tanácsadó csoportokat, valamint a másik Fél 19.16. cikk (Kapcsolattartó pontok) szerint kijelölt kapcsolattartó pontját az ilyen közlésekről és véleményekről.

19.16. CIKK

Kapcsolattartó pontok

E megállapodás hatálybalépését követően mindegyik Fél kijelöl egy kapcsolattartó pontot az e fejezet hatálya alá tartozó kérdésekben a Felek közötti kommunikáció és egyeztetés megkönnyítésére, és értesíti a másik Felet a kapcsolattartó pont elérhetőségi adatairól. Mindegyik Fél az említett elérhetőségi adatokkal kapcsolatos bármilyen változásról haladéktalanul értesíti a másik Felet.

20. FEJEZET

MĀORI RÉSZVÉTEL A KERESKEDELEMBEN ÉS EGYÜTTMŰKÖDÉSBEN

20.1. CIKK

Fogalommeghatározások

E fejezet alkalmazásában:

- (a) „Aotearoa Új-Zéland”: Új-Zéland, e megállapodás részes fele. Az Aotearoa kifejezés (jelentése: hosszú, fehér felhő) Új-Zéland megnevezése māori nyelven;

- (b) „te ao māori”: a māorik világnézete, amely az élet holisztikus megközelítésén alapul;
- (c) „mātauranga māori”: hagyományos māori ismeretek, amelyek a te ao māorihoz kapcsolódnak;
- (d) „tikanga māori”: māori szertartások, szokások és bevett gyakorlatok;
- (e) „kaupapa māori”: a te ao māoriban gyökerező megközelítés;
- (f) „māori kapcsolati megközelítések”: 'whakapapa, vagyis családi kapcsolatok, valamint erős emberi kapcsolatok kialakítása, amelyek a te ao māori középpontjában álló alapvető értékek, és központi szerepet töltenek be abban, ahogyan a māorik másokhoz viszonyulnak;
- (g) a te ao māori szemszögéből a „jólét” számos olyan tényező egyensúlyát és összefonódását jelenti, amelyek szükségesek ahhoz, hogy az egyének és csoportok valóban jól érezzék magukat és gyarapodjanak; magában foglalja a következőket: taha tinana (test), taha hinengaro (elme), taha wairua (lélek), whenua (föld), whakapapa (családi származás) és kaitiakitanga (gondoskodás); a „jólét” kifejezés magában foglal környezetvédelmi, gazdasági és kulturális szempontokat is;
- (h) „taonga”: egy rendkívül értékes vagy nagyra becsült tárgy, elem, természeti erőforrás vagy birtokolt dolog, amely lehet fizikai vagy immateriális;
- (i) „mānuka”: māori szó, amelyet kizárólag az Aotearoa Új-Zélandon őshonos új-zélandi teafára (*Leptospermum scoparium*), valamint az e fáról származó mézet és olajat tartalmazó termékekre használnak. A mānuka (különböző írásmódok, többek között „manuka” és „maanuka”) kulturális szempontból fontos a māorik számára mint taonga és hagyományos orvosság; valamint

(j) „wāhine māori”: Aotearoa Új-Zélandon élő őslakos nők.

20.2. CIKK

Háttér és cél

1. A Felek tudomásul veszik, hogy a te Tiriti o Waitangi / Waitangi Szerződés alapvető alkotmányos jelentőségű dokumentum Aotearoa Új-Zéland számára.
2. A Felek elismerik a nemzetközi kereskedelem jelentőségét a māori jólét elősegítésében és előmozdításában, valamint azokat a kihívásokat, amelyek a māorik számára a nemzetközi kereskedelemből fakadó kereskedelmi és beruházási lehetőségekhez való hozzáférés terén felmerülhetnek.
3. E fejezet célja a kölcsönös együttműködés folytatása annak érdekében, hogy hozzájáruljon Új-Zéland azon erőfeszítéseire, amelyek lehetővé teszik és elősegítik a māorik gazdasági törekvéseit és jólétét.
4. A Felek elismerik annak fontosságát, hogy az e fejezet szerinti együttműködést Aotearoa Új-Zéland esetében a te Tiriti o Waitangival / Waitangi Szerződéssel összhangban, és adott esetben a te ao māorit, a mātauranga māorit, a tikanga māorit és a kaupapa māorit figyelembe véve valósítsák meg.

5. A Felek elismerik azt az értéket, amelyet – a te ao māorin, a mātauranga māorin, a tikanga māorin és a kaupapa māorin alapuló – māori megközelítések képviselhetnek Aotearoa Új-Zélandon az olyan szakpolitikák és programok kidolgozása és végrehajtása kapcsán, amelyek védik és előmozdítják a māorik kereskedelmi és gazdasági törekvéseket.
6. A Felek elismerik a māorik nemzetközi kereskedelemben és beruházásokban – beleértve a digitális kereskedelmet – való fokozott részvételének értékét. Ez magában foglalja Aotearoa Új-Zéland esetében – a te ao māorin, a mātauranga māorin, a tikanga māorin és a kaupapa māorin alapuló – māori megközelítések népszerűsítését.
7. A Felek elismerik az azon személyes kapcsolatok erősítésének értékét, amelyek az e fejezet által mindkét Fél számára teremtett lehetőségek kapcsán jöhetnek létre.

20.3. CIKK

Nemzetközi jogi eszközök

1. A Felek tudomásul veszik:
- (a) az Egyesült Nemzetek Szervezetének 2007. szeptember 13-án New Yorkban elfogadott, az őslakos népek jogairól szóló nyilatkozatát, valamint az e nyilatkozattal kapcsolatos, megfelelő állásfoglalásaikat;

- (b) az Egyesült Nemzetek Oktatási, Tudományos és Kulturális Szervezetének (UNESCO) a kulturális kifejezések sokszínűségének védelméről és előmozdításáról szóló, 2005. október 20-án Párizsban elfogadott egyezményét;
- (c) a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrendjét;
- (d) a Biológiai Sokféleség Egyezményből fakadó jogait és kötelezettségeiket; valamint
- (e) az üzleti vállalkozások emberi jogi felelősségére vonatkozó ENSZ-irányelveket.

20.4. CIKK

Az e megállapodásban szereplő, a māorik számára előnyös rendelkezések

Ezen a fejezeten kívül e megállapodás más fejezetei is tartalmazznak különleges rendelkezéseket, amelyek célja a māorik fokozottabb részvétele az e megállapodásból fakadó kereskedelmi és beruházási lehetőségekben, amelyek Aotearoa Új-Zéland esetében a māorik azon képességéhez is hozzájárulnak, hogy a te Tiriti o Waitangi / Waitangi Szerződés alapján fennálló jogait és érdekeiket gyakorolni, illetve érvényesíteni tudják. E körbe az alábbi rendelkezések tartoznak:

- (a) 2. fejezet (Nemzeti elbánás és az áruk piacra jutása), beleértve a mānukát, a mānuka mézet, a mānuka olajat és a māorik érdeklődésére számot tartó egyéb árukat;

- (b) 7. fejezet (Fenntartható élelmiszerrendszerek), beleértve a bennszülöttek élelmiszerrendszerekkel kapcsolatos ismeretei, valamint élelmiszerrendszerekben való részvétele és vezető szerepe terén, a nemzeti körülményekkel összhangban, a 7.4. cikk értelmében (Együttműködés az élelmiszerrendszerek fenntarthatóságának javítása érdekében) megvalósuló együttműködést;
- (c) 10. fejezet (Szolgáltatáskereskedelem és beruházás);
- (d) 12. fejezet (Digitális kereskedelem);
- (e) 14. fejezet (Közbeszerzés);
- (f) 18. fejezet (Szellemi tulajdon);
- (g) 19. fejezet (Kereskedelem és fenntartható fejlődés), beleértve a 19.4. cikk (Kereskedelem és nemek közötti egyenlőség) értelmében a wāhine māorit;
- (h) 21. fejezet (Kis- és középvállalkozások);
- (i) 24. fejezet (Intézményi rendelkezések), beleértve Aotearoa Új-Zéland esetében a māorik képviselőt a 24.6. cikkben (Belső tanácsadó csoportok) említett belső tanácsadó csoportokban és a 24.7. cikk (Civil társadalmi fórum) szerinti civil társadalmi fórumban; valamint
- (j) 25. fejezet (Kivételek és általános rendelkezések), beleértve a 25.6. cikk (Tiriti o Waitangi / Waitangi Szerződés) értelmében a te Tiriti o Waitangival / Waitangi Szerződéssel kapcsolatos rendelkezéseket.

20.5. CIKK

Együttműködési tevékenységek

1. A Felek tudomásul veszik, hogy az e fejezet szerinti együttműködési tevékenységeket a partnerségi megállapodásban meghatározott, meglévő kereten belül és a Felek rendelkezésére álló forrásoktól függően kell végrehajtani¹.
2. Az e fejezetben meghatározott célkitűzések elérése érdekében a Felek összehangolhatják az együttműködési tevékenységeket Aotearoa Új-Zéland esetében a māorikkal és adott esetben más érdekelt felekkel. Ezek az együttműködési tevékenységek a következőket foglalhatják magukban:
 - (a) együttműködés annak érdekében, hogy javítsák a māori tulajdonban lévő vállalkozások azon képességét, hogy hozzáférjenek az e megállapodás által teremtett kereskedelmi és befektetési lehetőségekhez, és éljenek az azok által nyújtott előnyökkel;
 - (b) együttműködés az uniós és a māori tulajdonban lévő vállalkozások közötti kapcsolatok kialakítása érdekében, különös tekintettel a kkv-kra, az új és meglévő ellátási láncokhoz való hozzáférés megkönnyítése, a digitális kereskedelem lehetőségeinek megteremtése és megerősítése, valamint a vállalkozások közötti, a māori termékek kereskedelmével kapcsolatos együttműködés elősegítése érdekében;
 - (c) adott esetben az Unió és a maori közösségek közötti tudományos, kutatási és innovációs kapcsolatok támogatása, az Európai Közösség és Új-Zéland kormánya közötti tudományos és technológiai együttműködésről szóló megállapodás² értelmében; valamint

¹ Az egyértelműség érdekében: e fejezet nem ír elő olyan jogi vagy pénzügyi kötelezettséget, amely bármely egyedi együttműködési tevékenység felderítésére, megkezdésére vagy lezárására kötelezné a Feleket.

² EU HL L 171., 2009.7.1., 28. o.

(d) a földrajzi árujelzőkkel kapcsolatos együttműködés, valamint információ- és tapasztalatcsere.

3. A (2) bekezdésben említett együttműködési tevékenységek végrehajtása során bármelyik Fél kikérheti az érintett érdekelt felek, valamint Aotearoa Új-Zéland esetében – a te Tiriti o Waitangival / Waitangi Szerződéssel összhangban – a māorik véleményét, és felkérheti őket a részvételre.

4. Minden együttműködésre valamelyik Fél kérésére kerül sor, az egyes együttműködési tevékenységek tekintetében kölcsönösen elfogadott feltételek mellett.

20.6. CIKK

Intézményi mechanizmusok

1. A 24.2. cikk (A Kereskedelmi Bizottság feladatai) (1) bekezdésének b) pontjával összhangban a Kereskedelmi Bizottság felügyi és elősegíti többek között e fejezet végrehajtását és alkalmazását.

2. A 24.6. cikkel (Belső tanácsadó csoportok) összhangban valamennyi Fél belső tanácsadó csoportja¹ tanácsadást nyújt az adott Fél számára az e megállapodás hatálya alá tartozó kérdésekben, beleértve az e fejezet hatálya alá tartozó kérdéseket is, és ajánlásokat nyújthat be e fejezet végrehajtására vonatkozóan.

¹ Aotearoa Új-Zéland esetében a belső tanácsadó csoport magában kell foglalja a māorik képviselőit is.

3. A 24.7. cikkkel (Civil társadalmi fórum) összhangban a civil társadalmi fórum¹, amely a Felek területén letelepedett független civil társadalmi szervezeteket tömöríti, beleértve a belső tanácsadó csoportok tagjait is, párbeszédet folytat e megállapodás – beleértve e fejezetet is – végrehajtásáról.

4. A partnerségi megállapodás 53. cikkének (1) bekezdése alapján létrehozott vegyes bizottság figyelemmel kíséri a Felek közötti átfogó kapcsolat alakulását, eszmecserét folytat, valamint javaslatokat tesz bármely közös érdeklődésre számot tartó kérdésben, beleértve az e megállapodás hatálya alá nem tartozó kérdéseket is.

20.7. CIKK

A vitarendezés alkalmazásának kizárása

A 26. fejezet (Vitarendezés) nem vonatkozik erre a fejezetre.

¹ Aotearoa Új-Zéland esetében a civil társadalmi fórum magában kell foglalja a māorik képviselőit is.

21. FEJEZET

KIS- ÉS KÖZÉPVÁLLALKOZÁSOK

21.1. CIKK

Célkitűzések

A Felek elismerik a kkv-k jelentőségét a Felek kétoldalú kereskedelmi és beruházási kapcsolataiban, és megerősítik az iránti elkötelezettségüket, hogy fokozzák a kkv-k azon képességét, hogy ki tudják használni az e megállapodásból származó előnyöket.

21.2. CIKK

Információmegosztás

1. Valamennyi Fél létrehoz vagy fenntart egy olyan digitális médiumot, például egy kkv-specifikus webhelyet, amely lehetővé teszi az Unióban és Új-Zélandon a nyilvánosság számára, hogy könnyen hozzáférjen az e megállapodással kapcsolatos információkhoz, beleértve:

(a) e megállapodás összefoglalását; valamint

- (b) a kkv-knak szóló tájékoztatást, amely magában foglalja:
 - (i) az e megállapodásban foglalt olyan rendelkezések leírását, amelyeket a Felek mindegyike relevánsnak tart mindkét Fél kkv-i szempontjából; valamint
 - (ii) minden további olyan információt, amelyet a Fél hasznosnak tart az e megállapodásban biztosított lehetőségek kiaknázásában érdekelt kkv-k szempontjából.
- 2. Az (1) bekezdésben említett digitális adathordozón keresztül valamennyi Fél hozzáférést biztosít a következőkhöz:
 - (a) e megállapodás szövege, ideértve annak mellékleteit és függelégeit is, különösen a vámjegyzékeket és a termékspecifikus származási szabályokat;
 - (b) a másik Fél egyenértékű digitális médiuma; valamint
 - (c) saját hatóságaitól és más megfelelő szervezetektől származó olyan információk, amelyekről a Fél úgy ítéli meg, hogy azok hasznosak lehetnek a kereskedelemben, a beruházásokban és az adott Fél területén folytatott üzleti tevékenységben érdekelt személyek számára.
- 3. A (2) bekezdés c) pontjában említett információ adott esetben magában foglalja:
 - (a) a behozatallal, kivittel és továbbítással kapcsolatos vámszabályokat és -eljárásokat, valamint a vonatkozó formanyomtatványokat, dokumentumokat és egyéb szükséges információkat;

- (b) a 6. fejezetben (Egészségügyi és növényegészségügyi intézkedések) fejezetben előírtak szerinti egészségügyi és növényegészségügyi intézkedéseket;
- (c) a 9. fejezetben (A kereskedelem technikai akadályai) előírtak szerinti műszaki előírásokat és egyéb kérdéseket;
- (d) a közbeszerzésekre vonatkozó szabályokat, a 14. fejezet (Közbeszerzés) szerinti közbeszerzési hirdetményeket és egyéb releváns információkat tartalmazó adatbázist;
- (e) a szellemi tulajdon-jogra vonatkozó, a 18. fejezet (Szellemi tulajdon) szerinti rendelkezéseket és eljárásokat;
- (f) a cégbejegyzési eljárásokat; valamint
- (g) egyéb olyan információkat, amelyek a Fél megítélése szerint a kkv-k segítségére lehetnek.

4. Mindegyik fél hozzáférést biztosít az (1) bekezdésben említett digitális médiumon – például egy weboldalon egy kereshető adatbázisra mutató internetes hivatkozáson – keresztül, vagy hasonló módon, a következő termékspecifikus és általános információkhoz a saját piacára vonatkozóan:

- (a) vámtételek és kvóták, ideértve a legnagyobb kedvezményben részesített nemzetet, a legnagyobb kedvezményben nem részesített nemzetekre vonatkozó vámtételeket, valamint a preferenciális vámtételeket és a vámkontingenseket;
- (b) jövedéki adók;

- (c) adók (hozzáadottérték-adó vagy forgalmi adó);
- (d) vámok és egyéb díjak, ideértve az egyéb termékspecifikus díjakat is;
- (e) a 3. fejezetben (Származási szabályok és származási eljárások) előírt származási szabályok;
- (f) vámvisszatérítés, halasztott vámfizetés vagy más olyan kedvezmény, amely a vámokat csökkenti, visszatéríti vagy azok alól mentességet biztosít;
- (g) az áru vámértékének meghatározásához használt kritériumok;
- (h) egyéb tarifális intézkedések;
- (i) a behozatali eljárásokhoz szükséges információk; valamint
- (j) a nem tarifális intézkedésekkel vagy rendeletekkel kapcsolatos információk.

5. Mindegyik Fél rendszeresen vagy a másik Fél kérésére frissíti az e cikk alapján rendelkezésre bocsátott információkat annak biztosítása érdekében, hogy azok naprakészek és pontosak legyenek.

6. Valamennyi Fél biztosítja, hogy az e cikkben említett információkat a kkv-k számára könnyen felhasználható formában tüntessék fel. Valamennyi Fél törekszik arra, hogy az ilyen információkat angolul hozzáférhetővé tegye.

7. A Felek nem számítanak fel díjat az e cikkben említett információkhoz való hozzáférésért egyik Fél személye számára sem.

21.3. CIKK

Kkv kapcsolattartó pontok

1. Mindegyik Fél kijelöl egy kkv kapcsolattartó pontot az e cikkben felsorolt feladatok ellátására, és értesíti a másik Felet a kkv kapcsolattartó pont elérhetőségi adatairól. Mindegyik Fél az említett elérhetőségi adatokkal kapcsolatos bármilyen változásról haladéktalanul értesíti a másik Felet.
2. A kkv kapcsolattartó pontok:
 - (a) biztosítják, hogy e megállapodás végrehajtása során figyelembe vegyék a kkv-k érdekeit, hogy mindkét Fél kkv-i részesülhessenek e megállapodás előnyeiből;
 - (b) biztosítják, hogy a 21.2. cikkben (Információmegosztás) említett információk naprakészek és a kkv-k számára relevánsak legyenek. A kkv kapcsolattartó pontokon keresztül bármely Fél olyan további információkat javasolhat, amelyeket a másik Fél belefoglalhat a 21.2. cikkel (Információmegosztás) összhangban szolgáltatandó információkba;
 - (c) megvizsgálják minden, az e megállapodás végrehajtásával kapcsolatos, kkv-kat érintő ügyet, többek között a következőket:
 - (i) információcsere és szükség szerint együttműködés annak érdekében, hogy támogassák a Kereskedelmi Bizottságot az e megállapodás kkv-kkal kapcsolatos vonatkozásainak nyomon követésére és végrehajtására irányuló feladatában; valamint

- (ii) az e megállapodás által létrehozott egyéb szakbizottságok, kapcsolattartó pontok és munkacsoportok támogatása a kkv-k szempontjából lényeges kérdések mérlegelésében;
 - (d) tevékenységükről – közösen vagy egyénileg – rendszeresen jelentést tesznek a Kereskedelmi Bizottságnak megfontolás céljából; valamint
 - (e) a Felek megállapodása szerint mérlegelik az e megállapodás kapcsán felmerülő, kkv-kat érintő további kérdéseket.
3. A kkv kapcsolattartó pontok szükség szerint üléseznek, és személyesen vagy megfelelő kommunikációs eszközökön keresztül végzik tevékenységüket, amely magában foglalhatja az elektronikus levelezést, a videokonferenciákat vagy egyéb eszközöket is.
4. A kkv kapcsolattartó pontok tevékenységük végzése során – adott esetben – törekedhetnek a szakértőkkel és külső szervezetekkel való együttműködésre.

21.4. CIKK

A vitarendezés alkalmazásának kizárása

A 26. fejezet (Vitarendezés) nem vonatkozik erre a fejezetre.

22. FEJEZET

HELYES SZABÁLYOZÁSI GYAKORLATOK ÉS SZABÁLYOZÁSI EGYÜTTMŰKÖDÉS

22.1. CIKK

Általános elvek

1. Valamennyi Fél szabadon, saját jogi keretével, gyakorlatával és a szabályozási rendszerét meghatározó alapelveivel¹ összhangban határozhatja meg az e megállapodás szerinti helyes szabályozási gyakorlatokra és a szabályozási együttműködésre vonatkozó megközelítését.
2. E fejezet egyetlen rendelkezése sem értelmezendő úgy, hogy az valamely Felet kötelezi:
 - (a) a szabályozási intézkedések előkészítésére és elfogadására vonatkozó belső eljárásaitól való eltérésre;
 - (b) olyan intézkedések meghozatalára, amelyek egy adott szabályozási intézkedés közpolitikai célja sérelmének vagy aláásásának veszélyével járnának;
 - (c) olyan intézkedések meghozatalára, amelyek aláásnák vagy akadályoznák a közpolitikai célkitűzéseinek megvalósítására irányuló szabályozási intézkedések időben történő elfogadását; vagy
 - (d) valamilyen konkrét szabályozási eredmény elérésére.

¹ Az Unió esetében ezek az elvek magukban foglalják az EUMSZ-ben szereplő és abból származó elveket.

3. Mindegyik Fél szabadon meghatározhatja szabályozási prioritásait, valamint szabályozási intézkedéseket készíthet elő és fogadhat el annak érdekében, hogy foglalkozzon e szabályozási prioritásokkal, biztosítva az általa megfelelőnek tartott védelmi szintet.

22.2. CIKK

Fogalommeghatározások

E fejezet alkalmazásában:

(a) „szabályozó hatóság”:

(i) az Unió esetében az Európai Bizottság; valamint

(ii) Új-Zéland esetében Új-Zéland kormánya;

(b) „szabályozási intézkedések”, kivéve, ha e fejezet másként rendelkezik:

(i) az Unió esetében:

(A) az EUMSZ 288. cikkében meghatározottak szerinti rendeletek és irányelvek;
valamint

(B) az EUMSZ 290. és 291. cikkében meghatározottak szerinti felhatalmazáson
alapuló, illetve végrehajtási jogi aktusok;

(ii) Új-Zéland esetében:

(A) a kormány törvényjavaslati, amelyek Új-Zéland Parlamentje által elfogadott törvényekké (Public Act of the Parliament of New Zealand) válhatnak, kivéve a 22.9. cikk (A hatályos szabályozási intézkedések időszakos felülvizsgálata) és a 22.10. cikk (Hozzájárulás a szabályozási intézkedésekhez) alkalmazásában, amennyiben az Új-Zéland Parlamentje által elfogadott törvényeket jelent; valamint

(B) a királyi rendelet (Order in Council) útján hozott szabályozás.

22.3. CIKK

Hatály

1. E fejezet az e megállapodás hatálya alá eső bármely kérdésben valamelyik Fél szabályozó hatósága által kiadott vagy kezdeményezett szabályozási intézkedésekre alkalmazandó.
2. Az egyértelműség érdekében: e fejezet nem alkalmazandó a tagállamok szabályozó hatóságaira és szabályozási intézkedéseire, gyakorlataira vagy megközelítéseire.

22.4. CIKK

A folyamatok és mechanizmusok átláthatósága

1. Mindegyik Fél szabályozó hatósága ingyenesen a nyilvánosság rendelkezésére bocsátja azon általános folyamatok és mechanizmusok leírását, amelyekkel összhangban a szabályozó hatósága előkészíti, kidolgozza, értékeli és felülvizsgálja a szabályozási intézkedéseit. Ezt egy digitális médiumon keresztül kell megtenniük.
2. Az (1) bekezdésben említett általános folyamatok és mechanizmusok leírásaiban feltüntetik a vonatkozó iránymutatásokat, szabályokat vagy eljárásokat, beleértve azokat az iránymutatásokat, szabályokat vagy eljárásokat is, amelyek a nyilvánosság véleménynyilvánításra vonatkozó lehetőségeit tartalmazzák.

22.5. CIKK

A szabályozási fejlemények belső koordinációja¹

A 22.4. cikk (A folyamatok és mechanizmusok átláthatósága) értelmében az egyes Felek szabályozó hatósága a szabályozási intézkedések előkészítésére vagy kidolgozására szolgáló belső folyamatokat vagy mechanizmusokat tartanak fenn a belső koordináció, konzultáció és felülvizsgálat céljából. Ezeknek az eljárásoknak vagy mechanizmusoknak többek között a következőkre kell törekedniük:

- (a) a helyes szabályozási gyakorlatok, például az e fejezetben foglalt gyakorlatok ösztönzése;

¹ Az egyértelműség érdekében: a Felek eleget tehetnek a 22.5. cikknek (A szabályozási fejlemények belső koordinációja) és a 22.9. cikk (A hatályos szabályozási intézkedések időszakos felülvizsgálata) (1) bekezdésének különálló vagy összetett eljárások vagy mechanizmusok bármilyen kombinációjával.

- (b) az adott Fél szabályozási intézkedései között fennálló szükségtelen átfedések és következetlen követelmények azonosítása és kiküszöbölése;
- (c) a nemzetközi kereskedelemmel és beruházásokkal kapcsolatos kötelezettségeknek való megfelelés biztosítása; valamint
- (d) a készülő vagy kidolgozott szabályozási intézkedések – amelyek magukban foglalhatják a kkv-kat érintő intézkedéseket is – hatásai mérlegelésének előmozdítása.

22.6. CIKK

Korai tájékoztatásnyújtás a tervezett szabályozási intézkedésekről¹

1. Valamennyi Fél saját legalább évente összeállítja azon jelentős, tervezett szabályozási intézkedések² listáját, amelyeket szabályozó hatósága előreláthatóan egy éven belül el fog fogadni, és e listát nyilvánosan hozzáférhetővé teszi.
2. Valamennyi Fél az (1) bekezdésben említett egyes jelentős szabályozási intézkedések tekintetében valamennyi Fél szabályozó hatósága a lehető legkorábban nyilvánosan hozzáférhetővé teszi következőket:
 - (a) az intézkedés hatályának és célkitűzésének rövid leírása; valamint

¹ Új-Zéland esetében e cikk alkalmazásában a „szabályozási intézkedések” a 22.2. cikk (Fogalommeghatározások) b) pontja ii. alpontjának B. pontjában meghatározott királyi rendeletben (Order in Council) hozott rendelkezéseket jelentik.

² E fejezet alkalmazásában valamennyi Fél szabályozó hatósága maga határozhatja meg, hogy mi minősül „jelentős” szabályozási intézkedésnek.

- (b) az intézkedés elfogadásának várható időpontja, ideértve a nyilvános konzultáció lehetőségeit is.

22.7. CIKK

Nyilvános konzultáció

1. A jelentős szabályozási intézkedések előkészítése vagy kidolgozása során – a lehetőségekhez mérten és a megfelelő mértékben – az egyes Felek szabályozó hatóságai:
 - (a) nyilvánosan hozzáférhetővé tesznek, például a szabályozási intézkedések tervezetének vagy olyan konzultációs dokumentumok közzétételével, kellően részletes adatokat a szóban forgó szabályozási intézkedésekről, lehetővé téve bármely személy számára annak felmérését, hogy az érdekeire azok jelentős hatást gyakorolnak-e, és ha igen, hogyan;
 - (b) megkülönböztetéstől mentes alapon észszerű lehetőséget kínálnak észrevételek megtételére; valamint
 - (c) megvizsgálják a kapott észrevételeket.
2. Tájékoztatásnyújtás és a nyilvános konzultációkhoz kapcsolódó észrevételek fogadása
céljából az egyes Felek szabályozó hatóságai az információkat digitális eszközökkel, lehetőleg egy erre a célra szolgáló elektronikus portálon keresztül hozzáférhetővé teszik a nyilvánosság számára.

3. Az egyes Felek szabályozó hatóságai törekednek arra, hogy nyilvánosan hozzáférhetővé tegyék a konzultációk eredményeinek és a beérkezett észrevételeknek az összefoglalóját, kivéve a bizalmas információk védelméhez, illetve a személyes adatok vagy a nem megfelelő tartalmak visszatartásához szükséges mértéket.

22.8. CIKK

Hatásvizsgálat

1. Az egyes Felek szabályozó hatóságai megerősítik azon szándékukat, hogy a vonatkozó szabályokkal és eljárásokkal összhangban elvégezzék az általuk kidolgozott legfontosabb szabályozási intézkedések hatásvizsgálatát.
2. A hatásvizsgálat elvégzéséhez az egyes Felek szabályozó hatóságai elősegítik a következők azonosítását és figyelembevételét:
 - (a) egy adott szabályozási intézkedés szükségessége, beleértve annak a problémának a jellegét és jelentőségét, amelyet a szabályozási intézkedés kezelni kíván;
 - (b) minden olyan megvalósítható és megfelelő szabályozási és nem szabályozási lehetőség, amely a Fél közpolitikai célkitűzéseit megvalósítaná, beleértve a szabályozás mellőzésének lehetőségét is;
 - (c) a lehetséges és releváns mértékben az említett alternatívák esetleges társadalmi, gazdasági és környezeti hatása, mint például a nemzetközi kereskedelemre és beruházásokra vagy a kkv-kra gyakorolt hatás; valamint

- (d) a mérlegelés tárgyát képező lehetőségek adott esetben hogyan kapcsolódnak a vonatkozó nemzetközi szabványokhoz, ideértve az esetleges eltérések okait is.

3. Az egyik Fél szabályozó hatósága által valamely szabályozási intézkedésre vonatkozóan végzett hatásvizsgálat tekintetében az adott szabályozó hatóság jelentést tesz az értékelése során figyelembe vett tényezőkről, és összefoglalja a releváns megállapításokat. Az információkat legkésőbb az érintett szabályozási intézkedés nyilvánosságra hozatalakor kell nyilvánosan hozzáférhetővé tenni.

22.9. CIKK

A hatályos szabályozási intézkedések időszakos felülvizsgálata

1. A 22.4. cikk (A folyamatok és mechanizmusok átláthatósága) értelmében az egyes Felek szabályozó hatósága a hatályos szabályozási intézkedések időszakos felülvizsgálatának előmozdítására szolgáló eljárásokat vagy mechanizmusokat tart fenn.
2. Az egyes Felek szabályozó hatóságai törekszenek annak biztosítására, hogy az időszakos felülvizsgálatok során adott esetben mérlegeljék a következőket:
 - (a) van-e lehetőség közpolitikai céljaik hatékonyabb és eredményesebb megvalósítására¹; valamint

¹ Az egyértelműség érdekében: ez magában foglalhatja azt is, hogy csökkenthetők-e a szükségtelen szabályozási terhek, beleértve a kkv-kra nehezedő terheket is.

(b) a felülvizsgálat tárgyát képező szabályozási intézkedések továbbra is alkalmasak-e az adott célra.

3. Az egyes Felek szabályozó hatóságai – a lehetőségekhez mérten és a megfelelő mértékben – nyilvánosan elérhetővé teszik a hatályos szabályozási intézkedések időszakos felülvizsgálatának terveit és eredményeit.

22.10. CIKK

Hozzáférés a szabályozási intézkedésekhez

Valamennyi Fél biztosítja, hogy a hatályos szabályozási intézkedéseket egy olyan külön nyilvántartásban vagy egyetlen, digitális médium útján tegyék közzé, amely nyilvánosan és ingyenesen elérhető, és rendszeresen frissítik.

22.11. CIKK

Szabályozási együttműködés

1. A Felek elismerik egy egyszerű, a köztük lévő szabályozási együttműködés esetleges lehetőségeinek azonosítására szolgáló mechanizmus létrehozásának hasznosságát.

2. A Felek bármelyike javasolhat a másik Félnek szabályozási együttműködési tevékenységet. Ezt a javaslatot a másik Fél 22.12. cikk (Kapcsolattartó pont a szabályozási együttműködés kapcsán) szerint kijelölt kapcsolattartó ponton keresztül kell benyújtani.

3. A javaslatok a következőket tartalmazhatják:
 - (a) a szabályozási együttműködési megközelítésekkel kapcsolatos kétoldalú információcsere; vagy
 - (b) a szabályozó hatóságok közötti informális együttműködés.
4. A másik Fél észszerű időn belül válaszol a javaslatra.
5. Adott esetben, és ha a szabályozó hatóságok erről állapodnak meg, a szabályozási együttműködési tevékenységet végrehajthatják az egyes Felek megfelelő főosztályai, osztályai vagy ügynökségei.

22.12. CIKK

Kapcsolattartó pont a szabályozási együttműködés kapcsán

E megállapodás hatálybalépésének napját követően mindegyik Fél haladéktalanul kijelöl egy, a 22.11. cikk (Szabályozási együttműködés) szerinti szabályozási együttműködési tevékenységek összehangolásáért felelős kapcsolattartó pontot, és értesíti a másik Felet a kapcsolattartó pont elérhetőségi adatairól. Mindegyik Fél az adott elérhetőségi adatokkal kapcsolatos bármilyen változásról haladéktalanul értesíti a másik Felet.

22.13. CIKK

A vitarendezés alkalmazásának kizárása

A 26. fejezet (Vitarendezés) nem vonatkozik erre a fejezetre.

23. FEJEZET

ÁTLÁTHATÓSÁG

23.1. CIKK

Célkitűzések

1. Elismerve egymás szabályozási környezeteinek a közöttük folytatott kereskedelemre és beruházásokra gyakorolt esetleges hatását, a Felek arra törekednek, hogy kiszámítható szabályozási környezetet és hatékony eljárásokat biztosítsanak a gazdasági szereplőknek, különösen a kkv-knak.
2. A Felek megerősítik az átláthatósággal kapcsolatos, WTO-egyezmény szerinti kötelezettségvállalásaikat, és e fejezetben a szóban forgó kötelezettségvállalásokból indulnak ki.

23.2. CIKK

Fogalommeghatározás

E fejezet alkalmazásában „közigazgatási határozat”: olyan jogi hatállyal bíró határozat vagy intézkedés, amely egy egyedi esetben alkalmazandó egy konkrét személyre, árura vagy szolgáltatásra, és arra az esetre is kiterjed, amikor elmarad a közigazgatási határozat meghozatala olyan esetben, amikor ezt valamely Fél joga előírja.

23.3. CIKK

Publikáció

1. Valamennyi Fél biztosítja, hogy az e megállapodás hatálya alá tartozó bármely kérdéssel kapcsolatos jogszabályai és egyéb rendelkezései, eljárásai és általánosan alkalmazandó közigazgatási határozatai haladéktalanul közzétételre kerüljenek, ha kivitelezhető, elektronikus úton, vagy más olyan módon, amely bárkinek lehetővé teszi ezek tartalmának megismerését.
2. Valamennyi Fél – a lehetőségekhez mérten és a megfelelő mértékben – magyarázattal szolgál az (1) bekezdésben említett általánosan alkalmazandó jogszabályok, egyéb rendelkezések, eljárások és közigazgatási határozatok céljáról és indokáról.

3. A lehetőségekhez mérten és a megfelelő mértékben valamennyi Fél biztosítja, hogy észszerű idő teljen el az e megállapodás hatálya alá tartozó kérdésekre vonatkozó jogszabályai és egyéb rendelkezései közzététele és hatálybalépése között.

23.4. CIKK

Megkeresések

1. Valamennyi Fél megfelelő mechanizmusokat tart fenn, hogy választ adhasson bármely személynek az e megállapodás hatálya alá tartozó kérdésekre vonatkozó jogszabályok vagy egyéb rendelkezések bármelyikére vonatkozó megkeresésére.
2. A Felek egyike kérésére a másik Fél haladéktalanul tájékoztatást ad és válaszol bármely – akár hatályos, akár tervezett –, az e megállapodás hatálya alá tartozó bármely kérdéssel kapcsolatos jogszabályt vagy egyéb rendelkezést érintő kérdésre, kivéve, ha e megállapodás más fejezete alapján erre külön mechanizmus jött létre.

23.5. CIKK

Igazgatási eljárások

1. Az e megállapodás hatálya alá tartozó bármely kérdés tekintetében valamennyi Fél tárgyilagos, pártatlan és észszerű módon igazgatja az összes jogszabályát, egyéb rendelkezését, eljárását és általánosan alkalmazandó közigazgatási határozatát.

2. Amennyiben az (1) bekezdésben említett jogszabályok, egyéb rendelkezések, eljárások vagy általánosan alkalmazandó közigazgatási határozatok alkalmazása tekintetében a másik Fél konkrét személyeire, áruira vagy szolgáltatásaira vonatkozó közigazgatási eljárás indul, valamennyi Fél:

- (a) arra törekszik, hogy a közigazgatási eljárás által közvetlenül érintett személyek részére a jogszabályaival összhangban észszerű tájékoztatást adjon, ideértve az eljárás jellegének meghatározását, az eljárás kezdeményezésére vonatkozó joghatóság megnevezését és a vitatott kérdések általános leírását; valamint
- (b) az ilyen személyek részére észszerű lehetőséget biztosítanak arra, hogy bármely végleges közigazgatási határozatot megelőzően előadhassák az álláspontjukat alátámasztó tényeket és érveket, amennyiben ezt a rendelkezésre álló idő, az eljárás jellege és a közérdek lehetővé teszi.

23.6. CIKK

Fellebbezés és felülvizsgálat

1. Mindegyik Fél bírói, választottbíróági vagy közigazgatási törvényszékeket vagy eljárásokat hoz létre vagy tart fenn az e megállapodás hatálya alá tartozó bármilyen üggyel kapcsolatos közigazgatási határozatok haladéktalan felülvizsgálata és – ha indokolt – kiigazítása érdekében. Valamennyi Fél biztosítja, hogy (közigazgatási) bíróságai vagy választottbíróágai megkülönböztetésmentes és elfogulatlan módon folytassák le a fellebbezési vagy felülvizsgálati eljárásokat. Az ilyen bíróságok pártatlanok és függetlenek a közigazgatási végrehajtási jogkörrel felruházott hatóságtól.

2. Az (1) bekezdésben említett bíróságok vagy eljárások tekintetében valamennyi Fél biztosítja, hogy az ilyen bíróságok előtt megjelent, illetve az ilyen eljárásokban érintett feleknek biztosítsák a következőket:

- (a) észszerű lehetőség saját álláspontjuk alátámasztására, illetve megvédésére; valamint
- (b) olyan döntéshozatal, amely a bizonyítékokon és a feljegyzések benyújtásán, vagy ha a jogrendszere előírja, a közigazgatási hatóság által összeállított feljegyzéseken alapul.

3. Figyelemmel a jogszabályaiban előírtak szerinti további felülvizsgálatra vagy fellebbezésre, valamennyi Fél biztosítja, hogy a (2) bekezdés b) pontjában említett határozatot a közigazgatási végrehajtási jogkörrel felruházott hatóság végrehajtsa.

23.7. CIKK

Kapcsolat más fejezetekkel

Az e fejezetben meghatározott rendelkezések kiegészítik az ezen megállapodás más fejezeteiben meghatározott különleges szabályokat.

24. FEJEZET

INTÉZMÉNYI RENDELKEZÉSEK

24.1. CIKK

Kereskedelmi bizottság

1. A Felek létrehozzák a két Fél képviselőiből álló Kereskedelmi Bizottságot, amelynek feladata, hogy felügyelje e megállapodás célkitűzéseinek teljesítését. A Felek az e megállapodás végrehajtásával, alkalmazásával és értelmezésével kapcsolatos bármely kérdést a Kereskedelmi Bizottság elé terjeszthetnek.
2. A Kereskedelmi Bizottság legkésőbb e megállapodás hatálybalépésének napját követő hat hónapon belül ülésezik. Ezt követően a Kereskedelmi Bizottság évente ülésezik, illetve indokolatlan késedelem nélkül bármelyik Fél kérésére, hacsak a Felek képviselői másként nem állapodnak meg.
3. A Felek képviselőinek eltérő megállapodása hiányában a Kereskedelmi Bizottság Brüsszelben és Wellingtonban felváltva ülésezik. A Kereskedelmi Bizottság személyesen vagy más megfelelő kommunikációs eszköz segítségével is ülésezhet, a Felek képviselőinek megegyezése szerint.

4. A Kereskedelmi Bizottság társelnöki tisztjét az új-zélandi kereskedelmi miniszter és az Európai Bizottság kereskedelemért felelős tagja – vagy meghatalmazottaik – látják el.

24.2. CIKK

A Kereskedelmi Bizottság feladatai

1. A Kereskedelmi Bizottság:

- (a) megvizsgálja a Felek közötti kereskedelem és beruházások további javításának lehetőségeit;
- (b) felügyeli és elősegíti e megállapodás végrehajtását és alkalmazását;
- (c) felügyeli, irányítja és koordinálja az e megállapodás alapján létrehozott szakbizottságok és egyéb testületek munkáját, és ajánlást tesz az ilyen szakbizottságok és egyéb testületek számára bármely szükséges intézkedés megtételére;
- (d) mérlegel az e megállapodás módosítására irányuló bármely javaslatot;
- (e) a 26. fejezet (Vitarendezés) sérelme nélkül megfelelő módokat és módszereket keres az e megállapodás hatálya alá tartozó területeken esetlegesen felmerülő problémák megelőzésére vagy megoldására, illetve az e megállapodás értelmezésével vagy alkalmazásával kapcsolatban felmerülő viták rendezésére;

- (f) harmadik országnak az Unióhoz való csatlakozása esetén a csatlakozás időpontja előtt kellő idővel megvizsgálja a csatlakozásnak e megállapodásra gyakorolt hatását, és mérlegel bármely szükséges kiigazítást vagy átmeneti intézkedést; valamint
- (g) megvizsgálja és megvitatja az e megállapodás hatálya alá tartozó területtel kapcsolatos, az a)–f) pontban meghatározottaktól eltérő bármely kérdést.

2. A Kereskedelmi Bizottság:

- (a) dönthet a 24.4. cikk (Szakbizottságok) szerint létrehozott szakbizottságok vagy egyéb testületek felállításáról, feloszthat minden ilyen szakbizottságot vagy egyéb testületet, és meghatározhatja vagy módosíthatja azok összetételét, funkcióját és feladatait;
- (b) kioszthat feladatokat az e megállapodás alapján létrehozott szakbizottságok vagy más testületek részére;
- (c) az e bekezdés a) vagy d) pontjában említett hatáskörök és feladatok kivételével átruházhatja egyes hatásköreit vagy feladatait valamely szakbizottságra;
- (d) ajánlásokat tehet a Feleknek e megállapodás bármely módosítására vonatkozóan;
- (e) határozatokat fogadhat el e megállapodás rendelkezéseinek értelmezésével kapcsolatban;

- (f) az e fejezetben foglaltak kivételével az e megállapodás hatálybalépését követő negyedik év végéig határozatokat fogadhat el e megállapodás módosításáról, feltéve, hogy az ilyen módosítások hibák kijavításához, vagy kihagyások vagy egyéb hiányosságok kezeléséhez szükségesek;
- (g) az e megállapodásban előírányzott döntéseket vagy ajánlásokat fogadhat el, illetve fogalmazhat meg a 24.5. cikkel (Határozatok és ajánlások) összhangban;
- (h) az e megállapodással kapcsolatos kérdésekben kommunikálhat minden érdekelt féllel, beleértve a magánszektor, a szociális partnereket és a civil társadalmi szervezeteket is;
- (i) a 27.1. cikk (Módosítások) (3) bekezdésével összhangban, a 24.3. cikkben (E megállapodás Kereskedelmi Bizottság által végrehajtott módosításai) meghatározott esetekben az e megállapodás módosításáról szóló határozatokat fogadhat el; valamint
- (j) a Felek megállapodása szerint feladatkörének ellátása során egyéb intézkedéseket tehet.

3. A Kereskedelmi Bizottság a vegyes bizottság rendes ülésein rendszeresen tájékoztatja a partnerségi megállapodás 53. cikkének (1) bekezdése alapján létrehozott vegyes bizottságot saját, valamint szakbizottságai vagy egyéb szervei tevékenységéről.

24.3. CIKK

E megállapodás Kereskedelmi Bizottság által végrehajtott módosításai

A Kereskedelmi Bizottság határozatokat fogadhat el e megállapodás következő részeinek módosításáról, adott esetben az alábbiakban meghatározott fejezetekben, melléletekben vagy függelékekben szereplő vonatkozó rendelkezésekkel, valamint a 27.1. cikk (Módosítások) (3) bekezdésével összhangban¹:

- (a) 2-A. melléklet (Vámlebontási menetrendek);
- (b) 3. fejezet (Származási szabályok és származási eljárások) és 3-A. melléklet (Bevezető megjegyzések a termékspecifikus származási szabályokhoz), 3-B. melléklet (Termékspecifikus származási szabályok), beleértve annak 3-B-1. függelékét (Származási kvóták és a 3-B. mellékletben (Termékspecifikus származási szabályok) található termékspecifikus származási szabályok alternatívái), 3-C. melléklet (A származásmegjelölő nyilatkozat szövege), valamint 3-D. melléklet (A 3.3. cikk (4) bekezdésében említett szállítói nyilatkozat (Származási kumuláció));
- (c) 6-B. melléklet (Növényekre és növényi termékekre vonatkozó regionális feltételek), 6-C. melléklet (Az SPS-intézkedések egyenértékűségi elismerése), 6-D. melléklet (Ellenőrzés vagy vizsgálat esetén alkalmazandó irányelvek és eljárások), 6-E. melléklet (Tanúsítás), valamint 6-F. melléklet (Importellenőrzés és díjak);

¹ Az egyértelműség érdekében: ha e cikk valamely melléletekre hivatkozik, a Kereskedelmi Bizottságnak jogában áll az említett melléletek függelégeit is módosítani, még akkor is, ha az ilyen függelégeket e cikk kifejezetten nem említi.

- (d) 9-A. melléklet (A megfelelőségi vizsgálat elfogadása (dokumentumok)), 9-B. melléklet (Gépjárművek, berendezések vagy azok részei), 9-C. melléklet (A 9.10. cikk (5) bekezdésének b) pontjában említett, a nem élelmiszer jellegű termékek biztonságával és a kapcsolódó megelőző, korlátozó és korrekciós intézkedésekkel kapcsolatos szisztematikus információcserére vonatkozó megállapodás), 9-D. melléklet (A 9.10. cikk (6) bekezdésében említett, nem megfelelő, nem élelmiszer jellegű és a 9.10. cikk (5) bekezdésének b) pontja hatálya alá tartozóktól eltérő termékeket illetően hozott intézkedésekkel kapcsolatos rendszeres információcserére vonatkozó megállapodás), valamint 9-E. melléklet (Bor és szeszes italok);
- (e) a 10. fejezet (Szolgáltatáskereskedelem és beruházás) 10.39. cikkének (Szakmai képesítések kölcsönös elismerése) (5) bekezdésében említett kölcsönös elismerési jogi aktusok¹;
- (f) a 10. fejezet (Szolgáltatáskereskedelem és beruházás) 10.9. cikkének (Teljesítőképességi követelmények) (1) bekezdése, valamint 10-A. melléklete (Meglévő intézkedések) és 10-B. melléklete (Jövőbeli intézkedések) a pénzügyi szolgáltató létrehozására vagy működésére vonatkozó, a 10.9. cikk (Teljesítőképességi követelmények) (11) bekezdése szerint letárgyalt, teljesítményi követelményekkel kapcsolatos szabályok integrálása érdekében;
- (g) 13. melléklet (Energiahordozók, szénhidrogének és nyersanyagok jegyzékei);
- (h) 14. melléklet (Közbeszerzéssel kapcsolatos piacra jutási kötelezettségvállalások);

¹ Az egyértelműség érdekében: a Kereskedelmi Bizottság jogosult ilyen jogi aktust határozattal e megállapodás mellékleteként elfogadni, valamint elfogadását követően módosítani vagy visszavonni azt.

- (i) 18-A. melléklet (Termékosztályok) és 18-B. melléklet (A földrajzi árujelzők jegyzéke);
- (j) a 19. fejezet (Kereskedelem és fenntartható fejlődés) 19.3. cikkének (Multilaterális munkaügyi előírások és megállapodások) (3) és (4) bekezdése;
- (k) 24. melléklet (A Kereskedelmi Bizottság eljárási szabályzata);
- (l) 26-A. melléklet (A vitarendezés eljárási szabályzata) és 26-B. melléklet (Magatartási kódex testületi tagok és közvetítők számára); valamint
- (m) bármilyen egyéb rendelkezés, melléklet vagy függelék, amelyre vonatkozóan e megállapodás kifejezetten ilyen határozat elfogadásának lehetőségéről rendelkezik.

24.4. CIKK

Szaktanácsadók

1. A következő szaktanácsadók jönnek létre:
 - (a) az Árukereskedelmi Bizottság, amely a 2. fejezet (Nemzeti elbánás és az áruk piacra jutása), 5. fejezet (Piacvédelmi eszközök), valamint a 9. fejezet (A kereskedelem technikai akadályai) hatálya alá tartozó ügyekkel foglalkozik;

- (b) az Állat- és növényegészségügyi intézkedésekkel foglalkozó bizottság, amely a 6. fejezet (Egészségügyi és növényegészségügyi intézkedések) és a 8. fejezet (Állatjólét) hatálya alá tartozó ügyekkel foglalkozik;
- (c) a Fenntartható élelmiszerrendszerekkel foglalkozó bizottság, amely a 7. fejezet (Fenntartható élelmiszerrendszerek) hatálya alá tartozó ügyekkel foglalkozik;
- (d) a Borral és szeszes italokkal foglalkozó bizottság, amely a 9-E. melléklet (Bor és szeszes italok) hatálya alá tartozó ügyekkel foglalkozik;
- (e) a Kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel foglalkozó bizottság, amely a 19. fejezet (Kereskedelem és fenntartható fejlődés) hatálya alá tartozó ügyekkel foglalkozik; valamint
- (f) a Beruházásokkal, szolgáltatásokkal, digitális kereskedelemmel, közbeszerzésekkel és szellemi tulajdonnal (a földrajzi árujelzőket is beleértve) foglalkozó bizottság, amely a 10. fejezet (Szolgáltatáskereskedelem és beruházás), a 11. fejezet (Tőkemozgások, fizetések és átutalások), a 12. fejezet (Digitális kereskedelem), a 14. fejezet (Közbeszerzés), valamint a 18. fejezet (Szellemi tulajdon) hatálya alá tartozó ügyekkel foglalkozik.

2. A Vámszabványügyi és Vámszabványügyi Vegyes Bizottság a Kereskedelmi Bizottság égisze alatt, szakbizottságként működik, és a 3. fejezet (Származási szabályok és származási eljárások), a 4. fejezet (Vámügyi együttműködés és a kereskedelem könnyítése), valamint a 18. fejezet (Szellemi tulajdon) a határellenőrzésre és a vámügyi együttműködésre vonatkozó rendelkezéseinek hatálya alá tartozó kérdésekkel, továbbá e megállapodás bármely más vámügyi rendelkezésével foglalkozik.

3. Hacsak e megállapodás másként nem rendelkezik, vagy a Felek képviselői másként nem állapodnak meg, a szakbizottságok évente egyszer, illetve bármelyik Fél vagy a Kereskedelmi Bizottság kérésére indokolatlan késedelem nélkül ülésezik. Az üléseket az Európai Unióban vagy Új-Zélandon felváltva, személyesen tartják, vagy bármely más megfelelő kommunikációs eszköz segítségével, a Felek képviselőinek megállapodása szerint. A szakbizottságok döntenek ülésezési rendjükről, és meghatározzák napirendjüket.

4. A szakbizottságok a Felek képviselőiből állnak, és megfelelő szinten az egyes Felek képviselői annak társelnökei.

5. Az egyes szakbizottságok megállapodhatnak saját eljárási szabályzatukról, amelynek hiányában értelemszerűen a Kereskedelmi Bizottság eljárási szabályzata alkalmazandó.

6. A szakbizottságok az (1) bekezdésben felsorolt hatáskörüket érintő kérdések tekintetében hatáskörrel rendelkeznek arra, hogy:

- (a) figyelemmel kísérik és ellenőrizzék e megállapodás végrehajtását és működését;
- (b) mérlegelik és megvitassák az e megállapodás végrehajtásából eredő technikai kérdéseket, a 26. fejezet (Vitarendezés) sérelme nélkül;
- (c) határozatokat hozzanak vagy ajánlásokat tegyenek, amennyiben e megállapodás így rendelkezik;

- (d) elvégezzék a Kereskedelmi Bizottság feladatainak támogatásához szükséges előkészítő munkát, beleértve azt az esetet is, amikor a Kereskedelmi Bizottságnak határozatot vagy ajánlást kell elfogadnia; valamint
 - (e) fórumot biztosítsanak a Felek számára az információcseréhez, a bevált gyakorlatok megvitatásához és a végrehajtással kapcsolatos tapasztalatok megosztásához.
7. Az (1) bekezdésben felsorolt hatáskörüket érintő kérdések tekintetében a szakbizottságok:
- (a) kellő időben tájékoztatják a Kereskedelmi Bizottságot üléseik ütemtervéről és napirendjéről;
 - (b) jelentést készítenek a Kereskedelmi Bizottságnak az egyes üléseik eredményeiről és következtetéseiről; valamint
 - (c) végrehajtják a Kereskedelmi Bizottság által rájuk ruházott feladatokat és felelőségeket.
8. Szakbizottság létrehozatala vagy fennállása nem akadályozhatja meg egyik Felet sem abban, hogy bármely kérdéssel közvetlenül a Kereskedelmi Bizottsághoz forduljon.
9. Mindegyik Fél garantálja, hogy ha egy szakbizottság összeül, a napirenden szereplő egyes kérdésekben illetékes hatóságok részt vegyenek a szakbizottság ülésén – a Felek mérlegelése alapján –, és hogy minden kérdést a megfelelő szakértelmi szinten vitassanak meg.

24.5. CIKK

Határozatok és ajánlások

1. A Kereskedelmi Bizottság vagy adott esetben valamely szakbizottság által elfogadott határozatok kötelező erejűek a Felekre és az e megállapodás alapján létrehozott valamennyi szervre nézve, beleértve a 26. fejezetben említett testületeket is. A Felek megteszik a Kereskedelmi Bizottság által elfogadott határozatok végrehajtásához szükséges intézkedéseket. Az ajánlások nem kötelező erejűek.
2. A Kereskedelmi Bizottság vagy adott esetben valamely szakbizottság egyhangúlag fogad el határozatokat és tesz ajánlásokat.

24.6. CIKK

Belső tanácsadó csoportok

1. Valamennyi Fél e megállapodás hatálybalépését követő egy éven belül kijelöl egy belső tanácsadó csoportot. A belső tanácsadó csoport tanácsot ad az érintett Félnek az e megállapodás hatálya alá tartozó kérdésekben. A csoportban kiegyensúlyozott arányban képviseltetik magukat a független civil társadalmi szervezetek, beleértve a nem kormányzati szervezeteket, az üzleti és munkáltatói szervezeteket, valamint a gazdasággal, fenntartható fejlődéssel, szociális kérdésekkel, emberi jogokkal, környezetvédelemmel és egyéb kérdésekkel foglalkozó szakszervezeteket. Új-Zéland esetében a belső tanácsadó csoport magában foglalja a māorik képviselőit is. A belső tanácsadó csoport különféle formációkban összehívható, hogy megvitassa e megállapodás különböző rendelkezéseinek végrehajtását.

2. Valamennyi Fél legalább évente egyszer ülésezik saját belső tanácsadó csoportjával. A Felek figyelembe veszik a belső tanácsadó csoportjuk vagy csoportjaik által e megállapodás végrehajtásával kapcsolatosan benyújtott véleményeket vagy ajánlásokat.
3. A belső tanácsadó csoportok nyilvános tájékoztatása érdekében az egyes Felek közzétehetik a belső tanácsadó csoportjukban részt vevő szervezetek jegyzékét, valamint közzéteszik az említett belső tanácsadó csoport kapcsolattartó pontját.
4. A Felek előmozdítják a belső tanácsadó csoportjaik közötti együttműködést.

24.7. CIKK

Civil társadalmi fórum

1. A Felek elősegítik egy civil társadalmi fórum megszervezését, amelynek célja, hogy e megállapodás végrehajtásáról szóló párbeszéd színtere legyen, valamint a Kereskedelmi Bizottság első ülésén megállapodnak a civil társadalmi fórum lebonyolítására vonatkozó operatív iránymutatásokról.
2. Törekednek arra, hogy a civil társadalmi fórum a Kereskedelmi Bizottság üléséhez kapcsolódóan ülésezzen. A Felek virtuális eszközökkel is elősegíthetik a civil társadalmi fórumon való részvételt.

3. A civil társadalmi fórum nyitva áll a Felek területén letelepedett független civil társadalmi szervezetek részvétele előtt, beleértve a 24.6. cikkben (Belső tanácsadó csoportok) említett belföldi tanácsadó csoportok tagjait is. Valamennyi Fél törekszik arra, hogy előmozdítsa a kiegyensúlyozott képviseletet, beleértve a nem kormányzati szervezeteket, az üzleti és munkáltatói szervezeteket, valamint a gazdasággal, fenntartható fejlődéssel, szociális kérdésekkel, emberi jogokkal, környezetvédelemmel és egyéb kérdésekkel foglalkozó szakszervezeteket. Új-Zéland esetében a civil társadalmi fórum magában foglalja a māorik képviselőit is.

4. A Feleknek a Kereskedelmi Bizottságban részt vevő képviselői adott esetben részt vesznek a civil társadalmi fórum ülésén annak érdekében, hogy tájékoztatással szolgáljanak e megállapodás végrehajtásáról, valamint párbeszédet folytassanak a civil társadalmi fórummal. Az ilyen ülésen a Kereskedelmi Bizottság társelnökei vagy adott esetben az általuk kijelölt személyek elnökölnek. A Felek közösen vagy egyénileg közzéteszik a civil társadalmi fórum keretében tett hivatalos nyilatkozataikat.

25. FEJEZET

KIVÉTELEK ÉS ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

25.1. CIKK

Általános kivételek

1. A 2. fejezet (Nemzeti elbánás és az áruk piacra jutása), a 4. fejezet (Vámügyi együttműködés és a kereskedelem könnyítése), a 10. fejezet (Szolgáltatáskereskedelem és beruházás) B. szakasza (A beruházások liberalizálása), a 12. fejezet (Digitális kereskedelem), a 13. fejezet (Energia és nyersanyagok), valamint a 17. fejezet (Állami tulajdonban lévő vállalkozások) alkalmazásában az 1994. évi GATT XX. cikkét és annak értelmező megjegyzéseit és kiegészítő rendelkezéseit a Felek belefoglalják e megállapodásba, és azok értelemszerűen e megállapodás részét képezik.

2. Azon követelmény teljesülése mellett, hogy ezeket az intézkedéseket nem alkalmazzák a hasonló feltételeket alkalmazó országok önkényes vagy indokolatlan megkülönböztetésének vagy a beruházások vagy a szolgáltatások kereskedelme leplezett korlátozásának eszközeként, a 10. fejezetben (Szolgáltatáskereskedelem és beruházás), a 11. fejezetben (Tőkemozgások, fizetések és átutalások), a 12. fejezetben (Digitális kereskedelem), a 13. fejezetben (Energia és nyersanyagok), valamint a 17. fejezetben (Állami tulajdonban lévő vállalatok) foglalt rendelkezések egyike sem értelmezendő úgy, hogy az akadályozza bármelyik Felet olyan intézkedések elfogadásában vagy érvényesítésében, amelyek:

(a) a közbiztonság vagy a közérkölcse védelme, illetve a közrend fenntartása érdekében szükségesek¹;

¹ A közbiztonságra és a közrendre hivatkozó kivételek csak akkor alkalmazhatók, ha a társadalom alapvető érdekeinek valamelyike valódi és kellően súlyos fenyegetettség alatt áll.

- (b) az emberi, állati vagy növényi élet vagy egészség védelméhez szükségesek;
- (c) azon jogszabályok vagy egyéb rendelkezések betartásának biztosításához szükségesek, amelyek nem ellentétesek e megállapodás rendelkezéseivel, ideértve a következőkre vonatkozókat is:
 - (i) félrevezető vagy csalárd gyakorlatok megakadályozása vagy a szerződések nem teljesítése hatásának kezelése;
 - (ii) a magánélet védelme a személyes adatok feldolgozásának és terjesztésének összefüggésében, valamint az iratok titkossága és az egyéni számlák védelme;
 - (iii) a biztonság.

3. Az egyértelműség érdekében: a Felek tudomásul veszik, hogy amennyiben az említett intézkedések egyébként összeegyeztethetetlenek az e cikk (1) és (2) bekezdésében említett fejezettel vagy szakasszal:

- (a) az 1994. évi GATT XX. cikkének b) pontjában, valamint e cikk (2) bekezdésének b) pontjában említett intézkedések az emberi, állati vagy növényi élet vagy egészség védelméhez szükséges környezetvédelmi intézkedéseket foglalnak magukban;
- (b) az 1994. évi GATT XX. cikkének g) pontja az élő és nem élő, kimerülő természeti erőforrások megőrzésével kapcsolatos intézkedésekre alkalmazandó; valamint

- (c) a MEA-k végrehajtása érdekében hozott intézkedések az 1994. évi GATT XX. cikkének b) vagy g) pontja vagy e cikk (2) bekezdésének b) pontja alá tartozhatnak.

4. Mielőtt valamelyik Fél alkalmazza az 1994. évi GATT XX. cikkének i) és j) pontja szerinti intézkedéseket, a másik Fél rendelkezésére bocsát minden vonatkozó információt annak érdekében, hogy a Felek számára elfogadható megoldást találjanak. Amennyiben az információ rendelkezésére bocsátásától számított 30 napon belül nem születik megállapodás, a szóban forgó Fél alkalmazhatja a vonatkozó intézkedéseket. Ha a kivételes és azonnali fellépést igénylő kritikus körülmények az előzetes tájékoztatást vagy vizsgálatot meggátolják, az intézkedéseket tenni kívánó Fél haladéktalanul alkalmazhatja a helyzet kezeléséhez szükséges óvintézkedéseket. A szóban forgó Fél erről haladéktalanul tájékoztatja a másik Felet.

25.2. CIKK

Biztonsággal kapcsolatos kivételek

E megállapodás egyetlen rendelkezése sem értelmezhető úgy, hogy:

- (a) megköveteli bármelyik Féltől olyan információk szolgáltatását vagy hozzáférhetővé tételét, amelyek átadását a Fél alapvető biztonsági érdekeivel ellentétesnek ítéli; vagy

- (b) a Felek számára megtiltáná az olyan fellépést, amelyet azok alapvető biztonsági érdekeik védelméhez szükségesnek ítélnék a következők terén:
- (i) a fegyverek, lőszeres és hadfelszerelések gyártása vagy kereskedelme, valamint más áruk és anyagok, szolgáltatások és technológiák olyan kereskedelme vagy azokkal összefüggő ügyletek, és olyan gazdasági tevékenységek vonatkozásában, amelyek közvetlenül vagy közvetve katonai létesítmények ellátását szolgálják;
 - (ii) hasadó és fúziós anyagok vagy azok az anyagok, amelyekből ezek származnak; vagy
 - (iii) háború idején vagy más, a nemzetközi kapcsolatokban fellépő szükséghelyzet esetén; vagy
- (c) akadályozza bármely Felet abban, hogy az Egyesült Nemzetek Alapokmányában megfogalmazott kötelezettségei nyomán lépéseket tegyen a nemzetközi béke és biztonság fenntartására.

25.3. CIKK

Adózás

1. E cikk alkalmazásában:

- (a) „közvetlen adó”: valamennyi jövedelem- vagy tőkeadó, beleértve a tulajdon elidegenítéséből származó nyereségre kivetett adókat, a hagyatéki, örökösödési és ajándékozási adókat, a vállalkozások által fizetett bérekre vagy fizetésekre kivetett adókat és a tőkefelértékelődésre kivetett adókat;

- (b) „tartózkodási hely”: az adóügyi illetőség szerinti ország; valamint
- (c) „adóegyezmény”: a kettős adóztatás elkerülését célzó egyezmény vagy bármely egyéb olyan, egészében vagy javarészt adózással kapcsolatos nemzetközi megállapodás vagy megegyezés, amelynek valamely tagállam, az Unió vagy Új-Zéland részes fele.
2. Az e megállapodásban foglalt rendelkezések egyike sincs hatással az Unió vagy a tagállamok, vagy Új-Zéland bármely adóegyezményből eredő jogaira és kötelezettségeire. E megállapodás és valamely adóegyezmény összeegyeztethetlensége esetén az ilyen összeegyeztethetlenség erejéig az adóegyezmény élvez elsőbbséget. Az Unió vagy a tagállamok és Új-Zéland közötti adóegyezmény tekintetében az e megállapodás és az adóegyezmény szerint illetékes hatóságok együttesen határozzák meg, hogy fennáll-e bármilyen összeegyeztethetlenség e megállapodás és az adóegyezmény között¹.
3. A 10.7. cikk (Legnagyobb kedvezményes elbánás), valamint a 10.17. cikk (Legnagyobb kedvezményes elbánás) nem alkalmazandó az adóegyezmény alapján valamely Félnek megítélt kedvezményekre.

¹ Az egyértelműség érdekében: ez nem érinti a 26. fejezetet (Vitarendezés).

4. Feltételezve, hogy ezeket az intézkedéseket nem a hasonló feltételeket alkalmazó országok önkényes vagy indokolatlan megkülönböztetésének, illetve a kereskedelem és a beruházások rejtett korlátozásának eszközeként alkalmazzák, e megállapodás egy rendelkezése sem értelmezhető úgy, mint amely bármely Felet akadályozza az alábbiakkal kapcsolatos intézkedések elfogadásában, fenntartásában vagy végrehajtásában:

- (a) a közvetlen adók méltányos vagy hatékony¹ kivetésének vagy beszedésének biztosítására irányul; vagy
- (b) különbséget tesz a különböző helyzetben lévő adófizetők között, különös tekintettel tartózkodási helyükre vagy a tőkebefektetésük helyére.

¹ Azon intézkedések körébe, amelyek célja a közvetlen adók méltányos vagy hatékony kivetésének vagy beszedésének biztosítása, az adott Fél által saját adózási rendszere keretében hozott olyan intézkedések tartoznak, amelyek:

- (i) a nem belföldi illetőségű szolgáltatókra alkalmazandók, elismerve azt, hogy a nem belföldi illetőségű adóalanyok adókötelezettségét a Fél területén beszerzett vagy elhelyezkedő adóköteles tételek tekintetében határozzák meg; vagy
- (ii) a nem belföldi illetőségű adóalanyokra alkalmazandók annak érdekében, hogy biztosítsák az adók kivetését vagy beszedését a Fél területén; vagy
- (iii) a nem belföldi illetőségű vagy belföldi illetőségű adóalanyokra alkalmazandók annak érdekében, hogy megakadályozzák az adóelkerülést vagy adócsalást, ideértve a megfelelési intézkedéseket is; vagy
- (iv) a másik Fél területén vagy területéről nyújtott szolgáltatás fogyasztóira alkalmazandók annak érdekében, hogy biztosítsák az ilyen fogyasztókra kivetett adó kivetését vagy beszedését, amelyet a Fél területén lévő forrásokból vezetnek le; vagy
- (v) különbséget tesznek azon szolgáltatók között, akikre globális adózás szerinti tételek alapján vetnek ki adót, valamint más szolgáltatók között, elismerve az adóalap természetében megmutatkozó eltéréseket; vagy
- (vi) belföldi illetőségű személyeknél vagy fióktelepeken, illetve kapcsolt viszonyban álló személyek vagy ugyanazon személy fióktelepei között jövedelmet, profitot, nyereséget, veszteséget, csökkentést vagy jóváírást határoznak meg, allokálnak vagy osztanak fel, hogy védjék a Fél adóalapját.

25.4. CIKK

Korlátozások a fizetési mérleggel és a külső finanszírozással kapcsolatos nehézségek esetén

1. Ha a Felek egyike a fizetési mérleggel és a külső finanszírozással kapcsolatban súlyos nehézségeket, illetve ennek veszélyét tapasztalja, az adott Fél átmeneti védintézkedéseket fogadhat el vagy tarthat fenn a tőkemozgásokkal, kifizetésekkel és átutalásokkal kapcsolatban¹.
2. Az (1) bekezdés alapján elfogadott vagy fenntartott átmeneti védintézkedések:
 - (a) összhangban állnak a Nemzetközi Valutaalap alapokmányának cikkeivel;
 - (b) nem léphetik túl az (1) bekezdésben leírt körülmények kezeléséhez szükséges mértéket;
 - (c) átmenetiek, és azokat az (1) bekezdésben leírt körülmények javulásával fokozatosan felszámolják;
 - (d) kerülnek a másik Fél kereskedelmi, gazdasági és pénzügyi érdekeit érintő szükségtelen károkozást; valamint
 - (e) megkülönböztetéstől mentesek, hogy a másik Fél ne részesüljön kedvezőtlenebb elbánásban, mint bármely nem részes fél hasonló helyzetekben.

¹ Az egyértelműség érdekében: a fizetési mérleggel és a külső finanszírozással kapcsolatos súlyos nehézségeket, illetve ezek veszélyét – egyéb tényezők mellett – a monetáris és árfolyam-politikával kapcsolatos súlyos nehézségek vagy ezek veszélye okozhatják.

3. Az árukereskedelem tekintetében a Felek elfogadhatnak átmeneti védintézkedéseket a külső pénzügyi helyzetük vagy a fizetési mérlegük megóvása céljából. Az e bekezdés alapján elfogadott vagy fenntartott bármely átmeneti védintézkedésnek összhangban kell lennie az 1994. évi GATT-tal és annak a fizetési mérlegről szóló rendelkezéseiről szóló egyetértésével.

4. A szolgáltatáskereskedelem tekintetében a Felek elfogadhatnak átmeneti védintézkedéseket a külső pénzügyi helyzetük vagy a fizetési mérlegük megóvása céljából. Az e bekezdés alapján elfogadott vagy fenntartott bármely átmeneti védintézkedésnek összhangban kell lennie a GATS XII. cikkével.

25.5. CIKK

Ideiglenes védintézkedések

1. Az Unió gazdasági és monetáris uniójának működésében tapasztalt súlyos nehézségek, vagy azok veszélye okozta kivételes körülmények esetén az Unió hat hónapot meg nem haladó időtartamra a tőkemozgások, kifizetések vagy átutalások tekintetében átmeneti védintézkedéseket fogadhat el vagy tarthat fenn.

2. Az (1) bekezdés alapján elfogadott vagy fenntartott bármely átmeneti védintézkedést a szigorúan szükséges mértékre kell korlátozni, és azok nem szolgálhatnak Új-Zéland és egy hasonló helyzetben lévő harmadik ország közötti önkényes vagy indokolatlan megkülönböztetés eszközéül.

25.6. CIKK

Tiriti o Waitangi / Waitangi Szerződés

1. Feltéve, hogy ezeket az intézkedéseket nem használják a másik fél személyeivel szembeni önkényes vagy indokolatlan megkülönböztetés eszközeként, vagy az árukereskedelem, a szolgáltatáskereskedelem, illetve a beruházások rejtett korlátozásaként, e megállapodás egyetlen rendelkezése sem zárja ki, hogy Új-Zéland olyan intézkedéseket fogadjon el, amelyeket szükségesnek tart annak érdekében, hogy az e megállapodás hatálya alá tartozó kérdésekben kedvezőbb elbánásban részesítse a māorikat, többek között a te Tiriti o Waitangi / Waitangi Szerződés alapján fennálló kötelezettségei teljesítése során.
2. A Felek megállapodnak abban, hogy e megállapodás vitarendezési rendelkezései nem vonatkoznak a te Tiriti o Waitangi / Waitangi Szerződés értelmezésére, beleértve az abból eredő jogok és kötelezettségek természetének megítélését is. Más esetekben a 26. fejezet (Vitarendezés) alkalmazandó erre a cikkre. Az Unió csak annak megállapítására kérheti a 26.5. cikk (Testület létrehozása) szerinti testület létrehozását, hogy az (1) bekezdésben említett bármely intézkedés összeegyeztethetetlen-e az e megállapodás alapján fennálló jogaival.

25.7. CIKK

Az információk nyilvánosságra hozatala

1. E megállapodás egyetlen rendelkezése sem értelmezendő úgy, hogy az arra kötelezi valamelyik Felet, hogy olyan bizalmas információkat bocsásson rendelkezésre, amelyek közlése akadályozná a jogszabályok végrehajtását, vagy más módon ellentétes lenne a közérdekkel, vagy amely egyes állami vállalatok vagy magánvállalkozások jogszerű kereskedelmi érdekeit sértené, kivéve, ha a testület ilyen bizalmas információkat kér a 26. fejezet (Vitarendezés) szerinti vitarendezési eljárás során. Ezekben az esetekben a testületnek biztosítania kell a titoktartás teljes mértékű védelmét.
2. A Felek mindegyike bizalmasan kezel minden olyan információt, amelyet a másik Fél a Kereskedelmi Bizottság vagy egy szakbizottság elé terjesztett, és bizalmas információként jelölt meg.

25.8. CIKK

A WTO által adott mentességek

Amennyiben az e megállapodásban foglalt valamely jog vagy kötelezettség megkettőzi a WTO-egyezményben foglalt valamely jogot vagy kötelezettséget, a WTO-egyezmény IX. cikke alapján elfogadott mentességi határozatnak megfelelően hozott bármely intézkedést úgy kell tekinteni, hogy az összhangban van az e megállapodásban foglalt, megkettőzött rendelkezéssel.

26. FEJEZET

VITARENDEZÉS

A. SZAKASZ

CÉLKITŰZÉS ÉS HATÁLY

26.1. CIKK

Célkitűzés

E fejezet célja, hogy hatékony és eredményes mechanizmust hozzon létre a Felek közötti viták elkerülésére és rendezésére e megállapodás és az állategészségügyi megállapodás értelmezésével és alkalmazásával kapcsolatban, abból a célból, hogy lehetőség szerint kölcsönösen elfogadható megoldás szülessen.

26.2. CIKK

Hatály

1. A (2) bekezdésre is figyelemmel, ez a fejezet alkalmazandó a Felek között e megállapodás és az állategészségügyi megállapodás rendelkezéseinek (a továbbiakban: hatály alá tartozó rendelkezések) értelmezésével és alkalmazásával kapcsolatosan felmerülő vitákra.
2. A vonatkozó rendelkezések magukban foglalják e megállapodás és az állategészségügyi megállapodás valamennyi rendelkezését, az alábbiak kivételével:
 - (a) az 5. fejezet (Piacvédelmi eszközök) B. szakasza (Dömpingellenes és kiegyenlítő vámok), valamint C. szakasza (Globális védintézkedések);
 - (b) 15. fejezet (Versenypolitika);
 - (c) 16.6. cikk (Konzultációk);
 - (d) 20. Fejezet (Māori részvétel a kereskedelemben és együttműködésben);
 - (e) 21. fejezet (Kis- és középvállalkozások);
 - (f) 22. fejezet (Helyes szabályozási gyakorlat és szabályozási együttműködés); valamint

- (g) a te Tiriti o Waitangi / Waitangi Szerződés rendelkezéseinek értelmezése tekintetében, beleértve az abból eredő jogok és kötelezettségek természetének megítélését is.

B. SZAKASZ

KONZULTÁCIÓK

26.3. CIKK

Konzultációk

1. A Felek törekedniük kell arra, hogy a 26.2. cikkben (Hatály) említett jogvitákat úgy rendezzék, hogy jóhiszeműen konzultációt kezdeményeznek kölcsönösen elfogadott megoldás elérése céljából.
2. Az egyik Fél a másik Félhez intézett írásos kérelem formájában kezdeményez konzultációt, megjelölve a szóban forgó intézkedést és a vonatkozó rendelkezéseket, amelyeknek alkalmazását indokoltnak tartja.
3. Az a Fél, amelyhez a konzultációra irányuló kérelmet benyújtották (a továbbiakban: bepanaszolt Fél), haladéktalanul, de legkésőbb annak kézbesítésétől számított 10 napon belül válaszol a konzultációra irányuló kérelemre. Hacsak a Felek másként nem állapodnak meg, a konzultációkat a konzultáció iránti kérelem kézbesítésétől számított 30 napon belül, és a bepanaszolt Fél területén kell megtartani. A konzultáció a konzultációra irányuló kérelem kézbesítésének napjától számított 30 napon belül – vagy a 19. fejezet (Kereskedelem és fenntartható fejlődés) szerinti viták esetén az ezen időpontot követő 90 napon belül – lezártnak tekintendő, kivéve, ha a Felek a konzultáció folytatásról döntenek.

4. Sürgősségi – többek között a kereskedelmi értéküket gyorsan elvesztő, romlandó árukkal, illetve szezonális árukkal vagy szolgáltatásokkal kapcsolatos – konzultációkra a konzultáció iránti kérelem kézbesítésétől számított 15 napon belül kerül sor. A konzultáció ezen a 15 napon belül lezártnak tekintendő, kivéve, ha a Felek a folytatásról döntenek.
5. Az egyeztetés során a Felek elegendő ténybeli információt biztosítanak, amely lehetővé teszi a kérdéses intézkedés által az e megállapodás, illetve az állategészségügyi megállapodás alkalmazására gyakorolt hatás teljes körű vizsgálatát. Az egyes Felek törekednek arra, hogy illetékes kormányzati hatóságaik azon munkatársainak részvételét biztosítsák, akik szakértelemmel rendelkeznek az egyeztetés tárgyát illetően.
6. A 19. fejezet (Kereskedelem és fenntartható fejlődés) rendelkezéseivel kapcsolatos vitákban, amelyek a 19. fejezetben (Kereskedelem és fenntartható fejlődés) említett többoldalú megállapodásokhoz vagy eszközökhöz kapcsolódnak, a Felek figyelembe veszik az ILO-tól vagy a multilaterális környezetvédelmi megállapodások alapján létrehozott releváns szervezetektől vagy szervektől származó információkat a Felek és az említett releváns szervek vagy szervezetek munkája összehangoltságának előmozdítása érdekében. Adott esetben a Felek tanácsot kérnek ezektől a releváns szervezetektől vagy azok megfelelő szerveitől, illetve bármilyen más, általuk megfelelőnek ítélt szakértőtől vagy testülettől. Amennyiben szükséges, valamennyi Fél kikérheti a 24.6. cikkben (Belső tanácsadó csoportok) említett belső tanácsadó csoportok vagy más szakértők véleményét.
7. A konzultációk és különösen a Felek által a konzultációk során közölt, bizalmasnak minősített információk és az általuk képviselt álláspontok bizalmasak, és nem sértik a Felek jogait a további eljárásokban.

8. A Felek valamelyike által javasolt, de még végre nem hajtott intézkedés e cikk értelmében konzultációk tárgyát képezheti, ugyanakkor nem képezheti a C. szakasz (Testületi eljárások) vagy a D. szakasz (Közvetítés) szerinti testületi eljárások tárgyát.

C. SZAKASZ

TESTÜLETI ELJÁRÁSOK

26.4. CIKK

Testületi eljárások kezdeményezése

1. A konzultációt kérő Fél kérheti egy testület létrehozását, ha:
 - (a) a bepanaszolt Fél nem válaszol a konzultáció iránti kérelemre annak kézbesítését követő 10 napon belül;
 - (b) a konzultációkra nem kerül sor a 26.3. cikk (Konzultációk) (3), illetve (4) bekezdésében említett időtartamokon belül;
 - (c) a Felek megállapodnak abban, hogy nem folytatnak egyeztetést; vagy

(d) egyeztetést folytattak, de nem sikerült kölcsönös megegyezéssel végződő megoldást találni.

2. A testület létrehozására irányuló kérelmet a másik Félhez és adott esetben bármely, a (4) bekezdés szerint megbízott külső szervhez intézett írásbeli kérelem útján kell benyújtani. A panaszos Fél a testület létrehozására irányuló kérelmében megjelöli a szóban forgó intézkedést, és – a panasz jogalapjának egyértelmű bemutatásához elegendő módon – kifejti, hogy ez az intézkedés hogyan sérti a vonatkozó rendelkezéseket.

3. Valamennyi Fél biztosítja, hogy a testület létrehozására irányuló kérelmet haladéktalanul nyilvánosságra hozzák.

4. A Kereskedelmi Bizottság dönthet úgy, hogy külső testületet bíz meg az e fejezet szerinti testületeknek történő segítségnyújtással, beleértve az adminisztratív és jogi támogatást is. A Kereskedelmi Bizottság határozatának ki kell térnie az ilyen megbízásból eredő költségekre is.

26.5. CIKK

Testület létrehozása

1. Egy testület három testületi tagból áll.

2. A testület létrehozására irányuló kérelem kézbesítésétől számított 15 napon belül a Felek jóhiszeműen konzultálnak a testület összetételéről való megállapodás céljából.

3. Ha a Felek a (2) bekezdésben előírt határidőn belül nem jutnak megállapodásra a testület összetételéről, akkor mindegyik Fél kijelöl egy testületi tagot a (2) bekezdésben megállapított határidő lejártát követő 10 napon belül:

- (a) a 26.6. cikk (A testületi tagok jegyzéke) alapján az adott Fél által létrehozott aljegyzékből; vagy
- (b) a 19. fejezet (Kereskedelem és fenntartható fejlődés) hatálya alá tartozó viták esetén az adott Félnek a 26.6. cikk (A testületi tagok jegyzéke) (1) bekezdésének b) pontja alapján összeállított KFF-jegyzékben szereplő allistájáról.

Ha valamelyik Fél a (3) bekezdésben előírt határidőn belül nem jelöl ki testületi tagot saját aljegyzékből, akkor a Kereskedelmi Bizottságnak a panaszos Fél által delegált társelnöke a (3) bekezdésben meghatározott határidő lejártát követő 10 napon belül sorshúzással választja ki a testületi tagot annak a Félnek az aljegyzékből, amelyik nem jelölt ki testületi tagot. A Kereskedelmi Bizottság panaszos Fél által delegált társelnöke az ilyen sorsolással történő kiválasztást átruházhatja.

4. Ha a Felek a (2) bekezdésben előírt határidőn belül nem jutnak megállapodásra a testület elnökéről, a Kereskedelmi Bizottság panaszos Fél által delegált társelnöke az említett határidő lejártát követően 10 napon belül sorsolás útján kiválasztja a testület elnökét:

- (a) az elnökök 26.6. cikk (A testületi tagok jegyzéke) (2) bekezdése alapján létrehozott aljegyzékből; vagy
- (b) a 19. fejezet (Kereskedelem és fenntartható fejlődés) hatálya alá tartozó viták esetén az elnökök 26.6. cikk (A testületi tagok jegyzéke) (1) bekezdésének b) pontja alapján összeállított KFF-jegyzékben szereplő aljegyzékből.

A Kereskedelmi Bizottság panaszos Fél által delegált társelnöke az ilyen sorsolással történő kiválasztást átruházhatja.

5. Hacsak a Felek másként nem állapodnak meg, a testületet 15 nappal azután kell létrehozni, hogy a három kiválasztott testületi tag a 26-A. melléklet (A vitarendezés eljárási szabályzata) 10. szabálya szerint elfogadta kinevezését. Valamennyi Fél haladéktalanul közzéteszi a testület létrehozásának időpontját.

6. Amennyiben a 26.6. cikkben (A testületi tagok jegyzéke) előírt jegyzékek bármelyikét nem állították össze, vagy azok nem tartalmazzak elegendő nevet, vagy csak olyan személye nevét tartalmazzák, akik nem állnak rendelkezésre a testületi tag (3) vagy (4) bekezdés szerinti kiválasztásakor, akkor a testületi tagokat sorsolás útján választják ki azon személyek közül, akiket valamelyik Fél vagy mindkét Fél hivatalosan javasolt a 26-A. mellékletnek (A vitarendezés eljárási szabályzata) megfelelően.

26.6. CIKK

A testületi tagok jegyzéke

1. A Kereskedelmi Bizottság az e megállapodás hatálybalépésének napját követő első ülésén összeállítja a következőket:

(a) olyan személyek jegyzéke, akik hajlandók és képesek testületi tagként szolgálni; valamint

- (b) olyan személyek külön jegyzéke, akik hajlandók és képesek a 19. fejezet (Kereskedelem és fenntartható fejlődés) hatálya alá tartozó vitákban testületi tagként szolgálni (a továbbiakban: KFF-jegyzék).

2. Az (1) bekezdés a) és b) pontjában említett jegyzékek mindegyike a következő aljegyzékekből áll:

- (a) egy személyek neveit tartalmazó aljegyzék, amelyet az Unió javaslatai alapján állítottak össze;
- (b) egy személyek neveit tartalmazó aljegyzék, amelyet Új-Zéland javaslatai alapján állítottak össze; valamint
- (c) azon személyek aljegyzéke, akik egyik Félnek sem állampolgárai, és akik a testület elnöki tisztségét töltik be.

3. A (2) bekezdés a), b) és c) pontjában említett aljegyzékek mindegyikének legalább három személyt kell tartalmazniuk. A (2) bekezdés c) pontjában említett aljegyzék legfeljebb hat személyt tartalmazhat. A Kereskedelmi Bizottságnak biztosítania kell, hogy az említett aljegyzékben mindig szerepeljen ennyi személy.

4. A Kereskedelmi Bizottság további jegyzékeket állíthat össze az e megállapodás hatálya alá tartozó konkrét ágazatokban szakértelemmel rendelkező személyekről. A Felek megegyezése esetén e további jegyzékek használhatók a testületnek a 26.5. cikkben (Testület létrehozása) szereplő eljárás szerinti összeállításához.

26.7. CIKK

A testületi tagokkal szembeni követelmények

1. Minden testületi tag:
 - (a) bizonyított szakértelemmel rendelkezik a jog, a nemzetközi kereskedelem és az e megállapodásban taglalt egyéb kérdések terén;
 - (b) független a Felektől, és nem kötődhet egyik Félhez sem, illetve nem fogadhat el azoktól utasítást;
 - (c) egyéni minőségében jár el, és nem fogad el utasítást semmilyen szervezettől vagy kormánytól a vitarendezéshez kapcsolódó ügyeket illetően; valamint
 - (d) betartja a 26-B. mellékletben (Magatartási kódex testületi tagok és közvetítők számára) foglaltakat.
2. Az elnök a vitarendezési eljárások terén szerzett tapasztalattal is rendelkezik.
3. Az (1) bekezdés a) pontja és a (2) bekezdés ellenére a KFF-jegyzékben szereplő valamennyi testületi tagnak speciális ismeretekkel vagy szakértelemmel kell rendelkeznie a következők terén:
 - (a) munkajog vagy környezetvédelmi jog;
 - (b) a 19. fejezetben (Kereskedelem és fenntartható fejlődés) tárgyalt kérdések; vagy

(c) nemzetközi szerződések alapján felmerülő viták rendezése.

4. Tekintettel egy adott jogvita tárgyára, a Felek megállapodhatnak abban, hogy eltérnek az (1) bekezdés a) pontjában felsorolt követelményektől.

26.8. CIKK

A testület feladatai

A testület:

- (a) objektíven értékeli az elé utalt ügyet, beleértve a tényállás tárgyilagos értékelését, valamint a vonatkozó rendelkezések alkalmazhatóságát és az azokkal való összeegyeztethetőséget;
- (b) határozataiban és jelentéseiben ismerteti a ténymegállapításokat, a vonatkozó rendelkezések alkalmazhatóságát és az általa elfogadott megállapítások és tett ajánlások indokolását; valamint
- (c) rendszeresen konzultál a Felekkel, és megfelelő lehetőségeket biztosít egy kölcsönösen elfogadott megoldás kidolgozásához.

26.9. CIKK

A testület feladatmeghatározása

1. A Feleknek a testület létrehozásától számított öt napon belüli eltérő megállapodása hiányában a testület feladata a következő:

„a Felek által idézett, releváns rendelkezések figyelembevételével megvizsgálni a testület létrehozására irányuló kérelemben említett ügyet, megállapításokat tenni az érintett rendelkezések alkalmazhatóságára és a kérdéses intézkedésnek e rendelkezésekkel való összeegyeztethetőségére vonatkozóan, valamint kibocsátani a 26.11. cikk (Időközi jelentés) és a 26.12. cikk (Zárójelentés) szerinti jelentést”.

2. Amennyiben a Felek a testület feladatának az (1) bekezdésben szereplőktől eltérő meghatározásában állapodnak meg, az (1) bekezdésben említett határidőn belül értesítik a testületet a testület feladatának elfogadott meghatározásról.

26.10. CIKK

Sürgősséggel kapcsolatos döntéshozatal

1. Valamely Fél kérésére a testület a létrehozásától számított 10 napon belül határoz az ügy sürgősségéről.

2. Ha a testület úgy határoz, hogy a vita sürgős ügyet érint, az e fejezet C. szakaszában (Testületi eljárások) előírt határidő fele az ott előírt határidőnek, kivéve a 26.5. cikkben (Testület létrehozása) és a 26.9. cikkben (A testület feladatmeghatározása) említett időszakokat.

26.11. CIKK

Időközi jelentés

1. A testület a létrehozása után 90 napon belül időközi jelentést bocsát ki a Felek részére. Ha a testület úgy véli, hogy a fenti határidő nem tartható, a testület elnöke köteles a Feleket írásban értesíteni, jelezve a késedelem okait és az időközi jelentés kibocsátásának várható időpontját. A testület az időközi jelentést legkésőbb a létrehozása után 120 nappal kibocsátja.

2. Az időközi jelentés kézbesítésétől számított 10 napon belül a Felek bármelyike írásban kérheti a testületet, hogy vizsgálja felül az időközi jelentés konkrétan meghatározott szempontjait. Bármelyik Fél észrevételeket tehet a másik Fél írásbeli kérelmével kapcsolatban az ilyen kérelem kézbesítésétől számított hat napon belül.

26.12. CIKK

Zárójelentés

1. A testület a zárójelentését a létrehozásától számított 120 napon belül tárja a Felek elé. Ha a testület úgy ítéli meg, hogy ez a határidő nem teljesíthető, a testület elnöke írásban értesíti a Feleket, megjelölve a késedelem okait és azt a napot, amikor a testület a zárójelentését kibocsátani tervezi. A testület a zárójelentést legkésőbb a létrehozása után 150 nappal kibocsátja.
2. A zárójelentésnek tartalmaznia kell a Felek által a 26.11. cikk (Időközi jelentés) (2) bekezdésében említett időközi jelentéssel kapcsolatban benyújtott írásbeli kérelmek megvitatását, és egyértelműen foglalkoznia kell a Felek észrevételeivel.

26.13. CIKK

Megfelelőségi intézkedések

1. A bepanaszolt Fél minden szükséges intézkedést megtesz annak érdekében, hogy haladéktalanul eleget tegyen a zárójelentés megállapításainak és ajánlásainak, annak érdekében, hogy megfeleljen a vonatkozó rendelkezéseknek.

2. A bepanaszolt Fél legkésőbb a zárójelentés kézbesítésétől számított 30 napon belül értesíti a panaszos Felet azokról az intézkedésekről, amelyeket a határozatnak való megfelelés érdekében hozott vagy meghozni szándékozik.
3. Ezen túlmenően a 19. fejezet (Kereskedelem és fenntartható fejlődés) hatálya alá tartozó viták tekintetében:
 - (a) a bepanaszolt Fél legkésőbb a zárójelentés kézbesítését követő 30 napon belül írásban értesíti a 24.6. cikkben (Belső tanácsadó csoportok) említett belső tanácsadó csoportokat, valamint a másik Fél 19.16. cikk (Kapcsolattartó pontok) szerint létrehozott kapcsolattartó pontját azokról az intézkedésekről, amelyeket a megfelelés érdekében hozott vagy szándékozik meghozni; valamint
 - (b) a kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel foglalkozó bizottság figyelemmel kíséri a megfelelési intézkedések végrehajtását. A 24.6. cikkben (Belső tanácsadó csoportok) említett belső tanácsadó csoportok ezzel kapcsolatban észrevételeket nyújthatnak be a kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel foglalkozó bizottságnak.

26.14. CIKK

Észszerű időtartam

1. Amennyiben az azonnali megfelelés nem lehetséges, a bepanaszolt Fél legkésőbb a zárójelentés kézbesítésétől számított 30 napon belül értesíti a panaszos Felet az ilyen megfeleléshez szükséges észszerű időtartam hosszáról. A Felek törekednek arra, hogy megállapodjanak a megfeleléshez szükséges észszerű időtartam hosszáról.

2. Amennyiben a Felek nem állapodtak meg az észszerű időtartam hosszáról, a panaszos Fél legkorábban 20 nappal az (1) bekezdésben említett értesítés kézbesítésének időpontját követően, írásban kérheti az eredeti testületet, hogy határozza meg az észszerű időtartam hosszát. A testület a kérelem kézbesítésétől számított 20 napon belül meghozza határozatát a Felek részére.
3. A bepanaszolt Fél legkésőbb az észszerű időtartam lejártáig 30 nappal írásbeli értesítést küld a panaszos Félnek a zárójelentés teljesítése terén elért előrehaladásról.
4. A Felek megállapodhatnak az észszerű időtartam meghosszabbításáról.

26.15. CIKK

Megfelelési felülvizsgálat

1. A bepanaszolt Fél legkésőbb az észszerű időtartam lejártáig értesíti a panaszos Felet a zárójelentésnek való megfelelés érdekében hozott bármely intézkedéséről.

2. Amennyiben a Felek nem értenek egyet a megfelelés érdekében hozott intézkedések meglétével vagy az intézkedéseknek a vonatkozó rendelkezésekkel való összhangjával kapcsolatban, a panaszos Fél írásban kérheti az eredeti testülettől, hogy döntsön az ügyben. Az ilyen kérelemben a felperes megjelöli a szóban forgó intézkedést, és – a panasz jogalapjának egyértelmű bemutatásához elegendő módon – kifejti, hogy ez az intézkedés hogyan sérti a vonatkozó rendelkezéseket. A testület a kérelem kézbesítésétől számított 54 napon belül meghozza határozatát a Felek részére.

26.16. CIKK

Ideiglenes jogorvoslatok

1. A bepanaszolt Fél a panaszos Fél kérésére konzultációt kezd a panaszos Féllel a kölcsönösen elfogadható ellentételezésről való megállapodás érdekében, ha:
 - (a) a bepanaszolt Fél értesíti a panaszos Felet, hogy nem lehet eleget tenni a zárójelentésnek;
 - (b) a bepanaszolt Fél a 26.13. cikkben (Megfelelőségi intézkedések) említett határidőn belül vagy az észszerű időtartam lejárta előtt nem küld értesítést a megfelelés érdekében hozott intézkedésekről;
 - (c) a testület megállapítja, hogy a megfelelés érdekében nem hoztak intézkedést; vagy

- (d) a testület megállapítja, hogy a megfelelés érdekében hozott intézkedés nem áll összhangban a vonatkozó rendelkezésekkel.

2. A 19. fejezet (Kereskedelem és fenntartható fejlődés) hatálya alá tartozó vitákra e fejezet akkor alkalmazandó, ha:

- (a) az e cikk (1) bekezdésének a), b) vagy c) pontjában meghatározott helyzet áll elő, és a megfelelési testület 26.12. cikk (Zárójelentés) szerinti zárójelentés a következők megsértését állapítja meg:
 - (i) a 19.3. cikk (Multilaterális munkaügyi előírások és megállapodások) (3) bekezdése; vagy
 - (ii) a 19.6. cikk (Kereskedelem és éghajlatváltozás) (3) bekezdése, ha az adott testület zárójelentésében megállapítja, hogy a bepanaszolt Fél nem tartózkodott bármely olyan intézkedéstől vagy mulasztástól, amely lényegesen sérti a Párizsi Megállapodás tárgyát és célját; vagy
- (b) az e cikk (1) bekezdésének d) pontjában meghatározott helyzet áll elő, és a testület 26.15. cikk (Megfelelési felülvizsgálat) szerinti határozata a következők megsértését állapítja meg:
 - (i) a 19.3. cikk (Multilaterális munkaügyi előírások és megállapodások) (3) bekezdése; vagy
 - (ii) a 19.6. cikk (Kereskedelem és éghajlatváltozás) (3) bekezdése, ha a testület határozatában megállapítja, hogy a bepanaszolt Fél nem tartózkodott bármely olyan intézkedéstől vagy mulasztástól, amely lényegesen sérti a Párizsi Megállapodás tárgyát és célját.

3. Ha az (1) és (2) bekezdésben meghatározott körülmények között a panaszos Fél úgy dönt, hogy nem kér konzultációt az ellentételezéssel kapcsolatban, vagy a Felek nem állapodnak meg az ellentételezésről az azzal kapcsolatos konzultációk megkezdését követő 20 napon belül, a panaszos Fél írásban értesítheti a bepanaszolt Felet arról, hogy fel kívánja függeszteni az érintett rendelkezések szerinti kötelezettségek alkalmazását. Az ilyen értesítésben meg kell határozni a kötelezettségek tervezett felfüggesztésének mértékét.
4. A panaszos Fél a (3) bekezdésben említett értesítés kézbesítésétől számított 10 nap elteltével felfüggesztheti a kötelezettségeket, kivéve, ha a bepanaszolt Fél a (6) bekezdés szerinti, írásbeli kérelmet nyújtott be.
5. A kötelezettségek felfüggesztése nem haladhatja meg a rendelkezések megsértése miatt bekövetkező hatálytalanítás vagy gyengítés mértékét.
6. Ha a bepanaszolt Fél úgy véli, hogy a kötelezettségek felfüggesztésének bejelentett mértéke meghaladja a rendelkezések megsértése miatt bekövetkező hatálytalanítás vagy gyengítés mértékét, vagy hogy nem tartották be a (2) bekezdés foglalt feltételeket, a (4) bekezdésben előírt 10 napos határidő lejárta előtt írásban kérelmezheti az eredeti testülettől, hogy hozzon döntést az ügyben. A testület az adott kérelem dátumától számított 30 napon belül meghozza döntését a Felek részére a kötelezettségek felfüggesztésének mértékéről vagy arról, hogy a (2) bekezdésben meghatározott feltételek nem teljesülnek-e. A testület döntéshozataláig a kötelezettségek nem függeszthetők fel. A kötelezettségek felfüggesztésének összhangban kell lennie ezzel a határozattal.

7. A kötelezettségek felfüggesztése vagy az e cikkben említett ellentételezés ideiglenes és nem alkalmazható az alábbiakat követően:

- (a) a Felek a 26.26. cikk (Kölcsönösen elfogadott megoldás) értelmében kölcsönösen elfogadtak egy megoldást;
- (b) a Felek megállapodtak abban, hogy a megfelelés érdekében hozott intézkedésnek köszönhetően a bepanaszolt Fél megfelel a vonatkozó rendelkezéseknek; vagy
- (c) a testület által a vonatkozó rendelkezésekkel összeegyeztethetetlennek ítélt, a megfelelés érdekében hozott intézkedéseket visszavonták vagy módosították annak érdekében, hogy a bepanaszolt Fél megfeleljen az említett rendelkezéseknek.

26.17. CIKK

Az ideiglenes jogorvoslatok elfogadását követően
a megfelelés céljából hozott intézkedések felülvizsgálata

1. A bepanaszolt Fél értesíti a panaszos Felet minden olyan intézkedésről, amelyet a megfelelés érdekében a kötelezettségek felfüggesztését vagy az ideiglenes ellentételezés alkalmazását követően hozott. A (2) bekezdés szerinti esetek kivételével, a panaszos Fél az értesítés kézbesítésétől számított 30 nap elteltével véget vet a kötelezettségek felfüggesztésének. Azokban az esetekben, amikor ellentételezés alkalmazására került sor, és a (2) bekezdésben szereplő esetek kivételével a bepanaszolt Fél a megfelelésről szóló értesítése kézbesítésétől számított 30 napon belül megszüntetheti az ilyen ellentételezés alkalmazását.

2. Amennyiben a Felek az értesítés kézbesítésétől számított 30 napon belül nem állapodnak meg arról, hogy a bejelentett intézkedés szerint a bepanaszolt Fél megfelel-e a vonatkozó rendelkezéseknek, bármelyik Fél írásban felkérheti az eredeti testületet, hogy hozzon döntést az ügyben; ennek hiányában a kötelezettségek felfüggesztése vagy – esettől függően – a kártérítés megszűnik. A testület a kérelem kézbesítésétől számított 46 napon belül meghozza határozatát a Felek részére. Amennyiben a testület úgy határoz, hogy a megfelelés érdekében tett intézkedés megfelel a vonatkozó rendelkezéseknek, a kötelezettségek felfüggesztése vagy – adott esetben – az ellentételezés megszűnik. Adott esetben a panaszos Fél a kötelezettségek felfüggesztésének vagy az ellentételezésnek a mértékét a testület határozatának fényében kiigazítja.

3. Amennyiben a bepanaszolt Fél úgy ítéli meg, hogy a kötelezettségek panaszos Fél általi felfüggesztésének mértéke meghaladja az előnynek a jogsértés által okozott érvénytelenítése vagy csorbulása mértékét, írásban kérheti, hogy az eredeti ügyben eljáró testület hozzon döntést az ügyben.

26.18. CIKK

A testületi tagok leváltása

Ha az e szakasz szerinti vitarendezési eljárások során valamely testületi tag nem tud részt venni, visszalép vagy le kell váltani, mert nem felel meg a 26-B. mellékletnek (Magatartási kódex testületi tagok és közvetítők számára), a 26.5. cikkben (Testület létrehozása) előírt eljárást kell alkalmazni, és minden testületi póttag rendelkezik az eredeti testületi tagok minden jogkörével és kötelezettségével. A testületi jelentés vagy határozat elfogadásának határidejét meg kell hosszabbítani az új testületi tag kinevezéséhez szükséges időtartamra.

26.19. CIKK

A vitarendezés eljárási szabályzata

1. A testületi eljárásokra e szakasz és a 26-A. melléklet (A vitarendezés eljárási szabályzata) irányadóak.
2. A 26-A. melléklet (A vitarendezés eljárási szabályzata) eltérő rendelkezése hiányában a testület tárgyalásai nyilvánosak.

26.20. CIKK

Felfüggesztés és megszüntetés

1. A Felek együttes kérelmére a testület bármikor felfüggeszti a munkáját a Felek által megállapított, 12 egymást követő hónapot meg nem haladó időtartamra.
2. A Felek együttes írásbeli kérelmére a testület a felfüggesztési időszak lejárta előtt, illetve az egyik Fél írásbeli kérelmére a felfüggesztési időszak lejártakor folytatja a munkáját. A kérelmező Fél ennek megfelelően értesíti a másik Felet. Ha a testület a felfüggesztési időtartam lejártakor e bekezdéssel összhangban nem folytatja munkáját, a testület felhatalmazása hatályát veszti, és a vitarendezési eljárás lezárul.
3. A testület munkájának felfüggesztése esetén az e szakaszban meghatározott, vonatkozó időtartamokat ugyanannyi idővel meghosszabbítják, mint amennyi ideig a testület munkája szünetelt.

Tájékoztatáskéréshez és tájékoztatáshoz való jog

1. Valamelyik Fél kérésére vagy saját kezdeményezésére a testület a Felektől szükségesnek és megfelelőnek ítélt vonatkozó információkat kérhet. A Felek haladéktalanul és teljeskörűen választ adnak a testület minden információszolgáltatási kérésére.
2. A testület valamely Fél kérésére vagy saját kezdeményezésére bármilyen forrásból bekérhet bármilyen megfelelőnek ítélt információt. A testületnek ezenkívül jogában áll az általa megfelelőnek ítélt módon és adott esetben a Felek által megállapított feltételek mellett szakértők véleményét is kikérni.
3. A 19. fejezetben (Kereskedelem és fenntartható fejlődés) említett multilaterális megállapodásoknak és eszközöknek való megfeleléssel kapcsolatos ügyekben a külső szakértők véleményének vagy a testület által kért információknak tartalmazniuk kell az ILO-tól vagy a multilaterális környezetvédelmi megállapodásokban létrehozott releváns szervezetektől vagy szervektől származó információkat és tanácsokat.
4. A testület a 26-A. mellékletnek (A vitarendezés eljárási szabályzata) megfelelően megvizsgálja az egyik Fél természetes személyei vagy az egyik Fél területén letelepedett jogi személyek *amicus curiae* beadványait.
5. A testület által e cikk alapján megszerzett bármely információt vagy véleményt a Felek rendelkezésére kell bocsátani, és a Felek azzal kapcsolatosan észrevételeket tehetnek.

26.22. CIKK

Értelmezési szabályok

1. A testület a nemzetközi közjog szokásos értelmezési szabályaival összhangban értelmezi a hatály alá tartozó rendelkezéseket, ideértve a szerződések jogáról szóló, 1969. május 23-án, Bécsben kelt bécsi egyezményben kodifikált szabályokat is.
2. A testület figyelembe veszi továbbá a WTO-vizsgálóbizottságoknak és a WTO Fellebbezési Testületének a WTO Vitarendezési Testülete által elfogadott jelentéseiben, valamint a vitarendezési egyetértés szerinti választottbírószági határozatokban szereplő releváns értelmezéseket.
3. A testület jelentései és határozatai nem egészíthetik ki, illetve nem korlátozhatják a Felek e megállapodásból fakadó jogait és kötelezettségeit.

26.23. CIKK

A testület jelentései és határozatai

1. A testület tanácskozásait bizalmasan kell kezelni. A testület minden erőfeszítést megtesz annak érdekében, hogy konszenzussal fogalmazza meg a jelentéseit és hozza meg határozatait. Ha ez nem lehetséges, a testület többségi szavazással határoz. A testületi tagok eltérő véleményeit semmiképpen sem fedik fel.
2. A testület határozatait és jelentéseit a Felek feltétel nélkül elfogadják. A határozatok és ítéletek nem keletkeztetnek jogokat vagy kötelezettségeket természetes vagy jogi személyek tekintetében.

3. A testület jelentéseit és határozatait mindegyik Fél nyilvánosan hozzáférhetővé teszi, a bizalmas információk védelme mellett.

4. A testület és a Felek bizalmasan kezelik a Felek valamelyike által a 26-A. melléklet (A vitarendezés eljárási szabályzata) 34–36. szabályával összhangban a testület elé terjesztett információkat.

26.24. CIKK

A vitarendezési fórum megválasztása

1. Amennyiben vita alakul ki az érintett rendelkezéseket állítólagosan megsértő konkrét intézkedés tekintetében, és ez az intézkedés bármely másik, mindkét Fél által megerősített nemzetközi kereskedelmi megállapodás – köztük a WTO-egyezmény – szerinti, lényegében azonos kötelezettséget is állítólagosan sért, a jogorvoslatot kérő Fél választhatja meg, hogy melyik fórum keretében kívánja rendezni a vitát.

2. Amint valamelyik Fél megválasztotta a fórumot és kezdeményezte a vitarendezési eljárást e fejezettel vagy bármely másik nemzetközi kereskedelmi megállapodással összhangban, az adott Fél nem kezdeményez vitarendezési eljárást bármely másik megállapodás szerint az e cikk (1) bekezdésében szereplő konkrét intézkedés tekintetében, kivéve, ha az elsőként választott fórum eljárási vagy joghatósági problémák miatt nem tud határozni a kérdésben.

3. E cikk alkalmazásában:

- (a) az e szakasz szerinti vitarendezési eljárások úgy tekintendők, mint amelyeket valamelyik Félnek a 26.4. cikk (Testületi eljárások kezdeményezése) szerinti testület létrehozására irányuló kérelme alapján kezdeményeztek;

- (b) a WTO-egyezmény szerinti vitarendezési eljárások úgy tekintendők, mint amelyeket valamelyik Félnek a vitarendezési egyetértés 6. cikke szerinti testület létrehozására irányuló kérelme alapján kezdeményeztek; valamint
- (c) a bármely más nemzetközi kereskedelmi megállapodás szerinti vitarendezési eljárások az érintett megállapodás vonatkozó rendelkezései szerint tekintendők kezdeményezettnek.

4. E megállapodás egyetlen rendelkezése sem zárja ki, hogy a Felek felfüggeszék a WTO Vitarendezési Testülete által vagy bármely más olyan nemzetközi kereskedelmi megállapodás vitarendezési eljárásai alapján engedélyezett kötelezettségeket, amelynek a jogvitát folytató Felek részes felei. A Felek nem hivatkozhatnak a WTO-egyezményre vagy a Felek között létrejött bármely más nemzetközi kereskedelmi megállapodásra annak érdekében, hogy megakadályozzák a másik Felet az e fejezet szerinti kötelezettségek felfüggesztésében.

D. SZAKASZ

KÖZVETÍTÉS

26.25. CIKK

Közvetítés

A Felek közvetítést vehetnek igénybe minden olyan intézkedés tekintetében, amelyről valamelyik Fél úgy ítéli meg, hogy az hátrányosan érinti a Felek közötti kereskedelmet és beruházásokat. A közvetítői eljárást 26-C. melléklet (Eljárási szabályzat a közvetítéshez) ismerteti.

E. SZAKASZ

KÖZÖS RENDELKEZÉSEK

26.26. CIKK

Kölcsönösen elfogadott megoldás

1. A 26.2. cikkben (Hatály) említett viták tekintetében a Felek bármikor megállapodhatnak egy kölcsönösen elfogadható megoldásban.
2. Amennyiben a Felek kölcsönösen elfogadható megoldást találnak a testület eljárása vagy a közvetítői eljárás során, a Felek közösen értesítik a testület elnökét vagy adott esetben a közvetítőt az említett kölcsönösen elfogadott megoldásról. Ilyen értesítés esetén lezárul a testület eljárása vagy a közvetítői eljárás.
3. A Felek által az ügyben elért kölcsönösen elfogadható megoldást közzé kell tenni.
4. Az egyes Felek a megállapított határidőn belül meghoznak bármilyen, a kölcsönösen elfogadott megoldás végrehajtásához szükséges intézkedést.
5. A végrehajtó Fél legkésőbb a megállapított határidő lejártáig írásban tájékoztatja a másik Felet minden olyan intézkedésről, amelyet a kölcsönösen elfogadható megoldás végrehajtása érdekében hozott.

26.27. CIKK

Időtartamok

1. Az e fejezetben meghatározott valamennyi időtartamot – eltérő rendelkezés hiányában – naptári napokban kell számítani, annak a cselekménynek a bekövetkezését követő naptól kezdődően, amellyel kapcsolatosan az időtartamot alkalmazzák.
2. Az e fejezetben hivatkozott valamennyi időtartam a Felek kölcsönös megegyezésével módosítható.
3. A „C” szakaszt (Testületi eljárások) illetően a testület bármikor javasolhatja a Feleknek az e fejezetben meghatározott időtartamok módosítását, javaslata indokainak feltüntetésével.

26.28. CIKK

Költségek

1. Valamennyi Fél maga viseli a testületi vagy közvetítői eljárásban való részvételből eredő saját kiadásait.
2. Hacsak a 26-A. melléklet (A vitarendezés eljárási szabályzata) másként nem rendelkezik, a Felek közösen és egyenlő mértékben megosztják a szervezési ügyekből eredő költségeket, ideértve a testületi tagok és közvetítők díjazását és kiadásait. A testületi tagok és közvetítők díjazása összhangban kell legyen a WTO szabványjaival.

3. A Kereskedelmi Bizottság határozatot fogadhat el, amelyben meghatározza a testületi tagok és a közvetítők díjazásának és költségterítésének paramétereit vagy egyéb részleteit, beleértve az eljárás során esetlegesen felmerülő költségeket. Az ilyen határozat meghozataláig a testületi tagok és a közvetítők díjazását és költségeinek megtérítését, valamint minden kapcsolódó költséget a 26-A. melléklet (A vitarendezés eljárási szabályzata) 10. szabálya szerint kell meghatározni.

26.29. CIKK

A mellékletek módosításai

A Kereskedelmi Bizottság módosíthatja a 26-A. mellékletet (A vitarendezés eljárási szabályzata) és 26-B. mellékletet (Magatartási kódex testületi tagok és közvetítők számára).

27. FEJEZET

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

27.1. CIKK

Módosítások

1. A Felek e megállapodás módosításáról írásban állapodhatnak meg.
2. E megállapodás módosításai az azon időpontot követő második hónap első napján lépnek hatályba, amikor a Felek írásos értesítést küldenek egymásnak, amely igazolja, hogy teljesítették az ilyen módosítások hatálybalépése tekintetében alkalmazandó, megfelelő jogi követelményeket és eljárásokat, vagy pedig a Felek megállapodása szerinti későbbi időpontban.
3. A Kereskedelmi Bizottság határozattal módosíthatja e megállapodást olyan esetekben, amikor azt a 24.3. cikk (E megállapodás Kereskedelmi Bizottság által végrehajtott módosításai) előírja. A Kereskedelmi Bizottság határozatában meg kell adni e megállapodás módosításai hatálybalépésének időpontját, vagy – ha azt valamelyik Fél belföldi rendszere megköveteli – elő kell írni, hogy az ilyen módosítások az esetlegesen fennálló jogi követelmények és eljárások lezárultáról szóló írásbeli értesítést követően lépnek hatályba.

27.2. CIKK

Hatálybalépés

1. Ez a megállapodás az azon időpontot követő második hónap első napján lép hatályba, amikor a Felek írásbeli értesítést cserélnek arról, hogy teljesítették az e megállapodás hatálybalépése tekintetében alkalmazandó jogi követelményeket és eljárásokat. A Felek megegyezhetnek e megállapodás egy másik időpontban történő hatálybalépésében is.
2. Az (1) bekezdésben említett írásbeli értesítést az Európai Unió Tanácsa Főtitkárának és Új-Zéland Külgazdasági és Külügyminisztériumának kell megküldeni.

27.3. CIKK

Megszűnés

1. E megállapodás mindaddig hatályban marad, míg annak a (2) bekezdésben említett megszűnésére sor nem kerül.
2. Bármelyik Fél értesítheti a másik Felet az e megállapodás felmondására irányuló szándékáról. Az Uniónak szóló értesítést az Európai Unió Tanácsa Főtitkárának, az Új-Zélandnak szóló értesítést Új-Zéland Külgazdasági és Külügyminisztériumának kell megküldeni. E megállapodás megszűnése hat hónappal az értesítés kézbesítésének időpontját követően lép hatályba, hacsak a Felek másként nem állapodnak meg.

27.4. CIKK

A kötelezettségek teljesítése

1. A Felek teljes mértékben felelősek e megállapodás valamennyi rendelkezésének betartásáért.
2. A Felek biztosítják, hogy minden szükséges intézkedést meghozzanak e megállapodás rendelkezéseinek érvényre juttatása céljából, ideértve a rendelkezések valamennyi kormányzati szinten történő érvényesítését, valamint a kormányzati hatáskörrel felruházott személyek általi betartását. Valamennyi Fél jóhiszeműen teljesíti az e megállapodásban előírt kötelezettségeit.
3. Ez a megállapodás a partnerségi megállapodás 52. cikkének (1) bekezdésében említett közös intézményi keret részét képezi. A Felek e megállapodással kapcsolatban megfelelő intézkedéseket hozhatnak a partnerségi megállapodás 2. cikkének (1) bekezdésében vagy 8. cikkének (1) bekezdésében alapvető elemként meghatározott bármely kötelezettség különösen súlyos és jelentős megsértése esetén, amely veszélyezteti a nemzetközi békét és biztonságot, és azonnali fellépést igényel. A Felek az e megállapodással kapcsolatos megfelelő intézkedéseket hozhatnak abban az esetben is, ha olyan cselekmény vagy mulasztás történik, amely lényegesen sérti a Párizsi Megállapodás céljait. Az említett megfelelő intézkedéseket a partnerségi megállapodás 54. cikkében meghatározott eljárással összhangban kell meghozni.

27.5. CIKK

Átruházott hatáskör

Hacsak e megállapodás másként nem rendelkezik, valamennyi Fél biztosítja, hogy amikor egy jogi személy – ideértve az állami tulajdonú vállalatokat, a különleges jogokkal vagy kiváltságokkal felruházott vállalkozásokat, illetve a kijelölt monopóliumokat – olyan szabályozási, igazgatási vagy egyéb kormányzati hatáskört gyakorol, amelyet a Fél az ilyen személyre ruházott át, a szóban forgó személy az említett Fél e megállapodás szerinti kötelezettségeivel összhangban jár el.

27.6. CIKK

Nincsenek közvetlen hatások

1. E megállapodás egyetlen rendelkezése sem értelmezhető úgy, hogy bármely személyre a Felek között a nemzetközi közjog alapján létrejött jogoktól és kötelezettségektől eltérő jogokat vagy kötelezettségeket ruház.
2. A Felek saját belső jogukban nem biztosíthatnak a másik Fél elleni keresetindítási jogot azon az alapon, hogy a másik Fél intézkedése nem összeegyeztethető e megállapodással.

27.7. CIKK

Jogszabályok és egyéb rendelkezések és azok módosításai

Eltérő rendelkezés hiányában a Feleknek e megállapodás által hivatkozott jogszabályai és egyéb rendelkezései azok módosításait is magukban foglalják.

27.8. CIKK

E megállapodás elválaszthatatlan részei

1. E megállapodás mellékletei, függelékei, nyilatkozatai, közös nyilatkozatai és lábjegyzetei e megállapodás szerves részét képezik.
2. E megállapodás valamennyi melléklete, beleértve a függelékeit is, szerves részét képezik annak a fejezetnek, amely az adott mellékletre hivatkozik, vagy amelyre az adott melléklet hivatkozik. Az egyértelműség érdekében:
 - (a) a 2-A. melléklet (Vámlebontási menetrendek) és annak függelékei a 2. fejezet (Nemzeti elbánás és az áruk piacra jutása) szerves részét képezik;

- (b) a 3-A. melléklet (Bevezető megjegyzések a termékspecifikus származási szabályokhoz), a 3-B. melléklet (Termékspecifikus származási szabályok) és annak függelékei, a 3-C. melléklet (A származásmegjelölő nyilatkozat szövege), a 3-D. melléklet (A 3.3. cikk (4) bekezdésében említett szállítói nyilatkozat (Származási kumuláció)), a 3-E. melléklet (Együttes nyilatkozat az Andorrai Hercegségről), valamint a 3-F. melléklet (Együttes nyilatkozat a San Marino Köztársaságról) a 3. fejezet (Származási szabályok és származási eljárások) szerves részét képezik;
- (c) a 6-A. melléklet (Illetékes hatóságok), a 6-B. melléklet (Növényekre és növényi termékekre vonatkozó regionális feltételek), a 6-C. melléklet (Az SPS-intézkedések egyenértékűségi elismerése), a 6-D. melléklet (Ellenőrzés vagy vizsgálat esetén alkalmazandó irányelvek és eljárások), a 6-E. melléklet (Tanúsítás), valamint a 6-F. melléklet (Importellenőrzés és díjak) a 6. fejezet (Egészségügyi és növényegészségügyi intézkedések) szerves részét képezik;
- (d) a 9-A. melléklet (A megfeleléségi vizsgálat elfogadása (dokumentumok)), a 9-B. melléklet (Gépjárművek, berendezések vagy azok részei) és annak függelékei, a 9-C. melléklet (A 9.10. cikk (5) bekezdésének b) pontjában említett, a nem élelmiszer jellegű termékek biztonságával és a kapcsolódó megelőző, korlátozó és korrekciós intézkedésekkel kapcsolatos szisztematikus információcserére vonatkozó megállapodás), a 9-D. melléklet (A 9.10. cikk (6) bekezdésében említett, nem megfelelő, nem élelmiszer jellegű, a 9.10. cikk (5) bekezdésének b) pontja hatálya alá tartozóktól eltérő termékeket illetően hozott intézkedésekkel kapcsolatos rendszeres információcserére vonatkozó megállapodás), valamint a 9-E. melléklet (Bor és szeszes italok) és annak függelékei a 9. fejezet (A kereskedelem technikai akadályai) szerves részét képezik;

- (e) a 10-A. melléklet (Meglévő intézkedések), a 10-B. melléklet (Jövőbeli intézkedések), a 10-C. melléklet (Letelepedési céllal érkező üzleti látogatók, vállalaton belül áthelyezett személyek és rövid időszakra érkező üzleti látogatók), a 10-D. melléklet (A rövid időszakra érkező üzleti látogatók tevékenységeinek jegyzéke), a 10-E. melléklet (Szerződéses szolgáltatók és független szakemberek), valamint a 10-F. melléklet (A természetes személyek üzleti célú mozgása) és azok függelékei a 10. fejezet (Szolgáltatáskereskedelem és beruházás) szerves részét képezik;
- (f) a 13. melléklet (Energiahordozók, szénhidrogének és nyersanyagok jegyzékei) a 13. fejezet (Energia és nyersanyagok) szerves részét képezi;
- (g) a 14. melléklet (Közbeszerzéssel kapcsolatos piacra jutási kötelezettségvállalások) a 14. fejezet (Közbeszerzés) szerves részét képezi;
- (h) a 18-A. melléklet (Termékosztályok) és 18-B. melléklet (A földrajzi árujelzők jegyzéke) a 18. fejezet (Szellemi tulajdon) szerves részét képezi;
- (i) a 19. melléklet (Környezeti áruk és szolgáltatások) a 19. fejezet (Kereskedelem és fenntartható fejlődés) szerves részét képezi;
- (j) a 24. melléklet (A Kereskedelmi Bizottság eljárási szabályzata) a 24. fejezet (Intézményi rendelkezések) szerves részét képezi;
- (k) a 26-A. melléklet (A vitarendezés eljárási szabályzata), 26-B. melléklet (Magatartási kódex testületi tagok és közvetítők számára), valamint 26-C. melléklet (Közvetítésre vonatkozó eljárási szabályzat) a 26. fejezet (Vitarendezés) szerves részét képezi; valamint

- (l) a 27. melléklet (Együttes nyilatkozat a vámuniókról) a 27. fejezet (Záró rendelkezések) szerves részét képezi.

27.9. CIKK

Hiteles szövegek

E megállapodás egy-egy eredeti példányban készült angol, bolgár, cseh, dán, észt, finn, francia, görög, holland, horvát, ír, lengyel, lett, litván, magyar, máltai, német, olasz, portugál, román, spanyol, svéd, szlovák és szlovén nyelven, a szövegek mindegyike egyaránt hiteles.

FENTIEK HITELEÜL az alulírott, e célból kellően meghatalmazott megbízottak aláírták ezt a megállapodást.

Kelt ...-ban/-ben, ...-án/-én.

az Európai Unió részéről

Új-Zéland részéről